

EESTI KONJUNKTUURIINSTITUUT

ESTONIAN INSTITUTE
OF ECONOMIC RESEARCH

Rävala 6 19080 Tallinn Estonia tel 668 1242 fax 668 1240 e-mail eki@ki.ee

Toetab Euroopa Liit

Kala ja kalatoodete turg Eestis

Tallinn
Veebruar 2014

Töö on teostatud Eesti Põllumajandusministeeriumi tellimusel

Koostajad: Marje Josing (projekti juhtimine), Aet Vanamölder (1 ptk), Lia Lepane (2 ptk),
Mati Reiman (andmetöötlus), Ingrid Niklus, Piia Jõekalda, Sirje Randrüt, Liina Kuusmaa
(andmete sisestus)

EKI direktor Marje Josing
Rävala 6 19080 Tallinn
tel 6681242
E-post: eki@ki.ee
<http://www.ki.ee>

Copyright © Eesti Konjunkturiinstituut

Sisukord

Sissejuhatus	4
Uuringu eesmärk ja metoodika	6
1. Kala ja kalatoodete tarbimine	7
1.1. Tarbimiskogused ja -kulutused	7
1.2. Kala ja kalatoodete tarbimine erinevates sotsiaal-demograafilistes gruppides.....	15
1.3. Kalatoodete tarbimine võrreldes teiste toiduainetega	17
1.4. Kala ja kalatoodete hinnamuutused	20
1.5. Kala hinnad tarbijahinnaindeksis	27
1.6. Kala tarbimine teistes riikides	31
2. Elanike kala ja kalatoodete tarbimisharjumused ja eelistused (elanike küsitlus)	37
2.1. Kala ja kalatoodete söömise sagedus	37
2.2. Rahulolu kala ja kalatoodete söömisega	38
2.3. Erinevate kala ja kalatoodete tarbimine	41
2.4. Kala ja kalatoodete tarbimise trendid	46
2.5. Kalatoodete tarbimise suurendamise ja vähendamise põhjused	51
2.6. Kala ja kalatoodete ostmine	54
2.7. Suuremate sissetulekute mõju kalatarbimisele	57
2.8. Tähtsad tegurid kala ostmisel ja eelistatuid kala ostuviisid	61
2.9. Hinnangud kalatoodete valikule ja kvaliteedile põhilistes toiduostukohtades	64
2.10. Elanike ettepanekud kauplustele kala ja kalatoodete pakkumise parandamiseks..	73
2.11. Huvi kalatoodete ostuvõimalusest kalaturult või otse kalurilt	76
2.12. Lemmikkalad	77
2.13. Halvad kogemused kala ja kalatoodetega	78
Kokkuvõte ja järeldused	81
Lisad	
Lisa 1. Kulutused kalale ja kalatoodetele 2012. aastal leibkonnaliikme kohta	87
Lisa 2. Kalatoodete hinnamuutused 2008-2013 Eestis ja teistes riikides.....	90
Lisa 3. Kala ja kalatoodete tarbimisharjumused (küsitlusankeet ja vastuste üldjaotused)	92
Lisa 4. Kala ja kalatoodete tarbimisharjumused (jaotustabelid tausttunnuste rühmades)	101
Lisa 5. Kala ja kalatoodete tarbimisharjumuste uuringus küsitletud kogumi iseloomustus.....	195

Sissejuhatus

Kalandus on Eestis olnud ajalooliselt tähtis majandusharu. Kalandussektori moodustavad kalapüügi, kalakasvatuse ning kalade töötlemise ja turustamisega tegelevad ettevõtted. Eesti on mahuliselt piisavalt kalaressurssidega varustatud, kuid suure osas sellest ressursist moodustavad räim ja kilu. 2012. aastal püüti Eesti kalurite poolt 67,2 tuhat tonni kala (sh ka krevette). Kalapüük on vähenenud peamiselt Läänemere püügi arvel, mis kahanes 79,6 tuh tonnilt 2010. aastal 52,2 tuh tonnile 2012. aastal. Läänemerest püüti 2012.a. 27,7 tuh t kilu ja 22,1 tuh t räime. Sisevetest püüti 2010.-2012. aastal keskmiselt 2,8 tuh tonni kala aastas, sellest 2,5 tuh tonni Peipsi järvest. Eesti laevade ookeanipüügilt saadi 2012. aastal saaki 12 tuh tonni, millest 7,6 tuh t (e 63%) olid krevetid. Kalakasvandused müüsid 2012. aastal 371 tonni kala. Suurem osa Eesti vetest saadud kalast eksporditakse, seda kasutab toorainena kalatööstus, lisaks ostetakse suur osa Eesti kalatööstuste toorainest sisse.

Eestis oli 2012. aastal 64 kalatööstusettevõtet ligi 2000 hõivatuga. Kalatöötlemisettevõtete müügitulu oli 2012. aastal 151,3 mln €, sellest 71% saadi ekspordist. Müügitulu kasvas 2010. aastal 13%, 2011. aastal 19% ja 2012. aastal 2%. Viimastel aastatel suurenes eksporditulu kõrval edukalt ka siseturu müük (keskmiselt 10% aastas). Kalapüügi ja vesiviljelusega tegeles 2012. aastal 121 ettevõtet, kelle müügitulu oli 2012. aastal 63,6 mln eurot, sektoris oli hõivatud 600 töötajat. Kalapüügi- ja vesiviljelusettevõtetel moodustas eksporditulu müügist 2010.-2012. aastal keskmiselt 2/3 e 67%. Seega oli kalandus- ja kalatöötlemissektoris 2012. aastal hõivatud kokku 2566 inimest.

Kala pakkumist ja nõudlust Eestis mõjutab sisenõudluse kasvu kõrval oluliselt olukord maailmas. Euroopa Liit ei tooda nii palju kala, kui seda tarbitakse, seetõttu tuuakse seda sisse. Kalatoodete eksport maailmas suureneb ning on täheldatud, et kui suureneb majanduslik heaolu, siis suureneb ka kala tarbimine ning eelistatakse mugavamaid tooteid, sest ei soovita oma aega kulutada kala töötlemisele. Arenevates riikides süüakse samuti rohkem kalu, eriti pelaagilisi väikesi kalu, mis on toitainerikkamad¹.

Eestis kala ja kalatoodete ekspordis (196 mln € 2012. a) on koguselt esikohal külmutatud kala (78,7 tuh tonni 2012. a, millest üle 70% on kilu ja räim), kuid eksporditulust annab kõige suurema osa punase kala eksport (külmutatult, fileena, töödelduna). Olulisel kohal on mageveekalade filee eksport ja tooted vähilistest. Külmutatud kalast eksporditakse suurem osa Venemaale ja Ukrainasse, kuid rahaliselt oli suurim ekspordipartner 2012. aastal Soome, järgnesid Venemaa, Saksamaa, Rootsi, Läti, Ukraina, Island, Taani, Norra ja Šveits.

¹ Dent, F. (ÜRO Toidu- ja põllumajandusosakonna spetsialist), ettekanne IV Rahvusvahelisel kalanduskonverentsil "Uue kalanduspoliitika lävel": "Current Status and Future Trends of Global Fisheries & Aquaculture". Tallinn, 27. november 2013

Aastateks 2014-2020 on kalanduse ekspertkomisjon seadnud eesmärkideks tootearenduse kalatöötlemise ja turustamise sektoris ning uute keskkonna- ja energiasäästlike tehnoloogiate kasutuselevõtmise, samuti tuleb suurendada kala kättesaadavust ja sisetarbimist.

Käesolev Põllumajandusministeeriumi tellimusel läbiviidud uuring aitabki selgitada, kuidas on kala ja kalatoodete tarbimine Eestis muutunud ja mis suunas liiguvad tarbijate eelistused. Andmeid võrreldakse EKI 2011. ja 2003. aastal läbiviidud uurimistöödega “Kala ja kalatoodete turg Eestis”.

Uurimistöö eesmärk ja metoodika

Eesmärk

Uuringu eesmärgiks oli selgitada välja, millised on elanike kala ja kalatoodete tarbimisharjumused ning kas ja kuidas on kala ja kalatoodete tarbimine muutunud võrreldes varasema, 2011. aastal valminud uuringuga.

Metoodika

Eesti Konjunktuuriinstituut (EKI) viis perioodil oktoobrist 2013 - veebruarini 2014 läbi kala ja kalatoodete tarbimise uuringu, mille sisulised ülesanded olid järgmised:

- kalale ja kalatoodetele tehtud kulutuste analüüs
- kalatarbimiskoguste analüüs võrreldes teiste toiduainete tarbimiskogustega
- kala ja kalatoodete tarbimise struktuuri ja selle muutumise tendentside väljaselgitamine
- värske kala hinnadünaamika analüüs kalaliikide lõikes
- kala ja kalatoodete tarbimis- ja hinnamuutused aastatel 2010-2012 Eestis ja teistes Euroopa Liidu liikmesriikides
- kala ja kalatoodete tarbimisharjumuste ja -sageduse analüüs
- kala ja kalatoodete tarbimise rahulolu analüüs
- kala ja kalatoodete ostukohtade ja ostueelistuste analüüs.

EKI kasutas tarbimiskulutuste ja mahtude analüüsiks Eesti statistikameti leibkonna uuringute andmeid aastate 2008-2012 kohta ning kala ja kalatoodete hinnamuutuste analüüsiks EKI hinnavaatluste andmeid, Eurostati andmebaasi aastate 2008-2013 kohta, erinevaid FAO andmeid, samuti teiste riikide andmeid.

Kala ja kalatoodete tarbimisharjumuste ja sageduste, tarbimise rahulolu ja ostukohtade ning ostueelistuste väljaselgitamiseks viis EKI 2013. aasta detsembris läbi elanike küsitluse. Üle-eestiline küsitlus viidi läbi posti teel. Kokku osales küsitluses 1112 elanikku kõigist maakonnadest. Andmetötluse käigus kaaluti andmestik regiooni, vanuse, soo, rahvuse ja hariduse lõikes, millega viidi vastanute jaotus vastavusse Eesti 18-74-aastaste elanike mudeliga. Tulemused on esinduslikud ja laiendatavad täiskasvanud elanikkonnale vanuses 18-74 aastat.

Küsitluslehes (lisa 3) korrati täiendustega küsimusi, mida esitati elanikele nii 2003. kui 2011. aastal, kuna see võimaldas analüüsida muutusi elanike tarbimis- ja ostukäitumises ja välistada metoodika muutuse mõju.

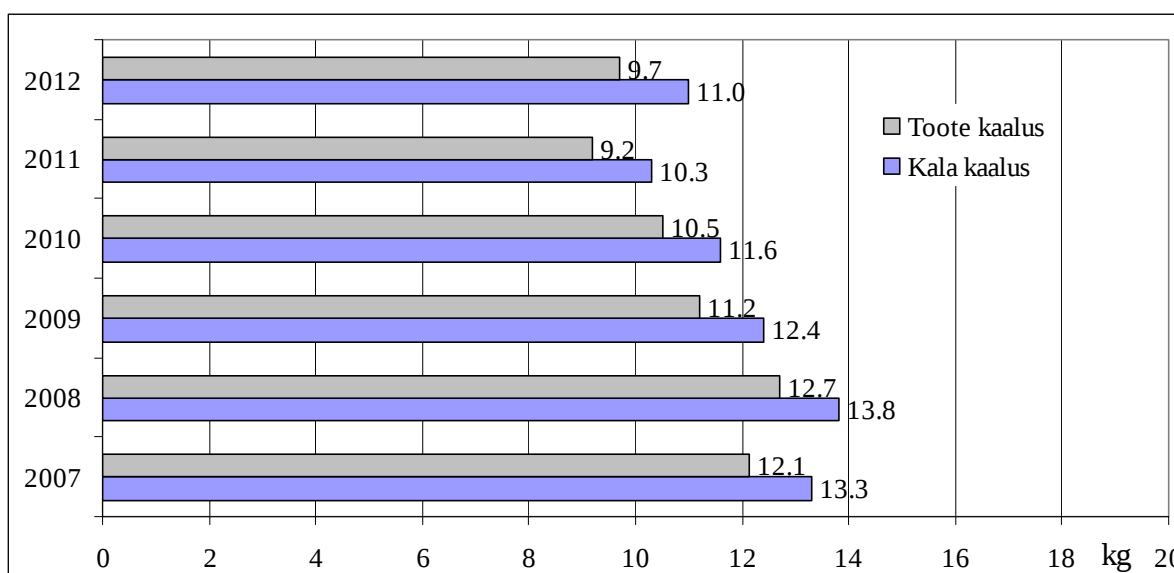
1. Kala ja kalatoodete tarbimine

1.1. Tarbimiskogused ja -kulutused

Eesti elanike poolt tarbitavaid kala ja kalatoodete koguseid ning ka muude toiduainete tarbimist on alljärgnevalt analüüsitud üle-eestilise leibkondade kulutuste uuringu alusel. Kala ja kalatoodete all on käsitletud ka mereande² ning neist valmistatud tooteid.

2012. aastal tarbiti Eestis elaniku kohta 9,7 kg kala ja kalatooteid (toote kaalus), kala kaalule arvestatuna **11,0 kg**, kala tarbimises on alanud väike taastumine pärast mitmeaastast tarbimiskoguste vähenemist (joonis 1.1, tabel 1.1).

Joonis 1.1. Kala ja kalatoodete tarbimine leibkonnaliikme kohta, kg

Allikas: Statistikaamet, 2008-2009 ja kala kaalus EKI

Paljude toiduainete ja toiduainetegruppide tarbimiskogused vähenesid majandusolude halvenemise tõttu alates 2009. aastast, sh teravilja-, liha- ja kalatooted. Tarbimine oli madalseisus veel 2011. aastal, kuid hakkas 2011. aasta lõpupoole taas aegamisi suurenema ja 2012. aastal toiduainete tarbimise kasv jätkus, sh ka kala ja kalatoodete osas.

Väikest taastumist oli 2012. aastal lisaks kalatoodetele märgata veel lihatoodete, teraviljatoodete, ostetud köögivilja, jm osas. On ka toiduaineid, mille tarbimine on jätkuvalt tervikuna vähenemas, nagu näiteks värske piim, leib, nisujahu, kompotid, mahlad. Paljude toiduainete tarbimine väheneb just Eesti elanike endi poolt kasvatatud ja toodetud toidu tarbimise vähenemise tõttu.

² vähilised (krevetid, garneelid, krabid), limused (austriid, teod, karbid), veeselgrootud (kalmaarid, kaheksajalad)

(näiteks kartul, köögivili, erinevad hoidised), samal ajal kui ostukogused on jäänud püsivaks või näitavad isegi väikest kasvu.

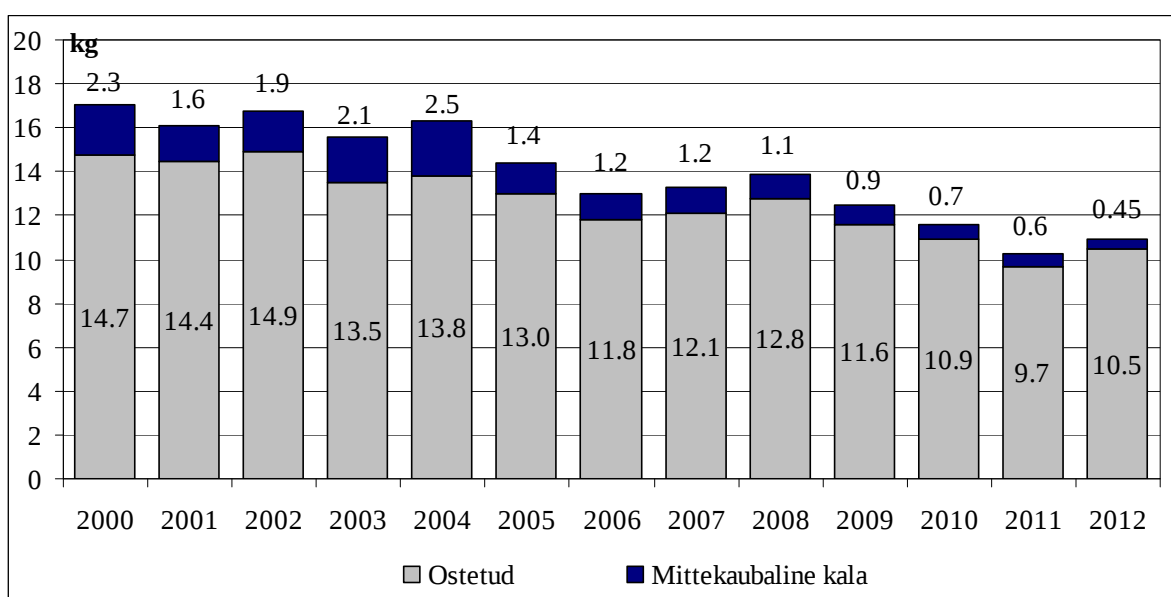
Ka omapüütud või kalastajalt tasuta saadud kala tarbimine on vähenenud 1,2 kg-lt elaniku kohta 2007. aastal 0,45 kg-le 2012. aastal (-63%) ja see vähenemine on olnud järjepidev trend (tabel 1.1). Harrastuskalapüük on ka vähenenud - 2012. aastal püüti kalastuskaartide alusel kala 25% vähem kui 2007. aastal (186 tonni 2007. a, 141 t 2012. a), kuid vähenemine ei ole nii suur ja ilmselt osa püütud kalast läheb müüki. Nn mittekaubaline tarbimine, s.o oma püütud või tasuta saadud kala tarbimine moodustas 2012. aastal kõigest 4% kogu tarbitavast kalast (kala kaalus), 2007. aastal oli omapüütud kala osakaal 8% (tabel 1.1, joonis 1.2)

Tabel 1.1. Kala ja kalatoodete tarbimine elaniku (leibkonnaliikme) kohta keskmiselt aastas (kg)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Toote kaalus												
Ostetud	13,0	13,3	11,9	12,6	11,6	10,6	11,0	11,7	10,5	9,9	8,6	9,3
Mittekaubaline tarbimine	1,6	1,8	2,0	2,5	1,4	1,2	1,1	1,0	0,8	0,7	0,6	0,4
Kokku	14,6	15,1	13,9	15,1	13,0	11,8	12,1	12,7	11,2	10,5	9,2	9,7
Kala kaalus												
Ostetud	14,4	14,9	13,5	13,8	13,0	11,9	12,2	12,8	11,6	10,9	9,7	10,5
Mittekaubaline tarbimine	1,7	1,9	2,1	2,5	1,4	1,3	1,2	1,1	0,8	0,7	0,6	0,5
Kokku	16,1	16,8	15,5	16,3	14,4	13,2	13,4	13,9	12,4	11,6	10,3	11,0

Allikas: Statistikaamet, aastad 2008-2009 EKI

Joonis 1.2. Kala ja kalatoodete tarbimine, kg elaniku kohta (kala kaalus)

Allikas: Statistikaamet, 2008-2009 EKI

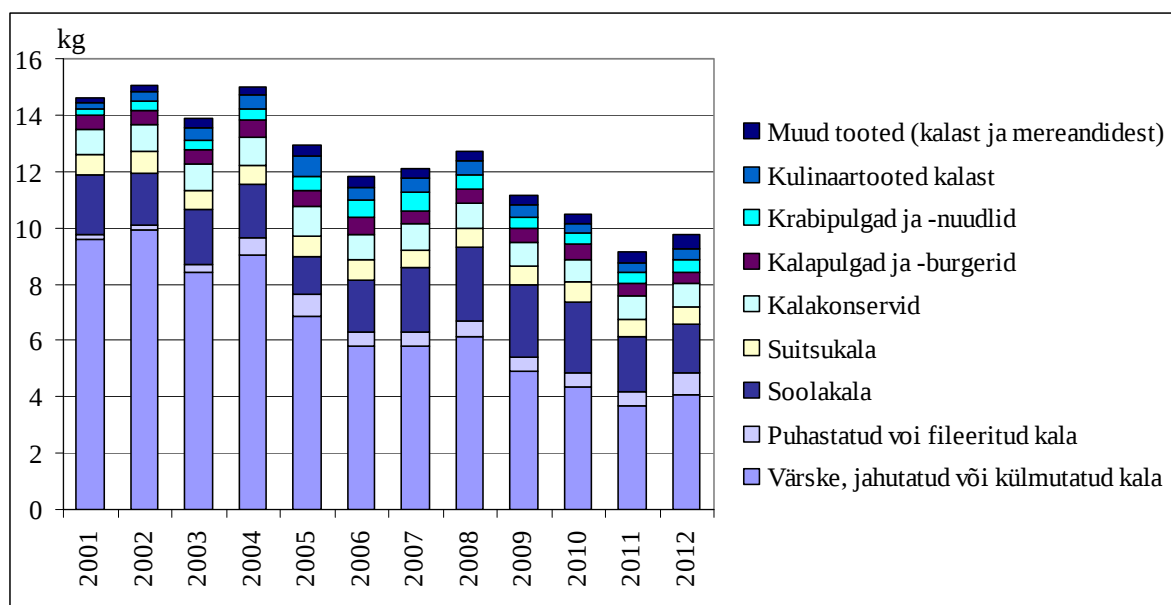
Seega tarbiti leibkonnauuringu kohaselt Eestis kala ja kalatooteid viimasel neljal aastal (2009-2012) elaniku kohta märksa vähem kui varem - keskmiselt 11,3 kg 2009-2012 ja 13,7 kg 2005.-2008. aastal (kala kaalus). Need kogused sisaldavad perede oste, kuid ei sisalda söömist väljaspool kodu, sh nt koolides, lasteaedades jm. Käesoleva töö käigus läbiviidud elanikeküsitlus näitas, et väljaspool kodu, sh külaskäikudel tarbiti ligi neljandik kalast, mis juurdearvutatuna annaks tarbitud kala koguseks 2012. aastal ligi 14 kg elaniku kohta.

Kalatoodete osatähtsus elanike toiduostudes ei ole hinnatõusu tõttu samal ajal eriti vähenenud, 2007. aastal kulutati kalatoodetele 4,9% ostukuludest, 2012. aastal 4,6%. Vahepealsetel aastatel (2007-2011) langes küll kalatoodete osakaal ostudes 4,1%-le, kuid tõusis 2012. aastal taas 4,6%-le, seda nii väikese tarbimiskoguse suurenemise kui hinnatõusu mõjul (vt tabel 3).

Võrreldes majandussurutise eelse ajaga tarbitakse **värsket kala** oluliselt vähem (-28%), samas 2012. aastal tarbimine jälle kasvas veidi (4,1 kg-le pereliikme kohta, vt tabel 1.2, joonis 1.3). Suurenenud on fileeritud kala tarbimine (0,74 kg-le 2012.a) – mõlemad grupid kokku kala kaalule arvestatuna annavad värsket kala tarbimiskoguseks koos fileega kala kaalus 2012. aastal 5,2 kg (-19% võrreldes 2007. aastaga ja +16% võrreldes 2011. a). Värske kala gruppi on arvestatud ka külmutatud kala.

Ülejäänud **kalatooteid** tarbiti 2012. aastal kokku 4,9 kg pereliikme kohta, s.o enam-vähem sama palju kui eelmisel aastal ja 15% vähem kui 2007. aastal. Seejuures kasvas 2012. aastal veidi kalakulinaaria, krabipulkade-nuudlite ja konservide tarbimine (vt tabel 1.2), kuid vähenes soolakala, samuti kalapulcade ja -burgerite tarbimine. Pigem vähenemist näitab ka krevettide, molluskite jm mereandide ja neist valmistatud toodete tarbimine (150 g).

Joonis 1.3. Kala ja kalatoodete tarbimine, kg/elaniku kohta (toote kaalus)

Allikas: Statistikaamet, aastad 2008-2009 EKI

Tabel 1.2. Kala ja kalatoodete tarbimine leibkonnaliikme kohta keskmiselt aastas

	2007	2010	2011	2012	2012/ 2011 +/-%	2012/ 2007 +/-%
Kokku (toote kaalus)	12,14	10,50	9,17	9,74	6	-20
Värske (või külmutatud) kala	5,66	4,28	3,66	4,09	12	-28
Puhastatud või fileeritud kala	0,52	0,49	0,54	0,74	37	42
Soolakala	2,25	2,54	1,94	1,75	-10	-22
Suitsukala	0,65	0,70	0,63	0,62	-2	-5
Kalapulgad ja -burgerid	0,46	0,57	0,45	0,39	-13	-15
Krabipulgad ja -nuudlid	0,64	0,37	0,39	0,42	8	-34
Kalakonservid	0,93	0,78	0,83	0,84	1	-10
Kulinaartooted kalast	0,54	0,36	0,34	0,42	24	-22
Muud tooted kalast	0,23	0,25	0,22	0,32	45	39
Mereannid, sh vähilised, kre- vetid, limused, tooted neist	0,26	0,16	0,17	0,15	-12	-42

sh omapüütud ja tasuta saadud kala

Allikas: Statistikaamet

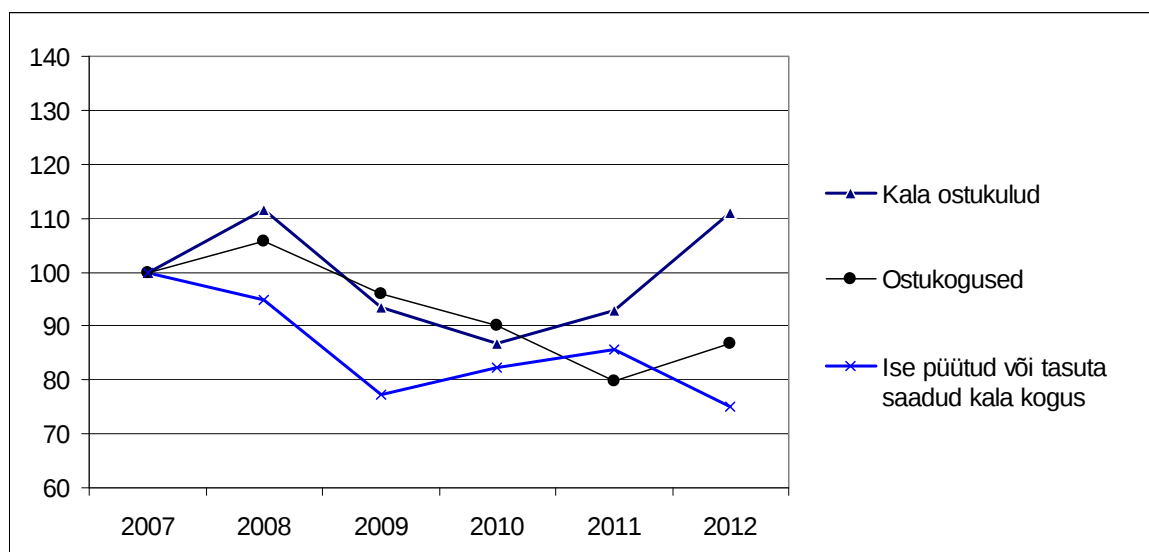
Kodumaisel turul müüdud kalatööstuse toodangu kuuline indeks näitas, et pärast majandussu-
rutist hakkas siseturu nõudlus jälle suurenema 2011. aasta mais, kuid kasv ei kujunenud 2011.
aasta kestel veel järjepidevaks. Siseturu maht hakkas taas püsivalt kasvama alates 2012. aas-
tast ja kasv kestis ka 2013. aastal.

Eesti elanike **rahalised kulutused** kalale ja kalatoodetele (41 eurot aastas) olid 2012. aastal
11% suuremad kui 5 aastat tagasi (2007. a 37 €), ostetud kala ja kalatoodete kogused olid aga
13% väiksemad (kala kaalus 10,5 kg 2012. aastal ja 12,1 kg 2007. aastal; vt joonis 1.4 ja tabel
1.3). Kulutused toidule ja jookidele tervikuna kasvasid samal ajavahemikul rohkem – 18%.

Elanike rahalised kulutused kalale kasvasid kuni 2008. aastani (41 € aastas elaniku kohta; ta-
bel 1.3, joonis 1.5), mida soodustas reaalspalga kasv ja punase kala hindade madalseis 2008.
aastal. 2009. aastast hakati sissetulekute vähenedes oste piirama, samas oli lõhe-forelli hind
veel üsnagi soodne. Kulutusi kalale tuli elanikel vähendada ka 2010. aastal, seda enam, et ka-
la hinnatõus kiirenes. 2011. aasta teises pooles hakkas reaalspalk pärast pikemaajalist langust
uuesti tõusma ja ostuvõimalused paranesid veidi – toidule, sh kalale kulutati taas pisut roh-
kem, kuid ostukoguste vähenemine jätkus, seda enam, et punase kala hinnatase tõusis oluli-
selt. 2012. aastal reaalspalga tõus jätkus, võimaldades suurendada ka ostetava toidu, sh kala-
toodete koguseid. 2012. aastal kulutasid Eesti elanikud kalale ja kalatoodetele taas keskmiselt
41 € aastas nagu 2008. aastalgi.

2012. aastal toimunud kala ostukulutuste kasvust (+6,7 € aastas) pool lisandus tänu koguste
suurenemisele, pool hinnatõusu arvel.

Joonis 1.4. Kala ostukulude ja tarbimiskoguste muutused 2007-2012 (aasta 2007=100)

Allikas: SA leibkonnauuring

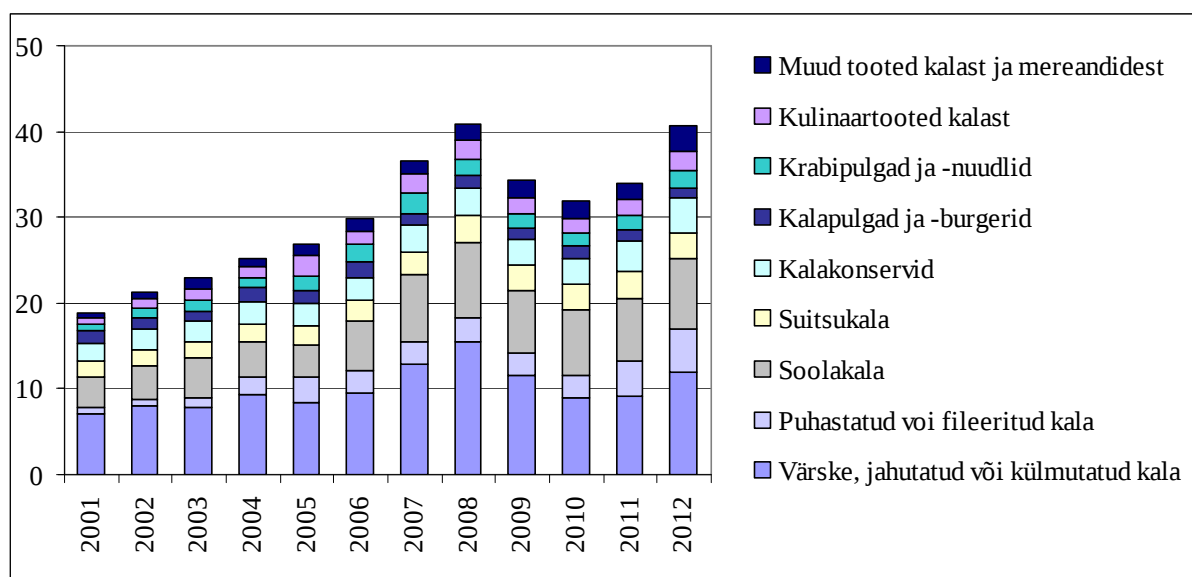
Tabel 1.3. Elanike kulutused kalale ja kalatoodetele (eurot leibkonnaliikme kohta)

Aasta	Rahalised kulutused				Kala ja kalatoodete osakaal toidukuludes		Toidu osa tarbimiskuludes
	Kalale, kalatoodetele, mereandidele		toidule (v.a alk. joogid)				
	aastas	kuus	aastas	kuus	rahalistes	kokku ³	kokku
	eurot	eurot	eurot	eurot	%	%	%
2001	18,7	1,6	474,8	39,6	4,0	3,7	32,2
2002	21,0	1,8	490,6	40,9	4,3	4,0	31,1
2003	22,3	1,9	497,4	41,5	4,5	4,3	30,3
2004	25,2	2,1	536,8	44,7	4,7	4,6	28,9
2005	26,9	2,2	584,3	48,7	4,6	4,4	27,0
2006	29,9	2,5	637,8	53,2	4,7	4,5	25,3
2007	36,6	3,1	751,8	62,6	4,9	4,7	25,2
2008	40,9	3,4	882,0	73,5	4,6	4,5	24,0
2009	34,3	2,9	766,8	63,9	4,5	4,4	25,0
2010	31,8	2,7	761,1	63,4	4,2	4,0	26,0
2011	34,0	2,8	833,2	69,4	4,1	3,9	28,2
2012	40,7	3,4	888,4	74,0	4,6	4,5	27,7

Allikas: Statistikaamet, 2008-2009 EKI

³ võrreldud on kogu kulutusi (sisaldab lisaks ostetule ka omatoodetud ja tasuta saadud toitu keskmiste hindade alusel), et näidata kala osakaalu toidu tarbimises tervikuna

Joonis 1.5. **Rahalised kulutused kalale ja kalatoodetele**, eurot elaniku kohta

Allikas: Statistikaamet, 2008-2009 EKI

Rahalistest kulutustest läks kokku 42% värsele kalale ja fileele (sh 29% värsele kalale ja 13% fileele), 20% soolakalale, 8% suitsukalale, 10% konservidele, 8% kalapulkadele-burgeritele ja krabitoodele (kokku), 6% kulinaariale, 6% muudele toodetele (vt joonis 1.5).

Leibkonnakulutuste uuringu alusel on võimalik välja tuua ka ostetud kaupade hind (joonistel 1.6, 1.7). Hinnas kajastuvad lisaks toodete kallinemisele ka tootevaliku muutused, näiteks vääriskalade eelistamine kilu-räime asemel. Vaatamata sellele, et kalapulkade ja burgerite hind ei olnud eriti tõusnud, olid nende tarbimiskogused viimastel aastatel pigem vähenenud. Eesti tarbijad on üsnagi hinnatundlikud - hinnatõusu kiirenemisel võib sageli täheldada ostukoguste vähenemist ja vastupidi.

Värsket kala (koos külmutatud kalaga) tarbiti 2012. aastal 4,1 kg, s.o 10% enam kui 2011. aastal. Koos fileega tarbiti värsket kala koos kala kaalus arvestatuna aastail 2010-2012 keskmiselt 4,8 kg elaniku kohta, aastail 2007-2009 keskmiselt 6,3 kg ja kulutati sellele vastavalt 14 € aastas (2010-2012) ja 16 € aastas (2007-2009; vt joon 1.6).

Soolakala tarbiti 2012. aastal 1,75 kg elaniku kohta, s.o 22% vähem kui viis aastat tagasi ja 10% vähem kui 2011. aastal. Soolakala tarbimine vähenes tõenäoliselt peamiselt kallima kala - lõhe ja forelli arvel, soolaheeringa osas peaks langustrend olema peatunud.

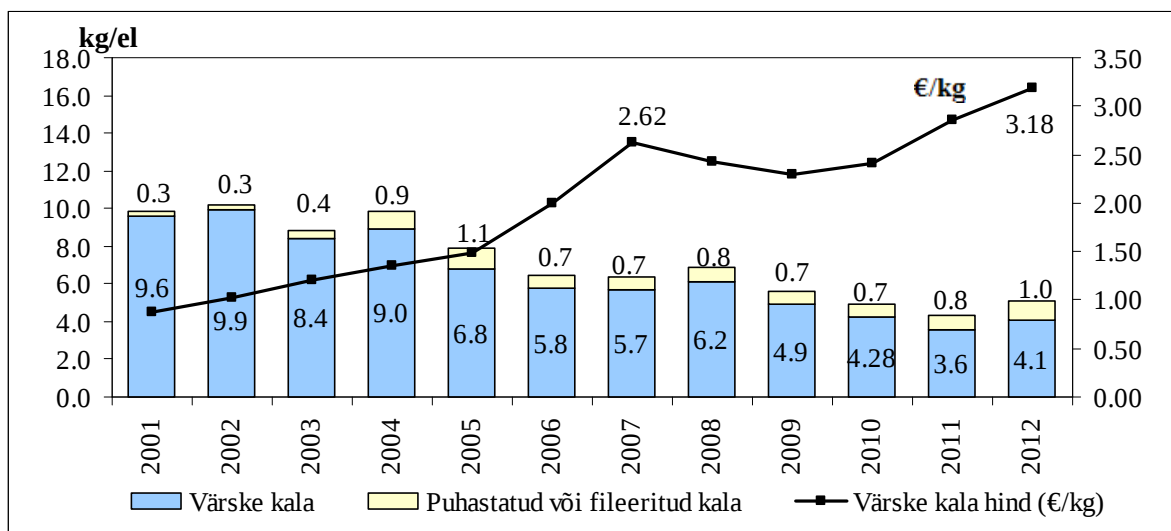
Suitsukala tarbimine on vaatamata hinnatõusule püsinud aastate lõikes enam-vähem ühtlaseks, 2012. aastal tarbiti seda 0,6 kg (vt joon 1.7).

Konservide tarbimine on viimastel aastatel jälle pisut suurenenud (+6% 2011.a, +1% 2012).

Krabipulkade ja -nuudlite tarbimise langus oli peatunud ja 2011-2012. aastal oli märgata väikest ostukoguste suurenemist (+5% 2011.a, +7% 2012.a), kuid **kalapulkade ja -burgerite** tarbimine on viimasel kahel aastal järjest vähenenud (vt joon 1.8).

Mereande, krevette, kalamarja jms tooteid ostavad üsnagi vähesed eestimaalased ja võrdlemisi harva. Krevettide, molluskite, karploomade jt tarbimiskogus eri toodetena oli 2012. aastal kokku 0,15 kg elaniku kohta, neile kulutati 2,9% kogu kalatoodete ostusummast.

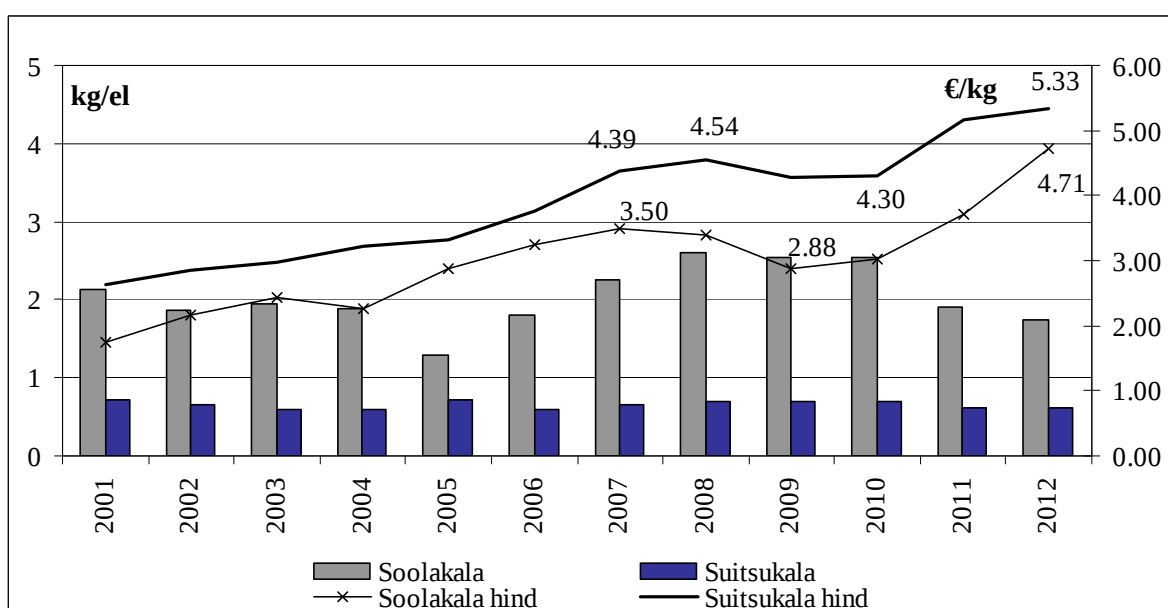
Joonis 1.6. Värske kala tarbimine

* filee arvestatud kala kaalule

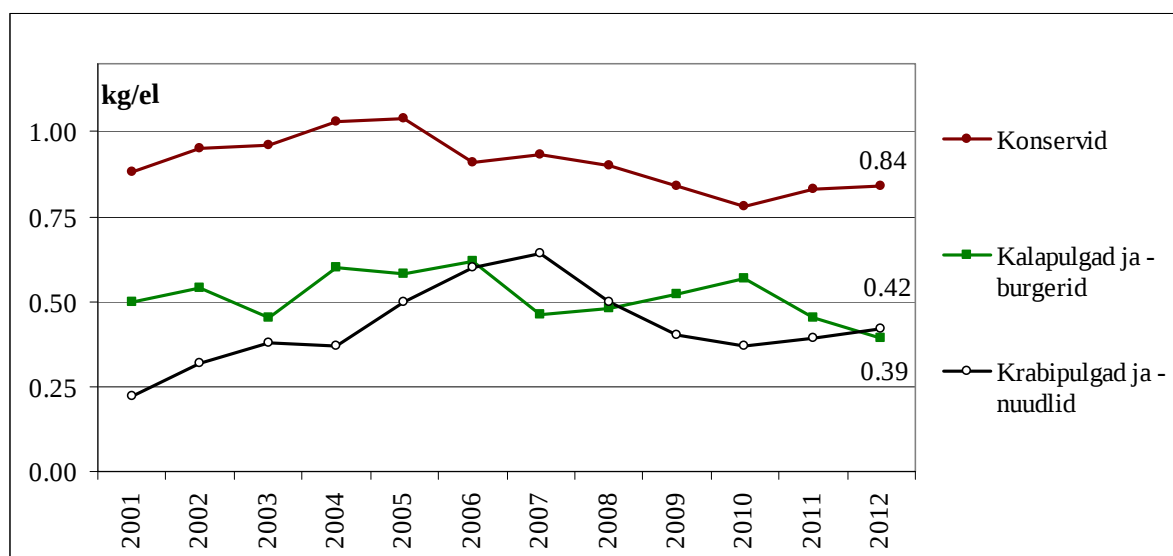
Allikas: Statistikaamet, 2008-2009 EKI

Joonis 1.7. Sool- ja suitsukala tarbimine

Allikas: Statistikaamet, 2008-2009 EKI

Joonis 1.8. Muude kalatoodete tarbimine

Allikas: Statistikaamet, 2008-2009 EKI

1.2. Kala ja kalatoodete tarbimine erinevates sotsiaal-demograafilistes gruppides

Leibkonnaliikmete 2012. aasta kulutuste analüüs⁴ näitab, et kala tarbimist mõjutavad tugevasti rahalised võimalused. Sellele vaatamata tarbivad vanemaealised kala rohkem kui noored. Lastega peredes ostetakse kala pereliikme kohta vähem kui lasteta peredes. Rannalähedastes piirkondades on kala, eriti värske kala kasutamine toiduks tänu traditsioonidele palju enam levinud kui sisemaal. Mitte-eestlaste toidusedelis on kala veidi olulisemal kohal kui eestlastel.

Kala- ja kalatoodete osakaal toidukulutustes suurenes 2012. aastal enamikus maakondades (Eestis kokku 4,0%-lt 2010. aastal 4,5%-le 2012. a)⁵, seda osalt hinnatõusu, osalt koguste suurenemise tõttu. Koguselt (toote kaalus) suurenes kalatoodete tarbimine just Lääne-Eestis ja Tallinnas (Põhja-Eestis, sh Tallinnas 9,7 kg-lt 2010. aastal 9,9 kg-le, Lääne-Eestis 14,4 kg-lt 2010. a 14,9 kg-le). Rannapiirkondades, kus kala on paremini kättesaadav, on tarbimine suurem. Lääne-Eestis (sh Saaremaa, Hiiumaa, Pärnumaa, Läänemaa) tarbiti kala ja kalatooted 2012. aastal keskmiselt 15 kg elaniku kohta (toote kaalus), Põhja-Eestis, sh Tallinnas keskmiselt 10 kg ja mujal Eestis keskmiselt 8-9 kg elaniku kohta. Seejuures on suured erinevused just värske kala tarbimises, mida Lääne-Eestis tarbiti 2012. a 8,3 kg elaniku kohta, Tallinnas 4 kg ja mujal Eestis keskmiselt 3 kg (vt tabel 9 lisas 1). Läänemaal ja Saaremaal, kus kala on toidusedelis tähtsamal kohal, kulub kalale 6-7% toidukuludest (60-70€ aastas), Pärnumaal ja Tallinnas kulutatakse kalale 5% (50 € ringis), mujal vähem – 3-4% (35-40 eurot, vt tabel 2 lisas 1). Rannalähedastes paikkondades moodustab värske kala üle poole tarbimisest nii koguselt kui rahaliselt, sisemaal vähem.

Kala eelistamine on iseloomulik suurema *sissetulekuga ja rohkem kulutavatele inimestele*. Kala osakaal toidukuludes on suurema sissetulekuga peredel oluliselt suurem (ligi 6%) kui väikese sissetulekuga peredel (3%; vt tabelid 3 ja 8 lisas 1). Kulutused kalale on sissetulekuga seotud tugevamalt kui toidukulutustes tervikuna - kui toidukulutused erinevad suurima ja väikseima kulutustetaseme (kuludetsiili)⁶ puhul 4,6 korda, siis kulutustes kalale on erinevused 9-kordsed - X kuludetsiili tarbija kulutab kalale 9 korda rohkem (95 €) kui I kuludetsiili tarbija (12 €).

Piiratud rahalistest võimalustest on tingitud ka see, et *lastega peredes* tarbitakse kala vähem kui lasteta peredes (lastega peredes 6 kg ja lasteta peredes 13 kg pereliikme kohta; vt tabelid 2.5 ja 2.11 lisas 2). Erinevused kulutustes kalale pereliikme kohta on endistviisi ligi kahekordsed (vastavalt 28 € lastega peredes ja 54 € lasteta peredes 2012. a) ega ole võrreldes 2010. aastaga vähenenud. Seejuures on lastega perede toidukulutused tervikuna 1,5 korda väiksemad kui lasteta peredes, kala osas on erinevused suuremad. 2011. a lõpul elas alla 18-

⁴ Statistikaameti 2012. aasta leibkonnaliikme kulutuste uuringu andmed

⁵ koos ise püütud ja tasuta saadud kalaga, kogused toote kaalus

⁶ tarbijad on jaotatud tarbimise või tulu mahtude väiksemast suuremaks järjestuse alusel arvuliselt võrdsetesse rühmadesse (kümne rühma puhul detsiilid, viie rühma puhul kvintilid)

aastaste lastega leibkondades 551 tuh inimest. Laste kalatarbimine on tõenäoliselt eeltoodust mõneti suurem sõltuvalt sellest, kuivõrd leidub kalatoite koolide ja lasteaedade menüüs.

Kala osakaal toidukulutustes on suurem üle 50-aastastel (üle 5% ja üle 50 €; tabel 2.7 lisas 1) Pensionärid tarbivad kala rohkem kui tööelised (keskmiselt 56 € eest 2012. a), neil ulatub kala osakaal toidukulutustes üle 5%, töötavates peredes jääb 4% ringi (4,3% e 41 € pereliikme kohta). Töötud pered said kulutada kalale 32 € aastas.

Kuna kala hinnad on tõusnud, avaldub sissetuleku kaudu senisest tugevamini kala tarbimise ja haridustaseme vaheline seos. Neis leibkondades, kes perekonnapea on nn kolmanda taseme haridusega⁷, kulutatakse kalale keskmiselt kolmandiku võrra muudest leibkondadest enam (kõrghariduse puhul 50 € aastas, teise ja esimese taseme hariduse puhul vastavalt 37 ja 35 € aastas).

Mitte-eestlased ostavad kala ja kalatooteid pisut rohkem kui eestlased, nende toidukulutustes moodustab kala veidi suurema osa (4,7%) kui eestlastel (4,3%; tabel 2.4 lisas 1). Võrreldes 2010. aastaga on kala osakaal toidukulutustes suurenenud nii eestlastel kui mitte-eestlastel (eestlastel 3,9%-lt 4,3%-le ja mitte-eestlastel 4,2%-lt 4,7%-le).

Tarbimine peaks olema mõnevõrra suurem väljaspool kodu söömise arvel, eriti tööl ja koolis käivatel inimestel, kuid ei ole teada, kui palju on seejuures söödud kalatoite. Väljaspool kodu toidukohtades söömine on iseloomulik eelkõige kõrgema sissetulekuga inimestele (V tuludetsiili peredele), kes kulutasid sellele SA andmeil 2012. keskmiselt 258 € aastas (2012).

⁷ kõrgharidus ja keskeriharidus pärast keskharidust

1.3. Kalatoodete tarbimine võrreldes teiste toiduainetega

Pärast kulutuste vähendamist majandussurutise aastatel (2009-2010) on Eesti elanikud viimastel aastatel jälle suurendanud kulutusi toidule, sh kalale, seda osalt hinnatõusu tõttu. SA leibkonnauuringute andmetel kulutasid Eesti elanikud toidule ja alkoholivabadele jookidele 2012. aastal kuus keskmiselt 74 € leibkonnaliikme kohta, koos söömisega väljaspool kodu 81 €. Toidukulutused (koos söömisega väljaspool kodu) moodustasid 2012. aastal 30% elanike tarbimiskulutustest.

Toidukaupade müügi koguste vähenemine kestis 2008. aasta lõpust 2011. aasta esimese pooleni (aastases võrdluses), seejärel algas jälle müügi koguste suurenemine. 2012. aastal suurenesid leibkonnauuringu andmeil elanike ostukogused juba enamikus toiduainegruppides (sh piima-, liha- ja kalatooted) või siis ostude vähenemine peatus (näiteks kartuli osas). Toiduainete omatoodangu või tasuta saadud toidu koguste pikemaajaline vähenemine aga jätkus, mille tõttu mõnedes toiduainegruppides jätkas tarbimine tervikuna vähenemist, kuigi ostukogused veidi suurenesid (näiteks puuviljade-marjade ja köögivilja osas). Väike taastumine algas näiteks tarbitud karastusjookide, jäätise, või, samuti suhkru, jahust kondiitritoodete (koogid, saiakesed, pirukad), saia, makaronitoodete, tatra tarbimises, kuid teraviljatoodete tarbimine tervikuna vähenes leiva, nisujahu, manna, riisi jm ostude vähenemise tõttu. Jätakuvalt vähenes rõõsa piima, keefiri, peti, veiseliha, puuvilja- ja köögiviljahoidiste, toiduõli tarbimine (v.a oliivõli).

2012. aastal tarbiti kalatooteid Eestis koguseliselt ligikaudu 5 korda vähem kui lihatooteid (tooraines; vt tabel 1.4) ja kulutati neile samuti ligi 5 korda vähem kui lihatoodetele (tabel 1.5).

Eestimaalaste toiduostude struktuur on olnud aastast aastasse võrdlemisi püsiv, aastatel 2010-2012 vähenes kõige enam lihatoodete osakaal (-0,4 protsendipunkti), veidi ka köögivilja ja kartuli osakaal (vt tabel 1.5 ja joonis 1.9), lisaks kalale (+0,4 protsendipunkti) on suurenenud maiustuste ja piimatoodete osakaal, sh peamiselt juustu tarbimise arvel.

Kalatoodete osakaal elanike toiduostudes – 4,6% on kõrgem kui 2010-2011. aastal (4,1-4,2%), kuid madalam kui 5 aastat tagasi (4,9%). Vaatamata sellele, et kala osakaal toiduostudes (4,6%) on kõrgem kui näiteks aastatel 2001-2003, on elanike tarbitud kalakogused käesoleval ajal väiksemad.

Tabel 1.4. **Toiduainete tarbimine elaniku kohta, kg**
(kokku, sh ostetud, omatoodetud ja tasuta saadud toit)

	2007	2010	2011	2012	2012/ 2011 ±%	2012 /2007 ±%
Teraviljatooted*	66,3	64,2	58,6	57,3	-2.2	-14
Lihatooted*	64,7	59,3	58,0	58,2	0.3	-15
Kala, kalatooted*	13,4	11,6	10,3	11,0	6.8	-18
Piimatooted*	278,2	273,5	273,2	277,2	1.5	0
Munad tk	160	138,5	136	135	-0.7	-16
Õlid, rasvad	9,2	7,8	7,6	7,0	-7.9	-24
Värske ja töödeldud puuvili, marjad*	93,3	79,1	78,9	75,6	-4.2	-19
Värske ja töödeldud köögivili*	69,7	58,5	59,7	56,6	-5.2	-19
Kartul*	69,6	57,0	50,3	46,8	-7.0	-33
Suhkur, mesi	12,0	13,4	11,3	11,2	-0.9	-7
Maiustused	5,9	6,2	6,3	6,3	0.0	+7
Kohv, tee, kakao	4,2	4,0	3,7	3,5	-5.4	-17
Mineraalveed	16,3	15,8	15,4	15,4	0.0	-5
Karastusjoogid	14,7	17,5	15,8	16,6	5.1	+13

*ümber arvestatud toorainele

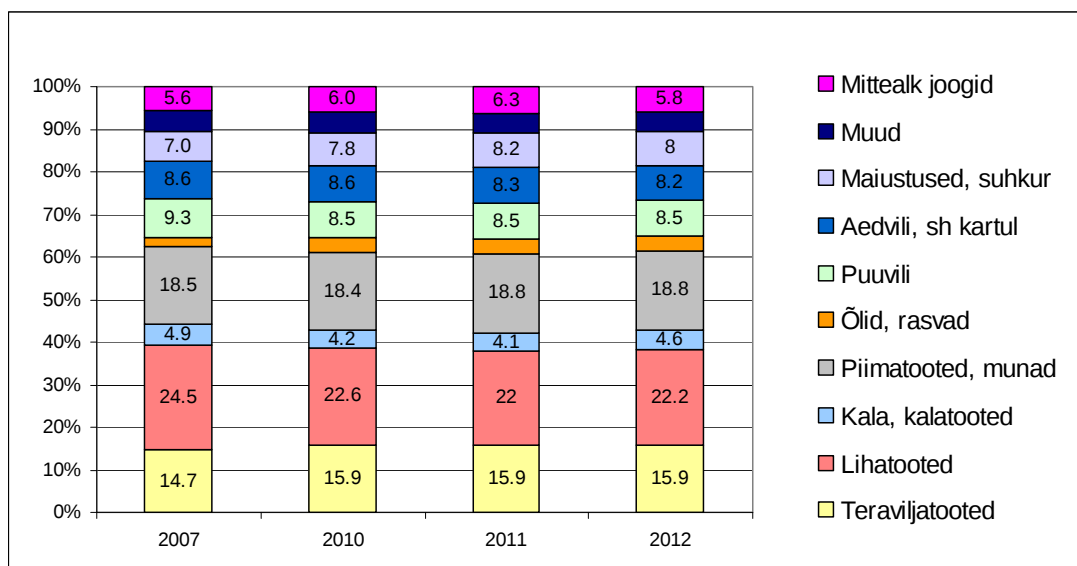
Allikas: Statistikaamet, toorainele arvestatud EKI poolt

Tabel. 1.5. **Toiduostukulutuste struktuur, %**

	2007	2010	2011	2012	€ elaniku kohta 2012
Teraviljatooted	14,7	15,9	15,9	15,9	141,1
Lihatooted	24,5	22,6	22,0	22,2	197,3
Kala, kalatooted	4,9	4,2	4,1	4,6	40,7
Piimatooted	16,9	16,8	17,4	17,1	151,5
Munad	1,6	1,6	1,4	1,7	15,1
Õlid, rasvad, sh või	1,9	3,2	3,4	3,3	29,5
Puuvili	9,3	8,5	8,5	8,5	75,2
Köögivili	6,4	6,6	6,1	6,4	56,9
Kartul	2,2	2,0	2,2	1,8	16,4
Suhkur, mesi	1,7	1,7	2,0	1,7	15,4
Maiustused	5,3	6,1	6,2	6,3	55,9
Muud	5,0	4,7	4,5	4,6	41,3
Kohv, tee, kakao	3,3	3,6	4,1	3,6	32,2
Joogid (alkoholivabad)	2,3	2,4	2,2	2,2	19,9
Kokku	100	100	100	100	888,4

Allikas: Statistikaamet

Joonis 1.9. Toiduostukulutuste struktuur, %

Allikas: Statistikaameti leibkonnauuringud

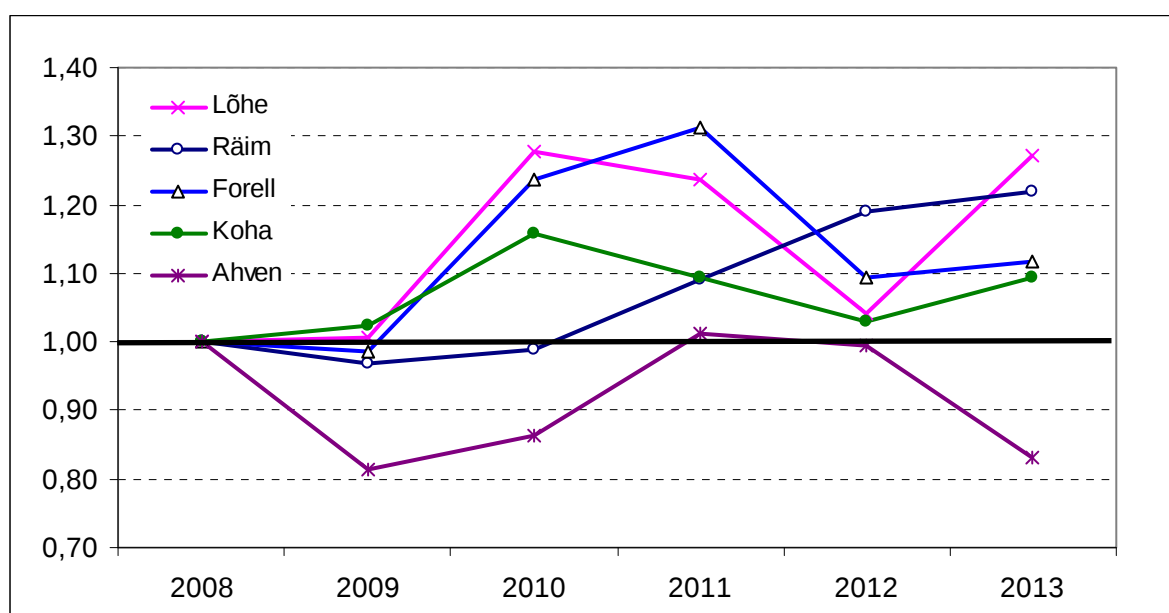
1.4. Kala ja kalatoodete hinnamuutused

Kala hinnamuutuste analüüs tugineb Eesti Konjunkturiinstituudi pikaajalistele jaehinna vaatlustele, samuti Statistikaameti tarbijahinnaindeksile .

Kala jaehind on tõusnud viimasel viiel aastal (2009-2013) toiduainete keskmisest hinnatõusust kiiremini, seda nii EKI andmeil kui SA tarbijahinnaindeksi järgi (vt joonis 1.10 ja joon 1.15). Kala ja kalatoodete hind oli 2013. aastaks tõusnud 2008. aastaga võrreldes 41%, toiduainetel ja mittealkohoolsetel jookidel kokku 17%. EKI hinnavaatlused näitavad, et värske kala hinnad tõusid kiiremini kui filee hinnad ja hinnatase turgudel tõusis veidi kiiremini kui kauplustes. Imporditava lõhe ja forelli hinnad sõltuvad hinnamuutustest maailmaturul. Kohaliku kala hinda mõjutavad kodumaine nõudlus ja pakkumine rohkem, kuid koha ja ahvena hinnad on tugevasti mõjutatud heast ekspordinõudlusest, mis hoiab ka siseturu hinnataset kõrgel.

2009. aastal langesid kõigi EKI poolt vaadeldavate kalaliikide hinnad majanduslangusest tingitud nõudluse vähenemise tõttu vähem või rohkem, kuid hakkasid 2010. aastal uuesti tõusma ning tõusis ka esmakokkuostu hinnatase (v.a räimel, vt joon 13). 2011. aastal hinnatõus nõudluse kasvades jätkus, kuid 2011. a teisel poolel hakkasid maailmaturu pakkumise suurenemise tulemusel lõhe ja forelli hinnad alanema. Punase kala hindade madalseis jätkus ka 2012. aastal, kuid aasta teisel poolel hakkas lõhe hind uuesti tõusma ja 2013. aastal punase kala kallinemine jätkus. Koha, ahvena ja räime hinnatõus aeglustus 2013. aastal..

Joonis 1.10. Värske kala hinnatõus Eesti kauplustes võrreldes toidu keskmise hinnatõusuga, (aasta 2008=100%, toidu keskmine hinnatõus aastas =1)

Allikas: EKI hinnavaatluste andmed

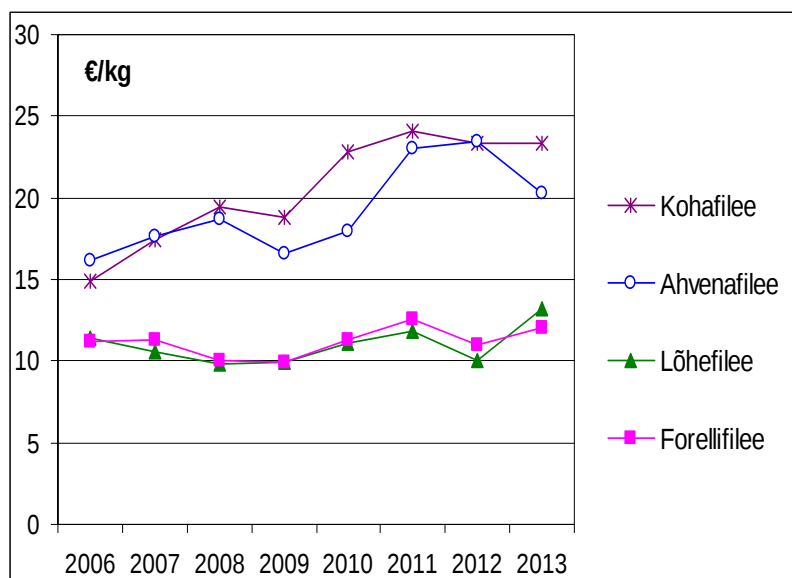
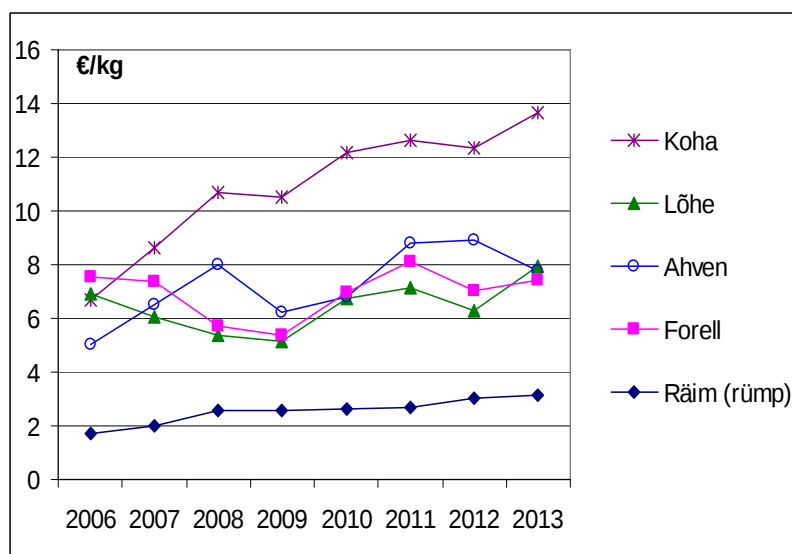
Joonis 1.11. Värsk, roogitud kala keskmised hinnad kauplustes (€/kg)

Kui lõhe ja forelli, samuti ahvena hinnatasemes on periooditi esinenud mitmeid langusi, siis koha hind on olnud püsivam, langedes kauplustes 2% vaid 2009. ja 2012. aastal (vt joon 1.11). Kohafilee hind langes samadel aastatel kauplustes 3%. Kohafilee hind tõusis oluliselt 2010. aastal ja on sellest alates püsinud enam-vähem ühtlasena.

Ahvena ja ahvenafilee hinnatõus kiirenes 2011. aastal, 2012. aastal jäi hinnatase enam-vähem püsivaks, kuid 2013. a langes nii ahvena kui ahvenafilee keskmine hind kauplustes 13-14%.

Viimase viie aastaga on värsk koha aastakeskmine hind tõusnud kauplustes 28%, forellil 31% ja lõhel 49% (2013. a võrreldes 2008. a), ahven oli 3% odavam.

Lõhefilee kallines viie aastaga kauplustes 35%, räimerümp 55%, forelli- ja kohafilee 20%, ahvenafilee 8% (joon 1.12). Mageveekala filee ekspordihind Šveitsi oli 2012. ja 2013. a 14.32 €/kg.

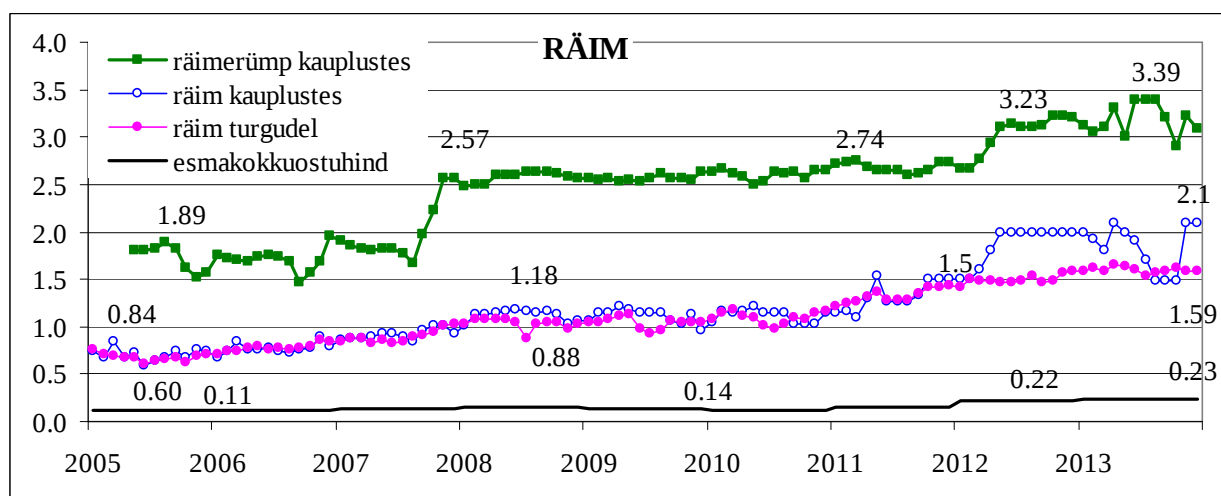
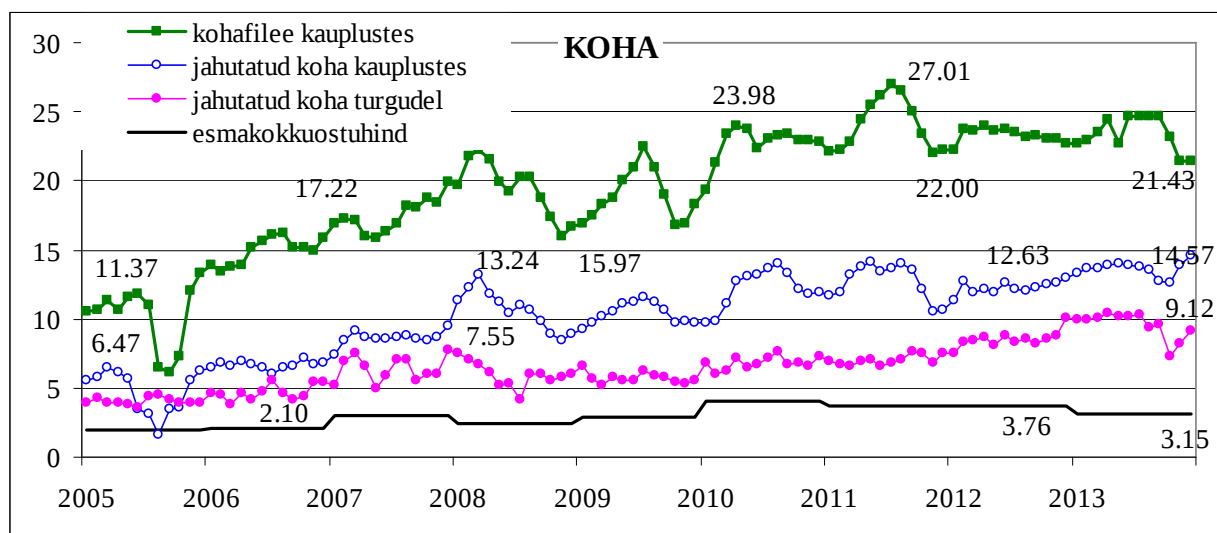
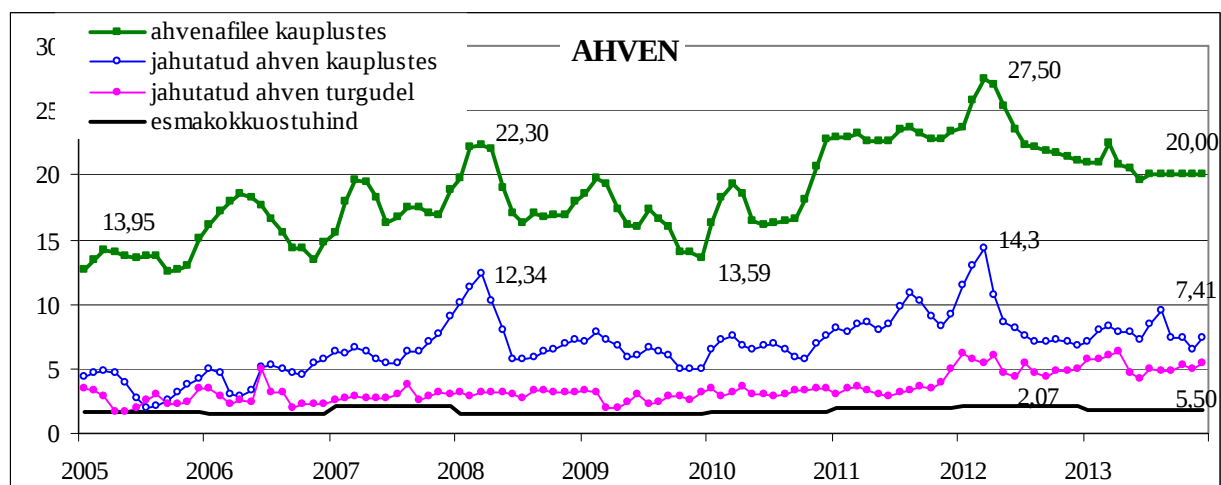
Joonis 1.12. Kalafilee keskmised hinnad kauplustes (€/kg)

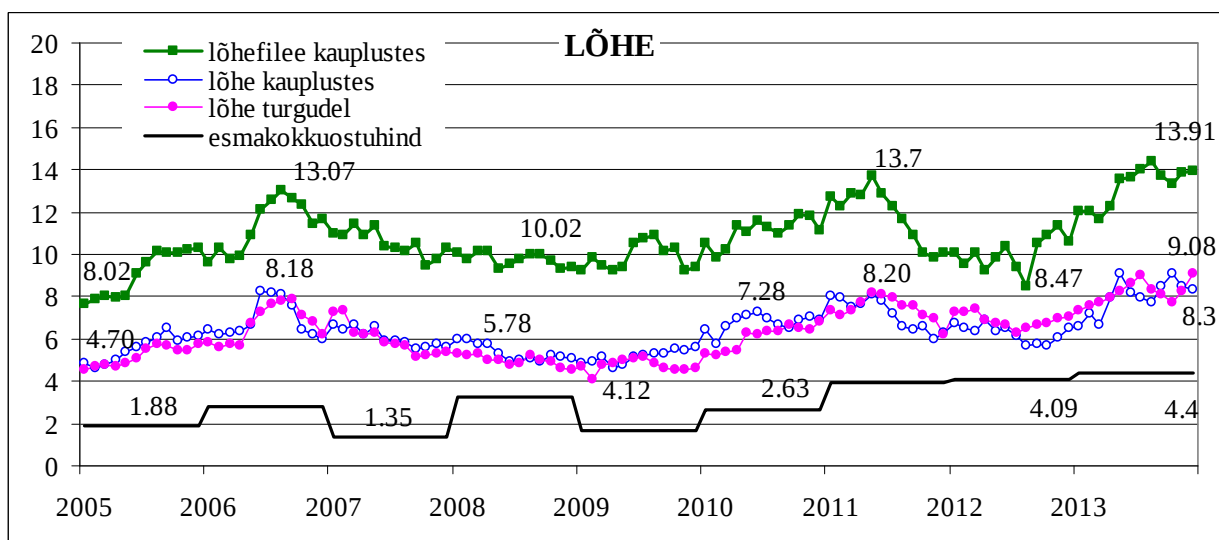
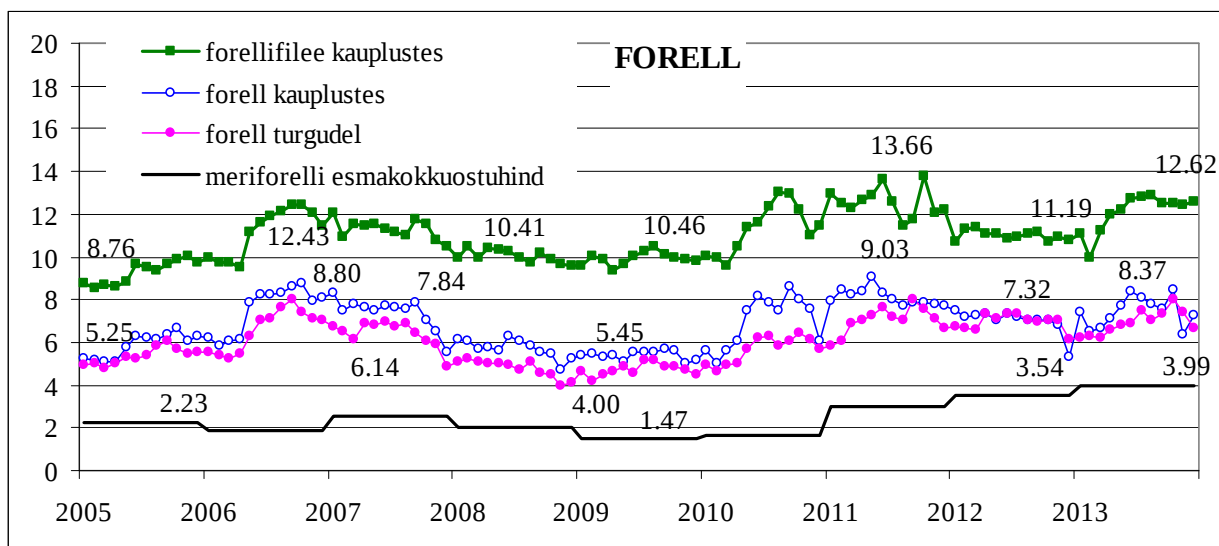
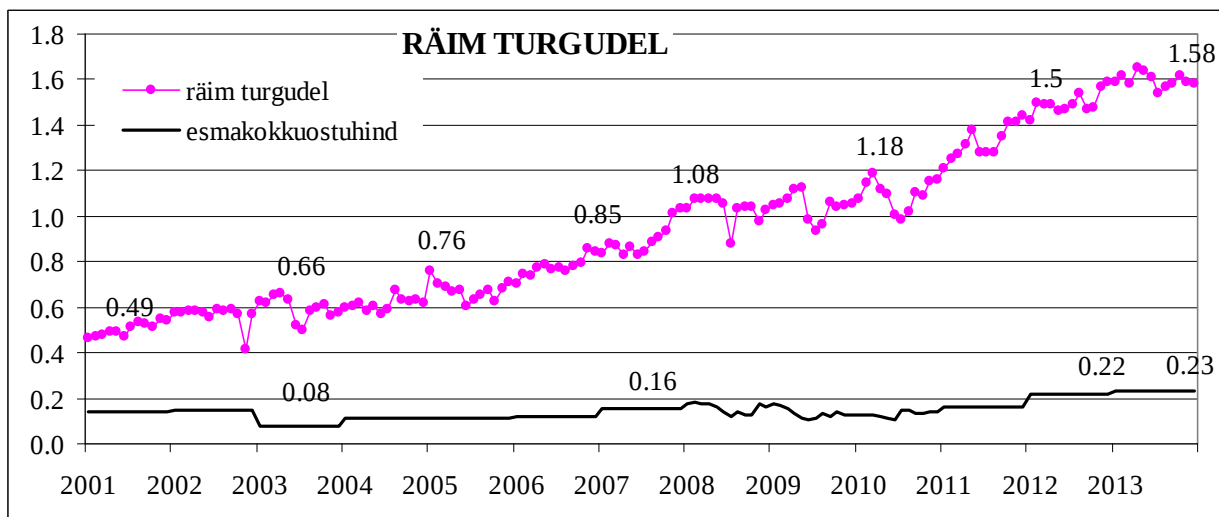
Tabel 1.6. Kala esmakokkuostuhinnad 2007-2013 (€/kg)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ahven	0.87	1.56	1.50	1.63	1.92	2.07	1.82
Kilu	0.15	0.17	0.15	0.13	0.17	0.20	0.22
Koha	1.34	2.41	2.92	4.01	3.76	3.74	3.15
Lest	0.49	0.42	0.42	0.44	0.52	0.53	0.64
Lõhi	3.00	3.29	1.64	2.63	3.95	4.09	4.40
Meriforell	2.69	2.05	1.47	1.68	3.00	3.54	3.99
Räim	0.08	0.16	0.14	0.13	0.16	0.22	0.23
Tursk	0.80	0.55	1.10	0.92	1.03	0.95	1.03

Allikas: Põllumajandusministeerium

Joonis 1.13. Kala keskmised hinnad kauplustes ja turgudel, €/kg

Allikad: EKI, esmakokkuostuhinnad: Põllumajandusministeerium

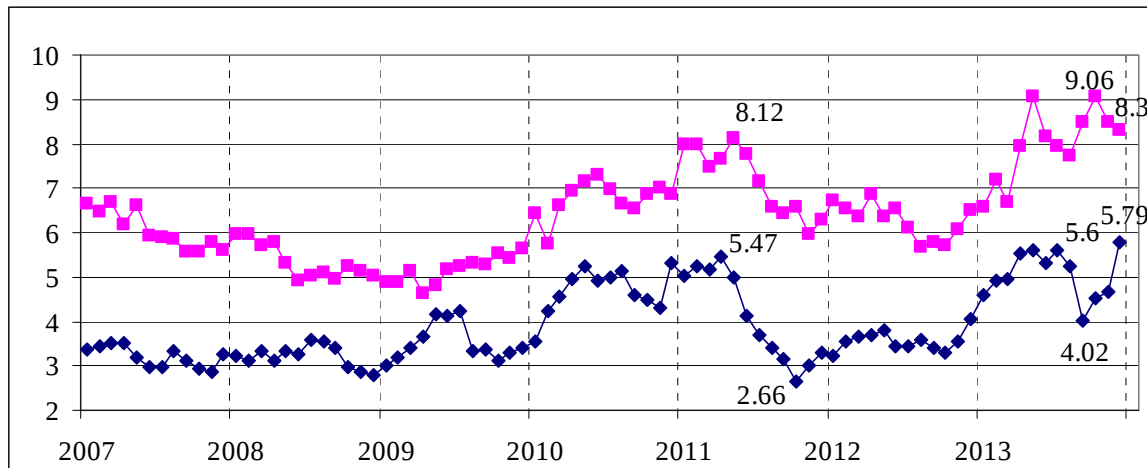
Tabel 1.7. Kala aastakeskmised hinnad Eesti kauplustes ja turgudel (€/kg, jahutatud kala)

		Aastakeskmised hinnad, €/kg							Aastane hinnamuutus, +/- %					2013/ 2010 +/- %
		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013	2013/ 2008 +/- %	2013/ 2010 +/- %
Räim	Kauplustes	1.12	1.12	1.12	1.32	1.86	1.84	-0,5	0,2	17,9	40,9	-1,1	63,9	64,3
Räimerümp	Kauplustes	2.58	2.56	2.61	2.68	3.03	3.17	-0,8	2,0	2,7	13,1	4,6	54,7	21,5
Räim	Turgudel	1.03	1.04	1.09	1.32	1.50	1.60	1,0	4,8	21,1	13,6	6,7	55,3	46,8
Ahven	Kauplustes	7.99	6.24	6.80	8.77	8.94	7.78	-21,9	9,0	28,9	1,9	-13,0	-2,6	14,4
Ahvenafilee	Kauplustes	18.74	16.62	17.95	22.98	23.47	20.24	-11,3	8,0	28,0	2,1	-13,8	8,0	12,8
Ahven	Turgudel	3.13	2.68	3.22	3.51	5.13	5.27	-14,4	20,2	9,0	46,0	2,8	68,3	63,7
Ahvenafilee	Turgudel	7.67	7.64	9.42	7.79	11.29	13.66	-0,4	23,3	-17,3	44,9	21,0	78,1	45,0
Koha	Kauplustes	10.66	10.49	12.19	12.64	12.35	13.66	-1,6	16,3	3,7	-2,3	10,6	28,2	12,0
Kohafilee	Kauplustes	19.48	18.84	22.81	24.05	23.40	23.40	-3,3	21,0	5,5	-2,7	0,0	20,1	2,6
Koha	Turgudel	5.95	5.72	6.82	7.02	8.55	9.55	-3,8	19,2	2,9	21,8	11,8	60,6	40,0
Kohafilee	Turgudel	10.51	10.27	10.49	12.12	16.52	17.47	-2,4	2,2	15,5	36,3	5,7	66,2	66,5
Forell	Kauplustes	5.70	5.40	6.97	8.11	7.00	7.45	-5,4	29,1	16,4	-13,7	6,4	30,6	6,9
Forellifilee	Kauplustes	10.03	9.91	11.34	12.56	11.01	12.08	-1,2	14,4	10,7	-12,3	9,7	20,4	6,5
Forell	Turgudel	4.78	4.73	5.67	7.02	6.94	6.92	-1,2	19,9	23,9	-1,2	-0,3	44,7	22,0
Forellifilee	Turgudel	7.45	7.93	9.59	11.31	10.14	11.50	6,4	20,9	17,9	-10,3	13,4	54,4	19,9
Lõhe	Kauplustes	5.35	5.16	6.76	7.17	6.27	7.97	-3,4	30,8	6,1	-12,5	27,1	49,1	17,9
Lõhefilee	Kauplustes	9.77	9.88	11.09	11.85	10.04	13.20	1,1	12,3	6,8	-15,3	31,4	35,1	19,0
Lõhe	Turgudel	4.98	4.75	6.10	7.45	6.87	8.16	-4,7	28,4	22,2	-7,8	18,8	63,8	33,8
Lõhefilee	Turgudel	8.97	8.32	9.45	11.63	10.36	12.16	-7,2	13,6	23,0	-10,9	17,3	35,6	28,7

Allikas: EKI

Lõhe ja forelli hinnamuutused Eesti turul on järginud enamasti maailmaturu hinna muutusi (vt joonis 1.14). Seejuures on punane kala kallinenud turgudel kiiremini kui kauplustes, millega hinnatase turul on tõusnud peaaegu võrdseks kauplustega ja kohati isegi ületab seda, näiteks roogitud lõhe osas. Samas on turgudelt võimalik osta ka vabast veest püütud meriforelli ja lõhet, mille hind ongi kõrgem, hinda mõjutavad ka erinevused kvaliteedis.

Joonis 1.14. **Kasvanduslõhe hulgihind Norras ja lõhe hind Eesti kauplustes, €/kg (käibemaksuga)**

* roogitud kala, 3-6 kg, FCA Oslo

Allikad: Fish Pool ASA (Norra), kaupluste hinnad EKI

2011. aastal hakkas punase kala pakkumine maailmaturul taas suurenema Tšiili kalakasvanduste taastumise tulemusel ja tõi kaasa hinnalanguse. Tšiili on maailmas mahult teine lõhekasvataja Norra järel. Eestis langesid punase kala hinnad 2012. aastal tänu sellele nii kauplustes kui turul kuni 15% eelmise aastaga võrreldes (tabel 7), pöördusid aasta teisel poolel jälle tõusule ja 2013. aasta sügiseks oli lõhe hinnatase juba oluliselt kõrgem. Augustis 2013 tõusis lõhefilee hind kauplustes taas üle 14 €/kg. Septembrist novembrini siiski lõhe hind Norras alanes veidi sooja sügise tõttu kasvandustes tekkinud tavalisest suurema kalade juurdekasvu tõttu, pöördudes detsembris aastalõpu kõrgeenenud nõudluse tõttu taas tõusule. Norra lõhe hinna ajutine langus avaldus sügiskuudel ka Eestis soodusmüükidena. Forelli hinnad järgivad lõhe hinnatrendi ja nii import- kui Eestis kasvatatud vikerforelli hinnad langesid 2012. aastal, kuid 2013. aastal alanud hinnatõus on olnud aeglasem kui lõhel – forelli hinnad kauplustes tõusid 2013. aastal 6%, lõhel 27%.

Ahvenat, koha ja teisi Eesti kalu võib leida turgudelt märksa soodsama hinnaga kui kauplustes, samas on kalad ka erineva kvaliteedi ja suurusega. Ahvenat võis 2013. aastal osta turult kolmandiku võrra odavamalt kui kauplustest, koha 30% soodsamalt, ahvenafilee oli turgudel 33% soodsam (keskmiselt 13,7 €/kg turgudel ja 20,2 €/kg kauplustes, vt tabel 1.7), kohafilee 25% soodsam (turgudel 17,5 €/kg, kauplustes 23,4 €/kg). Ahvena ja koha hinnatase turgudel on viimastel aastatel tõusnud kiiremini kui kauplustes, ahvenal viimase 3 aastaga kokku 64%,

kohal 40% (kauplustes samal ajal ahvenal +14%, kohal +11%). Ahvenafilee hind tõusis turgudel viimase kolme aastaga (2013/2010) 45% (kauplustes 13%), kohafilee 67% (kauplustes 3%). Kauplustes on hinnatase on seni tervikuna ikkagi veel kõrgem kui turgudel ja ahvena ja koha hinnad tõusid praegusele ligilähedasele tasemele juba 2008. aastal.

Tabel 1.8. Värske kala hinnad Tallinna kauplustes ja turgudel nov-dets 2013 (€/kg)

	Terve või roogitud kala		Filee	
	Kauplustes	Turgudel	Kauplustes	Turgudel
Ahven	2.50-7.50	4.00-4.10	20.00	8.80-14.90
Angerjas	18.90	25.90-28.00	-	-
Angersäga	5.90	6.90-7.90	-	-
Haug	5.10-8.00	3.90-4.90	9.20-16.90	8.90-11.50
Karpkala	5.20-7.70	4.90-5.90	13.95-17.30	-
Kiisk	-	-	-	8.90
Kilu	-	1.50	5.80	5.99
Koger	-	2.00- 2.50	-	-
Koha	10.90-14.00	7.90-8.90	24.50	18.00-20.00
Kuldmerikoger	6.00-16.00	-	19.70	-
Latikas	2.40-4.80	2.40-4.00	-	-
Lest	3.00-3.70	2.90-3.90	13.60	-
Lõhe	8.00-10.90	7.90-9.90	13.75-18.40	12.90-15.50
Luts	4.35	3.80	-	-
Makrell (skumbria)	-	5.50	-	-
Meriahven	9.40-14.90	8.90	-	-
Merilest	6.50-8.50	5.00	17.20-21.90	-
Pangasius	5.95	-	8.00-10.30	-
Räim	-	1.60	5.28-5.50	5.00-5.35
Räimerümp	2.60-3.40	3.90-4.00	-	-
Saida	5.00	-	-	-
Sardiin	9.95	-	-	-
Siig	-	9.90-12.90	25.50-29.95	20.00-22.90
Silm	-	8.50-9.90	-	-
Särg	-	2.20	-	-
Tilaapia	-	-	10.70-12.00	-
Tursk	8.50	3.90-6.90	12.00-21.50	10.90-13.90
Tuunikala	-	-	39.95	31.50
Tuur	12.00-15.50	9.50-13.90	24.00	-
Vikerforell	4.70-9.75	5.80-7.90	7.90-16.60	14.50
Vimb	-	2.50-2.90	-	5.90

*osa müügilolevast värskest kalast võib olla ka sulatatud

* fileede hulgas nii nahaga kui nahata fileed

Tallinna turgudel ja kauplustes 2013. aasta lõpu kalavalikust ja hinnavahemikest annab ülevaate tabel 1.8, kus on toodud müügilolnud Eesti kalad ja tavalisemad importkalad.

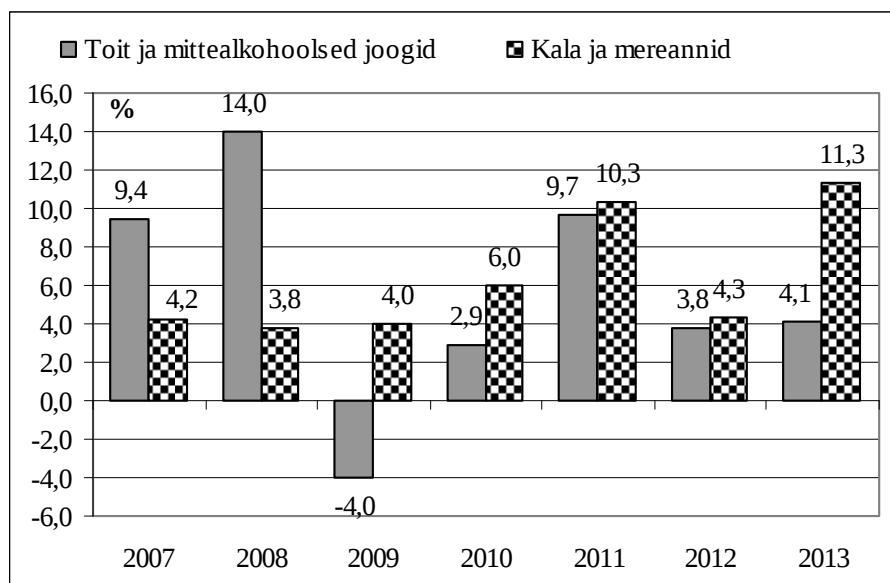
Turgudel on värsket kala müügil päris laias valikus ja ostjal on võimalik valida laias hinnaskaalas erinevate kalade ja ettevalmistusastmete vahel (roogitud kala, rümp, filee jm). Osa kalu olid 2013. aasta lõpul märkimisväärselt kallimad kui 2011. aastal, näiteks siig, vimblest, silm 30-40%, tursk 24%, särg 80%, samas on karpkala ja latikas kallinenud märksa vähem.

Räime hinnatõus kiirenes euro kasutuselevõtuga 2011. aastal. Kui varasematel aastatel (2001-2010) kallines värske räim turgudel keskmiselt 9% aastas, siis 2011. aastal tõusis hind 21% (1,32 €/kg), 2012-2013. aastal hinnatõus aeglustus. 2013. aastal maksis rahvuskala räim turgudel keskmiselt 1,60 €/kg, kauplustes 1,84 €/kg, räimerümp kauplustes 3,17 €/kg (tabel 7).

1.5. Kala hinnad tarbijahinnaindeksis

Statistikaameti koostatav tarbijahinnaindeks (THI) näitab, et aastatel 2007-2008 oli kala ja kalatoodete hinnatõus Eestis toiduainete üldisest hinnatõusust aeglasem tänu sisseveetava puu- ja kala odavnemisele (joonis 1.15, tabel 1.9), kuid aastatel 2009-2013 jälle veidi kiirem, eriti 2013. aastal, mil Norrast ostetava lõhe hind nõudluse kasvu mõjul kiiresti tõusis. Tarbijahinnaindeksi järgi tõusid toiduainete hinnad Eestis viimase viie aastaga 17% ning kala ja kalatoodete hinnad kokku 41% (2008. aastaga võrreldes). Lihatoodete hinnad tõusid samal ajal kokku 18%, teraviljatoodetel 12% ja piimatoodetel 7%.

Joonis 1.15. Kala ja mereandide hinnatõus Eesti tarbijahinnaindeksis, +/-%

Allikas: Eurostat

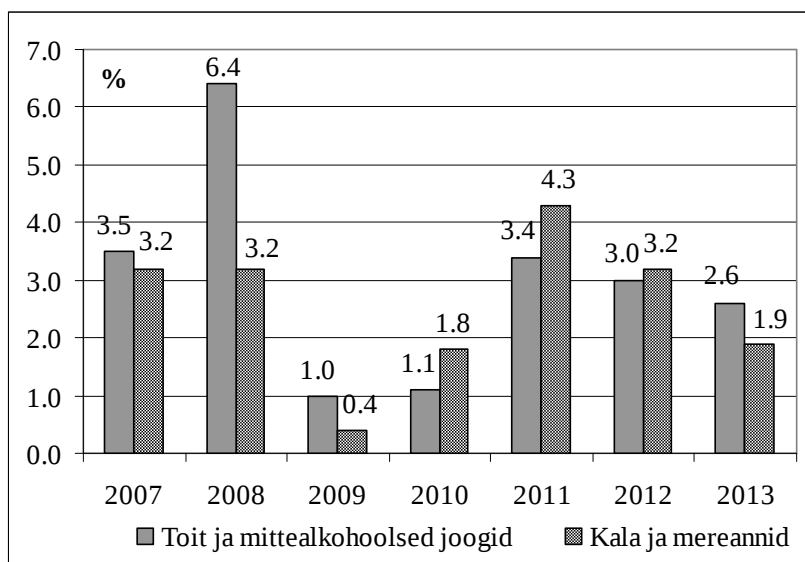
Tabel 1.9. Kala ja mereandide aastane hinnatõus tarbijahinnaindeksis, +/- %

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Eestis						
Toit ja mittealkohoolsed joogid kokku	14,0	-4,0	2,9	9,7	3,8	4,1
sh kala ja mereannid	3,8	4,0	6,0	10,3	4,3	11,3
Euroopa Liidus tervikuna						
Toit ja mittealkohoolsed joogid kokku	6,4	1,0	1,1	3,4	3,0	2,6
sh kala ja mereannid	3,2	0,4	1,8	4,3	3,2	1,9
teraviljatooted	10,0	1,7	0,3	4,2	2,5	1,6
piimatooted	11,3	-1,7	-0,2	3,5	2,7	1,6
lihatooted	4,9	2,8	0,0	2,8	3,9	2,8

Allikas: Eurostat

Ka Euroopa Liidus tervikuna tõusis kala hind 2010.-2012. aastal kiiremini kui toiduainete hind kokku (joonis 1.16). Hinnatõusu kiirenemise põhjuseks on kala hinna tõus maailmaturul, sh nii kasvanduskala kui püügikala osas (vt ka joonis 14) ning samaaegne nõudluse kasv. 2013. aastal kala hinnatõus aeglustus ja aastail 2012-2013 kallinesid lihatooted Euroopas kiiremini kui kalatooted. Kui toiduainete hinnad tõusid Euroopa Liidus viimase viie aastaga kokku 11,6%, siis kalatoodete hinnad 12,1% ja lihatoodete hinnad 12,9% (2013 võrreldes 2008. aastaga).

Joonis 1.16. Kala ja mereandide hinnatõus Euroopa Liidu tarbijahinnaindeksis, +/-%

Allikas: Eurostat

Eestis on kalatooted kallinenud kiiremini kui enamikus teistes Euroopa Liidu riikides, hinnad on tõusnud viimase 5 aastaga kokku 41% (2013. aastaks 2008. aastaga võrreldes; vt lisa 2.1). Eestist kiirem oli hinnatõus üksnes Maltal (69%), Eestile järgnevad Ungari, Leedu, Poola, Bulgaaria ja Küpros, kus kalatoodete hinnad tõusid 30-35%. Võrdlemisi kiire on hinnatõus

olnud Soomes, Suurbritannias, Saksamaal, Austrias, Tšehhimaal ja Lätis (20-29%). Aeglasema hinnatõusuga riigid on olnud Taani, Norra, Rootsi, Hollandi, Belgia, Prantsusmaa ja Hispaania, (5 aastaga alla 10%); Portugalis, Iirimaa ja Šveitsis on hinnad isegi veidi langenud.

Erinevate kalaliikide hinnad on muutunud erinevalt. Lisaks eelkirjeldatud (lk 20) kasvanduslõhe ja -forelli hinnamuutustele on kõikumisi ka püügikalade hinnas.

Kala hinda mõjutavad püügikvoodid. Püügivõimaluste vähenemine kalaressursside järjekesvuse säilitamise huvides, näiteks pelaagilise kala puhul, toob enamasti kaasa püütava kala omahinna ja jaehinna tõusu. Kvootide suurendamine võib anda vastupidise tulemuse, mille näiteks on **tursa** viimaste aastate hinnalangus maailmaturul.

Püügipiirangute tulemusena hakkasid Barentsi mere tursapopulatsioonid taastuma ja tursapüügi kvote Barentsi merel suurendati. Tursa pakkumine kasvas ja tõi alates 2011. aasta teisest poolest kaasa hinnalanguse, esimesi hindade taastumise märke oli märgata alles 2013. aasta suvel. Langesid ka näiteks tursale lähedase liigi põhjaatlandi süsika (e. saida, Pollacchius virens, ingl k saithe) hinnad⁸. Värske tursa eksport Norrast suurenes 2013. aastal koguselt peaaegu kahekordseks (83%)⁹, kuid hinnatase oli 19% madalam kui 2012. aastal ja ekspordi rahaline maht kasvas vaid 15%. Tursa eksportijad ootavad positiivset hinnatrendi sest madalate hindade tõttu on tursa populaarsus tarbijate seas kasvanud ning nõudlus maailmaturul, sh Hiinas kasvab.

Makrelli (skumbria) hinnad Euroopa turul on viimastel aastatel samuti olnud madalseisus, mis on suurendanud ostuhuvi ja prognoositakse, et nõudluse kasvades hakkab hinnatase jälle tõusma.

Heeringa püügikvoodid ja püütavad kogused on vähenenud, kuid heeringa hinnad Euroopa turul ei ole oluliselt tõusnud, näiteks külmutatud heeringa ekspordihind Norrast oli 2013. aastal isegi madalam kui 2012. aastal (-8%).

Pangasiuse impordihinnad langesid 2012-2013 ja on olnud viimasel ajal üsna stabiilsed ja odavamad kui 2011. aastal¹⁰, vaatamata sellele, et toodang Vietnami kasvandustes on vähenenud. Euroopa importöörid ootavad hinnatõusu eeldusena kala kvaliteedi tõusu. Pangasiusel on oluline turuosa Euroopa külmutatud kalafilee turul.

Tuunikala hinnamuutused on erinevate püügipiirkondade ja tuuniliikide lõikes erinevad, kuid hinnatase tervikuna areneb tõususuunas, sest tuunipüügi kogused on piiratud. 2011-2012 liikusid hinnad tõususuunas, 2013. aastal esines ka väikesi langusi. Üldiselt on nõudlus tuunikonservide järele Euroopas suurenemas, neid müüakse rohkesti jaekettide kaubamärkide all soodsa valikuna. Tuunikonservide suurim eksportöör on Tai, kuid neid ostetakse Euroopasse ka Ecuadorist, Filipiinidelt, Mauritiuselt, Seišellidelt jm.

⁸ www.globefish.org (FAO)

⁹ Norwegian Seafood Council. www.seafood.no (06.01.2014)

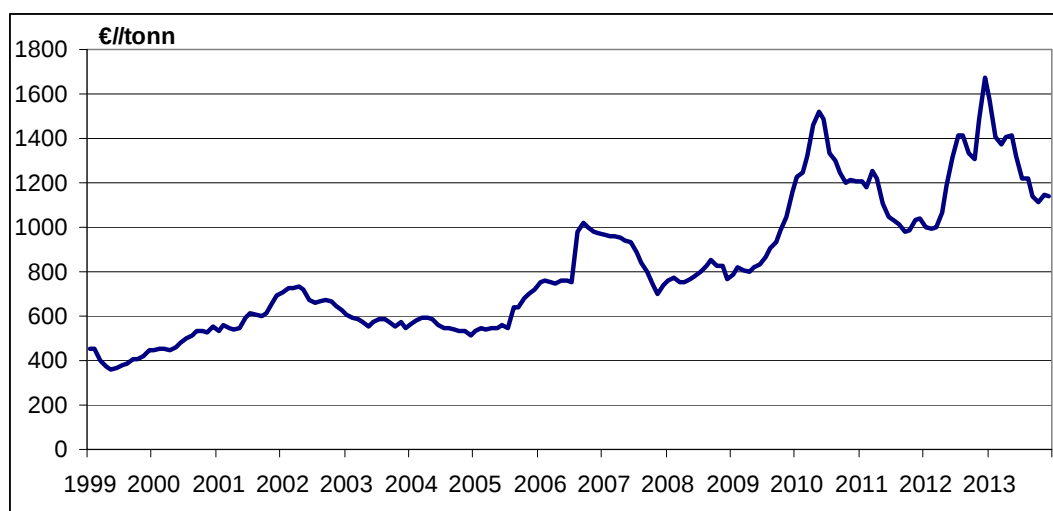
¹⁰ FAO Globefish European Price Report, aprill 2013. www.globefish.org

Moiva hinnad on olnud üsnagi stabiilsed vaatamata kvoodi vähenemisele. Nõudlus püsib hea nii toidukvaliteediga kui ka kalajahuks töödeldavale kalale.

Karpkala väljamüügihinnad Ungari kasvandustest olid 2010.-2012. a püsival tasemel. Ungari on üks Euroopa suuremaid karpkalakasvatajaid Tšehhi ja Slovakkia kõrval.

Kasvanduskala hinnatõusu soodustab **kalajahu ja kalaõli** hinna tõus. Kalajahu ja kalaõli kuuluvad kalasöötade koostisse ja neid toodetakse enamasti toiduks vähemväärtuslikest pelaagilise kala liikidest, vähemas osas kalatööstuse jäätmetest. Kalaõli on eriti vajalik lõhede ja forellide, samuti angerja söödas¹¹. Ka neile kalaliikidele, kellest valmistatakse kalajahu, kehtivad püügikvoodid ja see tõstab püütava kala hinda. Kalajahu ja kalaõli kallinemine on suunanud kalasöötade tootearenduse muude toidukomponentide otsingule, valguallikana kasutatakse senisest rohkem näiteks sojajahu, mis on kalajahust 4 korda odavam. Maailma suurima kalajahu tootja Peruu hinnatase näitab, et vaatamata perioodilistele langustele on kalajahu hind järjekindlalt tõusmas (joonis 1.17). Peruus valmistatakse kalajahu peamiselt anšoovistest, samuti teistest toiduks mittesobivatest pelaagilistest kaladest; Islandil, Norras, Taanis kasutatakse toiduks mittesobivat heeringat, moivat, kilu, räime jt kalu. Ressursside vähenemise tulemusel on kalajahu toodang maailmas võrreldes 90-ndate aastatega vähenenud (1995. a 6,8 mln t, 2009.a 4,8 mln t), ka kõik Euroopa suuremad tootjariigid (Taani, Norra, Island, Suurbritannia) on tootmist vähendanud. Kalaõli tootmine on samuti Euroopas vähenenud. Euroopa kalakasvatajad impordivad kalajahu nii teistest Euroopa riikidest kui ka Peruust jm kaugemalt. Kogu toodetud kalajahust läheb umbes 60% kalade ja vähiliste söödaiks, kalaõlist 80% ringis. Kalajahu hind tõusis kiiresti 2009-2010. aastal, langes 2011. aastal ja tõusis uuesti 2012. aasta teisel poolel, mille järel on 2013. aastal taas langenud.

Joonis 1.17. **Kalajahu hind maailmaturul (€/tonn)**

*Peruu kalajahu, 65%-lise proteiinisaldusega graanulid, CIF
Allikas: Maailmapank, www.indexmundi.com

¹¹ Green, K. (2011). Fishmeal and fish oil figures. Sea Fish Industry Authority, www.seafish.org (11.12.2013)

1.6. Kala tarbimine teistes riikides

Võrreldavaid andmeid maailma erinevate regioonide ja riikide elanikkonna toiduainetega varustatuse kohta on koostanud FAO¹² (*Food and Agriculture Organisation* ÜRO juures). FAO on jälginud muuhulgas maailma kalaressursse, kalapüügi ja kalakasvanduse mahte, rahvusvahelise kalakaubanduse trende ja kala tarbimist.

Kala tarbimine on maailmas järjekindlalt kasvanud. Alates 90-ndatest aastatest on tarbimise kasv maailmas toimunud mitte enam püügi suurenemise, vaid kiiresti kasvava vesiviljelustoodangu arvel, mis 2011. aastal andis juba 41% kogu kala ja mereandide ressursist, tootes 63,6 mln tonni kala jm mereande aastas (veel 2001. aastal oli see osakaal 28%). Püügi ja vesiviljelusega kokku toodeti maailmas FAO andmeil 2011. aastal 154 mln tonni kala ja mereande.

Kala tarbimise kasvu kogu maailmas soodustab see, et kala on tervislik toiduaine, sisaldades valku, vajalikke mineraalaineid (nt Fe, Ca, I, Zn, Se), kalarasv sisaldab oomega-3 rasvhappeid, D-vitamiini. Lisaks arenenud riikidele on kala tarbimine suurenemas arenguriikides, kus see aitab katta toiduvajadust. Suur osa maailma kalatarbimise juurdekasvust tuleb Hiina arvel, kes on ühtlasi ise maailma suurim kalatoodete eksportija. Kala eksport-import maailmas kasvab veelgi kiiremini kui tarbimine.

Kalapüüki maailma meredest ja sisevetest piiratakse rahvusvaheliste ja riiklike meetmetega, et säilitada kalaressursse ja hoida püügikoguseid tasemel, mis ei kahjustaks kalapopulatsioonide arvukust ning võimaldaks nende säilimiseks piisavat juurdekasvu. Rakendatud riiklike püügipiirangute tulemusel on ülemäärane kalapüügi kasv peatunud ja alates 90-ndatest aastatest on kalapüük maailmas püsinud enam-vähem ühtlasel tasemel (2011. a 90,4 mln tonni). Merepüügi maksimum oli 1996. aastal, mil püüti 86,4 mln tonni, sellele järgnes püügi vähenemine ja viimastel aastatel on merepüük olnud stabiilselt veidi alla 80 mln tonni (2011. aastal 78,9 mln t). Sisevete püük on vähehaaval suurenenud, 2011. aastal püüti sisevetest maailmas kokku 11,5 mln tonni kala¹³. Vaatamata püügipiirangutele on FAO andmetel looduslikest püügialadest 15% üle ekspluateeritud ja 6% ammendatud¹⁴.

Ligi 90% maailma vesiviljelustoodangust saadakse Aasiast, suurim vesiviljelussaaduste kasvataja Hiina toodab üle 60% maailma vesiviljelussaadustest, järgnevad India, Vietnam, Indoneesia, Bangladesh, Tai, Birma jt. Kalad moodustavad ligikaudu 2/3 maailmas toodetud vesiviljelussaadustest, ülejäänud kolmandik sisaldab molluskeid, krevette jm (vetikaid arvestamata¹⁵). Euroopa suurim kalakasvataja on Norra (1,1 mln t 2011.a), Hispaania, Prantsusmaa, Suurbritannia jt vesiviljelustoodang on oluliselt väiksem.

Maailma kalakasvandustes domineerivad karpkalalised (toodang 24,2 mln tonni 2010. a), samuti kasvatatakse muid erinevaid mageveekalu (6,0 mln t), tilapiaid (3,5 mln t). Lõhelasi

¹² Toitlus- ja Põllumajandusorganisatsioon (Food and Agriculture Organisation) ÜRO juures

¹³ The State of World Fisheries and Aquaculture 2012. FAO, 2013

¹⁴ Dent, F. (FAO). Current Status and Future Trends of Global Fisheries and Aquaculture esitlus 27. nov. 2013 Tallinnas

¹⁵ lisaks oli vetikate ja veetaimede toodang maailmas 2010. aastal 19 mln tonni

saadi kasvandustest 2,4 mln t (2010), sellest valdava osa moodustab atlandi lõhe, kelle järele on nõudlus maailmaturul järjepidevalt kasvamas. Kogu kasvandustest saadava atlandi lõhe pakkumisest maailmaturul (kokku üle 1,9 mln t 2012. a) andis ligi 2/3 Norra ja viiendiku Tšiili, lisaks kasvatatakse lõhet Šotimaal, Alaskal jm¹⁶. Norra on oluline lõhe eksportija Euroopa Liidu riikidesse, samuti Venemaa kiiresti kasvavale turule.

Euroopa enda kala ja mereandide ressurssidest moodustas vesiviljelustoodang viiendiku (2012. aastal). Püügiga saadakse 13 mln tonni kala ja mereande aastas, sh sisevetest 0,4 mln t (2009-2010), vesiviljelussaadusi toodetakse ligikaudu 2,5 mln tonni aastas. Euroopa Liidu riigid püüdsid 2011. a kokku ligi 5 mln tonni kala, lisaks näiteks Norra 2,5 mln t, Island 1,1 mln t. Euroopa Liidus olid suurimad püüginahud 2011. a Hispaanial (0,9 mln t), Taanil (0,7 mln t) ja Suurbritannial (0,5 mln t), järgnesid Holland (0,37mln t), Prantsusmaa (0,34 mln t) ja Saksamaa (0,23 mln t). Vesiviljelusest saadi Euroopa Liidus kokku 1,28 mln t kala ja mereande (2011), sellest 51% oli kala ja 49% mereannid – karbid, austrid jm¹⁷, kuid rahaliselt andis kalakasvatus suurema osa, 72% tulust, mereannid 28%. Kaladest kasvatati Euroopa Liidu vesiviljelussektoris kõige rohkem lõhet-forelli (kokku 350 tuh t 2011), sh vikerforelli 199 tuh t (suuremad tootjad Itaalia, Prantsusmaa ja Taani) ning atlandi lõhet 171 tuh t (peamiselt Suurbritannias) ning 300 tuh t muid kalu (sh, karpkala jt). Mereandidest toodeti EL-s akvakultuurina 456 tuh t karpe (peamiselt Hispaanias, Prantsusmaal, Itaalias), 104 tuh t austreid (peamiselt Prantsusmaal) jm.

Kuna EL püüginahud ei kasva ja nõudlus kala järgi samal ajal suureneb, on Euroopa Liit suurimaks kala ja mereande importivaks turuks maailmas ning sõltuvus kaugemalt imporditavast kalast suureneb.

FAO eesmärgiks on olnud selgitada välja, kui võrd toiduressursid erinevates maailma piirkondades on piisavad inimeste toiduvajadusteks ja kuidas võib olukord lähemas või kaugemas tulevikus muutuda. Varustatus arvutatakse bilansimeetodil – ressursside aluseks on püük, vesiviljelustoodang ja import. Ressurssidest ekspordi lahutamisel saadakse kohalikuks tarbimiseks jääv osa, millest omakorda lahutatakse muuks otstarbeks, näiteks loomatoiduks minevad ressurssid. Sel viisil leitakse, kui suur on inimtoiduks kasutatav võimalik ressurss ja selle jagamisel elanike arvuga saadakse võimalik tarbimiskogus elaniku kohta.

Tarbimisandmed ei ole päris täpsed, erinevusi tegelikkusest põhjustavad näiteks ebatäpsused väliskaubanduse andmetes, kaod tooraine säilitamisel ja töötlemisel vm, mida on ka FAO ise nentunud. Kalaressursside hulka ei ole arvestatud harrastuspüügi tulemusi.

FAO andmeil oli kalatarbimise ressursse Euroopas 2009. aastal 21,9 kg elaniku kohta (kala kaalus), maailmas tervikuna 18,5 kg.

¹⁶ Knapp, G. (2013). Trends in Alaska and World Salmon Markets. University of Alaska Anchorage. pdf (10.11.2013)

¹⁷ Summary of the 2013 Economic Performance Report on the EU Aquaculture Sector. JRC Scientific and policy reports (STECF 13-30). European Commission (2013). <https://stecf.jrc.ec.europa.eu> (20.12.2013)

Tabel 1.10. Kala tarbimine Euroopa Liidus ja teistes riikides

	Kala tarbimine kg/el (kala kaalus) (FAO)				Kala osakaal toidukuludes, %
	2000-2002	2005-2007	2008	2009	
Austria	10,2	13,5	15,2	15,2	3,1
Belgia	23,0	24,5	25,5	25,4	6,0
Bulgaaria	3,3	4,0	4,6	4,6	2,6
Eesti	16,8	16,4	16,4	16,4	4,6
Hispaania	43,8	40,5	43,3	42,9	11,9
Holland	20,9	19,0	19,7	19,6	3,6
Horvaatia	..	..	16,0	16,0	3,1
Iirimaa	23,4	21,9	22,7	22,4	3,5
Itaalia	23,4	24,5	24,8	24,6	7,1
Kreeka	21,9	21,2	20,5	24,0	8,0
Küpros	22,6	23,0	21,6	21,3	4,5
Leedu	40,2	37,2	40,5	40,7	4,6
Luksemburg	25,5	26,3	27,1	26,5	6,0
Läti	14,2	12,4	17,4	17,5	4,7
Malta	29,6	30,3	30,8	30,7	5,7
Poola	9,5	9,5	10,9	10,8	3,0
Portugal	55,1	55,5	61,2	61,1	15,8
Prantsusmaa	32,9	35,0	33,9	33,7	6,6
Rootsi	28,8	28,5	32,3	32,0	5,1
Rumeenia	2,9	5,1	5,4	5,4	2,6
Saksamaa	14,2	15,0	15,3	15,3	3,6
Sloveenia	7,3	9,5	10,1	10,0	3,0
Slovakkia	6,6	8,0	8,0	8,0	3,2
Soome	31,8	31,8	36,9	36,7	4,2
Suurbritannia	20,1	20,4	21,2	21,0	4,3
Taani	21,5	24,5	22,0	21,9	5,0
Tšehhi	10,2	10,6	9,8	9,7	2,4
Ungari	4,1	..	5,1	5,1	1,2
Euroopa Liit	..	..	23,0	23,0	..
Island	91,6	89,1	89,8	88,3	5,3
Norra	50,0	51,8	51,2	50,6	6,2
Šveits	15,0	15,0	16,4	16,3	..
Ukraina	13,8	16,8	21,6	16,2	..
Venemaa	17,5	18,6	22,3	22,3	..
Euroopa kokku	..	..	22,3	21,9	..
Hiina	24,8	25,7	30,0	31,0	..
Jaapan	67,2	60,6	56,6	56,6	..
USA	21,9	24,1	24,3	24,1	..
Kanada	24,1	23,7	23,5	23,3	..
Maailm kokku	..	..	18,3	18,5	..

Allikas: FAO; osakaal kulutustes: Eurostat, riikide statistikaametid

Enamikus **Euroopa riikides** oli tarbimine 2009. aastal veidi kasvanud 2005-2007. aastaga võrreldes ja paljudes riikides majandussurutise tõttu pisut vähenenud 2008. aastaga võrreldes (vt tabel 10). Suurimateks kala ja mereandide tarbijateks Euroopas on Island (88 kg), Norra (51 kg), Euroopa Liidu riikidest Portugal (61 kg), Hispaania (43 kg), Leedu (41 kg), Soome (37 kg), Prantsusmaa (34 kg), Rootsi (32 kg). Suures osas Euroopa riikides tarbitakse kala 20 kg ringis elaniku kohta aastas (sh 20-25 kg Suurbritannias, Iirimaa, Taanis, Belgias, Hollandis, Itaalias). Saksamaal, Austrias ja Šveitsis tarbitakse kala 15-16 kg elaniku kohta. Tarbimine on veidi kasvanud ka Poolas, Ungaris, Bulgaarias, Rumeenias, Lätis. Ida-Euroopas tervikuna on tarbimine väiksem (16,6 kg) kui Lõuna-Euroopas (ca 29,5 kg), Põhja-Euroopas (25,2 kg) ja Lääne-Euroopas (22,4 kg).

Kiiresti on kala tarbimine kasvanud Venemaal (22 kg/el 2009.a), suurimaks, jätkuvalt kiiresti kasvavaks turuks maailmas on Hiina (31 kg/el. USA-s on olnud tarbimine püsiv (24 kg/el).

Eesti kohta ei ole FAO peale 2007. aastat tarbimisandmeid uuendanud ja 16,4 kg kalaressursi keskmiselt Eesti elaniku kohta sisaldab 5,7 kg demersaalset kala (s.o põhjakala, sh tursk, lest, atlandi merilest, angerjas jt), 4,6 kg krevette jm vähilisi (mis on Eesti laevade poolt püütud ja suures osas tegelikult müüdud Islandil vm Põhja-Atlandi sadamates), 3,5 kg mageveekala, 1,9 kg pelaagilist kala (sh kilu, räim, heeringas, tuun, sardiin, skumbria), 0,4 kg peajalgseid (nt kalmaarid, kaheksajalad, sepiad) ja 0,3 kg muid molluskeid (karbid, teod).

FAO kalaressurssidest (püük ja kasvatamine) lähtuva uuringu tulemused erinevad tarbija-uuringutega saadud andmetest, näiteks leibkondade kulutuste uuringust, mis näitavad tarbimiskoguseid väiksemana. Vahe tuleneb näiteks kadudest, samuti väljaspool kodu söömise arvel, millele arenenud riikides võib kuluda viiendik kuni kolmandik toidukuludest. Näiteks Hispaanias võib FAO andmetel kala tarbimine olla kuni 43 kg elaniku kohta, leibkonnabüdzeti uuringu järgi on see 23 kg, sh 5 kg vähilisi ja molluskeid (2011. a). Lätis on võimalik kala tarbimine FAO hinnangul 17,5 kg, leibkonnabüdzeti uuringu järgi 12 kg (2012).

Kala osakaal elanike toidukulutustes on enamikus Euroopa riikides veidi tõusnud, näidates ühelt poolt kala hinnatõusu mõju, teiselt tarbitavate koguste suurenemist. Riigiti ja erinevate kalade ja toodete lõikes on arengud erinevad, sõltudes ka hinnamuutustest. Üldisemaks trendiks on olnud lõhe osakaalu suurenemine eurooplaste menüüs.

Nii **Lätis** kui **Leedus** on kala osakaal toidukulutustes enam-vähem sama kui Eestis (4,6-4,7%). 2012. aastal kulutati mõlemas riigis kalale ja mereandidele 44 € pereliikme kohta. Lätis tarbiti kala leibkonnauuringu kohaselt veidi rohkem kui Eestis – 12 kg elaniku kohta, sellest 6,6 kg oli värske või külmutatud kala¹⁸.

Soomes on kala tarbimist uurinud Jahi- ja Kalamajanduse Uurimiskeskus, kelle andmeil on imporditud kasvandustest pärit lõhe ja forelli tarbimine aasta-aastalt suurenenud, kuid kodumaise kala tarbimine on aegamööda vähenenud (tabel 11). 2011. aastal tarbiti fileekaalus

¹⁸ www.csb.gov.lv; www.stat.gov.lt

keskmiselt 3,7 kg kodumaist kala, millest 1 kg oli vikerforell, teistest kaladest on olulisemad haug (0,5 kg), räabis (0,7 kg), ahven, siig, räim ja koha (kõik 0,3 kg). 2012. aastal tarbitud 5,3 kg imporditud punasest kalast (filee kaalus) oli 4,2 kg lõhe ja 1,1 kg forell. Seega tarbiti lõhe ja forelli fileena kokku 6,3 kg. Tuunikalatooteid osteti Soomes 1,6 kg ja krevette 0,6 kg elaniku kohta. Kokku tarbitakse Soomes kala ja kalatooteid 20 kg ringis elaniku kohta.

Tabel 11. **Kala ja kalatoodete tarbimine Soomes** (kg elaniku kohta)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Kodumaine kala (kala kaalus)	7.7	7.7	6.8	6.9	6.6	5.7	..
Vikerforell kasvandustest	1.7	1.7	1.8	1.8	1.7	1.5	..
Teised kalad	6.0	6.0	4.9	5.1	4.9	4.2	..
Importkala							
Kasvanduslõhe ja -forell (kala kaalus)	4.2	5.7	5.5	5.7	6.0	7.4	8.2
Muud kalad ja kalatooted (toote kaalus)	5.9	6	6.1	5.6	6.3	6.3	5.7
Kokku							
Forell, lõhe jt kalad (kala kaalus)	11,9	13,4	12,3	12,6	12,6	13,1	..
Importtooted (toote kaalus)	5.9	6	6.1	5.6	6.3	6.3	5.7

Allikas: Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos www.rktl.fi

Lääne-Euroopa tarbijate eelistusi on kirjeldatud Suurbritannia ja Saksamaa näitel.

Suurbritannias kala ja mereandide jaemüük 2012. aastal suurenes (3,5%), kuid müügikogused vähenesid hinnatõusu mõjul 1,2%¹⁹, kala hinnad tõusid seejuures keskmiselt 4,8% aastas. Jahutatud, värsket kala müük kasvas ja moodustas üle poole turust (56%), külmutatud kala turuosa oli 27%. Lõhe ostmine suurenes, mida soodustas lõhe hinna madalseis ning müügitulult oli lõhe suurima turuosaga kala, kuid koguselt osteti tuunikala rohkem. Lisaks lõhele ja tuunile olid Suurbritannia tarbijate poolt eelistatumad kalaliigid tursk, kilttursk (haddock), süsikas (pollock), skumbria, rohkesti tarbitakse nii soojavee- kui külmaveekrevette. Ligi 90% Suurbritannia elanike poolt tarbitavast kalast müüakse supermarketite kaudu. Keskmiselt tarbitakse Suurbritannias 150 g kala inimese kohta nädalas. Sarnaselt Eestile impordib Suurbritannia enamiku toidukalast, samal ajal kui enda kalurite saak müüakse peamiselt välisest turust (süsikat, turska, kiltturska, skumbriat jpt püütakse ka ise). Kõige populaarsemad kalad tuun, lõhe, tursk ja kilttursk on suures osas imporditavad, soojaveekrevetid pärinevad Indiast jm, külmaveekrevetid Kanadast ja Gröönimaalt, süsikat ja lõhet imporditakse ka USA-st. Suurimad importijad on Norra, Island, Hiina ja Taani. Imporditava kala hind tõusis 2012. a 9%.

Saksamaa turul on nõudlus kalatoodete järele järjepidevalt aegamööda kasvanud²⁰. Kalatoite väärtustatakse kui tervislikke ja palju pööratakse tähelepanu kestlikkuse põhimõtete järgimisele püügi ja kalatöötlemise juures. Suur osa tarbijaist (27%) lähtubki kalatoodete valikul just

¹⁹ Sea Fish Industry Authority; www.seafish.org/research--economics/ (12.12.2013)

²⁰ Rath, K. (2012). First Activity on German Seafood Market for Sea Fish Industry Authority. Berlin. www.seafish.org (11.12.2013)

kestlike printsiipide järgimisest toote juures, pidades seda ostuotsuse tegemisel olulisemaks kui hinda või ostumugavust ning jälgitakse vastava märgistuse olemasolu toodetel. Tarbija on huvitatud kala kvaliteedist ja ohutusest, jälgitakse lisaainete sisaldust toodetes ja eelistatakse lisaaine-vabu (nt E621 vabu) tooteid. Saksamaa tarbija on hinnatundlik ja peab lugu külmutatud kalast, mis moodustab olulise osa tarbimisest (29%). Konservide ja marinaadide osakaal tarbimisest on 26% ja värskel kalal 9%. Eelistustes on ülekaalus merekala²¹ (66%), mille osakaal on aegamisi suurenenud, mageveekala tarbiti umbes kolmandiku võrra merekala kogusest (22%), vähilised jm mereannid moodustasid kokku 12% tarbitud kala ja mereandide kogusest. Populaarsemate kalaliikide seas oli 2012. aastal esikohal Alaska pollak²² (mintai), mis moodustas 26% tarbitud kalast, järgnesid heeringas (18%), lõhe (15%), tuunikala (11%), pangasius ja forell (3-4%). Suurem osa tarbitavast kalast on sissetoodud (88%), mille tõttu kalatoodete hind on kerkunud kiiremini kui teistel toiduainetel. Kalatooteid eelistatakse osta odavpoodidest (50% kalatoodetest), supermarketite turuosa on väiksem (36%), kuid nad on tähtsamal kohal värske kala müüjatena. Värsket kala saadakse ka kalapoodidest ja turgudelt. Kalatooteid müüvad ka kioskid. Kalaroogade valmistamine kodus on suurenenud, seda on ka meedias populariseeritud. Külmutatud kala moodustas 29% tarbimisest, Suuremad kalatoode- te Saksamaale importijad on Poola, Norra, Hiina, Taani, Holland, USA jt. Alaska pollakit os- teti peamiselt Hiinast, samuti USAst jm.

Lõuna-Euroopa tarbimiseelistused on veidi teistsugused, rohkem tarbitakse nn mereande. **Hispaanias** on kala toidusedelis väga olulisel kohal, kalale ja mereandidele kulutatakse pea- aegu samavõrra kui lihale. Suurema osa ostetavast kalast moodustab värske kala (16 kg elaniku kohta), sh heik, sardiin, tuun, lõhe, forell jt. Palju tarbitakse mereande (üle 11 kg elaniku kohta), ka neid eelistatakse osta värskest. Üle poolte perede sööb kalatoite 2–3 korda nädalas, 90% peredest sööb kalatoite vähemalt korra nädalas²³. Hispaanlaste ajanappuse tõttu on toit- lustusasutuste osakaal kala tarbimises tõusnud.

²¹ Fisch-informationszentrum, Hamburg, www.fishinfo.de (12.01.2014)

²² Ladinakeelne nimetus Theragra chalcogramma

²³ Seafood Export Profiles – Spain. Sea Fish Industry Authority, www.seafish.org (12.12.2013)

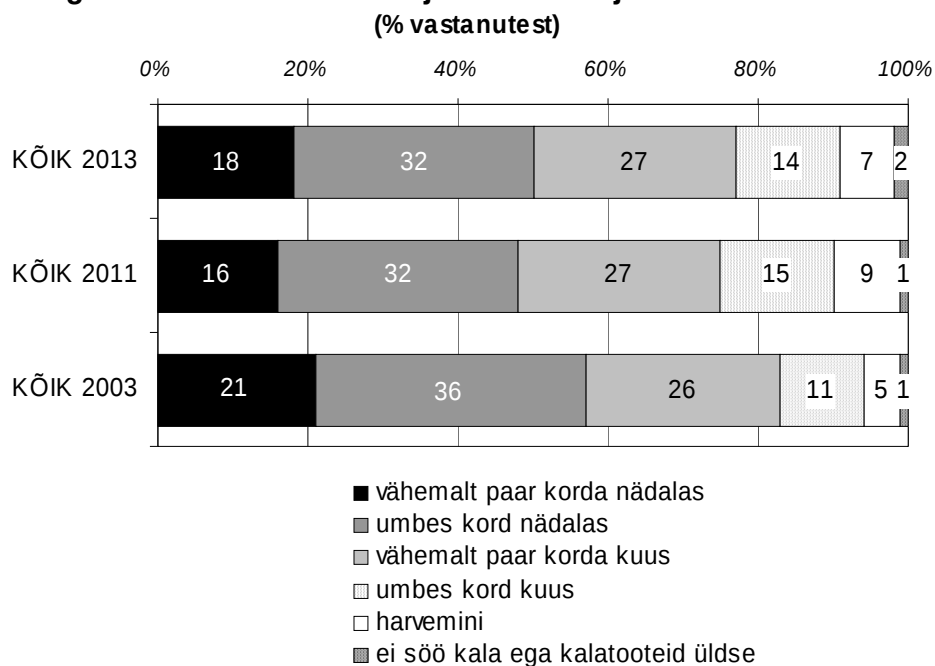
2. Elanike kala ja kalatoodete tarbimisharjumused ja eelistused

Elanikkonna kala ja kalatoodete tarbimisharjumuste, ostueelistuste, rahulolu ja ootuste analüüsimiseks viis Eesti Konjunktuuriinstituut 2013. aasta detsembrikuus läbi elanike küsitluse. Posti teel igas Eesti maakonnas läbiviidud küsitlusele vastas kokku 1112 inimest vanuses 18-74 aastat. Vastanute jaotuse vastavusse viimiseks Eesti 18-74-aastaste elanike mudeliga kasutati andmestiku kaalumist regiooni, vanuse, soo, rahvuse ja hariduse lõikes (vt küsitletud kogumi iseloomustus, lisa 5). Uuringu tulemused on seega laiendatavad Eesti täiskasvanud elanikkonnale vanuses 18-74 aastat. Muutuste väljaselgitamiseks esitatakse tulemused võrreldavalt 2011. aastal ja osaliselt ka 2003. aastal valminud kala ja kalatoodete tarbimise uuringuga, kus vastajaid oli 1127 ja 793. Siinkohal tuleks märkida, et tarbimisandmeid küsiti elanikelt valdavalt möödunud aasta kohta, seega käesolevas uuringus 2013. aasta ja 2011. aasta uuringus 2010. aasta kohta. Joonistel ja tabelites on aja näitajana kasutatud küsitluste läbiviimise aega.

2.1. Kala ja kalatoodete söömise sagedus

Tarbimise sagedus on veidi tõusnud võrreldes 2011. aasta uuringuga. Valdav enamus Eesti elanikest tarbis kala ja kalatooteid vähemalt paar korda kuus või sagedamini (77%, 2011. a 75%). Vähemalt kord nädalas tarbis kala ja kalatooteid 50% elanikest (2011. a 48%, 2003. a 57%), 27% paar korda kuus (2011. a 27%, 2003. a 26%) ja 21% kord kuus või harvemini (2011. a 24%, 2003. a 16%). Kala ega kalatooteid ei tarbinud 2% elanikest. 2%-punkti on kasvanud vähemalt paar korda nädalas kala söövate elanike osakaal ja sama võrra vähenenud harvem kui kord kuus kala söövate elanike osakaal. Täiskasvanud Eesti elanik sööb kala või kalatooteid tüüpiliselt kord nädalas ja tarbimine jääb maha 2003. aasta tasemest, mil vähemalt paar korda kuus sõi kala 83% elanikest (joonis 2.1).

Kui sageli olete viimase aasta jooksul kala ja kalatooteid sõnud?

Joonis 2.1. Kala ja kalatoodete söömise sagedus

Kala tarbivad rohkem vanema generatsiooni esindajad ja vähem noored ning see ei ole viimaste aastate jooksul muutunud. Vähemalt kord nädalas sõi kala 62% üle 64-aastastest elanikest, 54% 50-64-aastastest, 50% 30-49-aastastest ja 32% 18-29-aastastest (2011. a vastavalt 64%, 54%, 49% ja 34%). 4% noortest ei söö üldse ei kala ega kalatooteid (lisa 4.1).

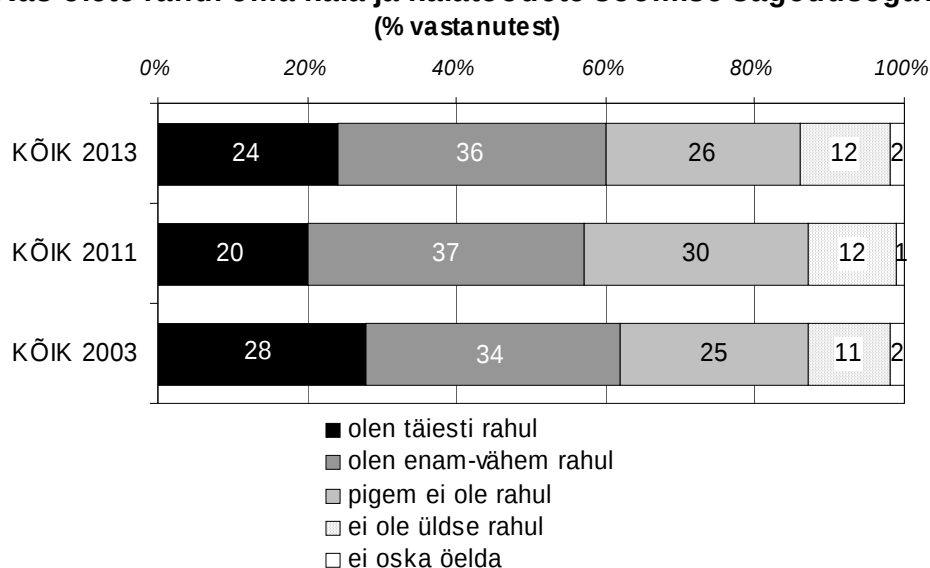
Sissetulekud mõjutavad oluliselt kalatarbimist. Kõige jõukamatest elanikest (leibkonnaliikme netosissetulek kuus ületas 800 €) sõi kala vähemalt paar korda kuus 82%, mis on võrreldes keskmise näitajaga oluliselt enam, väikseimas sissetulekuga rühmas (netosissetulek pereliikme kohta kuni 200 €) vaid 60%. Kala on vähemkindlustatud elanike jaoks kallid, kuid just nendes peredes on kodus ka kala armastav lemmikloom.

Kala söövate lemmikute pidamises ei ole toimunud muutusi. 37%-il peredest (2011. a 38%) oli kodus kala sööv lemmikloom, maal 54%-il peredest ja kõige väiksema sissetulekuga elanike rühmas omas lemmikut 47%. Kala söövaid lemmikloomi oli sagedamini maaperedes. Sarnaselt 2011. aastaga läks 92% pere kalakulutustest inimeste toiduks mõeldud kala ostudele ja 8% lemmikute tarbeks (lisa 4.20 ja 4.21).

2.2. Rahulolu kala ja kalatoodete söömisega

Kala ja kalatoodete söömise sagedusega jäid elanikud enam-vähem rahule, kusjuures üha rohkem elanikke väljendas täielikku rahulolu. Oma kala ja kalatoodete söömisega oli rahul 60% (2011. a 57%, 2003. a 62%), rahulolematuid oli 38% (2011. a 42%, 2003. a 36%) ja 2% elanikest ei osanud hinnangut anda (joonis 2.2).

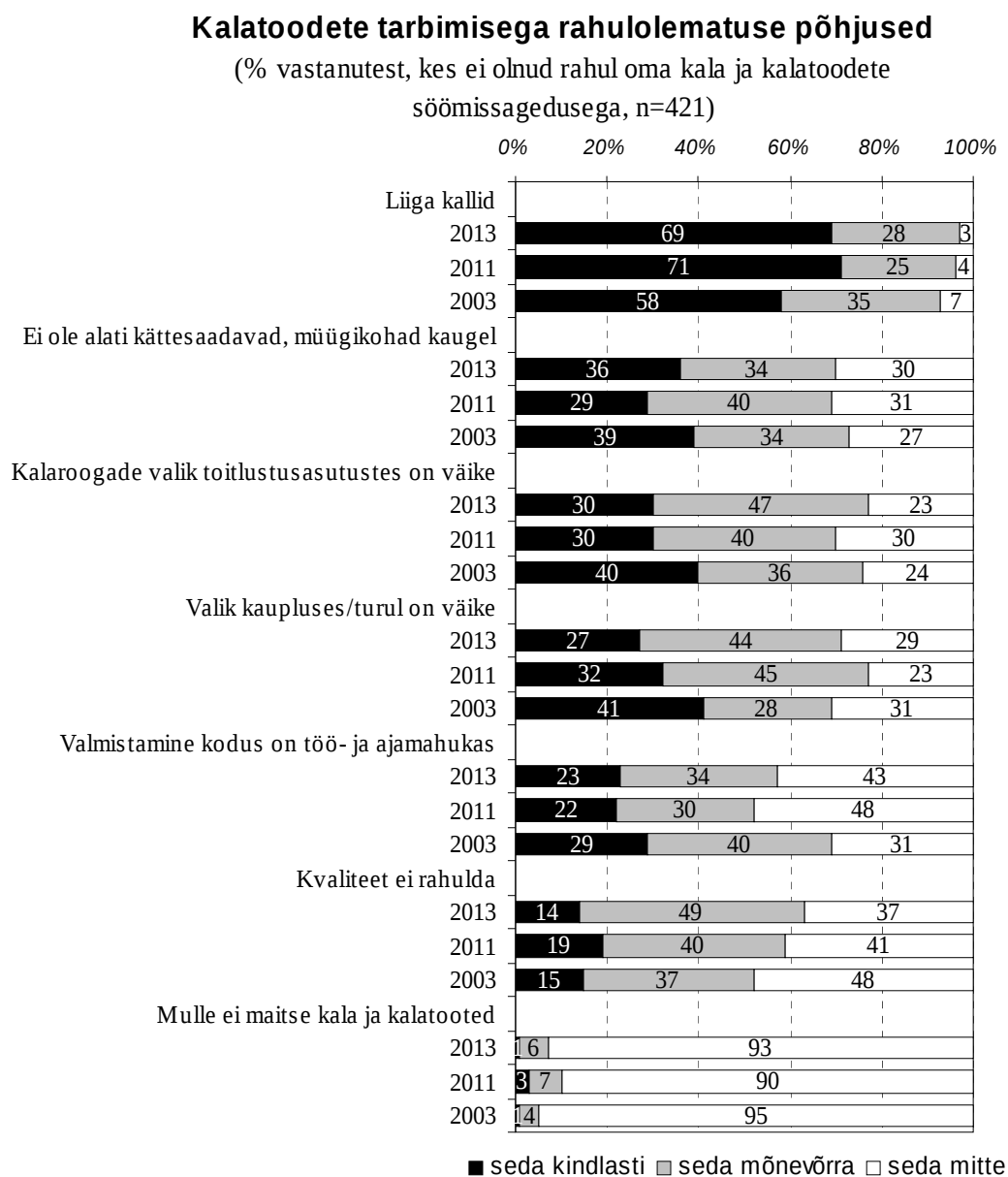
Kas olete rahul oma kala ja kalatoodete söömise sagedusega?

Joonis 2.2. Rahulolu kala ja kalatoodete söömise sagedusega

Rahulolematud olid rohkem naised kui mehed (44% naistest ja 31% meestest), kuid naised jäid nüüd erinevalt 2011. aastast oma kalasöömise sagedusega enam rahule. 74% elanikest võiks tarbimist suurendada, siin on mõeldud rahulolematuid, kuid ka enam-vähem rahulolevaid elanikke. Piire seatakse eeskätt vastavalt rahalistele võimalustele. Väikseima sissetulekuga elanike rühmas (leibkonnaliikme netosissetulek kuus kuni 200€) oli rohkem rahulolematuid kui rahulolevaid elanikke, vastavalt 54% ja 45%. Mida suurem sissetulek, seda enam jäädi kalatarbimisega rahule. Piirkondlikult olid kalatarbimise sagedusega enam rahul Lääne-Eesti elanikud ja vanuserühmadest üle 64-aastased elanikud. Lõuna-Eestis oleks palju tarbimise suurendajaid, sest pea iga teine elanik väljendas rahulolematust (lisa 4.2).

Tarbimisega rahulolematuse peamiseks põhjuseks on eelkõige toodete kõrge hind, kuid ka probleemid kala kättesaadavusega (joonis 2.3).

Joonis 2.3. Kalatoodete tarbimisega rahulolematuse põhjused

69% rahulolematutest märkis, et kala ja kalatooted on liiga kallid (*“seda kindlasti”* - vastuste osakaal). Nii 2011. kui 2003. aastal oli kõrge hind kõige olulisemaks rahulolematuse põhjuseks (vastavalt 71% ja 58%), kuid rahulolematuse on veidi alanenud. Vähest tarbimist põhjustavad elanike hinnangul lisaks kallile hinnale veel ebapiisav kättesaadavus – kala või kalatooted ei ole alati saada või müügikohad asuvad kaugel (2013. a märkis vastust *“seda kindlasti”* 36%, 2011. a 29%). Häiris ka väike kalaroogade valik toitlustuskohtades ja ostukohtades (vastavalt 30% ja 27%, 2011. a 30% ja 32%). Võrreldes 2011. aastaga piirab tarbimist nüüd hinna kõrval rohkem halb kättesaadavus ja müügikoha kaugus. Vähesemal määral pärssivad tarbimist töö- ja ajamahukas kalatoitude valmistamine kodus, mitterahuldav kala ja kalatootede kvaliteet ning maitse-eelistused.

Kala tundub kallis osta Kirde- ja Lõuna-Eesti, vanematele elanikele ning väikese sissetulekuga ja madalama haridusega elanikele (lisa 4.3). Siin pole toimunud võrreldes 2011. aastaga olulist muutust.

Kala ja kalatootete kättesaadavus oli endiselt probleemsem väikelinnades ja maakohtades ning Kesk- ja Lõuna-Eestis. Samades piirkondades rõhutati sagedamini väikest kalaroogade valikut toitlustusasutustes. Kalavaliku suhtes kauplustes või turgudel olid kriitilisemad Tallinna ja Põhja-Eesti elanikud, kõrgharidusega ja kõrgema sissetulekuga elanikud (alates 600€ leibkonnaliikme keskmisest netosissetulekust kuus) ehk jõukamad ja haritumad. Ebapiisav kvaliteet häiris pealinlasi, Põhja- ja Kirde-Eesti elanikke ning mitte-eestlasi.

Varasemate uuringute järgi on probleematuuline noorte kalatarbimine. 18-29-aastased noored, kes polnud oma kala ja kalatootete söömise sagedusega rahul, tõid põhjustena sagedamini välja toitlustusasutuste väikest kalaroogade valikut, probleeme kala kättesaadavusega ning valmistamise töömahukust ja ajakulu. Seega saaks noori kala juurde tuua näiteks suurendades kalaroogade valikut toitlustusasutustes ja kummutades vähehaaval kalaroogade valmistamise keerukuse müüti (kokandussaadete, suhtlusvõrgustike jms kaudu).

2.3. Erinevate kala ja kalatoodete tarbimine

Kalatarbimise vähenemise trend on peatunud ning elanikud eelistavad toidulaua jätkuvalt värsket, soola- ja vürtsikala. Vähenenud inimeste arv, kes teatud kala või kalatoote aasta jooksul üldse ei söönud, viitab tarbimise tõusule. Täiskasvanud elanikud söövad kõige sagedamini värsket räime ja kilu, soolaheeringat, vürtsikilu ja kalakonserve (joonis 2.4, tabel 2.1).

Enim meeldib elanikele nii **odavamast kui kallimast hinnaklassist värsket kala**. Värskest kalast eelistavad elanikud **räime ja kilu** (v.a fileed), mida tarbis nii 2013. kui 2011. aastal 84% elanikest, kusjuures iganädalasi tarbijaid oli varasemast rohkem – 18% (2011. a 15%), vähemalt korra kuus sõi toite värskest räimest või kilust 32% (2011. a 34%) ja harvem 34% elanikest (2011. a 35%). Värske räime ja kilu tarbijad on eelkõige vanemad elanikud (65-aastased ja vanemad), kellest 41% sõi nendest kaladest valmistatud toite iga nädal vähemalt korra (lisa 4.4).

Kallimaid kalu (värsket lõhet, forelli, koha jt) sõi 2013. aastal 85% elanikest (2011. a 81%) ja keskmise hinnaklassi kalu (lest, karpkala, skumbria, tursk jt) 77% elanikest (2011. a 77%). Kallima värsket kala sööjaid on juurde tulnud. Keskmise hinnaklassi värsket kalu süüakse räimest ja kilust harvemini, tüüpiliselt harvem kui kord kuus (2013. a 41%, 2011. a 45%), kuid üha rohkem inimesi on hakanud neid kalu sööma sagedamini, vähemalt kord kuus (2013. a 30%, 2011. a 25%). Kallima hinnaklassi värsket kalu süüakse tüüpiliselt samuti kord kuus või harvemini, kuid tarbijaid on nüüd sama palju kui odaval värskel kalal. Värske lõhe ja forelli tarbimine on endiselt suurem keskmise hinnaklassi kalade tarbimisest, sest neid kalu pakutakse kaubanduses rohkem ja kättesaadavus on parem. Sissetuleku suurus mõjutab oluliselt kalatarbimist. Kõrgema sissetuleku ja kõrgharidusega elanikud jaksavad osta rohkem kallima hinnaklassi värsket kala vastupidiselt väikese sissetuleku ja põhiharidusega elanikele, kellel on vähem võimalusi.

Fileerituna eelistatakse kallimate kalade fileesid (lõhet, forelli jt), seejärel keskmise kallidusega (lest jt) ning kõige vähem odavate kalade fileesid (kilust ja räimest). Elanikud on hakanud sagedamini valmistama kalaroogi keskmise hinnaga kalafileedest. Jõukamad elanikud eelistavad toite kalafileedest, mille hind on küll kallim, kuid valmistamine lihtsam. Näiteks 2013. aastal tarbis kallima hinnaklassi kalafileesid 91% elanikest, kelle pereliikme netosissetulek kuus ületas 800 €.

Külmutatud kalast valmistatud kalaroad ei ole elanike lemmikuks, eelistatakse värsket kala. Külmutatud odavat kala tarbis 2013. aastal 32% elanikest, kallimat 40% ja keskmise hinnaklassi kala 57% elanikest. Külmutatud kalast eelistatakse endiselt keskmise hinnaklassi kalu.

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kalade rühmas oli kaks kõige suurema tarbijaskonnaga kalatoodet Eestis – soolaheeringas ja vürstikilu, kusjuures mõlema tarbijaskond on oluliselt kasvanud. 2013. aastal sõi soolaheeringat 85% täiskasvanud elanikest (2011. a 80%) ja vürstikilu 80% (2011. a 73%). Kõikide suitsu- ja soolakalade tarbijaskond on uuringutevahelisel perioodil suurenenud, v.a keskmise kallidusega suitsukaladel. Suitsuräime või teisi odavamaid suitsukalu sõi 2013. aastal 66% elanikest, keskmise kallidusega suitsukalu 61%, suitsulõhet, -forelli või teisi kallimaid suitsukalu 54% elanikest. Suitsukala süüakse tüüpiliselt harvem kui kord kuus, sh kallimaid suitsukalu. Suitsuräime, suitsuheeringat jt odavamaid suitsukalu sõid rohkem maaelanikud ja mehed ning väiksema sissetulekuga elanikud. Kallima hinnaklassi suitsukalade tarbijad olid jõukamad, kõrgharidusega, pigem mehed kui naised ja pigem eestlased kui muude rahvuste esindajad. Suitsukalade tarbimine 18-29-aastaste noorte hulgas oli tagasihoidlikum: odavamat suitsukala tarbis 60%, keskmise hinnaklassi kalu 56% ning kallima hinnaklassi suitsukalu 50% vanuserühmast.

Kuivatatud või vinnutatud kala tarbijaskond on väikesem (37% elanikest, 2011. a 33%), kuid on tarbijaid on veidi juurde tulnud. Selle kalatoote eelistajad on pigem mehed kui naised ja pigem muust rahvusest elanikud kui eestlased ning alla 50-aastased. Piirkondlikult oli tarbijaid enim Lääne-Eestis (57% piirkonna elanikest).

Soolaheeringat tarbis 85% küsitletutest (2011. a 80%), mis tähendab suurimat tarbijaskonda Eestis. Tarbijaid on lisandunud ja söömise sagedus tõusnud. Tüüpiliselt on soolaheeringas toidulaual vähemalt kord kuus. Iga nädal sõi soolaheeringat 17%, vähemalt korra kuus 40% ja harvem 28% elanikest (2011. a vastavalt 18%, 37% ja 25%). Soolaheeringat armastavad Kirde- ja Kesk-Eesti elanikud, maainimesed ning 50-aastased ja vanemad inimesed. Noortest sõi soolaheeringat 77%, kuid tüüpiliselt harvem kui kord kuus.

Kalakonservide ja -preservide tarbijaskond oli sama suur kui värske odavama ja kallima kala, soolaheeringa, vürstikilu, kala- ja krabipulkade tarbijaskond. Kalakonserve tarbis 2013. aastal 84% elanikest (2011. a 81%), kalapreserve 75% (2011. a 71%). Tarbimissagedus ei ole oluliselt muutunud, vähemalt kord nädalas sõi kalakonserve 8% elanikest, vähemalt kord kuus 37% ja harvem kui kord kuus 39% elanikest. Kalakonserve tarbivad enam väiksema sissetulekuga elanikud, vähem Põhja-Eesti ja Tallinna ning jõukamad ja kõrgharidusega elanikud. Need iseärasused on püsinud kolme uuringu vältel muutumatuna.

Nii **kalapulcade ja -burgerite** kui **krabipulkade ja -nuudlite** tarbijaid oli 72% (2011. a 77% ja 76%). Kala- ja krabipulkade tarbijaskond on vähenenud ja tarbimissagedus langenud, eriti nende osas, kes sõid tooteid vähemalt kord kuus. Vähemalt kord või paar korda nädalas sõid kalapulki 7% elanikest, vähemalt kord kuus sööjaid oli 28% ja harvemini sööjaid 37% (2011. a vastavalt 9%, 31% ja 37%). Krabipulkade osas vastavalt 6% vähemalt kord nädalas,

29% vähemalt kord kuus ja 37% harvem (2011. a 8%, 33% ja 35%). Kala- ja krabipulki söövad rohkem alla 50-aastased.

Kalapreserve tarbis 75% elanikest (2011. a 71%), neist 5% vähemalt kord nädalas, 32% kord kuus ja 38% harvemini. Söömise sagedus ei ole viimaste aastatega muutunud, kuid tarbijaskond on vähenenud. Kalapreserve söövad enam eestlased ja Lõuna-Eesti elanikud, samuti väikelinnade ja maaelanikud. Sarnased erinevused elanike rühmade vahel ilmneseid ka 2011. aasta uuringus.

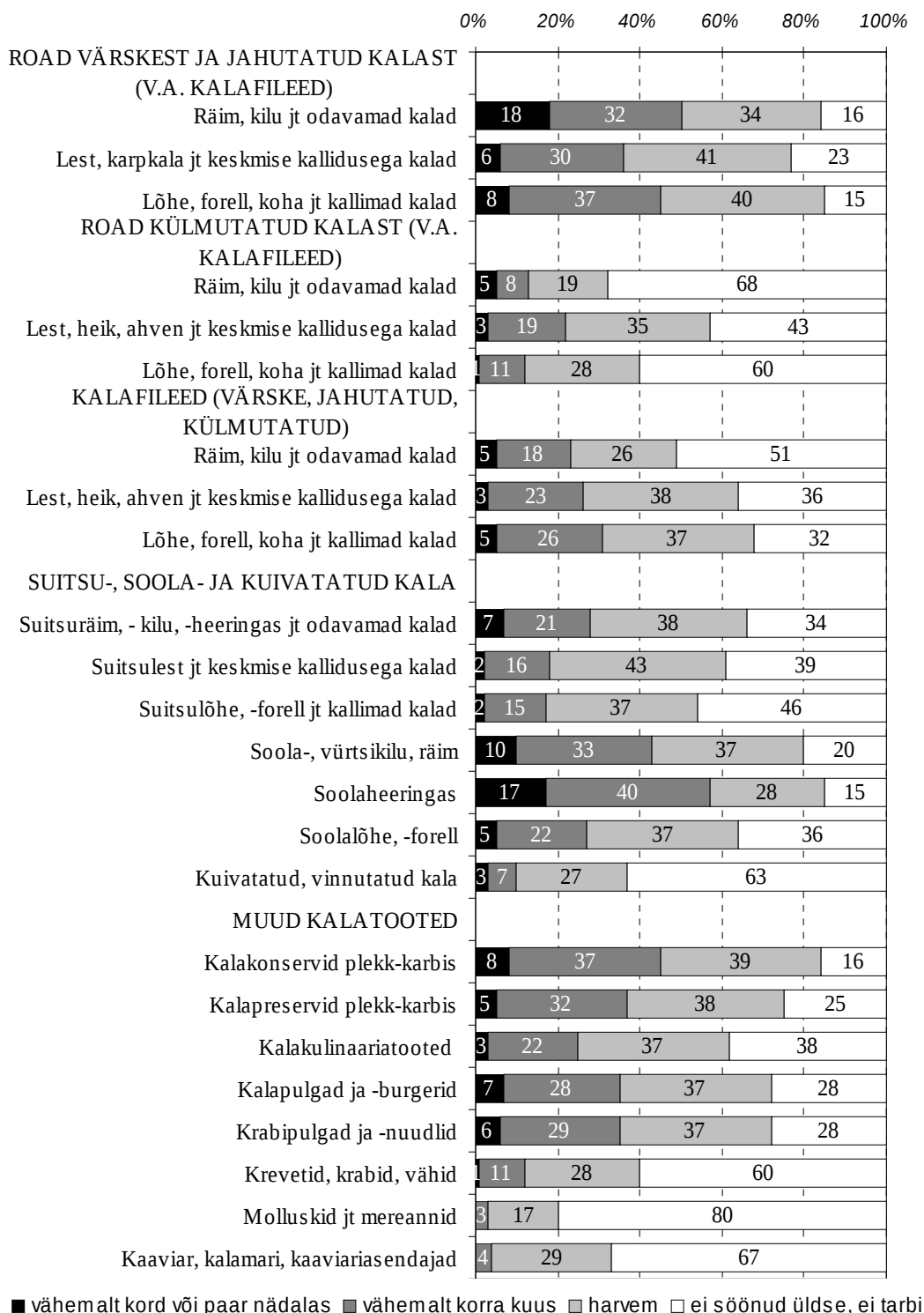
Kalakulinaariatooteid tarbis nii 2013. kui 2011. aastal 62% elanikest. 3% elanikest sõi kalakulinaariatooteid vähemalt kord nädalas, 22% vähemalt kord kuus ja 37% harvem, mis on tüüpiliseks tarbimissageduseks. Tooteid tarbivad eeskätt eestlased, jõukamad elanikud ja pigem naised kui mehed.

Krevette, krabide ja vähkide tarbimine ei ole muutunud. 2013. aastal tarbis tooteid 40% elanikest (2011. a 41%), neist 1% iga nädal, 11% vähemalt kord kuus ja 28% harvem. Tooteid tarbivad enam alla 50-aastased, Põhja-Eesti ja Tallinna elanikud ning jõukamad elanikud.

Kaaviari ja kalamarja (v.a valgumari) tarbijaid oli 33% (2011. a 35%), sh 4% tarbis vähemalt korra kuus ja 29% harvemini. Tarbijaskonna suurus ja tarbimissageduses pole olulisi muutusi nagu ka elanikkonna rühmade eelistustes. Tarbijaid oli rohkem jõukamate elanike, mitte-eestlaste, Põhja-Eesti ja Tallinna elanike hulgas.

Molluskeid ja muid mereande tarbis 20% elanikest (2011. a 18%) ja see oli vaadeldud tooterühmadest kõige väiksema tarbijaskonnaga. Uuringutevahelisel perioodil pole tarbimises toimunud olulisi muutusi. Muid mereande söövad pigem alla 50-aastased, Põhja-Eesti ja Tallinna elanikud, muust rahvusest ning jõukamad elanikud.

Kas ja kui sageli te sõite 2013. aastal erinevaid kalatoite? (% vastanutest)

Joonis 2.4. Kalatoitude tarbimise sagedus

Tabel 2.1. Erinevate kala ja kalatoitude söömise sagedus 2011 ja 2013. aastal (% vastajatest)

	Vähemalt kord või paar nädalas		Vähemalt korra kuus		Harvem		Ei söönud üldse	
	2011	2013	2011	2013	2011	2013	2011	2013
<u>Road värskest ja jahutatud kalast (v.a kalafileed)</u>								
Räim, kilu jt odavamad kalad	15	18	34	32	35	34	16	16
Lest, karpkala, ahven jt keskmise kallidusega kalad	7	6	25	30	45	41	23	23
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	5	8	35	37	41	40	19	15
<u>Road külmutatud kalast (v.a kalafileed)</u>								
Räim, kilu jt odavamad kalad	4	5	12	8	17	19	67	68
Lest, heik, ahven jt keskmise kallidusega kalad	3	3	20	19	37	35	40	43
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	1	1	9	11	31	28	59	60
<u>Kalafileed (värске, jahutatud, külmutatud)</u>								
Räim, kilu jt odavamad kalad	5	5	16	18	25	26	54	51
Lest, heik, ahven jt keskmise kallidusega kalad	3	7	20	23	38	38	39	36
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	3	5	24	26	36	37	37	32
<u>Road värskest ja külmutatud kalast (kokku keskmiselt)</u>								
Räim, kilu jt odavamad kalad (kokku keskmiselt)*	8 (33)	9	21 (34)	19	26 (24)	27	45 (9)	45
Lest, karpkala, ahven jt keskmise kallidusega kalad (kokku keskmiselt)*	4 (11)	5	22 (32)	24	40 (41)	37	34 (16)	34
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad (kokku keskmiselt)*	3 (9)	5	23 (23)	25	36 (38)	35	38 (30)	35
<u>Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala</u>								
Suitsuräim, suitsukilu, suitsuheeringas jt odavamad kalad*	4 (9)	7	19 (24)	21	39 (35)	38	38 (32)	34
Suitsulest, suitsukarpkala jt keskmise kallidusega kalad*	1 (5)	2	14 (24)	16	44 (41)	43	41 (30)	39
Suitsulõhe, suitsuforell jt kallimad kalad*	1 (3)	2	13 (14)	15	36 (30)	37	50 (53)	46
Soola-, vürtsikilu, räim	9	10	31	33	33	37	27	20
Soolaheeringas	18	17	37	40	25	28	20	15
Soolalõhe, -forell	3	5	19	22	37	37	41	36
Soolakala, vürtsikala (kokku keskmiselt)*	10 (18)	11	29 (31)	32	32 (26)	34	29 (25)	23
Kuivatatud, vinnutatud kala*	2 (4)	3	6 (9)	7	25 (22)	27	67 (65)	63
<u>Muud kalatooted</u>								
Kalakonservid plekk-karbis (heeringas, räim, sprotid, sardiinid, anšoovis õlis, tomatikastmes jms)*	9 (20)	8	36 (40)	37	36 (30)	39	19 (10)	16
Kalapreservid plekk-karbis (Tallinna kilud, Balti vürtsikilud, soolaheeringas jt)*	4 (11)	5	30 (31)	32	37 (33)	38	29 (25)	25
Kalakulinaartooted lahtiselt, klaas- või plastpakendis (räimed marinaadis, silgusült, heeringa erinevates kastmetes, kala tarrendis jt)*	4 (11)	3	22 (32)	22	36 (30)	37	38 (27)	38
Kalapulgad ja kalaburgerid (külmutatud, paneeritud)*	9 (18)	7	31 (36)	28	37 (28)	37	23 (18)	28
Krabipulgad ja –nuudlid (makra)*	8 (14)	6	33 (34)	29	35 (26)	37	24 (26)	28
Krevetid, krabid, vähid	1	1	10	11	30	28	59	60
Molluskid jt mereannid (kalmaarid, rannakarbid jt)	0	0	2	3	16	17	82	80
Mereannid (kokku keskmiselt)	1 (2)	1	6 (9)	7	23 (22)	22	70 (67)	70
Kaaviar (tuuraliste mari), kalamari (lõhe, forelli, siia jm mari), kaaviariasendajad (toodetud kalast), v.a valgumari	0	0	4	4	31	29	65	67

* sulgudes 2003. aasta tarbijauuringu andmed

2.4. Kala ja kalatoodete tarbimise trendid

Elanikud hindasid oma kala ja kalatoodete söömist võrreldes ajaga viis aastat tagasi. Valida sai kolme vastusvariandi vahel (kas kala ja kalatooteid süüakse rohkem, sama palju või vähem). Kui hinnangut ei osatud anda või ei söödud teatud tooteid, võis märkida vastuseks “ei oska öelda”.

Kala ja kalatoodete tarbimine jäi üldiselt kas samale tasemele või vähenes. Võrreldes 2011. aastaga oli rohkem neid elanikke, kes sõid kala sama palju, kuid kala tarbijaid oli lisandunud ja enam inimesi suutis oma tarbimisele hinnangu anda. Sarnaselt eelmisele uuringule ei olnud üheski tooterühmas ülekaalus tarbimise suurendajad, suurim oli nende osakaal värske lõhe, forelli või teiste kallimate kalade osas (21%, 2011. a 19%). Kui vaadata tarbimise suurendajaid, siis enim oli selliseid inimesi soola- ja vürtsikilu ning soolalõhe või -forelli tarbijate hulgas (2013. a “söön rohkem” - 8% ja 14%, 2011. a 5% ja 9%). Samas mahus söödi (sagedamini valitud vastus - “söön sama palju”) eelkõige soolaheeringat (53%, 2011. a 48%); soola-, vürtsikilu ja räime (49%, 2011. a 42%); kalapreserve (43%, 2011. a 35%) ning roogi värskest räimest, kilust ja teistest odavamatest kaladest (42%, 2011. a 40%) (joonis 2.5, tabel 2.2).

Tooterühmad, kus tarbimine on püsinud enim samal tasemel (“söön sama palju” TOP 10):

	2013	2011
1. soolaheeringas	53%	48%
2. soola-, vürtsikilu, räim	49%	42%
3. kalapreserveid plekk-karbis	43%	35%
4. road värskest räimest jt odavamatest kaladest	42%	40%
5. kalakonservid plekk-karbis	41%	38%
6.-7. krabipulgad ja –nuudlid	38%	36%
6.-7. road värsketest keskmise kallidusega kaladest	38%	31%
8.-9. odavama hinnaklassi suitsukala (suitsuräim, - kilu jt)	35%	27%
8.-9. odavama hinnaklassi kalafileed (räim, kilu jt)	35%	23%
10. keskmise hinnaklassi kalafileed (lest, ahven, heik jt)	34%	24%

Tooterühmad, kus tarbimine on enim vähenenud (“söön vähem” TOP 10):

	2013	2011
1. kalakonservid plekk-karbis	43%	40%
2. kalapulgad ja –burgerid	41%	36%
3. suitsuräim, - kilu jt odavamad kalad	40%	38%
4.-6. road värsketest keskmise kallidusega kaladest	38%	39%
4.-6. suitsulest, - makrell jt keskmise kallidusega suitsukalad	38%	37%
4.-6. road külmutatud lestast, heigist jt keskmise kallidusega kaladest	38%	34%
7.-8. road värskest räimest, kilust jt odavamatest kaladest	37%	36%
7.-8. kalakulinaariatooted	37%	29%
9.-10. road lesta, ahvena jt keskmise kallidusega kalade fileedest	38%	34%
9.-10. krabipulgad ja –nuudlid	35%	32%

Värskest ja jahutatud kalast roogi söödi elanike endi hinnangul 2013. aastal tüüpiliselt sama palju kui 5 aastat tagasi. Värske räime ja kiluroogade osas olid tarbimise muutused 2013. aastal sarnased 2011. aastale: 42% elanikest sõi sama palju, 37% vähem ja 7% rohkem (2011. a vastavalt 40%, 36% ja 8%). Kala tarbimine on püsinud samal tasemel eriti jõukamate elanike peredes, kus kuu netosissetulek pereliikme kohta ületas 800 €, maaelanike ja eestlaste hulgas.

Tarbimise vähendamine oli iseloomulikum Kirde-Eesti elanikele, väikseima sissetulekuga ja muust rahvusest elanikele ning 18-29-aastastele noortele (lisa 4.5).

Keskmise kallidusega värskest kalast valmistatud roogasid söödi sama palju kui enne (38%, 2011. a 31%), sama palju oli ka elanikke, kes vähendasid tarbimist (38% 2011. a 39%) ja vaid 5% elanikest sõi rohkem. Värske lõhe ja forelli tarbimine jäi samale tasemele (33%) või vähenes (30%), rohkem sõi iga viies elanik (21%, 2011. a vastavalt 28%, 34% ja 19%). Tarbimist suurendati peamiselt värske lõhe, forelli jt kallimate kalade ning nende fileede osas. Värske kala tarbimist on oluliselt vähendanud muust rahvusest elanikud, seda nii odavamate, keskmise kui kallima hinnaklassi kalade osas. Värske keskmise ja kallima hinnaklassi kala on kallis väiksema sissetulekuga elanikele, kelle netosissetulek pereliikme kohta jäi väiksemaks kui 400 €. Noored on suurendanud värske lõhest ja forellist valmistatud roogade söömist, iga neljas neist sööb võrreldes 5 aasta taguse ajaga neid toite rohkem. Värske lõhe ja forelli tarbimist, sh fileede, on suurendanud noored, kõrgharidusega ja Põhja-Eesti elanikud ning keskmise sissetulekuga ja jõukamad elanikud.

Külmutatud kala tarbimise üldsuund ei ole muutunud, valdavaks oli mittetarbimine või tarbimise vähendamine.

Suitsukalade tarbimist on viimastel aastatel vähendatud, kuid senise tarbimistaseme säilitajaid oli varasemast rohkem. Odavamate suitsukalade tarbimist vähendas 40% elanikest (2011.a 38%), keskmise kallidusega suitsukalade tarbimist 38% (2011. a 34%) ja kallimate suitsukalade tarbimist 34% (2011. a 31%), samal tasemel jätkas tarbimist 28-35% elanikest ja tarbimist suurendas 5-7% elanikest. Suurema sissetuleku ja kõrgema haridusega elanikud sõid suitsukala enamasti samas mahus, mis ilmnes ka varasematest uuringutest. 18-29-aastased noored on suurendanud kõigi hinnaklassi suitsukalade tarbimist, st suitsukalade valik noorte toidulaua on muutunud mitmekesisemaks. Jätkub aastast 2003 ilmnenu noorte, kõrgharidusega ja jõukamate elanike suundumus suurendada kallima suitsukala tarbimist.

Soolaheeringat ja soola- või vürtsikilu süüakse tüüpiliselt sama palju kui enne ja samal tasemel tarbijaid tulnud juurde. Seega on langustrend peatunud. Soolaheeringat tarbis sama palju kui 5 aastat tagasi 53%, vähem 26% ja rohkem 11% elanikest (2011. a vastavalt 48%, 23% ja 11%). Soola- ja vürtsikilu tarbis sama palju 49%, vähem 29% ja rohkem 8% (2011. a 42%, 26% ja 5%). Vürtsikilu tarbimist suurendanute ja samal tasemel tarbinute osakaal on tõusnud. Jõukamad elanikud suutsid hoida samal tasemel nii vürtsikilu kui soolaheeringa tarbimist. Erinevalt varasematest uuringutest sõi 16% 18-29-aastastest noortest rohkem soolaheeringat ja 14% vürtsikilu, mis on oluliselt kõrgem näitaja võrreldes Eesti elanike üldise tasemega (11% ja 8%). Tarbimist vähendasid eelkõige väikese sissetulekuga ja muust rahvusest elanikud. See suund on püsitud uuringute vältel sarnane.

Soolalõhe ja -forelli tarbimine püsis langussuunaline, kuid tarbimise suurendajaid oli varasemast rohkem. 32% elanikest sõi soolalõhet ja -forelli võrreldes 5 aasta taguse ajaga vähem, 27% sõi sama palju ja 14% sõi rohkem (2011 a. 30%, 26%, 9%). Tarbimise suurendajad ja samal tasemel hoidjad elavad Põhja-Eestis ja Tallinnas, on kõrgharidusega ja suuremate sis-

setulekutega. Ka viiendik noori (19%) on tarbimist suurendanud, kuigi tüüpiliseks on selles vanuserühmas mittetarbimine. Tarbimise vähendajaid võib leida suurematest linnadest ja nad on pigem muust rahvusest kui eestlased. Väikese sissetulekuga elanikud toodet üldjuhul ei tarbi või on tarbimist vähendanud.

Kuivatatud ja vinnutatud kala tarbijaid on uuringutevahelisel perioodil juurde tulnud, *“ei oska öelda või ei tarbi”* vastas 45% elanikest (2011. a 59%). Elanikest 27% sõi tooteid varasemast vähem, 24% sama palju ja 4% rohkem (2011. a 24%, 14% ja 3%). Tarbimise suurendajate osakaal oli suurem Kirde- ja Lääne-Eestis.

Kalakonservide tarbimise vähendajaid ja samal tasemel hoidjaid oli võrdselt. Võrreldes 5 aasta taguse ajaga sõi 43% elanikest kalakonserve vähem, 41% sama palju ja 7% rohkem (2011. a 40%, 38% ja 6%). Senist tarbimist säilitasid enim maainimesed ja eestlased, tarbimist vähendasid aga naised, Põhja-Eesti ja Tallinna ning teiste suuremate linnade, muust rahvusest ja väikese sissetulekuga elanikud.

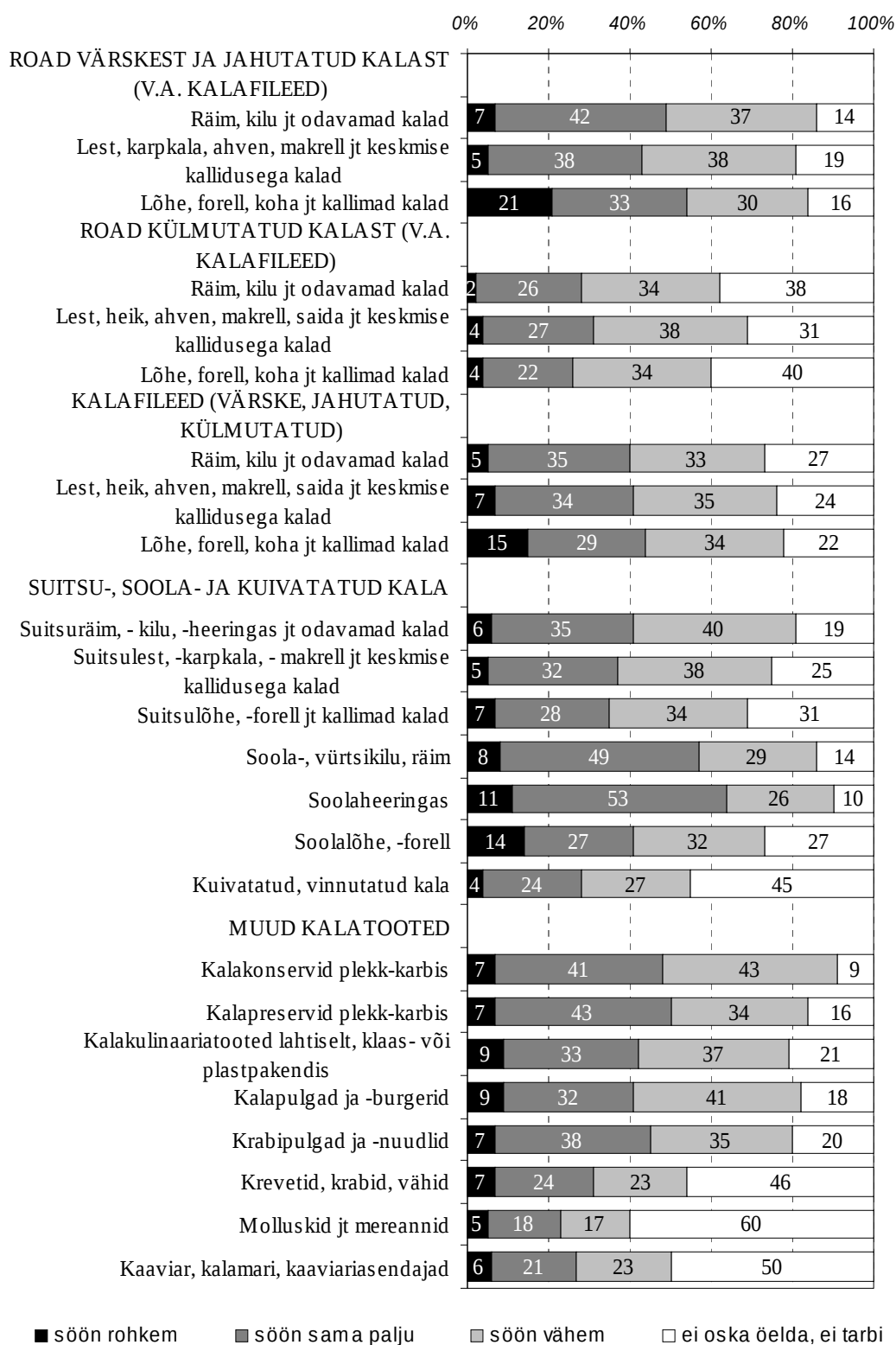
Kalapreserve süüakse nüüd pigem sama palju kui 5 aastat tagasi (43%), tarbimise vähenemise trend on peatunud (34%) ja tarbimise suurendajaid ei ole lisandunud (7%, 2011. a vastavalt 35%, 34% ja 5%). Samal tasemel tarbivad endiselt maaelanikud ja eestlased. Kirde-Eesti ja muust rahvusest elanikud tarbivad tooteid teistest elanike rühmadest vähem.

Kalakulinaariatoodete tarbimine oli langussuunaline, valdavaks oli tarbimise vähendamine (37%, 2011. a 29%). 2003. aasta tasemeni suurenas stabiilsete tarbijate osakaal (33%, 2011. a 29%), tarbimise suurendajate osakaal ei muutunud (9%). Enim suurendasid tarbimist noored. Eestlaste hulgas on kalakulinaariatooted endiselt populaarsemad kui mitte-eestlaste hulgas. Väikese sissetulekuga elanikud on pidanud tarbimist piirama oluliselt enam võrreldes jõukamatega, kellel enamasti säilis harjumispärane tarbimisviis.

Kalapulkade ja -burgerite tarbimise trend oli langussuunaline. 41% elanikest sõi tooteid vähem kui 5 aastat tagasi, 32% sama palju ja tarbimist suurendas 9% (2011. a vastavalt 36%, 35% ja 8%). **Krabipulkade ja -nuudlite** tarbimise suund oli samuti vähenemise poole (35%), samal tasemel tarbijate osakaal ei muutunud (38%) nagu ka tarbimise suurendajate osakaal (7%, 2011. a 32%, 36% ja 9%). Noored on läbi aastate jäänud kalapulkadele ja -burgeritele truuks. Kalapulki sõi varasemast rohkem 21% ja krabipulki 11% 18-29-aastaste vanuserühmast (kõigist elanikest vastavalt 9% ja 7%).

Krevettide, krabide, vähkide, molluskite jt mereandide ning kaaviari ja kalamarja tarbijaid oli vaadeldud tooterühmadest kõige vähem ja tarbimine oli kahesuunaline: tarbimist kas säilitati (18%-24%) või vähendati (17%-23%), tarbimise suurendajaid oli väga vähe (5-7%), mis ei ole muutunud. Tarbimine oli suurem Põhja-Eestis ja Tallinnas, jõukamate ja noorte hulgas. Viimased suurendasid näiteks krevettide ja kaaviari tarbimist (11% vanuserühmast, kõigist elanikest vastavalt 7% ja 6%). Mida jõukam elanik, seda enam oli kaaviari tarbijaid ning seda enam säilitati senist tarbimismustrit.

Kuidas on muutunud teie kala ja kalatoodete söömine võrreldes 5 aasta taguse ajaga (% vastanutest)

Joonis 2.5. Kala ja kalatoitude tarbimise muutused võrreldes 5 aasta taguse ajaga

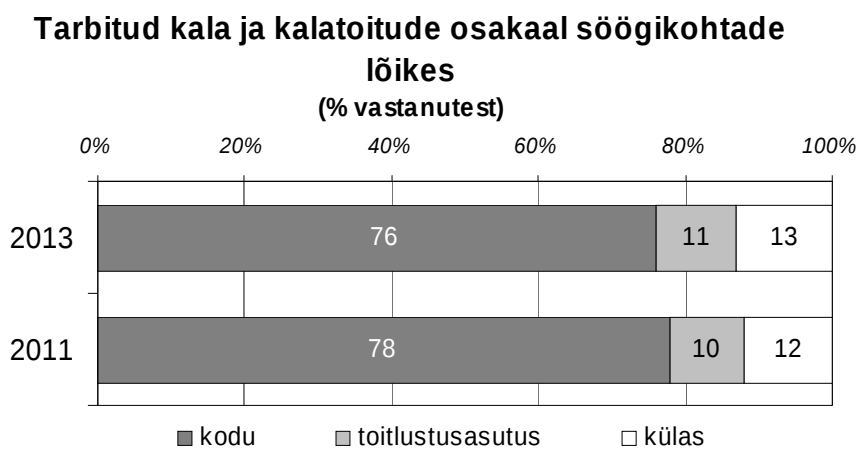
Tabel 2.2. Kala ja kalatoodete söömine võrreldes 5 aasta taguse ajaga (% vastanutest)

	Söön rohkem		Söön sama palju		Söön vähem		Ei oska öelda või ei tarbi	
	2011	2013	2011	2013	2011	2013	2011	2013
<u>Road värskest ja jahutatud kalast (v.a kalafileed)</u>								
Räim, kilu jt odavamad kalad	8	7	40	42	36	37	16	14
Lest, karpkala, ahven, makrell/skumbria, tursk jt keskmise kallidusega kalad	5	5	31	38	39	38	25	19
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	19	21	28	33	34	30	19	16
<u>Road külmutatud kalast (v.a kalafileed)</u>								
Räim, kilu jt odavamad kalad	2	2	15	26	30	34	53	38
Lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilaapia, saida jt keskmise kallidusega kalad	3	4	23	27	34	38	40	31
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	4	4	14	22	33	34	49	40
<u>Kalafileed (värске, jahutatud, külmutatud)</u>								
Räim, kilu jt odavamad kalad	5	5	23	35	29	33	43	27
Lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilaapia, saida jt keskmise kallidusega kalad	6	7	24	34	34	35	36	24
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	13	15	24	29	31	34	32	22
<u>Road värskest ja külmutatud kalast (kokku keskmiselt)</u>								
Räim, kilu jt odavamad kalad (kokku keskmiselt)*	5 (11)	5	26 (50)	34	32 (33)	35	37 (6)	26
Lest, karpkala, ahven, makrell/skumbria, tursk jt keskmise kallidusega kalad (kokku keskmiselt)*	5 (9)	5	26 (38)	33	36 (41)	37	33 (12)	25
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad (kokku keskmiselt)*	12 (21)	13	22 (24)	28	33 (33)	33	33 (22)	26
<u>Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala</u>								
Suitsuräim, suitsukilu, suitsuheeringas jt odavamad kalad *	4 (6)	6	27 (42)	35	38 (40)	40	31 (12)	19
Suitsulest, suitsukarpkala, suitsumakrell/-skumbria jt keskmise kallidusega kalad*	4 (6)	5	25 (37)	32	37 (39)	38	34 (18)	25
Suitsulõhe, suitsuforell jt kallimad kalad*	6 (11)	7	21 (25)	28	32 (35)	34	41 (29)	31
Soola-, võrtsikilu, räim	5	8	42	49	26	29	26	14
Soolaheeringas	11	11	48	53	23	26	18	10
Soolalõhe, -forell	9	14	26	27	30	32	35	27
Soolakala, võrtsikala (kokku keskmiselt)*	8 (8)	11	39 (48)	43	27 (27)	29	26 (17)	17
Kuivatatud, vinnutatud kala*	3 (3)	4	14 (28)	24	24 (27)	27	59 (42)	45
<u>Muud kalatooted</u>								
Kalakonservid plekk-karbis (heeringas, räim, sprotid, sardiinid, anšoovis õlis, tomatikastmes jms)*	6 (10)	7	38 (47)	41	40 (37)	43	16 (6)	9
Kalapreservid plekk-karbis (Tallinna kilud, Balti võrtsikilud, heeringas, makrell, tuunikala jt)*	5 (6)	7	35 (48)	43	34 (35)	34	26 (11)	16
Kalakulinaartooted lahtiselt, klaas- või plastpakendis (räimed marinaadis, heeringa fileetükid erinevates kastmetes, kala tarrendis jt)*	9 (22)	9	29 (33)	33	29 (29)	37	33 (16)	21
Kalapulgad ja kalaburgerid (külmutatud, paneeritud)*	8 (20)	9	35 (41)	32	36 (27)	41	21 (12)	18
Krabipulgad ja –nuudlid (makra)	9 (22)	7	36 (35)	38	32 (24)	35	23 (19)	20
Krevetid, krabid, vähid	7	7	14	24	25	23	54	46
Molluskid jt mereannid (kalmaarid, rannakarbid jt)	4	5	7	18	18	17	71	60
Mereannid (kokku keskmiselt)*	6 (9)	6	11 (20)	21	21 (23)	20	62 (48)	53
Kaaviar (tuuraliste mari), kalamari (lõhe, forelli, siia jm mari), kaaviariasendajad (toodetud kalast), v.a valgumari	5	6	12	21	24	23	59	50

* sulgudes 2003. aasta tarbijauuringu andmed

2.5. Kalatoodete söömise suurendamise ja vähendamise põhjused

Kala ja kalatoite süüakse valdavalt kodus (76% tarbitud kalast ja kalatoidust), külas 13% ja toitlustusasutustes 11% (joonis 2.6). Võrreldes 2003. aastaga on oluliselt vähenenud kodus kala söömine (tarbitud kala ja kalatoidudest söödi 2003. aastal kodus 89% ja 11% toitlustusasutustes (külas söömine kajastus „kodu” all)). Kodus kalatoidude söömine on valdavaks igas elanike rühmas, kuid see oli harjumuspärasem üle 50-aastastele ja põhi- või keskharidusega elanikele. Noorte kodune kalatarbimine oli tagasihoidlikum (68%), viiendik tarbitud kalast (19%) söödi külas ja kaheksandik toitlustusasutustes (13%) (lisa 4.8).

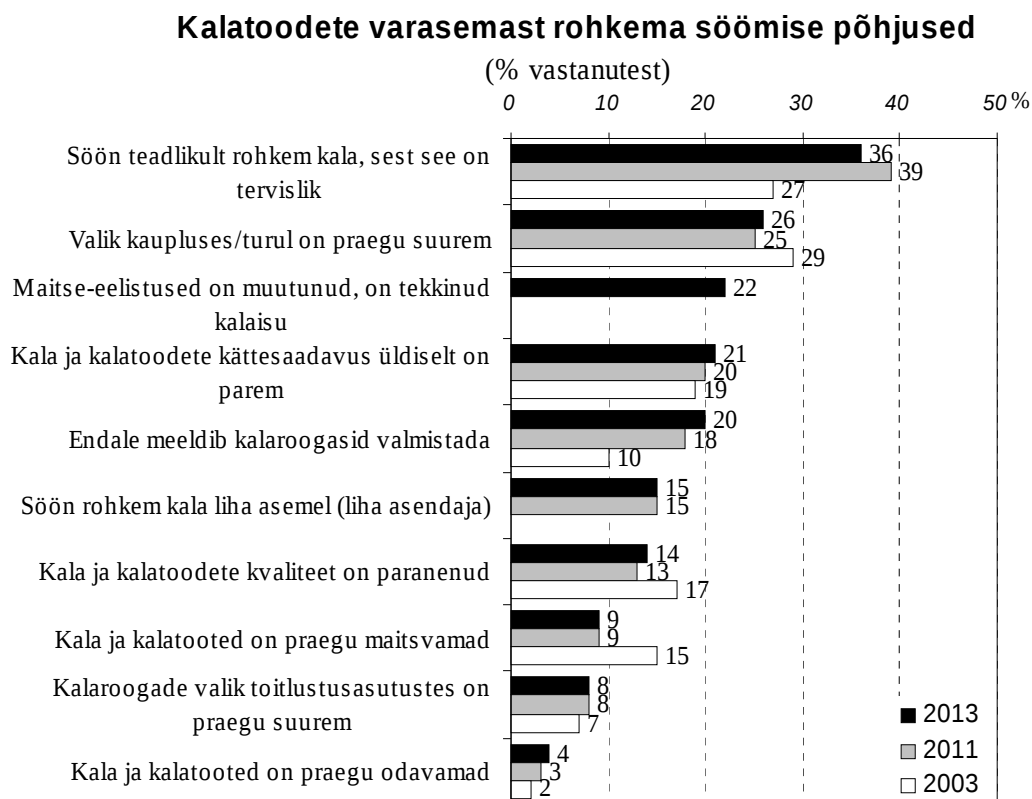

Joonis 2.6. Tarbitud kala ja kalatoodete osakaal söögikohtade lõikes

Kala ja kalatoodete tarbimises olid valdavad 2 tendentsi: tarbimise säilitamine või vähendamine, ning sarnaselt 2011. aasta uuringule ulatus kalatarbimise suurendajate osakaal maksimaalselt viiendikuni elanikest (kalatoidud värskest lõhe, forellist või teistest kallima hinnaklassi kaladest). Kusjuures tarbimiskäitumine erines tooterühmiti, mõnda toodet söödi varasemast vähem (nt road külmutatud kaladest), mõnda rohkem (nt road värskest kalast).

Kalatarbimise suurendajate argumentatsioonis ei ole toimunud võrreldes 2011. aastaga muutusi. Kalatooteid süüakse praegu varasemast rohkem peamiselt tervislikkuse tõttu – seda peetakse tervislikuks toiduvalikuks (36%, 2011. a 39%, joonis 2.7). Iga neljas vastanu (26%) põhjendas enamat söömist suurema valikuga kaupluses või turul, viiendik maitse-eelistuste muutumisega ja kalaisu tekkimisega (22%), toodete parema kättesaadavusega (21%) ja kala-roogade valmistamise meeldivusega (20%). Liha asendajana söövad kala kaks vastanut kümnest (15%). Tervisest hoolimine ja huvi tõus toiduvalmistamise vastu võivad seega üha suuremal määral motiveerida kalatarbimist suurendama. Paranenud kvaliteeti ja toodete maitsevust ning suuremat kalaroogade valikut toitlustusasutustes nimetas enama tarbimise argumentina vaid üks elanik kümnest. 18-29-aastastele noortele on mõjunud eelkõige tervislikkuse argument, kalavaliku suurus kaupluses või turul, kalaisu tekkimine, huvi kokanduse ja lihavaba toidulaua vastu (vt lisa 2.6).

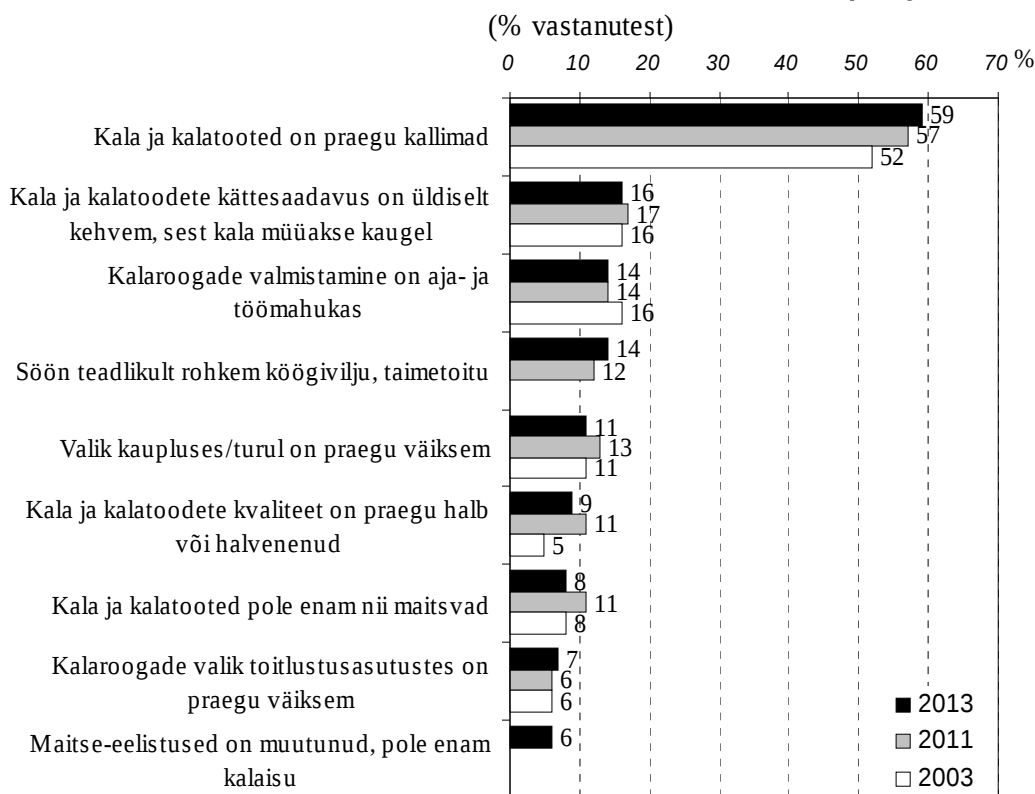
Muude põhjustena märgiti, et kallimaid kalu müüakse rohkem, ise või peres püütakse kala (kala värskus), tuttavad kalamehed, tuttavad toovad, uued tooted on maitsvad (nt Leoki talu Võrumaal). Soovitakse avastada uusi maitseid, süüakse vahelduseks, kalakonserve on hea reisile kaasa võtta, lapsed söövad (kalapulgad), süüakse uue pereliikme soovidele vastu tulles. Põhjuseks on olnud ka heade retseptide saamine, kala sobivus dieediks, ümbritsevate inimeste oskus kalatoite valmistada ja pere rahalise olukorra paranemine, mis on võimaldanud rohkem soovikohast kala osta.

Joonis 2.7. Kalatoodete varasemast rohkema söömise põhjused

Kalatooteid süüakse praegu vähem suuresti kalli hinna tõttu (59%, 2011. a 57%). Kala kõrge hinna pärssiv mõju tarbimisele on alates 2003. aastast süvenenud (joonis 2.8). Kõrge hind on endiselt probleemiks väiksema sissetulekuga ja muust rahvusest elanikele ning vanematele inimestele (lisa 4.7). Hinna kõrval tunduvad teised põhjused elanikele vähemtähtsatena. Kaks vastajat kümnest (16%) nimetas toodete kehva kättesaadavust ja müügikoha kaugust. Kalaroogade valmistamise aja- ja töömahukust, väikest valikut ostu- või toitlustuskohas, üleminekut taimetoidule, halvenenud kvaliteeti või maitseomadusi märkis põhjusena vaid üks tarbimise vähendaja kümnest. Samuti pole vähesema söömise taga kalaisu kadumine. Noored märkisid tarbimise vähendamise põhjusena oluliselt enam kalaroogade valmistamise aja- ja töömahukust. Kallis hind piirab eriti väiksema sissetulekuga pere kalatarbimist.

Kalatoodete varasemast vähesema söömise põhjused

Joonis 2.8. Kalatoodete varasemast vähesema söömise põhjused

Muude elanike poolt lisatud selgituste järgi eelistavad elanikud värsket kala ja söövad seetõttu vähem konserve, samuti eelistatakse kalli lõhe ja forelli asemel odavamaid kalu, kuid neid on harva müügil. Kala hinnatõusu peeti kõige olulisemaks, miks on tarbimist vähendatud. Külmutatud kala tarbimist vähendatakse, kuna kalafileed on kaetud paksu jääglasuuriga, mis lisab kaalu ja tegelik kala kogus jääb ostetust palju väiksemaks. Maitse-eelistused on muutunud, näiteks eelistatakse, et kalapulkade koostises oleks rohkem kala ja vähem muid komponente. Kalatarbimisse on toonud muutuse ka terviseprobleemid, mille tõttu on kala vastunäidustatud ning mõne pereliikme loobumine kalast ja lihast. Allergia tõttu soovetakse teada, millist taimeõli on toodete valmistamisel kasutatud, kuid seda pole pakenditelt leitud. Sageli ei haara muutus kõigi kalatooteid, püütakse toituda tervislikumalt ja vähendatakse vaid osade toodete tarbimist, nt soolatud ja suitsutatud tooted, külmutatud kala asemel värsket või jahutatud kala, üritatakse vältida paneeritud tooteid ja kalapulki ning äädikaga konserve plastpakendis ja üldse konserve. Pereliikmete ja laste soovid mõjutavad kogu pere toiduvalmistamist, nt kui lapsed ei söö kala, siis valmistatakse rohkem toitu, mida söövad kõik pereliikmed. Tarbimist vähendab hirm mürgidest kalades, nt Läänemerest pärit räime peetakse saastatuks, mida ei tohiks palju süüa. Harrastuskalurid põhjendasid vähenenud kalatarbimist tõusnud kalapüügitavusega, mistõttu püütakse kala vähem. Maainimestel on mure kala kättesaadavusega, sest kala müüakse väljapool kauplust teatud kellaaegadel ja nädalapäevadel, mil töötavad inimesed ei saa ostma minna.

2.6. Kala ja kalatoodete ostmine

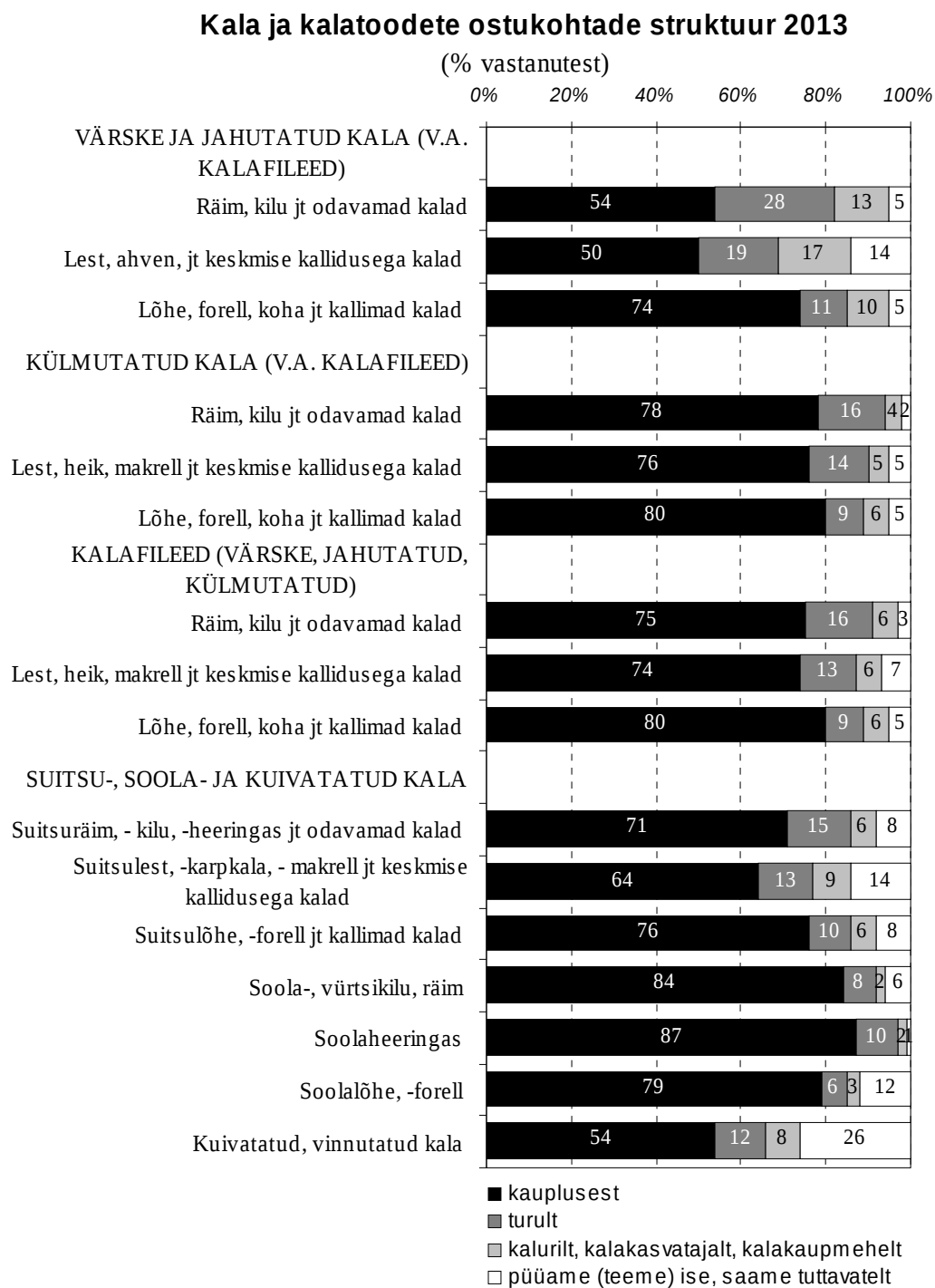
Eesti elanikud ostavad kala ja kalatooted endiselt peamiselt kauplustest, kuid ka turgudelt ja vähesemal määral otse kalurilt või kalakaupmeestelt, saavad tuttavatelt või püüavad ise. Kauplused on peamised kala ostukohad olenemata toote töötlusastmest, sealt ostetakse sõltuvalt tootest 50%-87% ostukogusest. Suhteliselt rohkem ostetakse kauplustest külmutatud kala, kalafileeid, soola- ja vürtsikilu (sh konservid, preservid jt tooted) ning soolaheeringat ja lõhet. Kauplustest eelistatakse osta rohkem kalatooted kui värsket kala. Turud pakuvad kauplustele konkurentsi vaid värsked odavamad kala (ka külmutatuna, fileerituna) ja suitsukala osas, kuid võrreldes 2011. aastaga on värsked odavamad kala turuosa loovutatud veidi kauplustele (joonis 2.9, tabel 2.4). Omapüütud värsket kala osakaal oli suurim lesta, ahvena jt keskmise kallidusega kalade rühmas (17% kogusest).

Elanikud eelistavad osta **värsket kala** ja neist kalaroogi valmistada. Peamiseks värsket kala ostukohaks on jäänud kauplus. Rääme, kilu jt odavamate kalade puhul ulatus kaupluste osakaal 54%-ni ostetud või saadud kala kogusest, keskmise kallidusega kalade puhul 50% ja kallimate kalade puhul 74%-ni (2011. a vastavalt 50%, 52% ja 77%). Uuringutevahelisel perioodil on kaupluste osakaal odava värsket kala osas tõusnud 4%-punkti ja kallimate kalade osas vähenenud 3%-punkti. Turu osakaalu vähenemine jätkub: sealt ostetakse 28% odavamad värsket kala ostukogusest, 19% keskmise kallidusega ja 11% kallimate kalade ostukogusest (2011. a vastavalt 33%, 21% ja 10%). Otse kalurilt, kalakasvatajalt või kalakaupmehelt ostetava värsket kala osakaal ei ole suur (10%-13%), kuid see on pisut tõusnud (2-4%-punkti). Harrastuskalurite poolt püütud või tuttavatelt saadud osakaal on väga väike ega ole muutunud (5%-14%).

Tallinnas ja teistes suuremates linnades ostetakse turult 35% odavamad, kuni 25% keskmise kallidusega ja kuni 13% kallima värsket kala kogusest. Maal pakuvad turgudele konkurentsi kalakaupmehed, kalurid ja kalakasvatajad, kellelt ostetakse 26% odavamad, 30% keskmise ja 12% kallima värsket kala kogusest. Lääne-Eestile on igasuguse värsket kala puhul iseloomulik kaupluste kõrval ostmine kalakaupmeestelt, ise püüdmise või tuttavatelt kala saamine. Näiteks Lääne-Eesti elanikud ostsid kauplustest 36%, turult 27%, kalakaupmehelt 26% ja püüdsid ise 11% tarbitud odava hinnaklassi värsket kala kogusest. Jõukamad elanikud teevad värsket kala oste sagedamini kauplustest. Mida kasinamad sissetulekud, seda enam pöördatakse kalameeste ja kalakaupmeeste poole või püütakse ise (lisa 4.9).

Kauplustest osteti 74%-80% **külmutatud kala ja kalafileeid** kogusest, turgudelt 9% (kallimad kalad) kuni 16% (odavamad kalad). Kauplustest ja turgudelt ostetud kogused vähenesid veidi võrreldes 2011. aastaga kalakaupmeeste ning omatoodangu kasuks. Turult ostavad külmutatud kala pigem muust rahvusest ja suuremate linnade elanikud, jõukamad eelistavad vältida turukaupa ja teha sisseoste kauplustest.

Kuivatatud ja vinnutatud kala kogusest 54% osteti kauplusest, 26% oli oma toodang, 12% osteti turgudelt ja 8% kalurilt või kalakaupmehelt (2011. a vastavalt 53%, 28%, 9% ja 10%). Turgude tähtsus on tõusmas, kuid tarbijaskonna väiksust arvestades võivad need muutused olla juhuslikud. Kuivatatud kala valmistavad elanikud ise enamasti Lääne-Eestis ja maal (42% ja 36% tarbitavast kogusest).

Joonis 2.9. Kalatoodete ostukohtade struktuur

Tabel 2.4. Kala ja kalatoodete ostukohtade struktuur (% ostetud, tasuta saadud kala kogustest)

	Kauplu- sest	Turult	Kalurilt, kala- kasvatajalt, kala- kaupmehelt	Püüame (tee- me) ise, saame tuttavatelt	KOKKU	Ei osta, ei tarbi, vasta- mata
<u>Värske ja jahutatud kala (v.a kalafileed)</u>						
Räim, kilu jt odavamad kalad 2011	50	33	11	6	100%	14
2013	54	28	13	5	100%	15
Lest, karpkala jt keskmise kallidusega kalad 2011	52	21	13	14	100%	24
2013	50	19	17	14	100%	22
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad 2011	77	10	8	5	100%	18
2013	74	11	10	5	100%	19
<u>Külmutatud kala (v.a kalafileed)</u>						
Räim, kilu jt odavamad kalad 2011	76	18	3	3	100%	42
2013	78	16	4	2	100%	43
Lest, heik, ahven jt keskmise kallidusega kalad 2011	81	13	3	3	100%	30
2013	76	14	5	5	100%	33
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad 2011	83	9	4	4	100%	39
2013	80	9	6	5	100%	41
<u>Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud)</u>						
Räim, kilu jt odavamad kalad 2011	73	20	3	4	100%	35
2013	75	16	6	3	100%	34
Lest, heik, ahven jt keskmise kallidusega kalad 2011	78	12	4	6	100%	28
2013	74	13	6	7	100%	31
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad 2011	82	9	5	4	100%	27
2013	80	9	6	5	100%	29
<u>Värske ja külmutatud kala (kokku keskmiselt)</u>						
Räim, kilu jt odavamad kalad 2003	31	48	17	4	100%	-
(kokku keskmiselt) 2011	66	24	6	4	100%	30
(kokku keskmiselt) 2013	69	20	8	3	100%	31
Lest, karpkala jt keskmise kallidusega kalad 2003	36	36	16	12	100%	-
(kokku keskmiselt) 2011	70	15	7	8	100%	27
(kokku keskmiselt) 2013	67	15	9	9	100%	29
Lõhe, forell jt kallimad kalad 2003	55	22	14	9	100%	-
(kokku keskmiselt) 2011	81	9	6	4	100%	28
(kokku keskmiselt) 2013	78	10	7	5	100%	30
<u>Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala</u>						
Suitsuräim, -kilu, -heeringas jt odavamad kalad 2003	52	32	6	10	100%	-
2011	70	18	5	7	100%	27
2013	71	15	6	8	100%	27
Suitsulest, -karpkala jt keskmise kallidusega kalad 2003	51	29	7	13	100%	-
2011	65	13	10	12	100%	31
2013	64	13	9	14	100%	30
Suitsulõhe, suitsuforell jt kallimad kalad 2003	67	18	6	9	100%	-
2011	79	9	6	6	100%	37
2013	76	10	6	8	100%	38
Soola-, vürtsikilu, räim 2011	84	8	2	6	100%	23
2013	84	8	2	6	100%	21
Soolaheeringas 2011	86	11	2	1	100%	14
2013	87	10	2	1	100%	17
Soolalõhe, -forell 2011	81	6	2	11	100%	33
2013	79	6	3	12	100%	35
Soolakala, vürtsikala 2003	63	23	4	10	100%	-
(kokku keskmiselt) 2011	84	8	2	6	100%	23
(kokku keskmiselt) 2013	83	8	2	7	100%	24
Kuivatatud, vinnutatud kala 2003	32	17	9	42	100%	-
2011	53	9	10	28	100%	48
2013	54	12	8	26	100%	47

Suitsukala ostukohtade struktuur püsib sarnane 2011. aastale. Kauplusest ostetakse 64% (keskmise hinnaklassi) kuni 76% (kõrgema hinnaklassi) suitsukala kogustest ja turu tähtsus väheneb, eriti odavama suitsukala osas. Turgudelt osteti 2013. aastal vaid 15% tarbitud odavama suitsukala kogusest (2011. a 18% ja 2003. a 32%), keskmise hinnaga ja kallimat suitsukala aga 13% ja 10% tarbitud kogusest. Lääne-Eesti elanikud armastavad kauplusest ostmise kõrval ise kala suitsutada (v.a lõhe, forell), madalama hinnaklassi suitsukalast valmistati ise 20% ja keskmise hinnaklassi suitsukalast 27% tarbitud kogusest.

Soola- ja vürtsikala ostmise ja isevalmistamise proportsioon ei ole muutunud. Kauplustest ostetakse keskmiselt 83% soola- ja vürtsikalast (2011. a 84%, 2003.a 63%), turult vaid 8% kogusest. Lõhe ja forelli soolamine on levinum kui ise vürtsikilu või soolaheeringa valmistamine, eriti Lääne-Eestis. Omavalmistatud soolalõhe või -forell moodustas 12% ja vürtsikilu 6% tarbitud kogusest, Lääne-Eesti elanikel 18%. Turgudelt ostetud vürtsikilu, soolaheeringa ja soolalõhe või -forelli kogused ei ületa kümnendikku tarbitud kogustest olles suurim soolaheeringa puhul (10%).

2.7. Suuremate sissetulekute mõju kalatarbimisele

Kalatoodete kallis hind on endiselt peamine põhjus, miks elanikud on vähendanud kala ja kalatoodete söömist võrreldes ajaga 5 aastat tagasi. Kala hinna tõus on ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni andmetel tingitud nõudluse kasvust maailmaturul, eriti Hiinas, kuid ka Euroopas.²⁴ Statistikaameti andmetel tõusis tarbijahinnaindeks 2013. aastal võrreldes 2012. aastaga 2,8%, kusjuures aastamuutuse suurimaks mõjutajaks oli elektri kallinemine (28,7%) mis andis kogutõusust kaks kolmandikku, kuid suuremat mõju avaldas ka toidu (sh kala) 4,9%-line kallinemine.²⁵ Toidu hinna kõrval on tõusnud ka elanike sissetulekud. Statistikaameti andmetel²⁶ oli keskmine brutokuupalk 2013. aasta III-s kvartalis 930 €, 2011. aasta III kvartalis 809 €. Reaalpalk, milles tarbijahinnaindeksi muutuse mõju on arvesse võetud ja mis näitab palga ostujõudu, tõusis 2013. aasta III kvartalis 5,8%, st sama palga eest saaks osta rohkem. Sarnaselt varasematele uuringutele analüüsisime elanike hinnangute alusel, kuidas mõjuks sissetulekute suurenemine kalatarbimisele. Hinnangud tarbimise kohta näitavad pigem elanike eelistusi kui annavad konkreetse pildi reaalsest tarbimiskäitumisest tulevikus, sest kõike mõjureid ja nende kombinatsioone ei suudeta ette näha.

Sissetulekute suurenedes ostaksid elanikud tüüpiliselt kala sama palju kui enne või suurendaksid tarbimist. Rohkem ostetaks värsket lõhet, forelli, koha või teisi kallimaid kalu ning nende fileesid (nimetas vastavalt 63% ja 59% vastanutest). Rohkem ostetaks ka suitsulõhet, -

²⁴ ÜRO Toidu- ja põllumajandusorganisatsiooni kalamajandusosakonna spetsialisti Felix Denti ettekanne Tallinna IV Kalanduskonverentsil „Uue kalanduspoliitika lävel“ novembris 2013, www.slideshare.net/pollumajandusministeerium/tallinn-presentation-supply-and-markets

²⁵ Statistikaamet, vt www.stat.ee/72436

²⁶ Statistikaamet, vt www.stat.ee/65317

forelli ja teisi kallimaid suitsukalasid (48%), soolalõhe ja -forelli (42%), kaaviari ja kalamarja (36%) ning keskmise kallidusega kalafileesid (41%) (joonis 2.10, tabel 2.5).

Jõukamate elanike tarbimiskäitumist mõjutaks sissetulekute suurenemine vähem kui väikese sissetulekuga elanikke, kes suurendaksid märkimisväärselt kõigi hinnaklassi kalade oste. Värsket kilu ja räime sooviksid osta enam Kesk- ja Lõuna-Eesti ning väikelinnade elanikud, seega samad elanike rühmad, mis 2011. aastal (lisa 4.10).

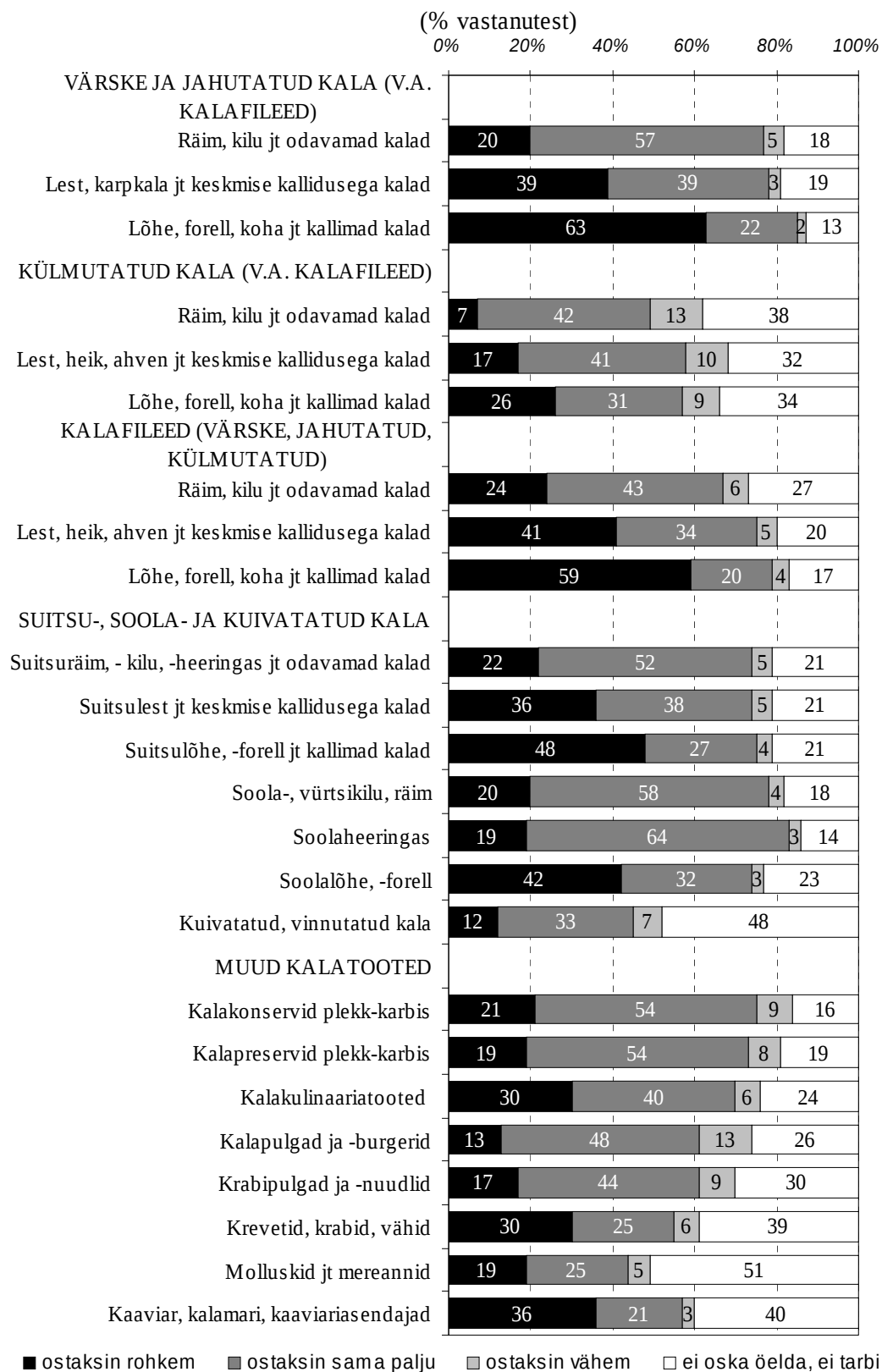
Sissetulekute suurenedes ei muutuks soolaheeringa, soola- ja vürtsikilu, odavama värske kala, kalakonservide ja -preservide (mõlemad 54%, 2011. a 55% ja 56%) ja odavama suitsukala ostmine.

Külmutatud kalu ostetaks suuremate sissetulekute korral tüüpiliselt kas sama palju või üldse mitte. Enim suureneks külmutatud lõhe ja forelli tarbimine (nii nimetas 26% vastanutest). Sissetulekute tõustes suurendaksid väikese sissetulekuga elanikud (leibkonnaliikme netosissetulek kuus kuni 200 €) kalakonservide ja -preservide, kala-kulinaariatoodete, kala- ja krabipulkade, kõigi hinnaklassi kalafileede, suitsu-, soola- ja vürtsikala ning kuivatatud kala tarbimist.

Ei ole muutunud tarbijate kallima kala eelistamine (lõhe, forelli jms) ükskõik milliselt töödelduna, kas värskest või jahutatuna, suitsu- või soolakalana. Värsket kala eelistatakse külmutatud kalale ja see trend vaid süveneb. Üha enam oodatud oleks toidulaua suitsukala.

Noored vanuses 18-29 aastat ostaksid endi hinnangul sissetulekute kasvades rohkem värsket lõhet (nii nimetas 70% vastanutest) ja nende fileesid (61%), keskmise kallidusega kalade fileesid (48%), kuid mitte enam ainult kallimat, vaid iga hinnaklassi suitsukala (odav 30%, keskmine 49% ja kallim 59%), kalakulinaariatooted (47%), kalakonserve ja -preserve (34% ja 30%), soolaheeringat (29%) ja vürtsikilu (32%) ja kuivatatud kala (25%), molluskeid ja teisi mereande (25%). Noored on hakanud enam väärtustama teatud kalatooteid: suitsukala ja kalakulinaariatooted ning kalakonserve ja -preserve. Kalapulki ja -burgereid ning krabipulki süüakse teiste vanuserühmadega võrreldes enam, kuid suuremad rahalised võimalused ei ahvatleks noori neid rohkem tarbima.

Kui teie sissetulekud oleksid suuremad, siis kuidas see mõjutaks teie kala ja kalatoodete ostmist?

Joonis 2.10. Sissetulekute mõju kala ja kalatoodete ostmisele

Tabel 2.5. Kala ja kalatoodete ostusoovid suuremate sissetulekute korral (% vastajatest)

	Ostaksin rohkem		Ostaksin sama palju		Ostaksin vähem		Ei oska öelda või ei tarbi	
	2011	2013	2011	2013	2011	2013	2011	2013
<u>Värske ja jahutatud kala (v.a kalafileed)</u>								
Räim, kilu jt odavamad kalad	18	20	59	57	4	5	19	18
Lest, karpkala, ahven, makrell/skumbria, tursk jt keskmise kallidusega kalad	40	39	39	39	3	3	18	19
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	67	63	21	22	1	2	11	13
<u>Külmutatud kala (v.a kalafileed)</u>								
Räim, kilu jt odavamad kalad	7	7	45	42	14	13	34	38
Lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad	17	17	43	41	12	10	28	32
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	29	26	32	31	10	9	29	34
<u>Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud)</u>								
Räim, kilu jt odavamad kalad	19	24	47	43	6	6	28	27
Lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad	41	41	35	34	3	5	21	20
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	61	59	20	20	1	4	18	17
<u>Värske ja külmutatud kala (kokku keskmiselt)</u>								
Räim, kilu jt odavamad kalad (kokku keskmiselt)*	15 (26)	17	50 (59)	47	8 (7)	8	27 (8)	28
Lest, karpkala, ahven, makrell/skumbria, tursk jt keskmise kallidusega kalad (kokku keskmiselt)*	33 (59)	32	39 (34)	38	6 (1)	6	22 (6)	24
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad (kokku keskmiselt)*	52 (78)	50	24 (13)	24	4 (1)	5	20 (8)	21
<u>Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala</u>								
Suitsuräim, suitsukilu, suitsuheeringas jt odavamad kalad*	21 (27)	22	50 (57)	52	6 (6)	5	23 (10)	21
Suitsulest, -karpkala, suitsumakrell/-skumbria jt keskmise kallidusega kalad*	35 (54)	36	41 (34)	38	4 (2)	5	20 (10)	21
Suitsulõhe, suitsuforell jt kallimad kalad*	45 (70)	48	29 (18)	27	3 (1)	4	23 (11)	21
Soola-, vürtsikilu, räim	12	20	62	58	5	4	21	18
Soolaheeringas	13	19	68	64	4	3	15	14
Soolalõhe, -forell	41	42	34	32	2	3	23	23
Soolakala, vürtsikala (kokku keskmiselt)*	22 (26)	27	54 (55)	51	4 (3)	3	20 (16)	19
Kuivatatud, vinnutatud kala*	11 (14)	12	37 (38)	33	4 (5)	7	48 (43)	48
<u>Muud kalatooted</u>								
Kalakonservid plekk-karbis (räim, sprotid, sardiinid, anšoovis õlis, tomatikastmes jms)*	19 (31)	21	55 (56)	54	10 (6)	9	16 (7)	16
Kalapreservid plekk-karbis (Tallinna kilud, Balti vürtsikilud, soolaheeringas, tuunikala, soolalõhe õlis jt)*	17 (26)	19	56 (61)	54	7 (4)	8	20 (9)	19
Kalakulinaartooted lahtiselt, klaas- või plastpakendis (räimed marinaadis, heeringa fileetükid erinevates kastmetes, kala tarrendis jt)*	28 (49)	30	42 (37)	40	7 (3)	6	23 (11)	24
Kalapulgad ja kalaburgerid (külmutatud, paneeritud)*	14 (36)	13	51 (50)	48	14 (6)	13	21 (8)	26
Krabipulgad ja -nuudlid (makra)*	16 (38)	17	52 (46)	44	8 (3)	9	24 (13)	30
Krevetid, krabid, vähid	36	30	26	25	3	6	35	39
Molluskid jt mereannid (kalmaarid, rannakarbid jt)	22	19	26	25	4	5	48	51
Mereannid (kokku keskmiselt)*	29 (45)	25	26 (19)	25	4 (2)	5	41 (34)	45
Kaaviar (tuuraliste mari), kalamari (lõhe, forelli, siia jm mari), kaaviariarendajad (toodetud kalast), v.a valgumari	41	36	22	21	2	3	35	40

* sulgudes 2003. aasta tarbijauuringu andmed

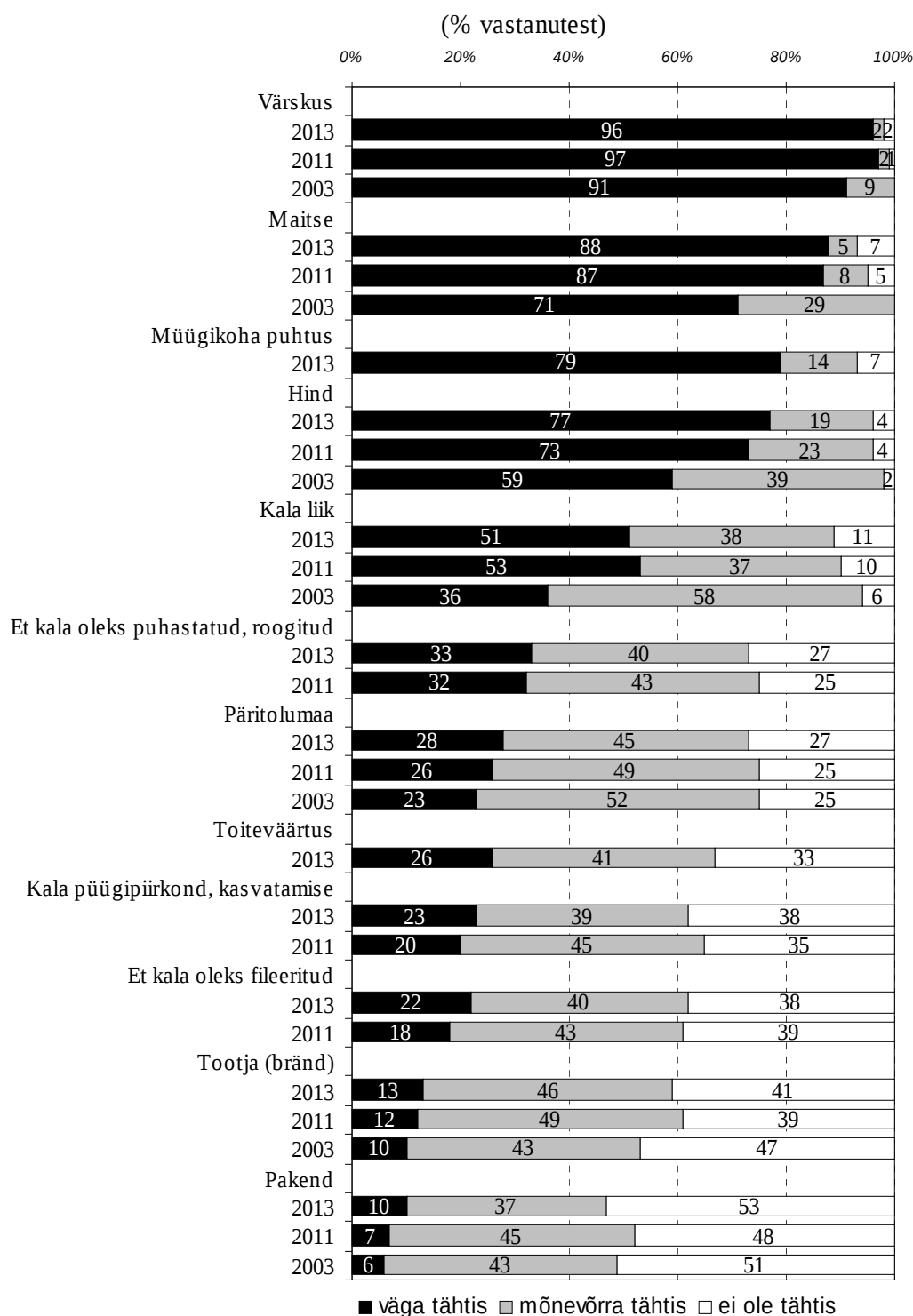
2.8. Tähtsad tegurid kala ostmisel ja eelistatuid kala ostuviiseid

Kala ostmisel peavad elanikud tähtsaks peamiselt kala värskust, maitset, müügikoha puhtust ja hinda. Värskest pidas väga oluliseks 96%, maitset 88%, müügikoha puhtust 79% ja hinda 77% elanikest (2011. a värskus 97%, maitse 87%, hind 73%). Võrreldes 2011. aasta uuringuga ei ole muutused väga suured, kuid viimase 10 aasta võrdluses on tarbija muutunud oluliselt nõudlikumaks. Hinna tähtsus on viimase kolme aastaga tõusnud märgatavalt. Hinda pidas 2003. aastal väga tähtsaks ostuotsuse mõjutajaks 59%, 2011. aastal 73% ja 2013. aastal 77% (joonis 2.11). Hinnangut müügikoha puhtusele küsiti 2013. aastal esimest korda ja nagu selgus, peavad inimesed ostukoha puhtust ostuotsuse tegemisel tähtsamaks hinnast, kala liigist või päritolumaast. Endiselt oli pooltele elanikest väga tähtis ostetava kala liik (51%, 2011. a 53%) ja kolmandikule, et kala oleks puhastatud või roogitud (33%, 2011. a 32%). Kodumaine toodang on reeglina oodatud võrreldes impordiga, kuid ostmisel on päritolumaal alles tähtsusest seitsmes tegur, kõik eespoolnimetatud on olulisemad. Kala päritolumaad pidas väga tähtsaks enam kui veerand tarbijatest (28%, 2011. a 26%). Toiteväärtus mõjutas oluliselt veerandi vastanute ostuotsuseid (26%), enamasti peeti seda mõnevõrra tähtsaks (41%) ja kolmandik elanikest ei pööranud kala toiteväärtusele ostmisel mingit tähelepanu. Kala püügi- piirkonda või kasvatamise kohta ja fileeritust tähtsustas iga viies elanik. Toote pakendit ei peetud sagedamini üldse oluliseks mõjuriks, kaubamärk võib avaldada mõningat mõju või seda ei peeta oluliseks, nendega arvestab kala ostmisel vaid üks elanik kümnest.

Elanikele meeldiks osta kala otse kalurilt või kalakaupmehelt. Märkiti, et värsket kala on palju vähem müügil võrreldes ajaga 5-8 aastat tagasi. Ostjad sooviksid infot kalade haiguste kohta, täpsemalt haiguste puudumise kohta, mis tõstaks usaldust ning samuti toodetele lisatud säilitusainete kohta (nt suitsukalad). Külmutatud kala pakendile oleks hea märkida kala püüdmise kuupäev, mille järgi saaksid ostjad teha järeldusi kala värskuse kohta. Kala ostuotsust mõjutab ka müüja teenindusoskus, valimused ja hügieen (nt et kalamüüja ei suitsetaks kliente teenindades).

Värskus oli ühtviisi tähtsaim kalaostu mõjutav tegur kõikides elanike rühmades. Noored pöörasid suhteliselt rohkem tähelepanu kala maitsele, müügikoha puhtusele, toiteväärtusele ja hinnale, soovitakse osta puhastatud kala. Muust rahvusest elanikud ja naised jälgisid eestlastest ja meestest enam kala toiteväärtust, muust rahvusest elanikud huvitusid enam kala püügi- piirkonnast ja ostaksid meelsamini roogitud või fileeritud kala. Väikseima sissetulekuga elanikud pidasid värskuse kõrval tähtsaks eriti hinda, toiteväärtust, et kala oleks puhastatud, teavet kala püügi- piirkonna kohta ja päritolumaad. Jõukamatele elanikele oli muude tegurite kõrval suhteliselt tähtis ostetava kala liik (lisa 4.11).

Tähtis kala ostmisel 2003-2013

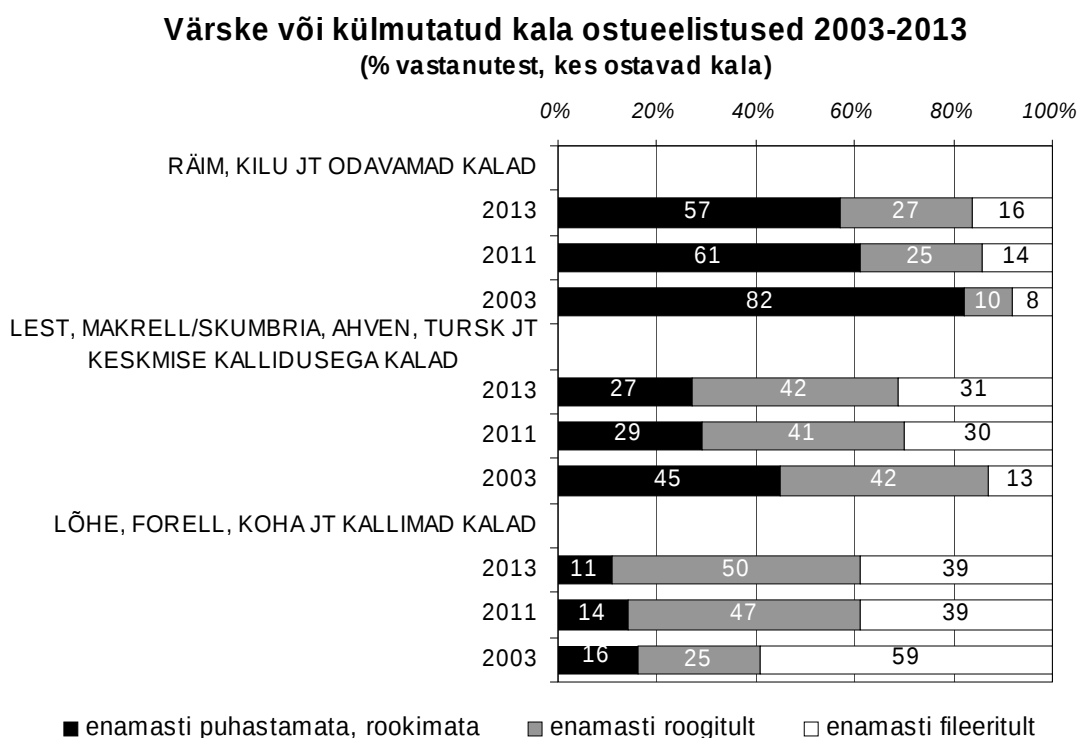
Joonis 2.11. Elanikele olulised tegurid kala ostmisel

Värsket või jahutatud odavat kala ostavad elanikud enamasti puhastamata kujul: 57% ostjatest ostab enamasti puhastamata kala, 27% roogitud ja 16% fileeritud kala (2011. a 61%, 25% ja 14%). Roogitud ja fileeritud odavama kala eelistamine puhastamata kala kõrval on süvenenud alates 2003. aastast ja trend jätkub (joonis 2.12 ja 2.13). Keskmise hinnatasemega kalade

ostueelistused on viimaste aastate vältel jäänud samaks, kuigi võrreldes 2003. aastaga ostetakse rohkem puhastatud kalu ja vähem puhastamata. 2013. aastal ostis 42% elanikest kala roogitult, 31% fileeritult ja 27% enamasti puhastamata (2011. a 41%, 30% ja 27%). Kallimaid kalu eelistatakse osta roogitult ja fileeritult ning puhastamata kalade ostjaid jääb järjest vähemaks. 50% kallima hinnaklassi kalade ostjatest ostis puhastatud kala, 39% fileed ja vaid 11% puhastamata kala (2011. a 47%, 39% ja 14%). Fileeritud kala eelistamine püsib samal tasemel, kuid roogitud kala eelistatakse rohkem.

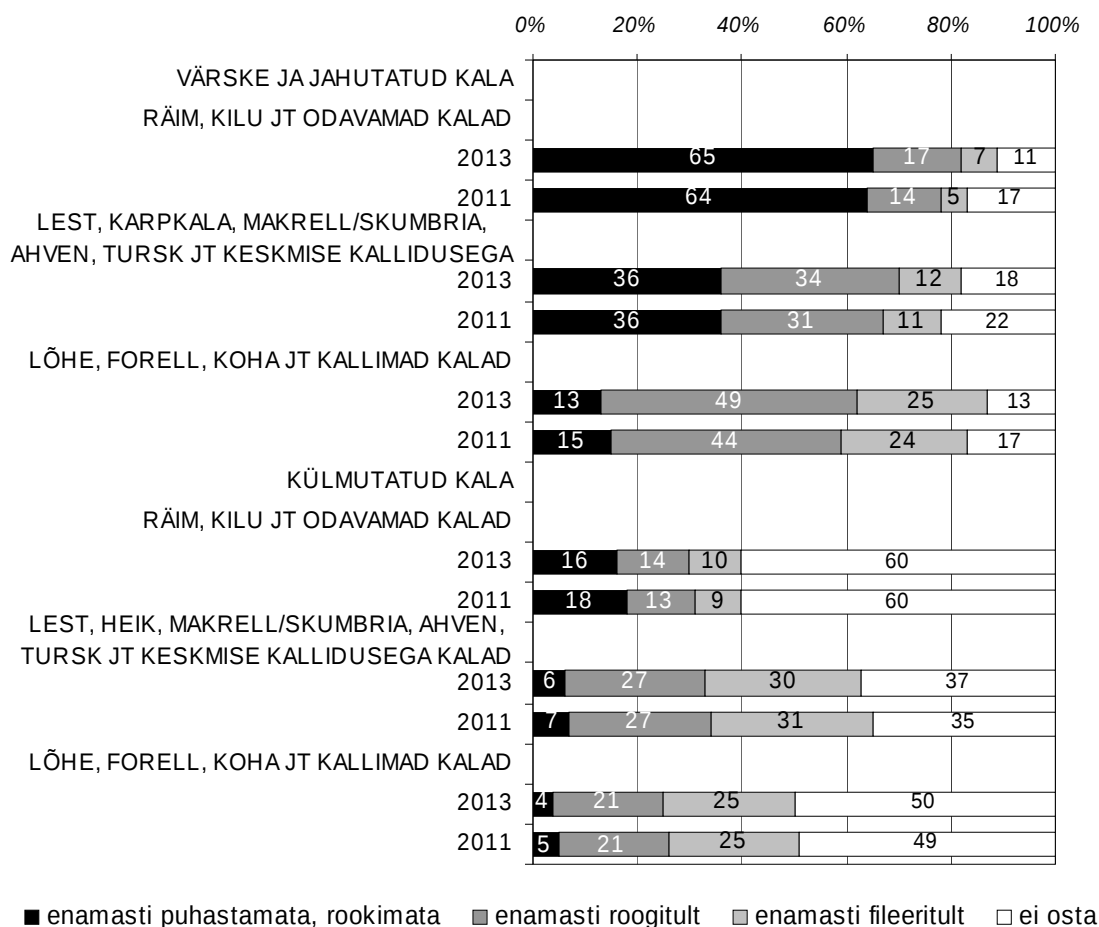
Külmutatud kala ostavad elanikud tunduvalt vähem kui värsket ja kui ostetakse, siis enamasti puhastatult või fileena. Külmutatud kaladest ostetakse enim keskmise hinnaklassi kalu, vähem odavat ja kallist külmutatud kala.

Maainimesed, eestlased, üle 50-aastased elanikud eelistavad osta puhastamata odavat värsket kala. Keskmise hinnaga kala ostavad tüüpiliselt puhastatult Tallinna ja teiste suuremate linnade elanikud, muust rahvusest ja alla 50-aastased inimesed, naised enam kui mehed. Ülejäänud elanike rühmades eelistatakse rohkem ise kala puhastada. Muutunud pole ka linnaelanike suurem kalduvus osta roogitud kala (lisa 4.12).

Joonis 2.12. Kalaostjate eelistatuimad kala ostuviisid aastatel 2003-2013

Värske või külmutatud kala ostueelistused 2011-2013 - töötluse aste (% vastanutest)

Joonis 2.13. Elanike eelistatuimad kala ostuviisid aastatel 2011-2013

2.9. Hinnangud kalatoodete valikule ja kvaliteedile põhilistes toiduostukohtades

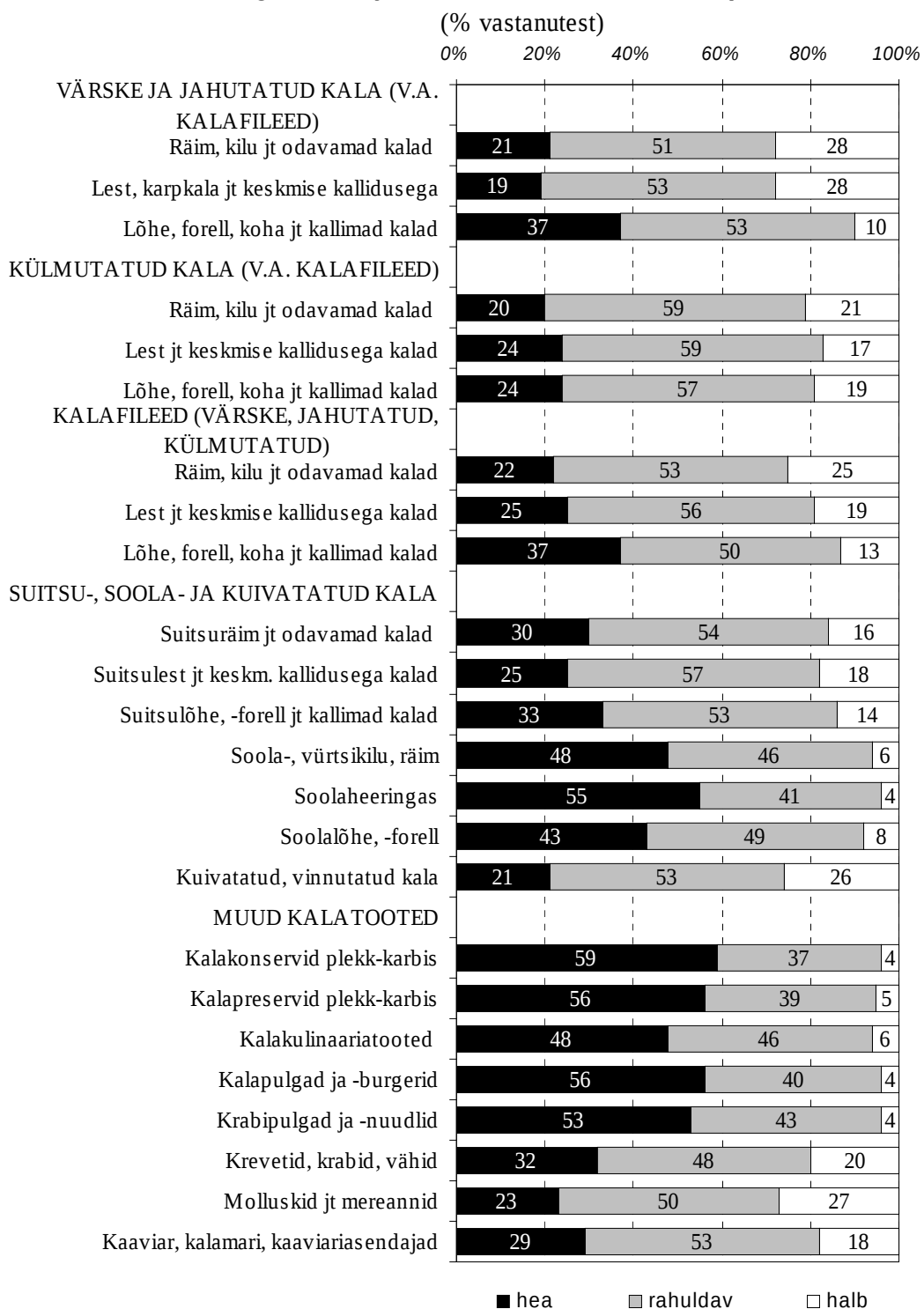
Elanikud hindasid kala ja kalatoodete valikut oma tavalises toidukaupade ostukohas, kaupluses või turul kasutades kolme hinnangut (“hea”, “rahuldav” või “halb”). Võrreldes 2011. aasta uuringuga on elanikud üldiselt rohkem rahul nii kaupluste kui turgude värske ja külmutatud kala ning suitsu-, soola ja kuivatatud kala valikuga, turgudel ka kalakonservide ja -preservide, kalakulinaariatoodete ning kaaviari valikuga. Kauplustes ei hinnatud mitte ühegi tooterühma valikut halvaks, kuid turgudel anti halb hinnang kaaviari, kalamarja ja kaaviari-asendajate valikule.

Heaks hinnati kaupluste kalatoodete valikut seitsmes tooterühmas, 2011. aasta loetelule lisandus vürtsikilu. Soolaheeringa, kalakonservide ja -preservide, kalapulkade ja -burgerite, krabipulkade ja -nuudlite, kalakulinaariatoodete ja vürtsikilu puhul valiti sagedamini vastuseks “hea” (48%-59%). Ülejäänud kala ja kalatoodete valikut hindasid elanikud rahuldavaks (suurusjärgus 40%-59%). Kaupluste valik on võrreldes 2011. aastaga elanike hinnangul oluliselt paranenud. Enim ei jäänud rahule värske odavama ja keskmise hinnaklassi kalade valikuga, odavamate kalade fileede valikuga, kuivatatud ja vinnutatud kala ning molluskite ja muude mereandide valikuga, kus hinnangut “halb” kasutas 25%-28% vastanutest (2011. a 35%-38%). Tarbija on endiselt rahulolematu eelkõige värske odavama kala valikuga kauplustes, kuid olukord on muutunud paremaks. Võrreldes 2003. aastaga on paranenud elanike rahulolu kõikides kalatoodete rühmades, mida kauplused pakuvad (joonis 2.14, tabel 2.6).

Tallinna ja Põhja-Eesti elanikud väljendasid suhteliselt enam rahulolematust kaupluste värske ja odavama kala ning iga hinnaklassi külmutatud kala valikuga, eestlased samuti värske odavama kala ning odavama suitsukala ja muude mereandide valikuga (lisa 4.13).

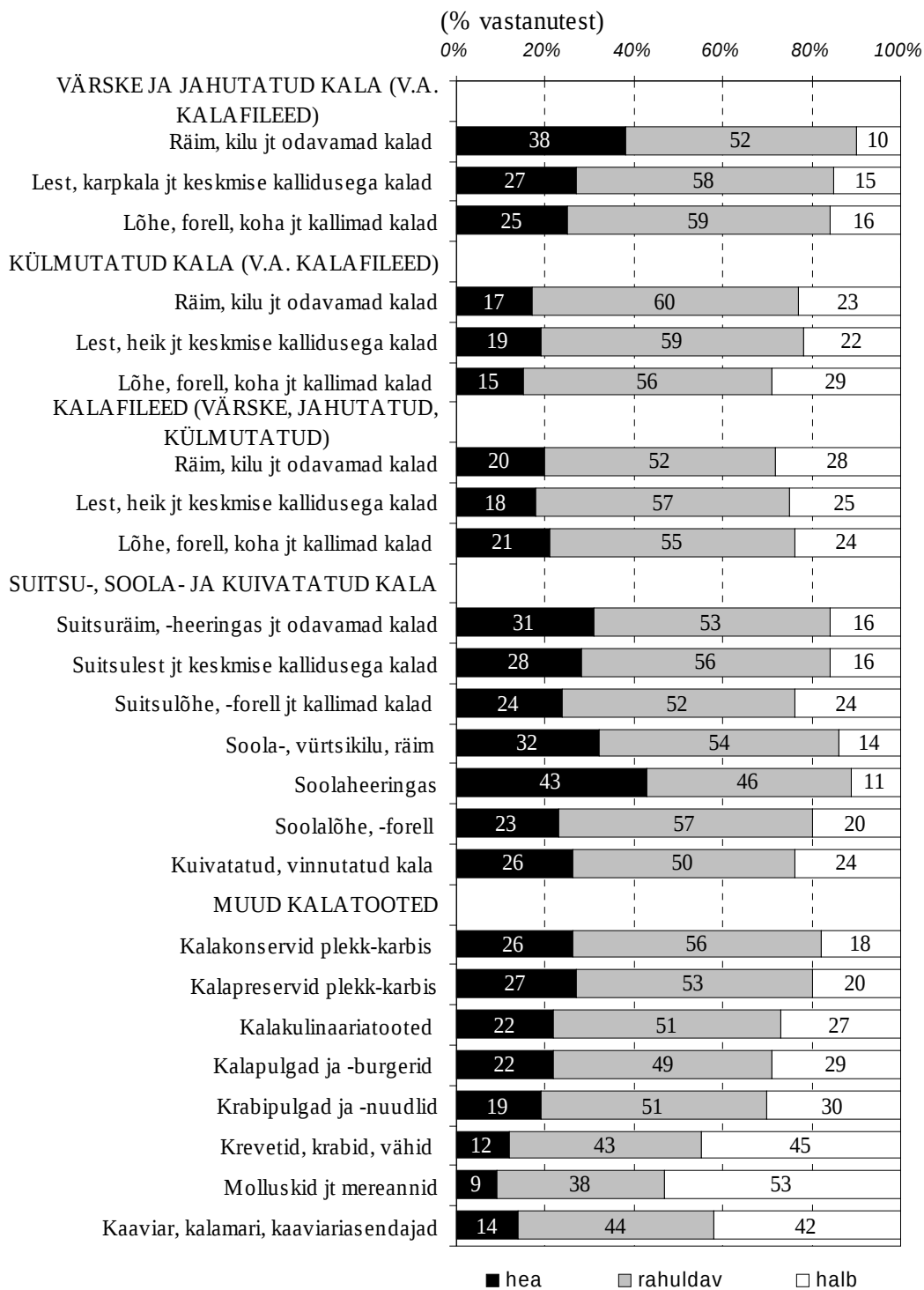
Kala ja kalatoodete valikut turgudel hinnati rahuldavaks (“rahuldav” - vastuste suurusjärg 44%-40%), v.a krevetid, krabid, vähid, molluskid ja teised mereannid (“halb” - vastuste osakaal vastavalt 45% ja 53%). Kõige enam ollakse rahul turgudel pakutava soolaheeringa ja värske odavama kala valikuga (“hea” - vastuste osakaal 43% ja 38%, 2011. a 38% ja 31%). Rahulolematust turgude kalavalikuga on tunduvalt vähenenud võrreldes varasemate uuringutega (vt joonis 2.15, tabel 2.6). Sarnaselt kauplustele on paranenud elanike rahulolu kõigi hinnaklassi värske kala, odavama ja keskmise hinnaklassi kalafileede, kõigi hinnaklassi suitsukala, soolaheeringa, kuivatatud kala, kalakonservide, -preservide, kalakulinaariatoodete ning kaaviari valikuga, viimase valikut hinnati nüüd tüüpiliselt rahuldavaks, mitte enam halvaks. Piirkondadest oli suurim rahulolematust Kirde-Eestis. Sealsetel turgudel toidukaupu ostvad elanikud ei jäänud rohkem rahule kõigi hinnaklasside värske ja külmutatud kala, kalafileede, kõigi hinnaklasside suitsukala, soolaheeringa ja vürtsikilu, kuivatatud kala, kalakonservide ja -preservide, kala- ja krabipulkade ja krevettide ning vähkide valikuga. Kuigi jõukamad elanikud pidasid turu kalavalikut üldiselt rahuldavaks, väljendati rahulolematust odavama ja keskmise hinnaklassi kalafileede, kalakulinaariatoodete ning kala- ja krabipulkade valikuga (lisa 4.13).

Hinnangud kala ja kalatoodete valikule kaupluses 2013

Joonis 2.14. Hinnangud kala ja kalatoodete valikule kaupluses

Hinnangud kala ja kalatoodete valikule turul 2013

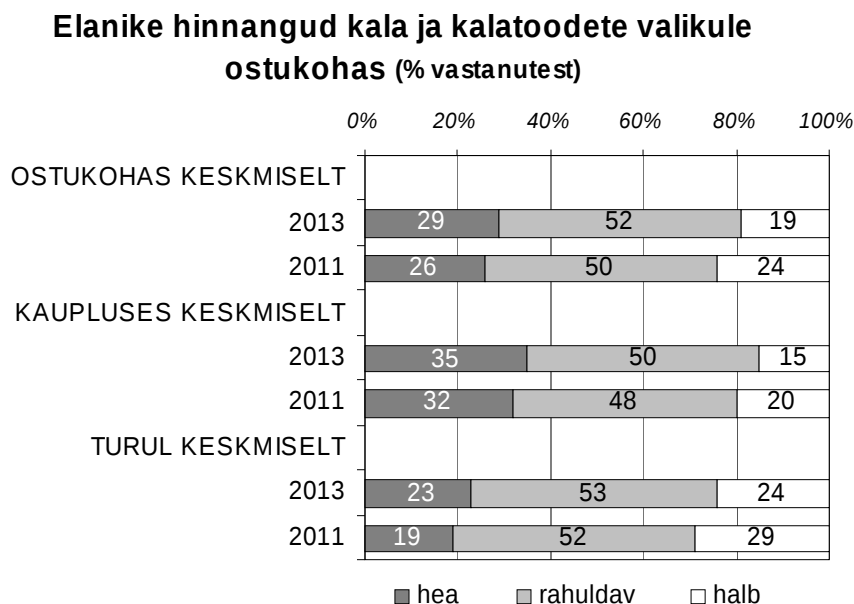
Joonis 2.15. Hinnangud kala ja kalatoodete valikule turgudel

Tabel 2.6. Hinnangud kala ja kalatoodete valikule põhilistes toiduostukohtades (% vastanutest)

	Kaupluses						Turul					
	Hea		Rahuldav		Halb		Hea		Rahuldav		Halb	
	2011	2013	2011	2013	2011	2013	2011	2013	2011	2013	2011	2013
<u>Värske ja jahutatud kala (v.a kalafileed)</u>												
Räim, kilu jt odavamad kalad	17	21	47	51	36	28	31	38	55	52	14	10
Lest, karpkala, ahven, makrell/skumbria, tursk jt keskmise kallidusega kalad	15	19	47	53	38	28	22	27	53	58	25	15
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	38	37	45	53	17	10	21	25	54	59	25	16
<u>Külmutatud kala (v.a kalafileed)</u>												
Räim, kilu jt odavamad kalad	16	20	49	59	35	21	16	17	57	60	27	23
Lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad	18	24	60	59	22	17	12	19	59	59	29	22
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	24	24	51	57	25	19	15	15	54	56	31	29
<u>Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud)</u>												
Räim, kilu jt odavamad kalad	18	22	46	53	36	25	14	20	54	52	32	28
Lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad	18	25	56	56	26	19	12	18	56	57	32	25
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	35	37	47	50	18	13	17	21	54	55	29	24
<u>Värske ja külmutatud kala (kokku keskmiselt)</u>												
Räim, kilu jt odavamad kalad (kokku keskmiselt)*	17 (21)	21	47 (47)	54	36 (32)	25	20 (39)	25	55 (54)	55	25 (7)	20
Lest, karpkala, ahven, makrell/skumbria, tursk jt keskmise kallidusega kalad (kokku keskmiselt)*	17 (18)	23	54 (48)	56	29 (34)	21	15 (26)	21	56 (55)	58	29 (19)	21
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad (kokku keskmiselt)*	32 (39)	33	48 (42)	53	20 (19)	14	18 (22)	20	54 (51)	57	28 (27)	23
<u>Suitsu-, soola ja kuivatatud kala</u>												
Suitsuräim, suitsukilu, suitsuheeringas jt odavamad kalad*	22 (22)	30	56 (51)	54	22 (27)	16	25 (25)	31	56 (58)	53	19 (17)	16
Suitsulest, suitsukarpkala, suitsumakrell/-skumbria jt keskmise kallidusega kalad*	21 (18)	25	52 (49)	57	27 (33)	18	22 (21)	28	55 (57)	56	23 (22)	16
Suitsulõhe, suitsuforell jt kallimad kalad*	30 (33)	33	49 (43)	53	21 (24)	14	20 (20)	24	53 (53)	52	27 (27)	24
Soola-, vürtsikilu, räim	41	48	48	46	11	6	27	32	55	54	18	14
Soolaheeringas	47	55	45	41	8	4	38	43	49	46	13	11
Soolalõhe, -forell	39	43	47	49	14	8	20	23	55	57	25	20
Soolakala, vürtsikala (kokku keskmiselt)*	42 (33)	49	47 (51)	45	11 (16)	6	28 (25)	33	53 (57)	52	19 (18)	15
Kuivatatud, vinnutatud kala*	15 (13)	21	50 (41)	53	35 (46)	26	21 (20)	26	50 (51)	50	29 (29)	24
<u>Muud kalatooted</u>												
Kalakonservid plekk-karbis (räim, sprotid, sardiinid, anšoovis õlis, tomatikastmes jms)*	56 (56)	59	41 (41)	37	3 (3)	4	22 (30)	26	55 (56)	56	23 (14)	18
Kalapreservid plekk-karbis (Tallinna kilud, Balti vürtsikilud, soolaheeringas jt)*	55 (53)	56	42 (43)	39	3 (4)	5	22 (30)	27	53 (56)	53	25 (14)	20
Kalakulinaartooted lahtiselt, klaas- või plast-pakendis (räimed marinaadis, heeringa filee-tükid erinevates kastmetes)*	47 (48)	48	46 (45)	46	7 (7)	6	16 (19)	22	51 (52)	51	33 (29)	27
Kalapulgad ja kalaburgerid (külmutatud, paneeritud)*	55 (57)	56	43 (40)	40	2 (3)	4	19 (24)	22	54 (54)	49	27 (22)	29
Krabipulgad ja –nuudlid (makra)*	57 (56)	53	41 (40)	43	2 (4)	4	17 (23)	19	53 (54)	51	30 (23)	30
Krevetid, krabid, vähid	33	32	49	48	18	20	10	12	41	43	49	45
Molluskid jt mereannid (kalmaarid, rannakarbid jt)	24	23	47	50	29	27	8	9	36	38	56	53
Mereannid (kokku keskmiselt)*	29 (35)	28	48 (44)	49	23 (21)	23	9 (14)	11	39 (42)	40	52 (44)	49
Kaaviar (tuuraliste mari), kalamari (lõhe, forelli, siia jm mari), kaaviariasendajad (toodetud kalast), v.a valgumari	28	29	51	53	21	18	9	14	40	44	51	42

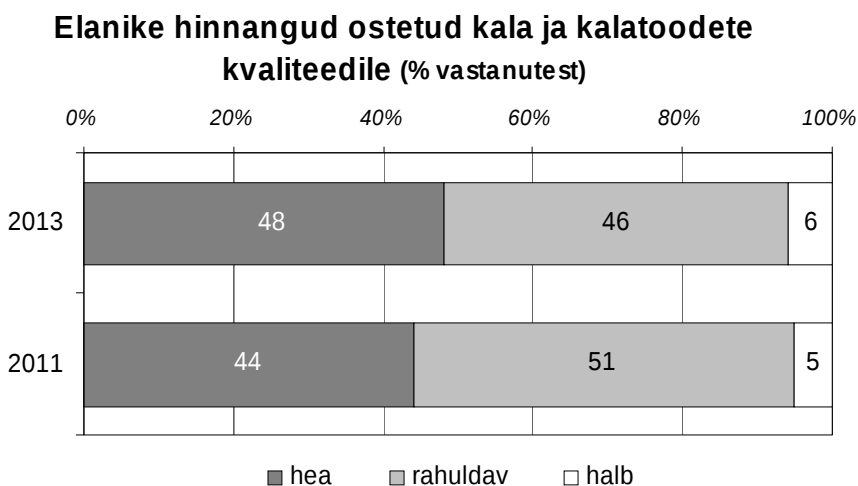
* sulgudes 2003. aasta tarbijauuringu andmed

Üldiselt pidasid elanikud kala ja kalatoodete valikut oma tavalises toidukaupade ostukohas rahuldavaks (52%), kolm elanikku kümnest (29%) heaks ja viiendik (19%) halvaks, kusjuures kaupluste kalavalikut peeti paremaks turgudest (joonis 2.16).

Joonis 2.16. Kodumaise kala ja kalatoodete valik ostukohas 2011-2013 (keskmiselt)

Ostetud kala ja kalatoodete kvaliteet oli elanike hinnangul kas hea või rahuldav, kusjuures üha enam tarbijaid pidas kvaliteeti heaks. 48% elanikest pidas 2013. aastal ostetud kala või kalatoodete kvaliteeti heaks, 46% rahuldavaks ja 6% halvaks. Võrreldes 2011. aastaga on elanike hinnang muutunud positiivsemaks (+4%-punkti, 2011.a “hea”- hinnangute osakaal 44%) (joonis 2.18)

Joonis 2.17. Ostetud kala ja kalatoodete kvaliteet 2011-2013 (keskmiselt)

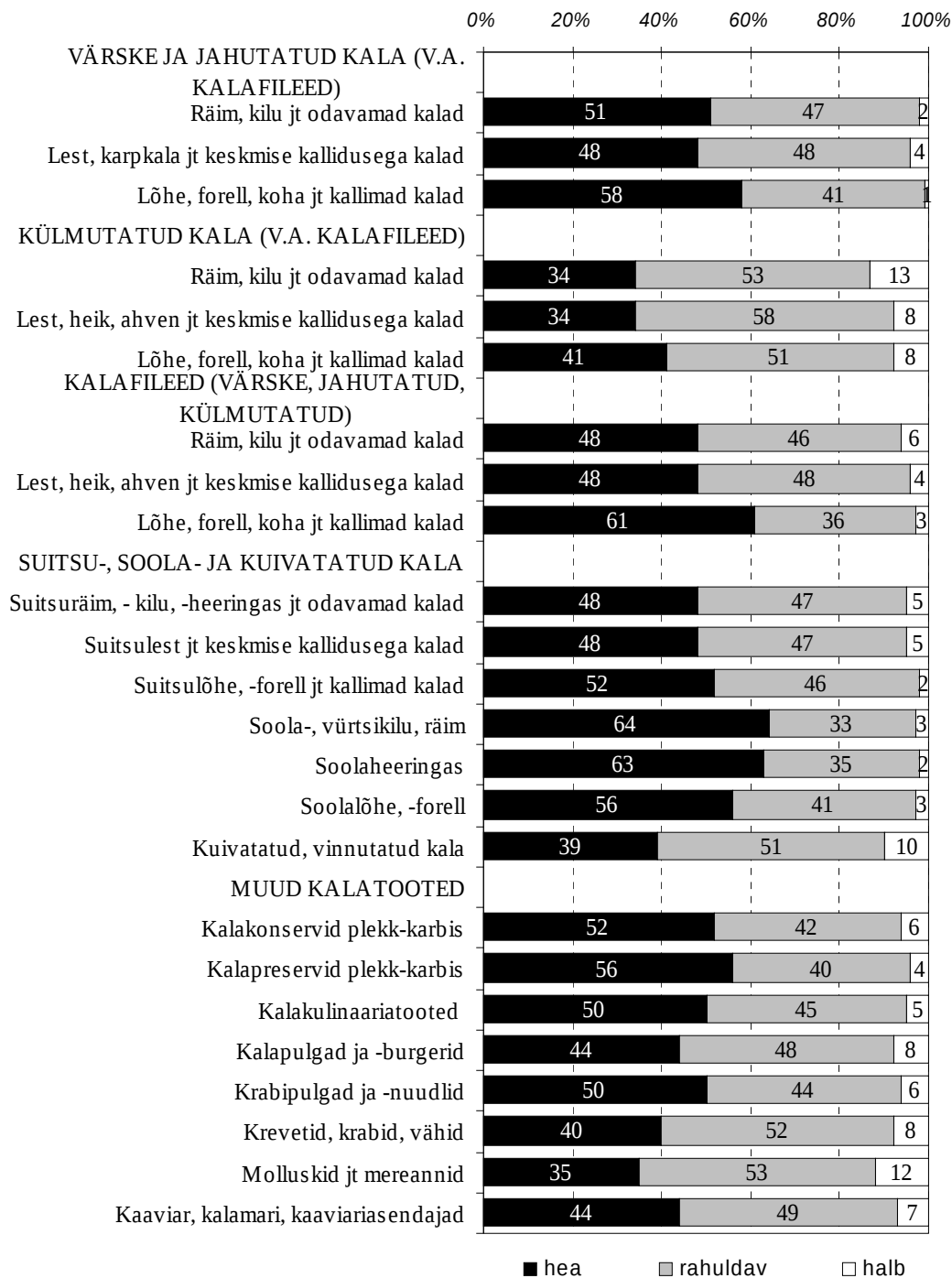
Toodete head kvaliteeti mainiti sagedamini 14 tooterühma puhul: värsked odavama ja kallima hinnaklassi kalad ja kalafileed, kõigi hinnaklasside suitsu- ja soola- või vürtsikalad, kalakonservid ja -preservid, kalakulinaariatooted ning krabipulgad ja -nuudlid (*“hea”* – hinnangute osakaal 48%-64%). Keskmise hinnaklassi värsket või jahutatud kala ja kalafileesid hinnati võrdselt, pooled elanikest pidasid kvaliteeti heaks ja pooled rahuldavaks (48%). Kõigi hinnaklasside külmutatud ja kuivatatud kala, kalapulkade ja -burgerite, krevettide ja krabide, molluskite ja muude mereandide ning kaaviari ja kalamarja kvaliteeti hinnati sagedamini rahuldavaks kui heaks (*“rahuldav”* – hinnangute osakaal 48%-58%, *“hea”* – hinnangute osakaal 34%-44%) (joonis 2.17, tabel 2.7).

Odavama ja keskmise hinnaklassi värsked ja külmutatud kala kvaliteet on alates 2003. aastast elanike hinnangul tõusnud, samuti on paranenud odavama ja keskmise hinnaga suitsukalade, soola- ja vürtsikala, kuivatatud kala, kalakonservide ja -preservide kvaliteet, mis 2013. aastal ületas 2003. aasta taset. Jätkus *“hea”* - vastuste osakaalu suurenemine ja *“rahuldav”* - vastuste osakaalu vähenemine. Ühegi tooterühma kvaliteedi hinnangud ei halvenenud.

Kirde-Eesti elanikud olid üldiselt tagasihoidlikumad ja piirdusid kvaliteeti hinnates enam *“rahuldav”*- hinnanguga, nagu ka 64-aastased ja vanemad elanikud, kes on harjunud rohkem kala tarbima. Naiste hinnangud odavama ja keskmise hinnaklassi värsked kala ning odavama külmutatud ja odavama suitsukala kvaliteedile olid samuti madalamad meeste hinnangutest, mille põhjuseks võib sagedasem kokkupuude ja toiduvalmistamine (lisa 4.14).

Hinnangud ostetud kala ja kalatoodete kvaliteedile

2013 (% vastanutest)

Joonis 2.18. Hinnangud 2013. aasta jooksul ostetud kala ja kalatoodete kvaliteedile

Tabel 2.7. Hinnangud 2013. aastal ostetud kala ja kalatoodete kvaliteedile (% vastanutest)

	Hea		Rahuldav		Halb	
	2011	2013	2011	2013	2011	2013
<u>Värske ja jahutatud kala (v.a kalafileed)</u>						
Räim, kilu jt odavamad kalad	49	51	48	47	3	2
Lest, karpkala, ahven, makrell/skumbria, tursk jt keskmise kallidusega kalad	40	48	57	48	3	4
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	61	58	37	41	2	1
<u>Külmutatud kala (v.a kalafileed)</u>						
Räim, kilu jt odavamad kalad	27	34	63	53	10	13
Lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad	29	34	62	58	9	8
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	37	41	57	51	6	8
<u>Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud)</u>						
Räim, kilu jt odavamad kalad	39	48	55	46	6	6
Lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad	38	48	55	48	7	4
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	57	61	41	36	2	3
<u>Värske ja külmutatud kala (kokku keskmiselt)</u>						
Räim, kilu jt odavamad kalad (kokku keskmiselt)*	38 (39)	44	56 (57)	49	6 (4)	7
Lest, karpkala, ahven, makrell/skumbria, tursk jt keskmise kallidusega kalad (kokku keskmiselt)*	36 (44)	44	58 (53)	51	6 (3)	5
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad (kokku keskmiselt)*	52 (64)	53	45 (35)	43	3 (1)	4
<u>Suitsu-, soola ja kuivatatud kala</u>						
Suitsuräim, suitsukilu, suitsuheeringas jt odavamad kalad*	40 (30)	48	55 (61)	47	5 (9)	5
Suitsulest, suitsukarpkala, suitsumakrell/-skumbria jt keskmise kallidusega kalad*	44 (35)	48	52 (60)	47	4 (5)	5
Suitsulõhe, suitsuforell jt kallimad kalad*	53 (56)	52	44 (40)	46	3 (4)	2
Soola-, vürtsikilu, räim	55	64	43	33	2	3
Soolaheeringas	60	63	38	35	2	2
Soolalõhe, -forell	57	56	41	41	2	3
Soolakala, vürtsikala (kokku keskmiselt)*	57 (43)	61	41 (51)	36	2 (6)	3
Kuivatatud, vinnutatud kala*	33 (26)	39	56 (60)	51	11 (14)	10
<u>Muud kalatooted</u>						
Kalakonservid plekk-karbis (heeringas, räim, sprotid, sardiinid, anšoovis õlis, tomatikastmes jms)*	45 (47)	52	50 (48)	42	5 (5)	6
Kalapreservid plekk-karbis (Tallinna kilud, Balti vürtsikilud, heeringas, makrell, tuunikala, soolalõhe õlis jt)*	48 (52)	56	48 (45)	40	4 (3)	4
Kalakulinaartooted lahtiselt, klaas- või plastpakendis (räimed marinaadis, heeringa fileetükid erinevates kastmetes, kala tarrendis jt)*	46 (55)	50	50 (43)	45	4 (2)	5
Kalapulgad ja kalaburgerid (külmutatud, paneeritud)*	42 (55)	44	51 (42)	48	7 (3)	8
Krabipulgad ja –nuudlid (makra)*	48 (59)	50	47 (39)	44	5 (2)	6
Krevetid, krabid, vähid	43	40	50	52	7	8
Molluskid jt mereannid (kalmaarid, rannakarbid jt)	30	35	57	53	13	12
Mereannid (kokku keskmiselt)*	37 (47)	37	53 (49)	53	10 (4)	10
Kaaviar (tuuraliste mari), kalamari (lõhe, forelli, siia jm mari), kaaviariasendajad (toodetud kalast), v.a valgumari	42	44	51	49	7	7

* sulgudes 2003. aasta tarbijauuringu andmed

2.10. Elanike ettepanekud kauplustele kala ja kalatoodete pakkumise parandamiseks

Kuigi elanike sissetulekud on tõusnud, takistab enamat kala ja kalatoodete tarbimist eelkõige toodete hind ja see tendents on perioodil 2003-2013 ainult süvenenud. Tarbimise suurendamiseks peaksid kauplused 82% elanike hinnangul pakkuma tooteid soodsama hinnaga (2011. a 80%, 2003. a 63%) ja 80% elanike hinnangul tegema kalatoodetele sooduspakkumisi (2011. a 78%, 2003. a 60%). Kuigi toodete kvaliteeti peavad elanikud heaks või rahuldavaks, annab seda parandada. Kvaliteetsemate kalatoodete müümist pidas väga oluliseks 69% ja suuremat värsket kala valikut 68% elanikest (2011. a 78% ja 70%, 2003. a 46% ja 54%). Nõuded kalatoodete kvaliteedile ja värsket kala valikule ostukohas on tarbijatele sama olulised kui 2011. aastal (joonis 2.18). Soodsama hinnaga kalatoodete pakkumist sooviksid eriti väikese sissetulekuga elanikud ning Kirde- ja Kesk-Eesti elanikud. Kvaliteetsemate toodete hankimine ja värsket kala valiku suurendamine oli südame-lähedasem samuti Kirde-Eesti ja väikese sissetulekuga elanikele, kuid ka muust rahvusest elanikele ja noortele (lisa 4.15)

Kala püüdmise kuupäeva märkimist värsket kala juurde pidas väga oluliseks 68% ja müügikoha puhtust 61% elanikest.

Kodumaiste töötajate ja tootjate toodangu eelistamist müügikohas pidas väga oluliseks 58% elanikest ja toote või tootja päritolumaa märgistamist 47% (2011. a 55% ja 46%, 2003. a 52% ja 45%). Kodumaistele kalatoodetele ostukohas eelise andmise mõte köidab elanikke üha enam, päritolumaa selgema märgistamise tähtsustajate osakaal ei ole oluliselt tõusnud. Mõlemat ettepanekut pidasid väga oluliseks eeskätt väikese sissetulekuga ja vanemad inimesed.

Mõnevõrra tähtsaks peeti püügipiirkonna või kalakasvatuse koha kohta teabe lisamist värskete, külmutatud ja suitsetatud kalade juurde (46%), kusjuures hinnangutes pole muutust. Seda sooviksid rohkem Kirde-Eesti, muust rahvusest, väikese sissetulekuga ja eakamad elanikud. Pigem mõnevõrra kui väga tähtis oli elanikele suitsu- ja soolakala valiku suurendamine (*“mõnevõrra oluline”* - 46% ja *“väga oluline”* - 31%), kuid alates 2003. aastast on see muutunud elanikele märgatavalt olulisemaks (2011. a 27%, 2003. a 23%).

Tarbimist aitaks vähesemal määral tõsta suurem külmutatud kala valik (*“mõnevõrra oluline”* - 48%, *“ebaoluline”* - 35% ja *“väga oluline”* - 17%), mis oleks olulisem väikese sissetulekuga elanikele.

Müüki aitaks elanike arvates suurendada ka suuremate kalade müümine väiksemates kogustes, nt pool roogitud lõhest.. Sooviti suuremat kohalike kalade müüki, mitte kalade sisseostmist kaugetest riikidest ja lähinaabritelt. Kala hinda aitaks alandada väiksem vahendajate arv.

Kõvast plekist konservikarpide asemele sooviti pehmemast plekist pealt avatavaid karpe. Mitmed elanikud sooviksid tooteid degusteerida.

Kaupluste tööd annaks paremaks muuta. Kalamüüki soodustaks parem ventilatsioon (lõhn), kui kalaleti müüjat ei tuleks kaua oodata ja kalade väljapanek oleks parem - kalad peaksid olema ja paistma välja värsked. Tähtsaks peeti puhtaid hinnasilte. Kala soovitati müüa eraldi osakondades (mis ei ole väiksemates poodides kahjuks võimalik).

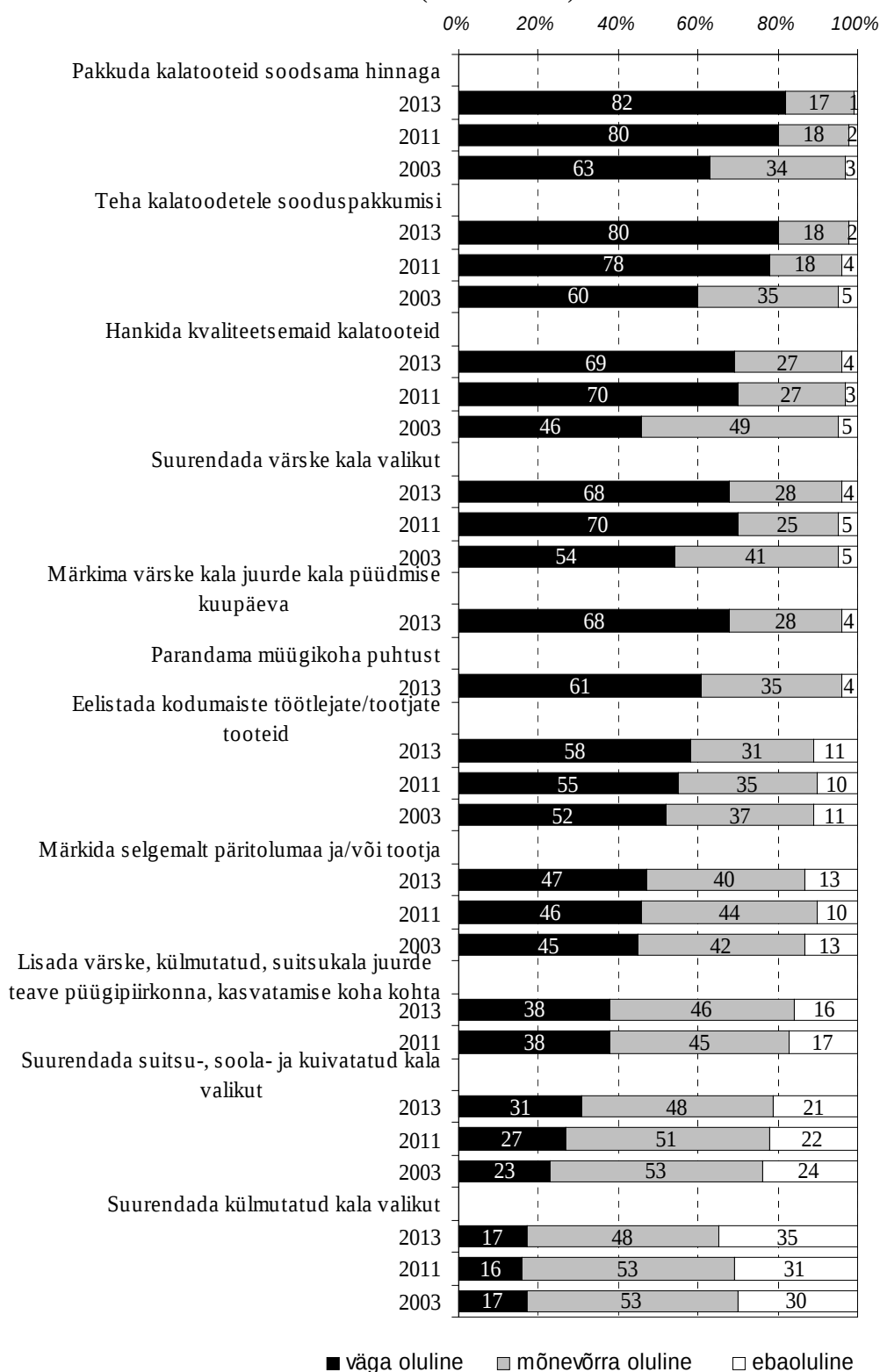
Elanikud märkisid ka seekordses uuringus külmutatud kalade suurt veesisaldust ja teabe nappust külmutatud toodete kohta.

Oluliseks peeti kala müügikohtade arvu suurendamist ja värsket kala müügist teavitamist televisiooni, ajalehtede või raadio teel.

Müüki aitaks edendada ka tarbijate harimine ja õpetamine ehk kala ja kalatoodete kasutamise ja toiduvalmistamise õpetamine meediakanalite vahendusel.

Elanike ettepanekud kauplustele kala ja kalatoodete pakkumise-müügi parandamiseks

(% vastanutest)

Joonis 2.18. Elanike ettepanekud kauplustele kala ja kalatoodete pakkumise parandamiseks 2003-2013

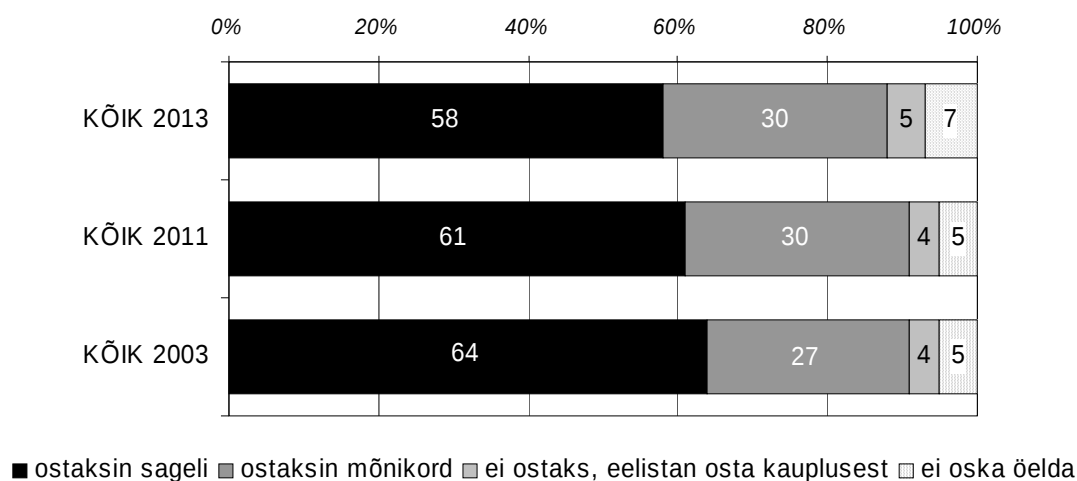
2.11. Huvi kalatoodete ostuvõimalusest kalaturult või otse kalurilt

Elanikud sooviksid tarbida rohkem värsket kala, eelistatult kohalikku kala, mille hind oleks taskukohasem ja elukohale lähemal asuvaid müügikohti (kauplused, kalaautod, kalurid, turud jms). Otse kalurilt või kalakasvatajatelt kala ja kalatoodete ostmine toimib, kuigi mitte ulatuses, millega elanikud rahul oleks. Seetõttu on alates 2003. aastast uuritud, kuivõrd oleksid elanikud huvitatud värse kala ja kalatoodete ostmisest spetsiaalselt kalaturult või otse kalurilt, kalakasvatajalt.

Otse kalurilt, kalakasvatajatelt või kalaturult ostaks sageli kala ja kalatooteid 58% elanikest, 30% ostaks mõnikord, 5% eelistaks teha kalaoste kauplustest ja 7% ei osanud oma käitumist ette prognoosida. Huvi kalameestelt ostmise vastu on endiselt suur, kuid võrreldes 2003. aastaga on see veidi taandunud, sest alternatiivne süsteem ei ole käivitunud mitte igal pool Eestis. Samas kauplusi eelistavate elanike osakaal ei ole oluliselt tõusnud. Kui 2003. aastal väljendas sagedast värse kala ostusoovi 64% elanikest, siis 2013. aastal 58% (joonis 2.19).

Sageli otse kalameestelt kala ostusoovi oli tüüpvastuseks igas elanike rühmas, kuid seda soovi väljendati tugevamalt või nõrgemalt. Rohkem oleksid kala otsemüügist huvitatud Kesk- Lääne- ja Lõuna-Eesti, väikelinnade ja maainimesed, 50-aastased ja vanemad ning väikese sissetulekuga pered. Põhja-Eesti, Tallinna ja teiste suuremate linnade elanikud olid oma käitumist hinnates reserveeritumad, sest turgudel müüakse värsket kala ja Tallinnas on olemas spetsiaalne kalaturg. Noored, kõrgema haridusega ja jõukamad elanikud külastaksid kala otsemüügi kohti harvemini (lisa 4.16).

Kala ja kalatoodete ostusoovid spetsiaalselt kalaturult otse kalurilt või kalakasvatajalt (% vastanutest)

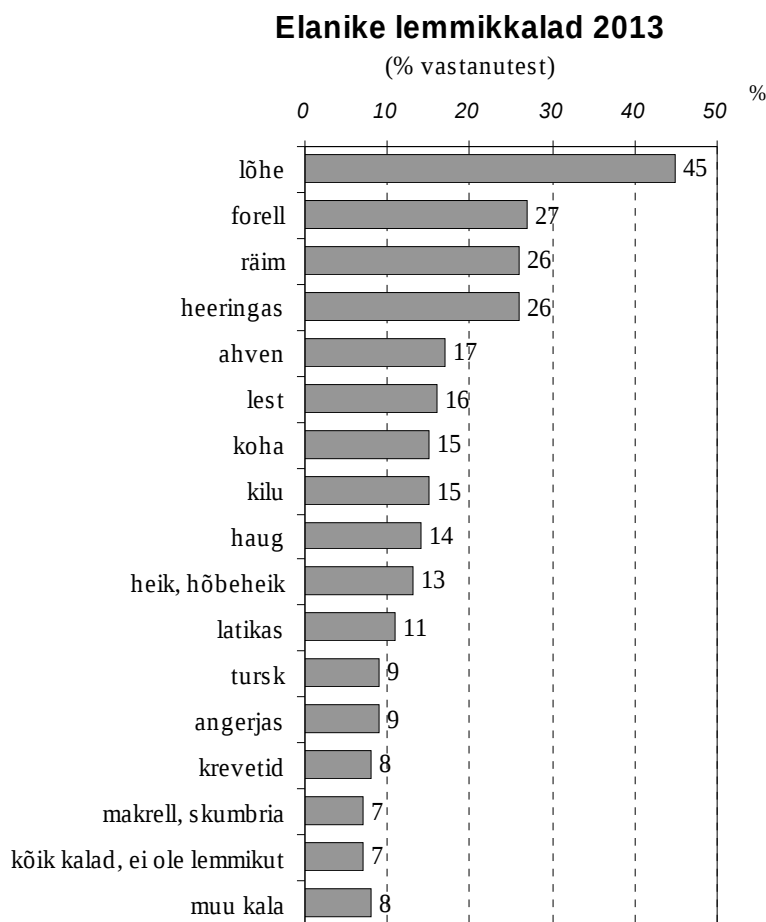

Joonis 2.19. Kala ja kalatoodete ostusoovid kalaturult või kalakasvatajalt 2003-2013

2.12. Lemmikkalad

2003. aastast alates on selgitatud välja, millised kalad on elanike lemmikuteks. Kui 2003. ja 2011. aastal paluti nimetada lemmikkalu vabas vormis, siis 2013. aastal etteantud loetelu abil, millele võis lisada puuduvaid lemmikuid. Seega ei ole metoodika muutuse tõttu kahe esimese uuringu protsendid täpselt võrreldavad kolmanda uuringu tulemustega, kuid üllatuslikult ei muutnud see tulemust – esikolmik jäi samaks võrreldes 2011. aastaga.

Elanike lemmikkalaks on ülekaalukalt lõhe (45% vastanutest), millele järgnevad forell, räim ja heeringas (vastavalt 27%, 26% ja 26%). Paljude elanike lemmikkaladeks on ahven, lest, koha, kilu, haug, heik ja latikas (joonis 2.20). Eelistustes ei olnud viimase kolme aasta jooksul nn uus-tulnukaid. Lemmik kala, lõhe, on kauplustes märgatavalt kallinenud ja tarbijad ei suuda vaatamata sooduspakkumistele osta seda nii palju kui oleks soovi ehk lemmikud ja võimalused ei ole kooskõlas. Lõhe oli lemmikuks kõikides elanike rühmades, v.a vanemad kui 64-aastased, kelle lemmikkalaks oli heeringas (35%), seejärel räim (34% vanuserühmast) ja lõhe (31%). Mida jõukam elanik, seda sagedamini märgiti lemmikuna lõhet (lisa 4.17). Muude lemmikkaladena märgiti järgmisi kalu: silmud (10 korda), rääbis (8), siig (8), karpkala (8), pangasius (6), linask (5), angersäga (4), särg (3), jääkala (3), paltus (3), vimb (3), koger (2), võikala (2), tuunikala (2), minoga (2), säinas, makrurus, tuur, kuldmerikoger molva, mintai, kaptenikala, pristipoma, gorbuša, tint, tilaapia, notateenia, nurg, tuulehaug, harius ja Lõuna-Eestis kasvatatud paalia.

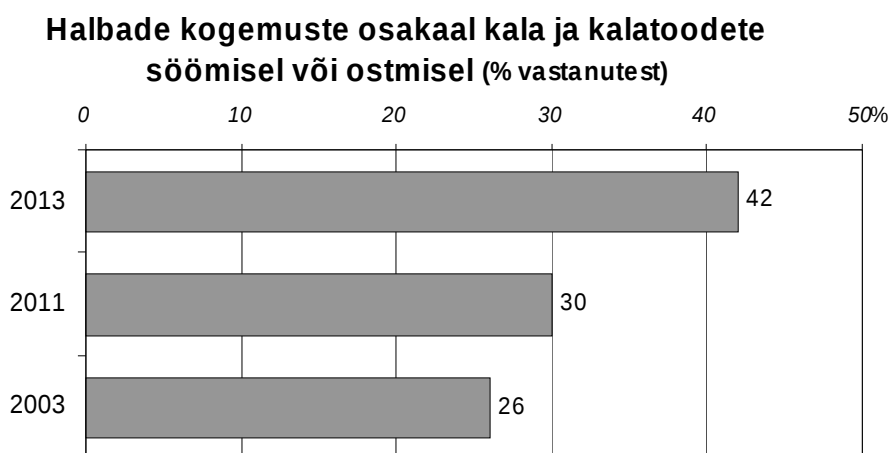

Joonis 2.20. Elanike lemmikkalad

2.13. Halvad kogemused kala ja kalatoodetega viimase aasta jooksul

Elanikud on alates 2003. aastast avaldanud arvamust negatiivse tarbimiskogemuse kohta viimase aasta jooksul seoses kala ja kalatoodete ostmise või söömisega. Käesoleva uuringu tulemuste järgi oli halbu kogemusi kala ja kalatoodetega 42%-il elanikest ja 58% elanikest koges ainult head. Võrreldes 2011. ja 2003. aastaga oli negatiivseks liigitatud kogemusi märgatavalt enam (2011. a 30% ja 2003. a 26%) (joonis 2.21).

Põhjuseks ei saa olla kala ja kalatoodete kvaliteedi märgatav halvenemine, sest seda ei kinnita hinnangud ostetud toodete kvaliteedile (vt elanike uuringu alampeatükk “Hinnangud kalatoodete valikule ja kvaliteedile põhilistes toiduostukohtades”). Pigem on tegemist suurema teadlikkusega, mis on tõstnud elanike hinnangukriteeriumide läve – nõudlikkus on suurenenud, ja pettumuses odavamate toodetega, sest sissetulekud ei võimalda osta kallimat ja kvaliteetsemat. Viimast selgitust toetavad väikse sissetulekuga inimeste vastused: halbu kogemusi märkis 49% kõige väiksemast sissetuleku rühmast (leibkonnaliikme netosissetulek kuus kuni 200 €) ja 55% veidi suurema sissetulekuga elanike rühmast (201-400 €), samas kui kõige jõukamatest elanikest koges negatiivset vaid 34% (leibkonnaliikme netosissetulek kuus ületas 800 €). Halbu kogemusi oli sagedamini Kirde-Eesti elanikel (56% piirkonna elanikest) ja muust rahvusest elanikel (54%). Mõlemates rühmades oli rahulolematust keskmisest suurem ka 2011. aastal (lisa 4.18).

Joonis 2.21. Halbade tarbimiskogemuste osakaal kala ja kalatoodetega viimase aasta jooksul

Halva kogemusega saanud vastajatel (42% kõigist elanikest) paluti märkida, millised need kogemused olid. Erinevalt varasematest uuringutest, kasutati seekord etteantud vastusvariant, millele võis lisada muu kogetu.

Sarnaselt varasematele uuringutele olid valdavaks probleemid toodete kvaliteediga. Enim häiris elanikke sügavkülmutatud kalade liigne veesisaldus (57%) ja kalad, mis ei olnud värsked (54%). Veesisalduse puhul oletati mitmekordset külmutamist. Mittevärsked all mõisteti vanaks läinud, riknenud, roiskunud, pehmeid, lagunenuid jms kalu. Halba maitset kas konservide, värsked, suitsutatud või külmutatud ja sellest valmistatud kalaroogade söömisel märkis 32% ja halba kvaliteeti (puhastamata, purustatud kalad, vähe kala, fileed luude ja soomustega vms) märkis 31% halbu tarbimiskogemusi saanud elanikest (joonis 2.22). Maitse oli halb näiteks soolaheeringal, krabipulkadel ja kalapulkadel (liigne paneering, kala maitset pole tunda). Konservide kvaliteet jätab mitmete vastanute sõnul soovida. Näiteks on leitud kalakonservist ainult "putru", lagunenuid piprakilusid, sprotikarbis pole olnud õli, sprotid olid liiga pehmed või kõrbenud maitsega, kalakonservis oli toores kala, räim tomatid koos peadega jms. Arvati, et Tallinna Kilu valmistatakse tihti peale külmutatud kalast ja väga väheste vürtsidega ning et tomatikastmes kala pole praetud, vaid on laotud karpi toorelt, mille peale on valatud tomatikaste ja mis seejärel on pandud autoklaavi. Mõnedes konservides on kala vähem kui peaks olema, õli on olnud kõrbenud ja kaste mittemaitsev.

Elanikele ei meeldi ei liigne sool ega selle vähesus. Toodete liigset soolasisaldust tõi välja 23% vastanutest (nt heeringas). Iga kümnes negatiivse tarbimiskogemusega elanik märkis põhjuseks kas maitsetust või vähest soolasisaldust (13%), müüja ebakompetentsust (12%) või ületatud säilimistähtaega (11%). Vähestel juhtudel oli pahameele põhjuseks ebasobiv pakend või katkine taara (7%).

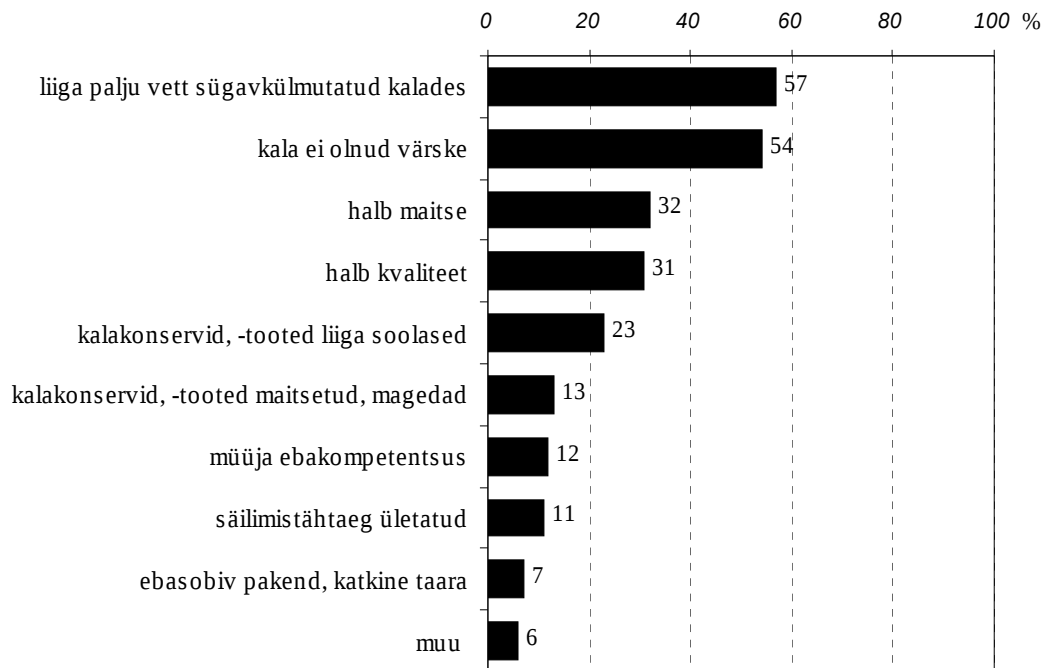
Muude kogemuste all nimetati järgmist: ebameeldiv lõhn konservi avamisel, suitsukala peal vahu jäägid, ussid kalas konservis putukad, konservides palju maitselisandeid. Inimesed ei soovi osta ülesuitsutatud ja kuiva kala, samuti kulinaariatooteid, mis on valmistatud roiskunud kalast. Probleemiks oli kalamüük ainult ühel nädalapäeval ning hinnaerinevused ketikaupluse kassas ja kalaletis (kassas hind kõrgem). Üksikutel juhtudel on müüjate ebakompetentsuse või hooletuse tõttu avastatud ostetud lõhe asemel kodus forell.

Halbu kogemusi olid elanikud saanud igas Eesti maakonnas ja linnas. Näiteks Tallinnas oli sagedamini olnud probleeme külmutatud toodete liigse veesisalduse, kalade värskuse ja toodete kvaliteediga. Lõuna-Eestis elavatel vastanutel oli suhteliselt enam olnud juhuseid, kus kalad polnud värsked või olid halva maitsega (lisa 4.19).

Kuigi kala ja kalatoodete kvaliteet üldiselt rahuldab, on suur negatiivsete kogemuste osakaal märgiks, et saaks paremini ehk oleks vaja tõhusamat kvaliteedi kontrolli alates tootjatest ja töötlejatest kuni kaupmeesteni välja. Müüjate kompetentsuse tõstmine koos kliendisuhtlusega vajaks samuti pidevat tähelepanu.

Halvad kogemused kala ja kalatoodete ostmisel või söömisel viimase aasta jooksul

(% vastanutest, kellel oli halbu kogemusi, n=460)

Joonis 2.22. Halvad kogemused kala ja kalatoodete ostmisel või söömisel viimase aasta jooksul

Kokkuvõte ja järeldused

KALA JA KALATOODETE TARBIMINE

- Kala tarbimine hakkas jälle suurenema 2012. aastal, kui sissetulekute paranemisel suurenes ka teiste toiduainete tarbimine.
- Kala ja kalatooteid tarbiti 2012. aastal keskmiselt 11 kg aastas elaniku kohta (kala kaalus).
- Ligi pool tarbitavast kalakogusest oli värske kala või filee (sh külmutatud filee).
- Rannalähedastes piirkondades on kala, eriti värske kala kasutamine toiduks palju enam levinud kui sisemaal. Lääne-Eestis tarbitakse kala ja kalatooteid 15 kg elaniku kohta (toote kaalus), sellest üle poole on värske kala. Põhja-Eestis, sh Tallinnas tarbiti kala keskmiselt 10 kg ja mujal Eestis keskmiselt 8-9 kg elaniku kohta.
- Värsket kala tarbiti Lääne-Eestis 8,3 kg elaniku kohta, Põhja-Eestis, sh Tallinnas 4,1 kg, Lõuna- ja Kesk-Eestis 3,1 kg.
- Kui suureneks värske kala tarbimine, mis on eelmistel aastatel oluliselt vähenenud, oleks Eesti kalatarbimine sarnasem teistele mereriikidele. Muude kalatoodete tarbimises olulist koguste vähenemist ei ole olnud. Ka elanikeküsitlus näitas, et värsket kala ostetaks meelsasti võimaluse korral rohkem.
- Endapüütud ja tasuta saadud kala tarbimine on järjest vähenenud, 2012. aastal tarbiti seda keskmiselt 0,5 kg elaniku kohta.
- Kalale kulutati 2012. aastal keskmiselt 41 eurot pereliikme kohta, s.o 20% rohkem kui 2011. aastal. Kulutuste juurdekasvust pool tuli hinnatõusu arvelt, pool ostetud koguste suurenemisest.
- Eesti elanikud kulutavad kalatoodetele keskmiselt ligi viis korda vähem kui lihatoodetele.
- Kala tarbimist mõjutavad tugevasti rahalised võimalused. Sellele vaatamata tarbivad vanemaealised kala rohkem kui noored, lastega pered vähem kui lasteta pered (pereliikme kohta). Väiksema sissetulekuga inimesed valivad odavamaid kalu.
- Mitte-eestlaste toidusedelis on kala veidi olulisemal kohal kui eestlastel.
- Sissetulekust tulenevad erinevused kala tarbimises on suuremad kui toidu tarbimises tervikuna. Kõige suurema tuluga viiendik peredest kulutab kalale 2,5 korda rohkem pereliikme kohta kui kõige väiksema tuluga viiendik peredest (toidukulutustes tervikuna on see vahe kahekordne).

- Erinevused kala tarbimises lasteta ja lastega perede vahel ei ole vähenenud 2010. aastaga võrreldes, lasteta peredes tarbitakse kalatooteid üle kahe korra rohkem pereliikme kohta (vastavalt 13 kg ja 6 kg pereliikme kohta aastas).
- Eesti tarbijad on hinnatundlikud – hinna muutumisel muutuvad ka ostueelistused ja -kogused.
- Eestis on kala jaehinnad tõusnud kiiremini kui toidukaupade hinnad kokku. Ka Euroopa Liidus tervikuna on kala hinnad tõusnud, kuid märksa aeglasemalt ja kalatoodete hind ei ole tõusnud kuigipalju kiiremini muust toidust.
- Et Eestis ostetakse üha rohkem punast kala, siis suureneb sõltuvus maailmaturu hindadest, mida järjest kasvav nõudlus ka lähiaastatel ilmselt tõstab.
- Eesti vetest püütud värske kala valik linnades on paranenud, kuid maaelanikel ei ole enamasti võimalik kauplustest värsket kala osta.

ELANIKE HINNANGUD OMA KALATARBIMISELE

- Täiskasvanud Eesti elanik sööb kala või kalatooteid tüüpiliselt kord nädalas ja tarbimissagedus ei ole viimaste aastatega enam vähenenud, vaid on märgata väikest tõusu. Samas 2003. aasta kala tarbimistaset pole saavutatud. Vähemalt paar korda kuus söi kala ja/või kalatooteid 2013. aastal 77% täiskasvanud elanikest (2011. a 75% ja 2003. a 83%). 50% elanikest söi 2013. aastal kala ja kalatooteid vähemalt kord nädalas, 27% paar korda kuus ja ülejäänud harvem või üldse mitte.
- 37%-il peredest oli kodus kala sööv lemmikloom. Sarnaselt 2011. aastaga läks 92% pere rahalistest kulutustest kalale inimeste toiduks mõeldud kala ostudele ja 8% lemmikute tarbeks.
- Oma kala ja kalatoodete söömise sagedusega jäid elanikud enam-vähem rahule, kusjuures rahulolu on viimase kolme aastaga märgatavalt suurenenud. Rahulolevaid elanikke oli 60%, rahulolematuid 38% ja 2% elanikest ei osanud hinnangut anda. Rahulolematuse peamiseks põhjuseks oli eelkõige kõrge hind, kuid ka probleemid kättesaadavusega. Võrreldes 2011. aastaga piirab tarbimist hinna kõrval rohkem halb kättesaadavus ja müügikoha kaugus kui valiku väiksus ostukohas.
- Kalatarbimise vähenemise trend on peatunud. Kõige suurem tarbijaskond on värskel lõhel ja forellil, räimel ja kilul, soolaheeringal, vürtsikilul ja kalakonservidel.
- Enim meeldib elanikele nii odavamast kui kallimast hinnaklassist värske kala. Värskest kalast eelistati lõhet ja forelli, mida tarbis 85% elanikest ning räime ja kilu, mida tarbis 84% elanikest. Keskmise hinnaklassi värske kala sööjaid oli vähem (77% elanikest) ja seda süüakse harvem. Viimase kolme aastaga on tõusnud odava värske kala tarbimissagedus ja suurenenud kallima värske kala tarbijaskond.

- Suitsu- ja soolakala tarbijaskond on uuringutevahelisel perioodil suurenenud, v.a keskmise kallidusega suitsukalad, kus muutust polnud. Soolaheeringal ja vürtsikilul on suurim tarbijaskond ja see on oluliselt kasvanud. Soolakala süüakse sagedamini kui suitsukala. 2013. aastal sõi soolaheeringat 85% täiskasvanud elanikest ja vürtsikilu 80%. Tüüpiliselt süüakse suitsukala harvem kui kord kuus.
- Külmutatud kala populaarsus pole tõusnud, eelistatakse värsket kala. Tarbijaskond oli suurim keskmise hinnaklassi külmutatud kaladel (57% elanikest).
- Kalakonservide ja -preservide tarbijaskond on sama suur kui värske odava ja kalli kala, soolaheeringa, vürtsikilu, kala- ja krabipulkade tarbijaskond. Kalakonserve tarbis 2013. aastal 84% ja kalapreserve 75% elanikest. Tarbimissagedus ei ole oluliselt muutunud.
- Nii kalapulkade ja -burgerite kui krabipulkade ja -nuudlite tarbijaid oli 72% täiskasvanud elanikest. Tarbijaskond on vähenenud ja tarbimissagedus langenud, eriti nende osas, kes sõid tooteid vähemalt kord kuus. Tooted on endiselt populaarsemad alla 50-aastaste elanike hulgas.
- Kalapreserve tarbis 75% elanikest, neist 5% vähemalt kord nädalas, 32% kord kuus ja 38% harvemini. Söömise sagedus ei ole viimase kolme aastaga muutunud, kuid tarbijaskond on vähenenud.
- Kalakulinaariatooteid tarbis nii 2013. kui 2011. aastal 62% elanikest. 3% elanikest sõi tooteid vähemalt kord nädalas, 22% vähemalt kord kuus ja 37% harvem, mis on tüüpiliseks tarbimissageduseks.
- Krevette, krabide ja vähkide tarbimine ei ole muutunud. 2013. aastal tarbis tooteid 40% elanikest (2011. a 41%), neist 1% iga nädal, 11% vähemalt kord kuus ja 28% harvem. Tooteid tarbisid enam alla 50-aastased.
- Kaaviari ja kalamarja (v.a valgumari) tarbijaid oli 33% (2011. a 35%), sh 4% tarbis vähemalt korra kuus ja 29% harvemini. Tarbijaskonna suuruses ja tarbimissageduses pole olulisi muutusi.
- Molluskite ja muude mereandide tarbimine pole oluliselt suurenenud, tooteid tarbis 20% elanikest (2011. a 18%).
- Kala ja kalatoodete tarbimine võrreldes ajaga 5 aastat tagasi jäi üldiselt kas samale tasemele või vähenes, langustrend on peatunud. Võrreldes 2011. aastaga oli rohkem neid elanikke, kes sõid kala sama palju. Üheski tooterühmas ei olnud ülekaalus tarbimise suurendajad, suurim oli nende osakaal värske lõhe, forelli või teiste kallimate kalade osas. Samas mahus söödi eelkõige soolaheeringat, vürtsikilu ja räime, kalapreserve ning roogi värskest räimest, kilust ja teistest odavamatest kaladest. Enim vähendati kalakonservide ning kalapulkade ja -burgerite tarbimist. Külmutatud kala soovitakse süüa vähem või üldse mitte, eelistatakse värsket.

- Hea oleks tutvustada elanikele rohkem teisi kalu peale lõhe ja forelli.
- Kalatooteid süüakse varasemast rohkem peamiselt tervislikkuse tõttu – seda peetakse tervislikuks toiduvalikuks. Tervisest hoolimine ja huvi tõus toiduvalmistamise vastu motiveerivad üha enam suurendama kalatarbimist.
- Kalatooteid süüakse praegu vähem suuresti kalli hinna tõttu ja hind piirab eriti väikese sissetulekuga perede kalatarbimist. Kõrge hinna pärssiv mõju tarbimisele on alates 2003. aastast süvenenud.
- Kala ja kalatoite süüakse valdavalt kodus (76% tarbitud kalast ja kalatoidust) ja külas või toitlustusasutustes vaid kümnendik (13% ja 11%). Võrreldes 2003. aastaga on kodus kala söömine oluliselt vähenenud. Noorte kodune kalatarbimine oli tagasihoidlikum (68%), viiendik tarbitud kalast söödi külas (19%) ja kaheksandik toitlustusasutustes (13%).
- Eesti elanikud ostavad kala ja kalatooteid ikka peamiselt kauplustest, kuid ka turgudelt ja vähemal määral otse kalurilt või kalakaupmeestelt, saavad tuttavatelt või püüavad ise. Kauplused olid peamised kala ostukohad olenemata toote tööstlusest. Suhteliselt rohkem osteti kauplustest külmutatud kala, kalafileesid, soola- ja vürtsikulu (sh konservid, preservid jt tooted) ning soolaheeringat ja -lõhet. Endiselt ostetakse kauplustest rohkem kalatooteid kui värsket kala. Turud pakuvad kauplustele konkurentsi vaid värske odavama kala (ka külmutatuna, ja fileerituna) ja suitsukala osas, kuid võrreldes 2011. aastaga on värske odavama kala turuosa loovutatud veidi kauplustele. Ise püüavad elanikud eelkõige lesta, ahvenat jt keskmise hinnaklassi kalu.
- Suuremate sissetulekute korral ostetakse kala sama palju kui enne või suurendatakse tarbimist. Rohkem ostetakse värsket lõhet, forelli, koha või teisi kallimaid kalu ning nende fileesid. Sissetulekute tõustes suurendatakse ka suitsulõhe, -forelli ja teisi kallimate suitsukalade, soolalõhe ja -forelli, kaaviari ja kalamarja ning keskmise kallidusega kalafilee ostmist. Värskeid keskmise hinnaklassi kalu ostaks rohkem ja säilitaks olemasoleva tarbimistaseme ühepalju elanikke.
- Kala ostmisel on elanikele kõige tähtsam toote värskus, maitse, müügikoha puhtus ja hind. Hinna tähtsus on viimase kolme aastaga tõusnud märgatavalt. Väga tähtsaks ostuotsuse mõjutajaks pidas hinda 2003. aastal 59%, 2011. aastal 73% ja 2013. aastal 77% elanikest. Pakendi ja kaubamärgi mõju hinnati kõige tagasihoidlikumalt. Enam oleks vaja tähelepanu pöörata müügikohtade puhtusele, sest see on kala ostuotsuse tegemisel värskuse ja maitse järel tähtsusest kolmas tegur, võrdne hinnaga.
- Värsket odavat kala ostavad elanikud enamasti puhastamata kujul, keskmise hinnaklassi kalu enamasti puhastatult. Roogitud ja fileeritud odavama kala eelistamine on süvenenud alates 2003. aastast ja selle põhjuseks kaupluses suurenenud räimerümba ja -filee müük. Kallimaid kalu eelistatakse osta roogitult ja fileeritult, puhastamata kalade

ostjaid jääb järjest vähemaks. Külmutatud kala ostavad elanikud tunduvalt vähem kui värsket ja ostetakse enamasti puhastatult või fileena.

- Üldiselt pidasid elanikud kala ja kalatoodete valikut oma tavalises toidukaupade ostukohas rahuldavaks (52%), kolm elanikku kümnest (29%) heaks ja viiendik (19%) halvaks, kusjuures kaupluste kalavalikut peeti paremaks turgudest. Heaks hinnati kaupluste kalatoodete valikut seitsmes tooterühmas: soolaheeringas, kalakonservid ja -preservid, kalapulgad ja -burgerid, krabipulgad ja -nuudlid, kalakulinaariatooted ja vürtsikilu. Ülejäänud kala ja kalatoodete valikut hinnati rahuldavaks. Enim ei jäädud rahule värsked odavamad ja keskmise hinnaklassi kalade valikuga, odavamate kalade filee valikuga, kuivatatud ja vinnutatud kala ning molluskite ja muude mereandide valikuga. Turgude kalavalikut hinnati rahuldavaks, v.a krevetid, krabid, vähid, molluskid ja teised mereannid (valik halb). Enim jäädid rahule soolaheeringa ja värsked odavamad kala valikuga. Rahulolematus turgude kalavalikuga on vähenenud.
- Ostetud kala ja kalatoodete kvaliteet oli elanike hinnangul üldiselt kas hea või rahuldav, kusjuures üha enam tarbijaid pidas kvaliteeti heaks. Ühegi tooterühma kvaliteedi hinnangud ei langenud. Heaks hinnati kvaliteeti 14-s tooterühmas: värsked odavamad ja kallima hinnaklassi kalad ja kalafileed, kõigi hinnaklassi suitsu- ja soola- või vürtsikalad, kalakonservid ja -preservid, kalakulinaariatooted ning krabipulgad ja -nuudlid. Külmutatud ja kuivatatud kala, kalapulgade ja -burgerite, krevettide ja krabide, molluskite ja muude mereandide ning kaaviari ja kalamarja kvaliteet oli pigem rahuldav kui hea.
- Halbu kogemusi kala ja kalatoodete ostmisel või söömisel viimase aasta jooksul märkis 42% elanikest ja neid oli võrreldes 2011. ja 2003. aastaga märgatavalt enam. Põhjuseks ei saa olla kala ja kalatoodete kvaliteedi märgatav halvenemine, sest seda ei kinnita hinnangud ostetud toodete kvaliteedile. Pigem on tegemist suurema teadlikkuse ja nõudlikkusega ning pettumisega odavamates toodetes, kuna pole võimalust osta kallimat ja kvaliteetsemat. Enim häiris elanikke sügavkülmutatud kalade liigne veesisaldus ja et kalad ei olnud värsked. Kvaliteetseid tooteid tuleb ka kvaliteetselt müüa ja siin ei ole arengud vastanud elanike ootustele.
- Tarbimise suurendamiseks peaksid kauplused elanike hinnangul pakkuma tooteid soodsama hinnaga ja tegema sooduspakkumisi. Hind on perioodil 2003-2013 muutunud aina tähtsamaks. Kvaliteetsemate kalatoodete müüki ja suuremat värsket kala valikut peeti kalatarbimise suurendamise seisukohalt samuti väga oluliseks nagu ka püügikuupäeva märkimist värsket kala juurde, müügikoha puhtust ja kodumaise toodangu pakkumist ning hinnasiltidel päritolumaa või tootja selgemat märgistamist.
- Enam oleks tähelepanu vaja müüdava kala värskusele ja värsket kala kättesaadavusele, eriti maapiirkondades (kalaaudod, spetsiaalsed müügipunktid, kalaturud, otsemüük jms). Elanikud tarbiksid rohkem värsket kala, kui kala hind oleks soodsam ja kala

müügikoht oleks lähedal. Otse kalurilt, kalakasvatajalt või kalaturult ostaks sageli kala ja kalatooteid 58% elanikest, 30% ostaks mõnikord, 5% eelistaks teha kalaoste kauplustest ja 7% ei osanud oma käitumist ette prognoosida. Huvi kalameestelt ostmise vastu on endiselt suur, kuid võrreldes 2003. aastaga on see veidi taandunud, sest lootus paremale kalamüügi süsteemi tekkeks hakkab ilmselt kustuma. Kui 2003. aastal väljendas sagedast värske kala ostusoovi 64% elanikest, siis 2013. aastal 58%.

- Elanike lemmikkalaks on ülekaalukalt lõhe (lemmik 45%-le vastanutest), millele järgnesid forell, räim ja heeringas. Paljude elanike lemmikkaladeks on ahven, lest, koha, kilu, haug, heik ja latikas. Lõhe oli lemmikuks kõikides elanike rühmades, v.a vanemad kui 64-aastased, kes eelistasid lõhele heeringat ja räime.
- Kalatarbijate järelkasvule oleks hea rohkem tähelepanu pöörata, nt tutvustada noortele rohkem kalavalmistamise õpetusi (märksõnadeks lihtne, kiire, tervislik) noorte kasutatavates meediakanalites ja suhtlusvõrgustikes ning eakaaslaste poolt.

Kulutused kalale ja kalatoodetele 2012. aastal leibkonnaliikme kohta
(Statistikaameti leibkonna kulutuste uuringu alusel)

1.1. Kulutused kalale ja kalatoodetele erinevates asustustüüpides

	Kokku	Linnas	Maal
eurot	42,1	44,2	37,6
osakaal kulutustes toidule ²⁷ %	4,5	4,6	4,0
sh värske kala			
eurot	18,1	19,0	15,9
värske kala osakaal kulutustes kalale %	43,0	43,1	42,4
kulutused toidule kokku, eurot	946,5	953,1	931,7

1.2. Kulutused kalale ja kalatoodetele maakonniti

	Harjumaa	..Tallinn	..muu Harjumaa	Hiiumaa	Ida-Virumaa	Jõgevamaa	Järvamaa	Läänemaa	Lääne-Virumaa	Põlvamaa	Pärnumaa	Raplamaa	Saaremaa	Tartumaa	Valgamaa	Viljandimaa	Võrumaa
eurot	46	49	39	31	35	33	33	68	36	37	48	27	64	40	30	39	36
osakaal toidukuludes %	4,7	5,0	4,0	3,2	4,0	3,5	3,7	6,7	4,1	4,4	4,7	3,1	6,1	4,2	3,6	4,3	3,8
sh värske kala																	
eurot	20	21	17	..	..	..	..	36	..	..	..	..	36	17	12	13	..
värske kala osakaal %	44	44	43	..	..	..	..	53	..	..	..	..	58	42	42	34	..

1.3. Kulutused kalale ja kalatoodetele kuludetsiilide lõikes

detsiil	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
eurot	12.4	19.2	28.9	34.7	41.3	50.1	48.3	58.9	61.8	94.6
osakaal toidukuludes %	3,3	3,2	4,0	4,2	4,4	4,7	4,3	4,6	4,6	5,6
sh värske kala										
eurot	4,5	6,6	9,1	13,4	18,7	25,3	21,6	26,6	27,3	41,6
värske kala osakaal %	36	35	31	39	45	51	45	45	44	44
toit kokku, eurot	370	600	717	823	940	1074	1124	1274	1353	1697

²⁷ hõlmab kõigis tabelites toitu ja mittealkohoolseid jooke

1.4. Kulutused kalale ja kalatoodetele leibkonnapea rahvuse järgi

	Kokku	Eestlased	Mitte-eestlased
eurot	42,1	42.52	41.39
osakaal kulutustes toidule, %	4,5	4,3	4,7
sh värske kala			
eurot	18,1	18,0	18.3
värske kala osakaal %	43,0	42	44
kulutused toidule kokku, eurot	946,5	980	874

1.5. Kulutused kalale ja kalatoodetele erinevates perekonnatüüpides

	Kokku	Lasteta pered (sh üksikud)	Lastega pered
eurot	42,1	53.66	27.70
osakaal kulutustes toidule, %	4,5	4,9	3,7
sh värske kala			
eurot	18,1	22,79	12,16
värske kala osakaal %	43,0	43	44
kulutused toidule kokku, eurot	946.5	1 103	750

1.6. Kulutused kalale ja kalatoodetele leibkonnapea vanuse järgi

	Kokku	16-24	25-39	40-49	50-59	60 ja enam
eurot	42,1	28,3	31,4	36,4	53,2	57,0
osakaal toidukuludes %	4,5	3,5	3,6	4,2	5,1	5,3
sh värske kala						
eurot	18,1	..	..	16,2	25,3	24,6
värske kala osakaal %	43,0	..	..	44,7	47,6	43,2
kulutused toidule kokku, eurot	946,5	818	862	874	1 043	1 086

1.7. Kulutused kalale ja kalatoodetele erineva sotsiaalse seisundiga leibkondades

	Kokku	Töötava liikmega leibkond	Töötu	Pensionäri leibkond
eurot	42,1	40,5	31,7	55,7
osakaal toidukuludes %	4,5	4,3	4,2	5,1
sh värske kala				
eurot	18,1	17,6	..	23,1
värske kala osakaal %	43,0	43	..	42
kulutused toidule kokku, eurot	946,5	936	756	1 087

1.8. Kulutused kalale ja kalatoodetele erinevates tulukvintilides

	Kokku	I kvintil	II kvintil	III kvintil	IV kvintil	V kvintil
eurot	42,1	24,7	39,8	43,9	47,3	62,2
osakaal toidukuludes %	4,5	3,7	4,4	4,5	4,5	5,0
sh värsket kala						
eurot	18,1	10,1	17,4	19,1	21,0	26,2
värsket kala osakaal %	43,0	41	44	43	44	42
kulutused toidule kokku, eurot	946,5	666	902	971	1 062	1 246

1.9. Kala ja kalatoodete ostukogused leibkonnaliikme kohta piirkonniti, kg

	Kokku	Põhja-Eesti	Kesk-Eesti	Kirde-Eesti	Lääne-Eesti	Lõuna-Eesti
Värsket, jahutatud või külmutatud kala, kg	4,1	4,1	3,1	3,4	8,3	3,1
Värsked, jahutatud või külmutatud mereannid, kg	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kuivatatud, soolatud või suitsutatud kala ja mereannid, kg	2,4	2,3	2,5	2,2	3,1	2,4
Muu konserveeritud või töödeldud kala ja mereannid, kg	3,3	3,6	2,7	2,9	3,5	3,4
Kokku (toote kaalus)	9,7	9,9	8,2	8,4	14,9	8,8

1.10. Kala ja kalatoodete ostukogused leibkonnaliikme kohta erinevates tulukvintilides, kg

	Kokku	I kvintil	II kvintil	III kvintil	IV kvintil	V kvintil
Värsket, jahutatud või külmutatud kala, kg	4,1	2,5	4,2	4,9	5,0	4,5
Värsked, jahutatud või külmutatud mereannid, kg	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kuivatatud, soolatud või suitsutatud kala ja mereannid, kg	2,4	1,5	2,5	2,8	2,4	3,2
Muu konserveeritud või töödeldud kala ja mereannid, kg	3,3	2,2	3,0	3,2	3,7	4,9
Kokku (toote kaalus)	9,7	6,2	9,6	10,9	11,1	12,6

1.11. Kala ja kalatoodete ostukogused leibkonnaliikme kohta erinevates peretüüpides, kg

	Kokku	Lasteta leibkonnad	Lastega leibkonnad
Värsket, jahutatud või külmutatud kala, kg	4,1	5,6	2,3
Värsked, jahutatud või külmutatud mereannid, kg	0,0	0,0	0,0
Kuivatatud, soolatud või suitsutatud kala ja mereannid, kg	2,4	3,3	1,3
Muu konserveeritud või töödeldud kala ja mereannid, kg	3,3	3,9	2,6
Kokku (toote kaalus)	9,7	12,8	6,2

Kalatoodete hinnamuutused 2008-2013 Eestis ja teistes riikides

Lisa 2.1

Kala, kalatoodete ja mereandide hinnamuutused, aasta 2008=100

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
EL keskmiselt	100,0	100,4	102,3	106,7	110,0	112,1
Austria	100,0	103,1	102,5	107,5	110,3	119,9
Belgia	100,0	96,8	98,8	100,4	104,8	108,7
Bulgaaria	100,0	113,5	112,1	121,5	130,1	129,9
Eesti	100,0	104,0	110,2	121,5	126,7	141,1
Hispaania	100,0	97,2	98,6	102,2	103,9	105,7
Holland	100,0	101,6	102,1	105,0	108,1	108,9
Horvaatia	100,0	101,9	101,2	104,5	108,4	112,8
Iirimaa	100,0	96,9	93,6	93,5	93,3	...
Itaalia	100,0	102,1	103,7	107,7	110,9	112,9
Kreeka	100,0	105,1	108,7	114,2	116,9	117,0
Küpros	100,0	102,5	106,5	123,2	128,0	129,6
Leedu	100,0	106,3	105,6	116,9	129,6	133,1
Luksemburg	100,0	100,6	103,5	107,3	111,4	117,4
Läti	100,0	109,8	108,8	115,4	120,6	123,5
Malta	100,0	105,5	118,5	130,2	161,7	168,5
Poola	100,0	108,8	113,1	120,1	130,5	132,0
Portugal	100,0	91,2	89,4	96,4	101,2	97,9
Prantsusmaa	100,0	99,8	100,9	104,1	106,5	108,2
Rootsi	100,0	103,8	104,1	101,5	102,2	106,8
Rumeenia	100,0	103,9	105,7	108,8	111,4	114,7
Saksamaa	100,0	102,7	106,4	110,8	116,4	119,9
Slovakkia	100,0	100,7	101,3	105,8	111,9	118,7
Sloveenia	100,0	110,0	111,2	113,8	118,1	119,6
Soome	100,0	101,5	102,6	110,5	113,9	126,2
Suurbritannia	100,0	103,7	110,5	120,7	125,0	129,1
Taani	100,0	101,6	102,6	103,4	107,1	109,4
Tšehhi	100,0	102,5	103,1	104,4	115,2	123,1
Ungari	100,0	110,1	117,4	121,2	128,1	135,0
Island	100,0	108,5	122,4	131,9	139,8	146,0
Norra	100,0	103,7	103,8	107,6	109,4	110,0
Šveits	100,0	97,7	95,0	91,0	88,6	88,6

Allikas: Eurostat

Kala, kalatoodete ja mereandide aastased hinnamuutused, +/-%

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
EL keskmiselt	3,2	0,4	1,8	4,3	3,2	1,9
Austria	3,8	3,1	-0,6	4,9	2,5	8,7
Belgia	4,6	-3,2	2	1,6	4,4	3,7
Bulgaaria	10,3	13,4	-1,2	8,4	7,1	-0,2
Eesti	3,8	4,0	6,0	10,3	4,3	11,3
Hispaania	1,9	-2,8	1,5	3,7	1,6	1,8
Holland	4,3	1,6	0,6	2,8	3,0	0,8
Horvaatia	2,3	1,9	-0,7	3,3	3,7	4,1
Iirimaa	2,5	-3,2	-3,4	-0,1	-0,2	...
Itaalia	3,8	2,1	1,6	3,9	2,9	1,8
Kreeka	3,9	5,1	3,4	5,1	2,4	0,1
Küpros	0,8	2,5	3,9	15,7	3,9	1,2
Leedu	7,1	6,3	-0,6	10,7	10,8	2,7
Luksemburg	-0,4	0,6	2,9	3,7	3,8	5,4
Läti	12,1	9,8	-0,9	6,1	4,5	2,4
Malta	5,2	5,5	12,3	9,8	24,2	4,2
Poola	2,9	8,8	4	6,2	8,6	1,2
Portugal	1,8	-8,8	-2	7,9	5,0	-3,3
Prantsusmaa	3,3	-0,2	1,1	3,2	2,3	1,6
Rootsi	4,4	3,8	0,3	-2,5	0,7	4,5
Rumeenia	2,7	3,9	1,7	2,9	2,4	2,9
Saksamaa	1,9	2,7	3,6	4,1	5,1	3
Slovakkia	2,2	0,7	0,7	4,4	5,8	6,1
Sloveenia	10,7	10	1,1	2,4	3,8	1,3
Soome	5,8	1,5	1,1	7,6	3,1	10,8
Suurbritannia	5	3,7	6,6	9,2	3,6	3,3
Taani	5,1	1,6	1	0,7	3,6	2,2
Tšehhi	4,6	2,5	0,6	1,2	10,4	6,8
Ungari	6,7	10,1	6,6	3,2	5,7	5,4
Island	14	8,5	12,8	7,8	5,9	4,5
Norra	4,4	3,6	0,1	3,7	1,7	0,5
Šveits	2,4	-2,2	-2,8	-4,2	-2,7	0,0

Allikas: Eurostat

KALA JA KALATOOTED TEIE TOIDULAUAL

KALA TARBIMINE

1. KUI SAGELI OLETE VIIMASE AASTA JOOKSUL KALA JA KALATOOTEID SÖÖNUD?

Vähemalt paar korda nädalas	18
Umbes kord nädalas	32
Vähemalt paar korda kuus	27
Umbes kord kuus	14
Harvemini	7
Ei söö kala ega kalatooteid üldse	2

2. KAS OLETE RAHUL OMA KALA JA KALATOODETE SÖÖMISSAGEDUSEGA?

Jah, olen täiesti rahul	24
Olen enam-vähem rahul	36
Pigem ei ole rahul	26
Ei ole üldse rahul	12
Ei oska öelda	2

3. KUI TE PRAEGUSEL AJAL EI SÖÖ ÜLDSE KALA EGA KALATOOTEID VÕI SÖÖTE LIIGA VÄHE, SIIS MIS PÕHJUSEL? (% vastanutest, kes ei ole kala või kalatoodete söömissagedusega üldse rahul või pigem rahul, n=421)

	Seda kindlasti	Seda mõnevõrra	Seda mitte
Kala ja kalatooted on liiga kallid	69	28	3
Kala ja kalatoodete valik kaupluses/turul on väike	27	44	29
Kalaroogade valik toitlustusasutustes on väike	30	47	23
Kala ja kalatooted ei ole alati kättesaadavad, müügikohad on kaugel	36	34	30
Kala ja kalatoodete kvaliteet ei rahulda	14	49	37
Kalaroogade valmistamine kodus on töö- ja ajamahukas	23	34	43
Mulle ei maitse kala ja kalatooted	1	6	93
Muud vastust märkis 6% vastanutest			

4. PALUN HINNAKE, KAS JA KUI SAGELI TE SÖITE 2013. AASTAL ERINEVAID KALATOITE?

	Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
<u>Road värsket ja jahutatud kalast (v.a kalafileed)</u>				
(11) Räim, kilu jt odavamad kalad	18	32	34	16
(12) Lest, karpkala, ahven, makrell/skumbria, tursk jt keskmise kallidusega kalad	6	30	41	23
(13) Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	8	37	40	15
<u>Road külmutatud kalast (v.a kalafileed)</u>				
(14) Räim, kilu jt odavamad kalad	5	8	19	68
(15) Lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad	3	19	35	43
(16) Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	1	11	28	60
<u>Kalafileed (värsked, jahutatud, külmutatud)</u>				
(17) Räim, kilu jt odavamad kalad	5	18	26	51
(18) Lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad	3	23	38	36
(19) Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	5	26	37	32

<u>Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala</u>					
(20)	Suitsuräim, suitsukilu, suitsuheeringas jt odavamad kalad	7	21	38	34
(21)	Suitsulest, suitsukarpkala, suitsumakrell/-skumbria jt keskmise kallidusega kalad	2	16	43	39
(22)	Suitsulõhe, suitsuforell jt kallimad kalad	2	15	37	46
(23)	Soola-, vürtsikilu, räim	10	33	37	20
(24)	Soolaheeringas	17	40	28	15
(25)	Soolalõhe, -forell	5	22	37	36
(26)	Kuivatatud, vinnutatud kala	3	7	27	63
<u>Muud kalatooted</u>					
(27)	Kalakonservid plekk-karbis (räim, sprotid, sardiinid, anšoovis õlis, tomatikastmes jms)	8	37	39	16
(28)	Kalapreservid* plekk-karbis (Tallinna kilud, Balti vürtsikilud, soolaheeringas, tuunikala, soolalõhe õlis jt)	5	32	38	25
(29)	Kalakulinaartooted lahtiselt, klaas- või plastpakendis (räimed marinaadis, silgusült, heeringa fileetükid erinevates kastmetes, kala tarrendis jt)	3	22	37	38
(30)	Kalapulgad ja kalaburgerid (külmutatud, paneeritud)	7	28	37	28
(31)	Krabipulgad ja –nuudlid (makra)	6	29	37	28
(32)	Krevetid, krabid, vähid	1	11	28	60
(33)	Molluskid jt mereannid (kalmaarid, rannakarbid jt)	0	3	17	80
(34)	Kaaviar (tuuraliste mari), kalamari (lõhe, forelli, siia jm mari), kaaviari-asendajad (toodetud kalast), v.a valgumari**	0	4	29	67

* kalapreserv - kuumtöötlemata kalatoode (kalakonserv on kuumtöödeldud)

** valgumari - toodetud piima-, muna vms valkudest

5. PALUN HINNAKE, KUIDAS ON MUUTUNUD TEIE KALA JA KALATOODETE SÖÖMINE VÕRRELTES SELLEGA, MIS **OLI 5 AASTAT TAGASI?**

		Söön rohkem	Söön sama palju	Söön vähem	Ei oska öelda
<u>Road värskest ja jahutatud kalast (v.a kalafileed)</u>					
(35)	Räim, kilu jt odavamad kalad	7	42	37	14
(36)	Lest, karpkala, ahven, makrell/skumbria, tursk jt keskmise kallidusega kalad	5	38	38	19
(37)	Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	21	33	30	16
<u>Road külmutatud kalast (v.a kalafileed)</u>					
(38)	Räim, kilu jt odavamad kalad	2	26	34	38
(39)	Lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad	4	27	38	31
(40)	Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	4	22	34	40
<u>Kalafileed (värске, jahutatud, külmutatud)</u>					
(41)	Räim, kilu jt odavamad kalad	5	35	33	27
(42)	Lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad	7	34	35	24
(43)	Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	15	29	34	22
<u>Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala</u>					
(44)	Suitsuräim, suitsukilu, suitsuheeringas jt odavamad kalad	6	35	40	19
(45)	Suitsulest, suitsukarpkala, suitsumakrell/-skumbria jt keskmise kallidusega kalad	5	32	38	25

		Söön rohkem	Söön sama palju	Söön vähem	Ei oska öelda
(46)	Suitsulõhe, suitsuforell jt kallimad kalad	7	28	34	31
(47)	Soola-, vürtsikilu, räim	8	49	29	14
(48)	Soolaheeringas	11	53	26	10
(49)	Soolalõhe, -forell	14	27	32	27
(50)	Kuivatatud, vinnutatud kala	4	24	27	45
Muud kalatooted					
(51)	Kalakonservid plekk-karbis (räim, sprotid, sardiinid, anšoovis õlis, tomatikastmes jms)	7	41	43	9
(52)	Kalapreservid plekk-karbis (Tallinna kilud, Balti vürtsikilud, soolaheeringas, tuunikala, soolalõhe õlis jt)	7	43	34	16
(53)	Kalakulinaartooted lahtiselt, klaas- või plastpakendis (räimed marinaadis, heeringa fileetükid erinevates kastmetes, kala tarrendis jt)	9	33	37	21
(54)	Kalapulgad ja kalaburgerid (külmutatud, paneeritud)	9	32	41	18
(55)	Krabipulgad ja –nuudlid (makra)	7	38	35	20
(56)	Krevetid, krabid, vähid	7	24	23	46
(57)	Molluskid jt mereannid (kalmaarid, rannakarbid jt)	5	18	17	60
(58)	Kaaviar (tuuraliste mari), kalamari (lõhe, forelli, siia jm mari), kaaviariasendajad (toodetud kalast), v.a valgumari	6	21	23	50

6. KUI TE SÖÖTE MÕNINGAID KALATOOTEID PRAEGU ROHKEM KUI 5 AASTAT TAGASI, SIIS MIS PÕHJUSEL? (mitu vastusvarianti)

(59)	Kala ja kalatooted on praegu odavamad	4
(60)	Kala ja kalatoodete valik kaupluses/turul on praegu suurem	26
(61)	Kalaroogade valik toitlustusasutustes on praegu suurem	8
(62)	Kala ja kalatoodete kättesaadavus üldiselt on parem	21
(63)	Kala ja kalatoodete kvaliteet on paranenud	14
(64)	Kala ja kalatooted on praegu maitavamad	9
(65)	Endale meeldib kalaroogasid valmistada	20
(66)	Söön teadlikult rohkem kala, sest see on tervislik	36
(67)	Söön rohkem kala liha asemel (liha asendaja)	15
(68)	Maitse-eelistused on muutunud, on tekkinud kalaisu	55
Muud vastust märkis 5% vastanutest		

7. KUI TE SÖÖTE MÕNINGAID KALATOOTEID PRAEGU VÄHEM KUI 5 AASTAT TAGASI, SIIS MIS PÕHJUSEL? (mitu vastusvarianti)

(70)	Kala ja kalatooted on praegu kallimad	59
(71)	Kala ja kalatoodete valik kaupluses/turul on praegu väiksem	11
(72)	Kalaroogade valik toitlustusasutustes on praegu väiksem	7
(73)	Kala ja kalatoodete kättesaadavus üldiselt on kehvem, sest kala müüakse kaugel	16
(74)	Kala ja kalatoodete kvaliteet on praegu halb või halvenenud	9
(75)	Kala ja kalatooted pole enam nii maitavad	8
(76)	Kalaroogade valmistamine on aja- ja töömahukas	14
(77)	Söön teadlikult rohkem köögivilju, taimetoitu	14
(78)	Maitse-eelistused on muutunud, pole enam kalaisu	6
Muud vastust märkis 4% vastanutest		

8. PALUN HINNAKE LIGIKAUDU, KUI SUURE OSA VIIMASE AASTA JOOKSUL TEIE POOLT SÖÖDUD KALAST SÖITE TE KODUS, KUI SUURE OSA TOITLUSTUSASUTUSTES JA KÜLAS VIIBIDES?

(80)	Kodus	76%	keskmise 95%-lised usalduspiirid 75,22% - 77,87%
(81)	Toitlustusasutustes	11%	keskmise 95%-lised usalduspiirid 9,80% - 11,70%
(82)	<u>Külaskäikudel</u>	13%	keskmise 95%-lised usalduspiirid 11,78% - 13,63%
	Kokku	100%	

KALA OSTMINE

9. KALA JA KALATOODETE OSTUVÕIMALUSED ON ERI PIIRKONDADES ERINEVAD. OSA INIMESI PÜÜAB ISE KALA VÕI SAAB SEDA TUTTAVATELT. KUST OSTATE VÕI SAATE KALA JA KALATOOTEID TEIE (TEIE PERE)? Märkige ligikaudsed protsendid Teie (Teie pere) poolt ostetud või tasuta saadud kala ja kalatoodete kogustest nii, et rida kokku annaks 100%.

	Kauplustest	Turult	Kalurilt, kalakasvatajalt, kala-kaupmehelt	Püüame (teeme) ise, saame tuttavatelt	KOKKU	Ei osta, ei tarbi
<u>Värske ja jahutatud kala (v.a kalafileed)</u>						
Räim, kilu jt odavamad kalad	54%	28%	13%	5%	100%	15%
Lest, karpkala, ahven, makrell/skumbria, tursk jt keskmise kallidusega kalad	50%	19%	17%	14%	100%	22%
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	74%	11%	10%	5%	100%	19%
<u>Külmutatud kala (v.a kalafileed)</u>						
Räim, kilu jt odavamad kalad	78%	16%	4%	2%	100%	43%
Lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad	76%	14%	5%	5%	100%	33%
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	80%	9%	6%	5%	100%	41%
<u>Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud)</u>						
Räim, kilu jt odavamad kalad	75%	16%	6%	3%	100%	34%
Lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad	74%	13%	6%	7%	100%	31%
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	80%	9%	6%	5%	100%	29%
<u>Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala</u>						
Suitsuräim, suitsukilu, suitsuheeringas jt odavamad kalad	71%	15%	6%	8%	100%	25%
Suitsulest, suitsukarpkala, suitsumakrell/skumbria jt keskmise kallidusega kalad	64%	13%	9%	14%	100%	30%
Suitsulõhe, suitsuforell jt kallimad kalad	76%	10%	6%	8%	100%	38%
Soola-, vürtsikilu, räim	84%	8%	2%	6%	100%	21%
Soolaheeringas	87%	10%	2%	1%	100%	17%
Soolalõhe, -forell	79%	6%	3%	12%	100%	35%
Kuivatatud, vinnutatud kala	54%	12%	8%	26%	100%	47%

10. KUI TE (TEIE PERE) SISSETULEKUD OLEKSID SUUREMAD, SIIS KUIDAS SEE MÕJUTAKS TEIE KALA JA KALATOODETE OSTMIST (tarbimist)?

		Ostaksin rohkem	Ostaksin sama palju	Ostaksin vähem	Ei oska öelda
<u>Värske ja jahutatud kala (v.a kalafileed)</u>					
(65)	Räim, kilu jt odavamad kalad	20	57	5	18
(66)	Lest, karpkala, ahven, makrell/skumbria, tursk jt keskmise kallidusega kalad	39	39	3	19
(67)	Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	63	22	2	13
<u>Külmutatud kala (v.a kalafileed)</u>					
(68)	Räim, kilu jt odavamad kalad	7	42	13	38
(69)	Lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad	17	41	10	32
(70)	Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	26	31	9	34
<u>Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud)</u>					
(71)	Räim, kilu jt odavamad kalad	24	43	6	27
(72)	Lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad	41	34	5	20
(73)	Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	59	20	4	17
<u>Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala</u>					
(74)	Suitsuräim, suitsukilu, suitsuheeringas jt odavamad kalad	22	52	5	21
(75)	Suitsulest, suitsukarpkala, suitsumakrell/-skumbria jt keskmise kallidusega kalad	36	38	5	21
(76)	Suitsulõhe, suitsuforell jt kallimad kalad	48	27	4	21
(77)	Soola-, vürtsikilu, räim	20	58	4	18
(78)	Soolaheeringas	19	64	3	14
(79)	Soolalõhe, -forell	42	32	3	23
(80)	Kuivatatud, vinnutatud kala	12	33	7	48
<u>Muud kalatooted</u>					
(81)	Kalakonservid plekk-karbis (räim, sprotid, sardiinid, anšoovis õlis, tomatikastmes jms)	21	54	9	16
(82)	Kalapreservid plekk-karbis (Tallinna kilud, Balti vürtsikilud, soolaheeringas, tuunikala, soolalõhe õlis jt)	19	54	8	19
(83)	Kalakulinaartooted lahtiselt, klaas- või plastpakendis (räimed marinaadis, heeringa fileetükid erinevates kastmetes, kala tarrendis jt)	30	40	6	24
(84)	Kalapulgad ja kalaburgerid (külmutatud, paneeritud)	13	48	13	26
(85)	Krabipulgad ja -nuudlid (makra)	17	44	9	30
(86)	Krevetid, krabid, vähid	30	25	6	39
(87)	Molluskid jt mereannid (kalmaarid, rannakarbid jt)	19	25	5	51
(88)	Kaaviar (tuuraliste mari), kalamari (lõhe, forelli, siia jm mari), kaaviariasendajad (toodetud kalast), v.a valgumari	36	21	3	40

11. MIS ON TEIE JAKS KALA OSTMISEL TÄHTIS?

	Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei ole tähtis
(89) Värskus	96	2	2
(90) Maitse	88	5	7
(91) Kala liik	51	38	11
(92) Toiteväärtus (valgud, rasvad, mineraalid, kalorsus)	26	41	33
(93) Pakend	10	37	53
(94) Hind	77	19	4
(95) Tootja (bränd)	13	46	41
(96) Päritolumaa	28	45	27
(97) Kala püügipiirkond, kasvatamise koht	23	39	38
(98) Et kala oleks puhastatud, roogitud	33	40	27
(99) Et kala oleks fileeritud	22	40	38
(100) Müügikoha puhtus (ei haise jms)	79	14	7

Muud vastust märkis 2% vastanutest

12. KUI OSTATE VÄRSKET VÕI KÜLMUTATUD KALA, SIIS MILLISEL KUJUL?

	Enamasti puhastamata, rookimata	Enamasti roogitud	Enamasti fileeritud	Ei osta
Värske ja jahutatud kala				
Räim, kilu jt odavamad kalad	65	17	7	11
Lest, karpkala, ahven, makrell/skumbria, tursk jt keskmise kallidusega kalad	36	34	12	18
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	13	49	25	13
Külmutatud kala				
Räim, kilu jt odavamad kalad	16	14	10	60
Lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad	6	27	30	37
Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	4	21	25	50

13. PALUN HINNAKE KALA JA KALATOODETE VALIKUT KAUPLUSES JA TURUL, KUST TE TAVALISELT TOIDUKAUPU OSTATE?

	Kaupluses			Turul		
	Hea	Rahuldav	Halb	Hea	Rahuldav	Halb
Värske ja jahutatud kala (v.a kalafileed)						
(108) Räim, kilu jt odavamad kalad	21	51	28	38	52	10
(110) Lest, karpkala, ahven, makrell/skumbria, tursk jt keskmise kallidusega kalad	19	53	28	27	58	15
(112) Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	37	53	10	25	59	16
Külmutatud kala (v.a kalafileed)						
(114) Räim, kilu jt odavamad kalad	20	59	21	17	60	23
(116) Lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad	24	59	17	19	59	22
(118) Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	24	57	19	15	56	29
Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud)						
(120) Räim, kilu jt odavamad kalad	22	53	25	20	52	28
(122) Lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad	25	56	19	18	57	25

		Kaupluses			Turul		
		Hea	Rahuldav	Halb	Hea	Rahuldav	Halb
(124)	Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	37	50	13	21	55	24
<u>Suitsu-, soola ja kuivatatud kala</u>							
(126)	Suitsuräim, suitsukilu, suitsuheeringas jt odavamad kalad	30	54	16	31	53	16
(128)	Suitsulest, suitsukarpkala, suitsumakrell/-skumbria jt keskmise kallidusega kalad	25	57	18	28	56	16
(130)	Suitsulõhe, suitsuforell jt kallimad kalad	33	53	14	24	52	24
(132)	Soola-, vürtsikilu, räim	48	46	6	32	54	14
(134)	Soolaheeringas	55	41	4	43	46	11
(136)	Soolalõhe, -forell	43	49	8	23	57	20
(138)	Kuivatatud, vinnutatud kala	21	53	26	26	50	24
<u>Muud kalatooted</u>							
(140)	Kalakonservid plekk-karbis (räim, sprotid, sardiinid, anšoovis õlis, tomatikastmes jms)	59	37	4	26	56	18
(142)	Kalapreservid plekk-karbis (Tallinna kilud, Balti vürtsikilud, soolaheeringas, tuunikala, soolalõhe õlis jt)	56	39	5	27	53	20
(144)	Kalakulinaartooted lahtiselt, klaas- või plastpakendis (räimed marinaadis, heeringa fileetükid erinevates kastmetes, kala tarrendis jt)	48	46	6	22	51	27
(146)	Kalapulgad ja kalaburgerid (külmutatud, paneeritud)	56	40	4	22	49	29
(148)	Krabipulgad ja –nuudlid (makra)	53	43	4	19	51	30
(150)	Krevetid, krabid, vähid	32	48	20	12	43	45
(152)	Molluskid jt mereannid (kalmaarid, rannakarbid jt)	23	50	27	9	38	53
(154)	Kaaviar (tuuraliste mari), kalamari (lõhe, forelli, siia jm mari), kaaviariasendajad (toodetud kalast), v.a valgumari	29	53	18	14	44	42

14. PALUN HINNAKE KALA JA KALATOODETE KVALITEETI NENDE TOODETE PUHUL, MIDA TE OLETE 2013. AASTA JOOKSUL OSTNUD?

		Hea	Rahuldav	Halb
<u>Värske ja jahutatud kala (v.a kalafileed)</u>				
(156)	Räim, kilu jt odavamad kalad	51	47	2
(157)	Lest, karpkala, ahven, makrell/skumbria, tursk jt keskmise kallidusega kalad	48	48	4
(158)	Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	58	41	1
<u>Külmutatud kala (v.a kalafileed)</u>				
(159)	Räim, kilu jt odavamad kalad	34	53	13
(160)	Lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad	34	58	8
(161)	Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	41	51	8
<u>Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud)</u>				
(162)	Räim, kilu jt odavamad kalad	48	46	6
(163)	Lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad	48	48	4
(164)	Lõhe, forell, koha jt kallimad kalad	61	36	3
<u>Suitsu-, soola ja kuivatatud kala</u>				
(165)	Suitsuräim, suitsukilu, suitsuheeringas jt odavamad kalad	48	47	5
(166)	Suitsulest, suitsukarpkala, suitsumakrell/-skumbria jt keskmise kallidusega kalad	48	47	5

		Hea	Rahuldav	Halb
(167)	Suitsulõhe, suitsuforell jt kallimad kalad	52	46	2
(168)	Soola-, vürtsikilu, räim	64	33	3
(169)	Soolaheeringas	63	35	2
(170)	Soolalõhe, -forell	56	41	3
(171)	Kuivatatud, vinnutatud kala	39	51	10
<u>Muud kalatooted</u>				
(172)	Kalakonservid plekk-karbis (räim, sprotid, sardiinid, anšoovis õlis, tomatikastmes jms)	52	42	6
(173)	Kalapreservid plekk-karbis (Tallinna kilud, Balti vürtsikilud, soolaheeringas, tuunikala, soolalõhe õlis jt)	56	40	4
(174)	Kalakulinaartooted lahtiselt, klaas- või plastpakendis (räimed marinaadis, heeringa fileetükid erinevates kastmetes, kala tarrendis jt)	50	45	5
(175)	Kalapulgad ja kalaburgerid (külmutatud, paneeritud)	44	48	8
(176)	Krabipulgad ja –nuudlid (makra)	50	44	6
(177)	Krevetid, krabid, vähid	40	52	8
(178)	Molluskid jt mereannid (kalmaarid, rannakarbid jt)	35	53	12
(179)	Kaaviar (tuuraliste mari), kalamari (lõhe, forelli, siia jm mari), kaaviari-asendajad (toodetud kalast), v.a valgumari	44	49	7

15. MIDA PEAKSID TEIE ARVATES TEGEMA KAUPLUSED, ET PARANDADA KALA JA KALATOODETE PAKKUMIST (müümist)?

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ebaoluline
(180)	Suurendama värsket kala valikut	68	28	4
(181)	Suurendama külmutatud kala valikut	17	48	35
(182)	Suurendama suitsu-, soola- ja kuivatatud kala valikut	31	48	21
(183)	Eelistama kodumaiste töötajate/tootjate tooteid	58	31	11
(184)	Tegema kalatoodetele sooduspakkumisi	80	18	2
(185)	Hankima kvaliteetsemaid kalatooteid	69	27	4
(186)	Pakkuma kalatooteid soodsama hinnaga	82	17	1
(187)	Märkima (hinnasiltidel, etikettidel) selgemalt päritoluma ja/või tootja	47	40	13
(188)	Lisada värsket, jahutatud, külmutatud, suitsutatud kala juurde teave kala püügipiirkonna, kasvatamise kohta	38	46	16
(189)	Märkima värsket kala juurde kala püüdmise kuupäeva	68	28	4
(190)	Parandama müügikoha puhtust	61	35	4

Muud vastust märkis 3% vastanutest

16. KUI TEIL OLEKS VÕIMALIK VÄRSKET KALA JA KALATOOTEID OSTA SPETSIAALSELT KALATURULT OTSE KALURILT (KALAKASVATAJATELT), KAS TEEKSITE SEDA?

Jah, ostaksin sageli	58
Ostaksin mõnikord	30
Ei ostaks, sest eelistan neid osta kauplustest	5
Ei oska öelda	7

EELISTUSED JA KOEMUSED

17. KALA JA KALATOODETE SÖÖMISEL ON PALJUDEL ELANIKEL KUJUNENUD VÄLJA OMA LEMMIKKALAD. MILLISED ON TEIE LEMMIKKALAD? Märkige kuni 2 lemmikkala!

(1)	Ahven	17
(2)	Angerjas	9
(3)	Forell	27
(4)	Haug	14
(5)	Heeringas	26
(6)	Heik, hõbeheik	13
(7)	Kilu	15
(8)	Koha	15
(9)	Krevetid	8
(10)	Latikas	11
(11)	Lest	16
(12)	Lõhe	45
(13)	Makrell, skumbria	7
(14)	Tursk	9
(15)	Räim	26
(16)	Muu kala	8
(18)	Ei olegi lemmikut, kõik kalad	7

18. KAS TEIL ON **VIIMASE AASTA JOOKSUL** OLNUD HALBU KOEMUSI KALA JA KALATOODETE OSTMISEL VÕI SÖÖMISEL?

(19)	Jah on	42
	Ei ole	58

18A. KUI TEIL OLI HALBU KOEMUSI, SIIS MILLISED NEED OLID? (n=460)

(20)	Halb kvaliteet (purustatud kalad, kala puhastamata, vähe kala, fileed luude ja soomustega jm)	31
(21)	Kala ei olnud värske (vana, riknenud, roiskunud, pehme, lagunenu jm)	54
(22)	Halb maitse (konservid, värske või suitsutatud või ülessulatatud kala jm)	32
(23)	Kalakonservid, -tooted olid liiga soolased	23
(24)	Kalakonservid, -tooted olid maitsetud, magedad	13
(25)	Säilimistähtaeg oli ületatud	11
(26)	Liiga palju vett sügavkülmutatud kalades, mitmekordselt külmutatud	57
(27)	Ebasobiv pakend, katkine taara	7
(28)	Müüja ebakompetentsus	12
(29)	Muu kogemus	6

21. MITU INIMEST TEIE PERES (leibkonnas) SÖÖVAD KALA?

(33)	keskmiselt 2,7 inimest
------	------------------------

22. KAS TEIE PERES ON KA LEMMIKLOOMI, KES SÖÖVAD KALA?

(34)	Jah on	37
	Ei ole	63

23. KUIDAS JAGUNEVAD TEIE **PERE KULUTUSED KALALE (RAHALISELT)** PERELIIKMETE JA LEMMIKLOOMADE VAHEL? Märkige ligikaudse hinnanguna!

(35)	Pereliikmed (inimesed)	92%	keskmise 95%-lised usalduspiirid 91,09 - 92,97
(36)	<u>Lemmikloomad</u>	8%	keskmise 95%-lised usalduspiirid 7,97 - 8,91
	Kokku	100%	

Küsitlustulemuste protsentjaotused sotsiaal-demograafiliste gruppide lõikes

Lisa 4.1

Kui sageli olete viimase aasta jooksul kala ja kalatooteid süüsnud?
(% vastanutest)

		Vähemalt paar korda nädalas	Umbes kord nädalas	Vähemalt paar korda kuus	Umbes kord kuus	Harvemi- ni	Ei söö kala ega kala- tooteid üldse
Keskmiselt		18	32	27	14	7	2
Regioon	Põhja-Eesti	19	29	28	14	8	2
	Kesk-Eesti	25	34	22	8	10	1
	Kirde-Eesti	10	35	25	21	8	1
	Lääne-Eesti	24	45	19	11	1	0
	Lõuna-Eesti	14	27	35	14	9	1
Elukoht	Tallinn	18	29	27	14	9	3
	suured linnad	14	36	24	18	7	1
	väikelinnad	15	34	30	12	8	1
	alevik, maa	21	32	28	13	5	1
Rahvus	eestlased	19	31	30	15	4	1
	muu rahvus	15	35	23	11	14	2
Vanus	18 - 29 aastased	9	23	38	14	12	4
	30 - 49 aastased	17	33	26	15	8	1
	50 - 64 aastased	18	40	25	13	4	0
	65 - 74 aastased	35	27	20	11	6	1
Sugu	naised	17	30	29	15	8	1
	mehed	19	34	26	13	6	2
Haridus	I taseme haridus	19	29	22	18	12	0
	II taseme haridus	17	29	30	15	7	2
	III taseme haridus	19	38	27	10	5	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	6	30	24	19	20	1
	201-400 €	18	29	33	11	8	1
	401-600 €	18	37	29	10	3	3
	601-800 €	16	33	31	15	5	0
	üle 800 €	21	37	24	13	3	2

Lisa 4.2

Kas olete rahul oma kala ja kalatoodete söömissagedusega?
(% vastanutest)

		Jah, olen täiesti rahul	Olen enam- vähem rahul	Pigem ei ole rahul	Ei ole üldse rahul	Ei oska öelda
Keskmiselt		24	36	26	12	2
Regioon	Põhja-Eesti	24	36	25	12	3
	Kesk-Eesti	27	40	24	8	1
	Kirde-Eesti	21	37	18	20	4
	Lääne-Eesti	32	42	21	5	0
	Lõuna-Eesti	23	29	35	12	1
Elukoht	Tallinn	18	40	24	14	4
	suured linnad	23	33	26	15	3
	väikelinnad	27	36	28	8	1
	alevik, maa	30	34	27	9	0
Rahvus	eestlased	25	37	26	11	1
	muu rahvus	23	35	26	12	4
Vanus	18 - 29 aastased	21	36	21	15	7
	30 - 49 aastased	26	35	27	12	0
	50 - 64 aastased	24	35	29	12	0
	65 - 74 aastased	28	39	27	6	0
Sugu	naised	21	35	30	14	0
	mehed	29	37	22	9	3
Haridus	I taseme haridus	38	26	25	11	0
	II taseme haridus	23	35	26	14	2
	III taseme haridus	20	40	28	10	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	22	23	32	22	1
	201-400 €	32	35	19	14	0
	401-600 €	17	43	30	7	3
	601-800 €	27	40	24	7	2
	üle 800 €	28	40	20	10	2

Kas olete rahul oma kala ja kalatoodete söömissagedusega?**Kala ja kalatooted on liiga kallid**

(% vastanutest, kes ei ole kala ja kalatoodete söömissagedusega üldse rahul või pigem ei ole rahul)

		Seda kindlasti	Seda mõnevõrra	Seda mitte
Keskmiselt		69	28	3
Regioon	Põhja-Eesti	58	38	4
	Kesk-Eesti	74	26	0
	Kirde-Eesti	80	15	5
	Lääne-Eesti	61	29	10
	Lõuna-Eesti	80	19	1
Elukoht	Tallinn	61	37	2
	suured linnad	81	15	4
	väikelinnad	78	17	5
	alevik, maa	63	34	3
Rahvus	eestlased	70	28	2
	muu rahvus	68	27	5
Vanus	18 - 29 aastased	69	26	5
	30 - 49 aastased	64	32	4
	50 - 64 aastased	69	29	2
	65 - 74 aastased	84	14	2
Sugu	naised	67	30	3
	mehed	73	24	3
Haridus	I taseme haridus	86	14	0
	II taseme haridus	70	26	4
	III taseme haridus	56	39	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	71	25	4
	201-400 €	86	14	0
	401-600 €	60	35	5
	601-800 €	48	51	1
	üle 800 €	54	29	17

Kas olete rahul oma kala ja kalatoodete söömissagedusega?**Kala ja kalatoodete valik kaupluses/turul on väike**

(% vastanutest, kes ei ole kala ja kalatoodete söömissagedusega üldse rahul või pigem ei ole rahul)

		Seda kindlasti	Seda mõnevõrra	Seda mitte
Keskmiselt		27	44	29
Regioon	Põhja-Eesti	36	39	25
	Kesk-Eesti	26	42	32
	Kirde-Eesti	26	42	32
	Lääne-Eesti	14	42	44
	Lõuna-Eesti	17	54	29
Elukoht	Tallinn	37	40	23
	suured linnad	26	39	35
	väikelinnad	24	56	20
	alevik, maa	17	44	39
Rahvus	eestlased	22	43	35
	muu rahvus	38	47	15
Vanus	18 - 29 aastased	26	33	41
	30 - 49 aastased	24	52	24
	50 - 64 aastased	30	43	27
	65 - 74 aastased	32	40	28
Sugu	naised	29	45	26
	mehed	24	43	33
Haridus	I taseme haridus	0	57	43
	II taseme haridus	25	44	31
	III taseme haridus	38	40	22
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	20	57	23
	201-400 €	31	40	29
	401-600 €	28	45	27
	601-800 €	36	44	20
	üle 800 €	48	39	13

Kas olete rahul oma kala ja kalatoodete söömissagedusega?

Kalaroogade valik toitlustusasutustes on väike

(% vastanutest, kes ei ole kala ja kalatoodete söömissagedusega üldse rahul või pigem ei ole rahul)

		Seda kindlasti	Seda mõnevõrra	Seda mitte
Keskmiselt		30	47	23
Regioon	Põhja-Eesti	28	51	21
	Kesk-Eesti	37	30	33
	Kirde-Eesti	20	47	33
	Lääne-Eesti	14	60	26
	Lõuna-Eesti	37	43	20
Elukoht	Tallinn	27	50	23
	suured linnad	26	51	23
	väikelinnad	43	41	16
	alevik, maa	25	46	29
Rahvus	eestlased	28	51	21
	muu rahvus	34	39	27
Vanus	18 - 29 aastased	41	48	11
	30 - 49 aastased	22	44	34
	50 - 64 aastased	32	50	18
	65 - 74 aastased	26	50	24
Sugu	naised	31	47	22
	mehed	27	48	25
Haridus	I taseme haridus	39	48	13
	II taseme haridus	28	44	28
	III taseme haridus	29	51	20
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	45	20	35
	201-400 €	21	42	37
	401-600 €	29	53	18
	601-800 €	35	54	11
	üle 800 €	38	62	0

Kas olete rahul oma kala ja kalatoodete söömissagedusega?

Kala ja kalatooted ei ole alati kättesaadavad, müügikohad on kaugel

(% vastanutest, kes ei ole kala ja kalatoodete söömissagedusega üldse rahul või pigem ei ole rahul)

		Seda kindlasti	Seda mõnevõrra	Seda mitte
Keskmiselt		36	34	30
Regioon	Põhja-Eesti	31	37	32
	Kesk-Eesti	45	37	18
	Kirde-Eesti	13	48	39
	Lääne-Eesti	24	36	40
	Lõuna-Eesti	49	26	25
Elukoht	Tallinn	30	40	30
	suured linnad	17	38	45
	väikelinnad	48	22	30
	alevik, maa	43	34	23
Rahvus	eestlased	36	36	28
	muu rahvus	36	29	35
Vanus	18 - 29 aastased	47	39	14
	30 - 49 aastased	32	31	37
	50 - 64 aastased	31	33	36
	65 - 74 aastased	43	38	19
Sugu	naised	39	36	25
	mehed	32	31	37
Haridus	I taseme haridus	50	38	12
	II taseme haridus	33	28	39
	III taseme haridus	33	41	26
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	55	21	24
	201-400 €	34	39	27
	401-600 €	36	33	31
	601-800 €	35	35	30
	üle 800 €	38	35	27

Kas olete rahul oma kala ja kalatoodete söömissagedusega?

Kala ja kalatoodete kvaliteet ei rahulda

(% vastanutest, kes ei ole kala ja kalatoodete söömissagedusega üldse rahul või pigem ei ole rahul)

		Seda kindlasti	Seda mõnevõrra	Seda mitte
Keskmiselt		14	49	37
Regioon	Põhja-Eesti	22	55	23
	Kesk-Eesti	4	56	40
	Kirde-Eesti	24	49	27
	Lääne-Eesti	9	38	53
	Lõuna-Eesti	4	42	54
Elukoht	Tallinn	27	57	16
	suured linnad	16	54	30
	väikelinnad	4	46	50
	alevik, maa	5	41	54
Rahvus	eestlased	7	51	42
	muu rahvus	31	44	25
Vanus	18 - 29 aastased	10	45	45
	30 - 49 aastased	13	56	31
	50 - 64 aastased	21	44	35
	65 - 74 aastased	13	43	44
Sugu	naised	13	54	33
	mehed	17	40	43
Haridus	I taseme haridus	0	41	59
	II taseme haridus	13	49	38
	III taseme haridus	20	54	26
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	17	31	52
	201-400 €	15	57	28
	401-600 €	16	46	38
	601-800 €	10	66	24
	üle 800 €	12	57	31

Kas olete rahul oma kala ja kalatoodete söömissagedusega?

Kalaroogade valmistamine kodus on töö- ja ajamahukas

(% vastanutest, kes ei ole kala ja kalatoodete söömissagedusega üldse rahul või pigem ei ole rahul)

		Seda kindlasti	Seda mõnevõrra	Seda mitte
Keskmiselt		23	34	43
Regioon	Põhja-Eesti	26	30	44
	Kesk-Eesti	21	26	53
	Kirde-Eesti	9	27	64
	Lääne-Eesti	24	37	39
	Lõuna-Eesti	24	41	35
Elukoht	Tallinn	30	28	42
	suured linnad	27	30	43
	väikelinnad	14	50	36
	alevik, maa	20	31	49
Rahvus	eestlased	28	34	38
	muu rahvus	13	34	53
Vanus	18 - 29 aastased	29	41	30
	30 - 49 aastased	17	36	47
	50 - 64 aastased	24	28	48
	65 - 74 aastased	31	27	42
Sugu	naised	25	36	39
	mehed	20	31	49
Haridus	I taseme haridus	37	37	26
	II taseme haridus	18	32	50
	III taseme haridus	24	33	43
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	4	37	59
	201-400 €	27	25	48
	401-600 €	24	38	38
	601-800 €	22	42	36
	üle 800 €	26	25	49

Kas olete rahul oma kala ja kalatoodete söömissagedusega?

Mulle ei maitse kala ja kalatooted

(% vastanutest, kes ei ole kala ja kalatoodete söömissagedusega üldse rahul või pigem ei ole rahul)

		Seda kindlasti	Seda mõnevõrra	Seda mitte
Keskmiselt		1	6	93
Regioon	Põhja-Eesti	1	5	94
	Kesk-Eesti	0	0	100
	Kirde-Eesti	0	3	97
	Lääne-Eesti	0	5	95
	Lõuna-Eesti	1	9	90
Elukoht	Tallinn	1	7	92
	suured linnad	0	8	92
	väikelinnad	0	6	94
	alevik, maa	1	3	96
Rahvus	eestlased	0	6	94
	muu rahvus	1	5	94
Vanus	18 - 29 aastased	0	7	93
	30 - 49 aastased	1	7	92
	50 - 64 aastased	1	3	96
	65 - 74 aastased	1	8	91
Sugu	naised	1	6	93
	mehed	0	5	95
Haridus	I taseme haridus	0	0	100
	II taseme haridus	0	7	93
	III taseme haridus	2	6	92
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	0	8	92
	201-400 €	3	5	92
	401-600 €	0	7	93
	601-800 €	0	7	93
	üle 800 €	0	4	96

Lisa 4.4

Kas ja kui sageli te sõite 2013. aastal erinevaid kalatoite?

(% vastanutest)

Road värskest ja jahutatud kalast (v.a kalafileed): räim, kilu jt odavamad kalad

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		18	32	34	16
Regioon	Põhja-Eesti	14	30	36	20
	Kesk-Eesti	23	41	30	6
	Kirde-Eesti	14	27	32	27
	Lääne-Eesti	26	39	25	10
	Lõuna-Eesti	21	32	37	10
Elukoht	Tallinn	12	24	42	22
	suured linnad	15	35	35	15
	väikelinnad	22	27	33	18
	alevik, maa	24	41	26	9
Rahvus	eestlased	19	35	35	11
	muu rahvus	15	25	33	27
Vanus	18 - 29 aastased	9	25	41	25
	30 - 49 aastased	14	30	38	18
	50 - 64 aastased	20	39	31	10
	65 - 74 aastased	41	33	17	9
Sugu	naised	16	29	37	18
	mehed	20	35	31	14
Haridus	I taseme haridus	35	29	24	12
	II taseme haridus	18	33	33	16
	III taseme haridus	10	29	42	19
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	13	34	37	16
	201-400 €	24	34	27	15
	401-600 €	15	28	38	19
	601-800 €	8	33	39	20
	üle 800 €	16	25	46	13

Kas ja kui sageli te sõite 2013. aastal erinevaid kalatoite?
(% vastanutest)

Road värsket ja jahutatud kalast (v.a kalafileeid): lest, karpkala, ahven, makrell/skumbria, tursk jt keskmise kallidusega kalad

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		6	30	41	23
Regioon	Põhja-Eesti	6	33	40	21
	Kesk-Eesti	3	23	54	20
	Kirde-Eesti	12	38	32	18
	Lääne-Eesti	9	34	44	13
	Lõuna-Eesti	4	23	40	33
Elukoht	Tallinn	5	31	42	22
	suured linnad	6	30	43	21
	väikelinnad	5	27	34	34
	alevik, maa	8	31	43	18
Rahvus	eestlased	5	27	46	22
	muu rahvus	9	36	29	26
Vanus	18 - 29 aastased	1	34	36	29
	30 - 49 aastased	5	27	46	22
	50 - 64 aastased	7	34	42	17
	65 - 74 aastased	16	25	33	26
Sugu	naised	4	29	42	25
	mehed	8	31	41	20
Haridus	I taseme haridus	7	26	26	41
	II taseme haridus	6	31	42	21
	III taseme haridus	5	30	47	18
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	4	27	28	41
	201-400 €	10	42	27	21
	401-600 €	8	21	51	20
	601-800 €	2	34	44	20
	üle 800 €	2	35	49	14

Kas ja kui sageli te sõite 2013. aastal erinevaid kalatoite?
(% vastanutest)

Road värsket ja jahutatud kalast (v.a kalafileeid): lõhe, forell, koha jt kallimad kalad

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		8	37	40	15
Regioon	Põhja-Eesti	10	40	41	9
	Kesk-Eesti	9	40	35	16
	Kirde-Eesti	11	34	41	14
	Lääne-Eesti	12	37	43	8
	Lõuna-Eesti	3	32	37	28
Elukoht	Tallinn	10	41	38	11
	suured linnad	9	34	37	20
	väikelinnad	8	35	39	18
	alevik, maa	7	35	43	15
Rahvus	eestlased	7	38	42	13
	muu rahvus	11	36	35	18
Vanus	18 - 29 aastased	5	34	46	15
	30 - 49 aastased	9	40	38	13
	50 - 64 aastased	9	37	40	14
	65 - 74 aastased	10	31	38	21
Sugu	naised	9	36	40	15
	mehed	8	38	40	14
Haridus	I taseme haridus	6	28	38	28
	II taseme haridus	6	33	46	15
	III taseme haridus	12	46	33	9
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	1	10	49	40
	201-400 €	6	33	41	20
	401-600 €	10	44	34	12
	601-800 €	17	51	27	5
	üle 800 €	13	52	31	4

Kas ja kui sageli te sõite 2013. aastal erinevaid kalatoite?
(% vastanutest)

Road külmutatud kalast (v.a kalafileed): räim, kilu jt odavamad kalad

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		5	8	19	68
Regioon	Põhja-Eesti	2	7	21	70
	Kesk-Eesti	12	8	17	63
	Kirde-Eesti	3	13	18	66
	Lääne-Eesti	4	7	14	75
	Lõuna-Eesti	9	8	18	65
Elukoht	Tallinn	1	6	22	71
	suured linnad	4	15	20	61
	väikelinnad	10	4	16	70
	alevik, maa	6	9	17	68
Rahvus	eestlased	5	8	19	68
	muu rahvus	4	7	19	70
Vanus	18 - 29 aastased	2	9	17	72
	30 - 49 aastased	3	6	23	68
	50 - 64 aastased	7	10	16	67
	65 - 74 aastased	13	9	17	61
Sugu	naised	5	5	16	74
	mehed	5	11	22	62
Haridus	I taseme haridus	13	12	15	60
	II taseme haridus	4	7	21	68
	III taseme haridus	2	7	19	72
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	10	15	18	57
	201-400 €	7	7	17	69
	401-600 €	2	6	21	71
	601-800 €	2	6	19	73
	üle 800 €	2	6	20	72

Kas ja kui sageli te sõite 2013. aastal erinevaid kalatoite?
(% vastanutest)

Road külmutatud kalast (v.a kalafileed): lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		3	19	35	43
Regioon	Põhja-Eesti	4	21	36	39
	Kesk-Eesti	1	19	35	45
	Kirde-Eesti	5	30	39	26
	Lääne-Eesti	1	13	42	44
	Lõuna-Eesti	1	14	28	57
Elukoht	Tallinn	3	21	37	39
	suured linnad	3	20	44	33
	väikelinnad	2	22	27	49
	alevik, maa	3	16	33	48
Rahvus	eestlased	2	16	36	46
	muu rahvus	5	27	33	35
Vanus	18 - 29 aastased	2	17	36	45
	30 - 49 aastased	1	18	39	42
	50 - 64 aastased	3	23	32	42
	65 - 74 aastased	7	21	27	45
Sugu	naised	3	19	35	43
	mehed	2	20	35	43
Haridus	I taseme haridus	5	10	20	65
	II taseme haridus	2	24	36	38
	III taseme haridus	3	18	39	40
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	1	21	22	56
	201-400 €	4	20	29	47
	401-600 €	4	16	39	41
	601-800 €	1	15	40	44
	üle 800 €	0	21	42	37

Kas ja kui sageli te sõite 2013. aastal erinevaid kalatoite?
(% vastanutest)

Road külmutatud kalast (v.a kalafileed): lõhe, forell, koha jt kallimad kalad

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		1	11	28	60
Regioon	Põhja-Eesti	1	14	28	57
	Kesk-Eesti	1	7	29	63
	Kirde-Eesti	0	13	22	65
	Lääne-Eesti	1	7	34	58
	Lõuna-Eesti	0	7	26	67
Elukoht	Tallinn	1	13	29	57
	suured linnad	1	10	29	60
	väikelinnad	0	12	21	67
	alevik, maa	1	8	30	61
Rahvus	eestlased	1	9	28	62
	muu rahvus	1	15	26	58
Vanus	18 - 29 aastased	0	7	30	63
	30 - 49 aastased	1	15	29	55
	50 - 64 aastased	1	9	27	63
	65 - 74 aastased	2	7	23	68
Sugu	naised	0	8	27	65
	mehed	1	14	29	56
Haridus	I taseme haridus	0	11	14	75
	II taseme haridus	0	11	29	60
	III taseme haridus	1	10	33	56
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	1	2	20	77
	201-400 €	0	12	21	67
	401-600 €	1	12	32	55
	601-800 €	1	18	27	54
	üle 800 €	0	17	34	49

Kas ja kui sageli te sõite 2013. aastal erinevaid kalatoite?
(% vastanutest)

Kalafileed (värsked, jahutatud, külmutatud): räim, kilu jt odavamad kalad

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		5	18	26	51
Regioon	Põhja-Eesti	3	14	30	53
	Kesk-Eesti	9	24	22	45
	Kirde-Eesti	2	20	14	64
	Lääne-Eesti	11	22	19	48
	Lõuna-Eesti	5	20	30	45
Elukoht	Tallinn	1	16	34	49
	suured linnad	4	29	22	45
	väikelinnad	7	16	27	50
	alevik, maa	8	16	20	56
Rahvus	eestlased	6	20	28	46
	muu rahvus	4	12	23	61
Vanus	18 - 29 aastased	1	16	28	55
	30 - 49 aastased	5	18	31	46
	50 - 64 aastased	7	18	23	52
	65 - 74 aastased	12	19	18	51
Sugu	naised	5	15	29	51
	mehed	5	21	23	51
Haridus	I taseme haridus	11	26	19	44
	II taseme haridus	4	19	25	52
	III taseme haridus	4	13	32	51
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	8	19	27	46
	201-400 €	6	19	16	59
	401-600 €	4	12	30	54
	601-800 €	2	17	28	53
	üle 800 €	6	19	34	41

Kas ja kui sageli te sõite 2013. aastal erinevaid kalatoite?
(% vastanutest)

Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud): lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		3	23	38	36
Regioon	Põhja-Eesti	4	25	38	33
	Kesk-Eesti	1	27	41	31
	Kirde-Eesti	3	34	34	29
	Lääne-Eesti	4	24	40	32
	Lõuna-Eesti	2	14	35	49
Elukoht	Tallinn	4	25	41	30
	suured linnad	2	25	36	37
	väikelinnad	3	22	31	44
	alevik, maa	3	21	38	38
Rahvus	eestlased	3	20	40	37
	muu rahvus	4	31	31	34
Vanus	18 - 29 aastased	1	23	36	40
	30 - 49 aastased	2	22	42	34
	50 - 64 aastased	4	27	38	31
	65 - 74 aastased	7	18	28	47
Sugu	naised	3	22	36	39
	mehed	3	24	40	33
Haridus	I taseme haridus	5	16	21	58
	II taseme haridus	3	25	42	30
	III taseme haridus	2	24	40	34
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	1	21	32	46
	201-400 €	3	27	25	45
	401-600 €	5	20	38	37
	601-800 €	2	24	45	29
	üle 800 €	2	27	53	18

Kas ja kui sageli te sõite 2013. aastal erinevaid kalatoite?
(% vastanutest)

Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud): lõhe, forell, koha jt kallimad kalad

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		5	26	37	32
Regioon	Põhja-Eesti	6	28	40	26
	Kesk-Eesti	2	33	33	32
	Kirde-Eesti	7	19	33	41
	Lääne-Eesti	5	28	44	23
	Lõuna-Eesti	2	20	33	45
Elukoht	Tallinn	6	33	37	24
	suured linnad	6	27	30	37
	väikelinnad	4	22	35	39
	alevik, maa	3	20	42	35
Rahvus	eestlased	4	26	41	29
	muu rahvus	7	26	28	39
Vanus	18 - 29 aastased	2	22	37	39
	30 - 49 aastased	5	30	38	27
	50 - 64 aastased	5	26	39	30
	65 - 74 aastased	9	15	29	47
Sugu	naised	4	28	35	33
	mehed	5	23	40	32
Haridus	I taseme haridus	3	12	25	60
	II taseme haridus	3	26	40	31
	III taseme haridus	8	31	38	23
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	0	8	41	51
	201-400 €	4	17	34	45
	401-600 €	5	28	39	28
	601-800 €	10	45	29	16
	üle 800 €	8	44	39	9

Kas ja kui sageli te sõite 2013. aastal erinevaid kalatoite?
(% vastanutest)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: suitsuräim, suitsukilu, suitsuheeringas jt odavamad kalad

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		7	21	38	34
Regioon	Põhja-Eesti	3	18	42	37
	Kesk-Eesti	12	36	37	15
	Kirde-Eesti	6	25	33	36
	Lääne-Eesti	8	23	36	33
	Lõuna-Eesti	10	21	35	34
Elukoht	Tallinn	3	18	41	38
	suured linnad	6	28	33	33
	väikelinnad	9	16	40	35
	alevik, maa	9	26	37	28
Rahvus	eestlased	7	21	39	33
	muu rahvus	6	22	37	35
Vanus	18 - 29 aastased	4	20	36	40
	30 - 49 aastased	6	20	41	33
	50 - 64 aastased	5	25	41	29
	65 - 74 aastased	17	20	31	32
Sugu	naised	6	17	37	40
	mehed	7	27	40	26
Haridus	I taseme haridus	14	25	40	21
	II taseme haridus	6	24	34	36
	III taseme haridus	3	16	43	38
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	12	18	37	33
	201-400 €	7	37	26	30
	401-600 €	7	17	40	36
	601-800 €	3	20	41	36
	üle 800 €	3	20	42	35

Kas ja kui sageli te sõite 2013. aastal erinevaid kalatoite?
(% vastanutest)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: suitsulest, suitsukarpkala, suitsumakrell/-skumbria jt keskmise kallidusega kalad

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		2	16	43	39
Regioon	Põhja-Eesti	2	18	38	42
	Kesk-Eesti	2	15	52	31
	Kirde-Eesti	1	16	48	35
	Lääne-Eesti	2	13	60	25
	Lõuna-Eesti	2	12	39	47
Elukoht	Tallinn	2	17	38	43
	suured linnad	2	14	48	36
	väikelinnad	1	12	44	43
	alevik, maa	3	18	44	35
Rahvus	eestlased	2	14	46	38
	muu rahvus	2	18	37	43
Vanus	18 - 29 aastased	0	15	41	44
	30 - 49 aastased	1	16	47	36
	50 - 64 aastased	2	15	43	40
	65 - 74 aastased	7	18	35	40
Sugu	naised	1	14	44	41
	mehed	3	18	41	38
Haridus	I taseme haridus	4	16	22	58
	II taseme haridus	2	15	44	39
	III taseme haridus	1	16	51	32
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	1	10	33	56
	201-400 €	4	25	36	35
	401-600 €	3	12	47	38
	601-800 €	0	21	46	33
	üle 800 €	0	20	49	31

Kas ja kui sageli te sõite 2013. aastal erinevaid kalatoite?
(% vastanutest)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: suitsulõhe, -forell jt kallimad kalad

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		2	15	37	46
Regioon	Põhja-Eesti	2	17	38	43
	Kesk-Eesti	1	20	39	40
	Kirde-Eesti	2	10	31	57
	Lääne-Eesti	0	15	43	42
	Lõuna-Eesti	1	11	34	54
Elukoht	Tallinn	2	14	38	46
	suured linnad	0	11	39	50
	väikelinnad	1	15	33	51
	alevik, maa	2	17	37	44
Rahvus	eestlased	2	16	41	41
	muu rahvus	1	13	29	57
Vanus	18 - 29 aastased	1	16	33	50
	30 - 49 aastased	2	15	43	40
	50 - 64 aastased	1	15	34	50
	65 - 74 aastased	3	12	29	56
Sugu	naised	1	13	34	52
	mehed	2	17	40	41
Haridus	I taseme haridus	0	13	28	59
	II taseme haridus	1	14	36	49
	III taseme haridus	3	16	42	39
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	0	8	23	69
	201-400 €	1	15	27	57
	401-600 €	2	12	45	41
	601-800 €	2	24	43	31
	üle 800 €	3	23	48	26

Kas ja kui sageli te sõite 2013. aastal erinevaid kalatoite?
(% vastanutest)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: soola-, vürtsikilu, räim

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		10	33	37	20
Regioon	Põhja-Eesti	7	28	44	21
	Kesk-Eesti	19	38	30	13
	Kirde-Eesti	6	37	32	25
	Lääne-Eesti	15	33	31	21
	Lõuna-Eesti	12	39	30	19
Elukoht	Tallinn	7	29	39	25
	suured linnad	10	43	28	19
	väikelinnad	13	30	38	19
	alevik, maa	13	34	37	16
Rahvus	eestlased	11	32	39	18
	muu rahvus	8	35	32	25
Vanus	18 - 29 aastased	8	23	46	23
	30 - 49 aastased	6	36	39	19
	50 - 64 aastased	11	38	33	18
	65 - 74 aastased	25	27	27	21
Sugu	naised	10	32	39	19
	mehed	11	33	34	22
Haridus	I taseme haridus	18	33	30	19
	II taseme haridus	10	35	34	21
	III taseme haridus	7	30	43	20
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	14	31	36	19
	201-400 €	8	33	38	21
	401-600 €	9	32	38	21
	601-800 €	5	44	28	23
	üle 800 €	8	33	43	16

Kas ja kui sageli te sõite 2013. aastal erinevaid kalatoite?
(% vastanutest)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: soolaheeringas

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		17	40	28	15
Regioon	Põhja-Eesti	14	40	30	16
	Kesk-Eesti	22	48	21	9
	Kirde-Eesti	16	47	27	10
	Lääne-Eesti	18	33	30	19
	Lõuna-Eesti	20	37	28	15
Elukoht	Tallinn	11	40	29	20
	suured linnad	17	40	31	12
	väikelinnad	20	34	27	19
	alevik, maa	20	44	27	9
Rahvus	eestlased	17	41	28	14
	muu rahvus	16	37	30	17
Vanus	18 - 29 aastased	13	30	34	23
	30 - 49 aastased	11	44	31	14
	50 - 64 aastased	20	44	25	11
	65 - 74 aastased	32	37	20	11
Sugu	naised	15	43	27	15
	mehed	18	38	30	14
Haridus	I taseme haridus	21	32	36	11
	II taseme haridus	17	43	24	16
	III taseme haridus	14	39	31	16
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	18	29	37	16
	201-400 €	17	40	32	11
	401-600 €	18	39	24	19
	601-800 €	18	43	21	18
	üle 800 €	11	45	33	11

Kas ja kui sageli te sõite 2013. aastal erinevaid kalatoite?
(% vastanutest)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: soolalõhe, -forell

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		5	22	37	36
Regioon	Põhja-Eesti	7	25	41	27
	Kesk-Eesti	7	25	31	37
	Kirde-Eesti	8	26	36	30
	Lääne-Eesti	4	23	42	31
	Lõuna-Eesti	1	12	29	58
Elukoht	Tallinn	7	26	40	27
	suured linnad	6	21	37	36
	väikelinnad	4	18	40	38
	alevik, maa	4	20	32	44
Rahvus	eestlased	4	21	38	37
	muu rahvus	8	23	35	34
Vanus	18 - 29 aastased	6	10	38	46
	30 - 49 aastased	3	29	38	30
	50 - 64 aastased	5	24	38	33
	65 - 74 aastased	11	16	28	45
Sugu	naised	6	21	36	37
	mehed	5	23	37	35
Haridus	I taseme haridus	4	8	29	59
	II taseme haridus	4	22	39	35
	III taseme haridus	7	28	38	27
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	7	7	22	64
	201-400 €	3	13	38	46
	401-600 €	6	25	41	28
	601-800 €	6	30	43	21
	üle 800 €	10	36	40	14

Kas ja kui sageli te sõite 2013. aastal erinevaid kalatoite?
(% vastanutest)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: kuivatatud, vinnutatud kala

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		3	7	27	63
Regioon	Põhja-Eesti	3	7	28	62
	Kesk-Eesti	5	1	22	72
	Kirde-Eesti	4	12	20	64
	Lääne-Eesti	7	12	38	43
	Lõuna-Eesti	0	7	26	67
Elukoht	Tallinn	4	8	31	57
	suured linnad	4	8	27	61
	väikelinnad	3	4	27	66
	alevik, maa	2	8	23	67
Rahvus	eestlased	1	5	27	67
	muu rahvus	8	12	27	53
Vanus	18 - 29 aastased	1	7	37	55
	30 - 49 aastased	5	10	30	55
	50 - 64 aastased	1	5	24	70
	65 - 74 aastased	6	4	7	83
Sugu	naised	3	7	25	65
	mehed	3	8	30	59
Haridus	I taseme haridus	6	3	32	59
	II taseme haridus	2	8	26	64
	III taseme haridus	2	8	26	64
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	4	8	36	52
	201-400 €	3	4	20	73
	401-600 €	4	9	24	63
	601-800 €	4	10	27	59
	üle 800 €	0	10	31	59

Kas ja kui sageli te sõite 2013. aastal erinevaid kalatoite?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: kalakonservid plekk-karbis (räim, sprotid, sardiinid, anšoovis õlis, tomatikastmes jms)

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		8	37	39	16
Regioon	Põhja-Eesti	5	35	38	22
	Kesk-Eesti	16	40	34	10
	Kirde-Eesti	3	48	40	9
	Lääne-Eesti	12	38	41	9
	Lõuna-Eesti	12	36	40	12
Elukoht	Tallinn	4	32	42	22
	suured linnad	7	46	36	11
	väikelinnad	13	32	44	11
	alevik, maa	11	42	33	14
Rahvus	eestlased	9	38	37	16
	muu rahvus	7	35	43	15
Vanus	18 - 29 aastased	7	37	39	17
	30 - 49 aastased	6	41	39	14
	50 - 64 aastased	10	33	40	17
	65 - 74 aastased	13	38	35	14
Sugu	naised	9	30	44	17
	mehed	8	44	34	14
Haridus	I taseme haridus	12	45	40	3
	II taseme haridus	7	39	38	16
	III taseme haridus	7	31	40	22
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	10	38	44	8
	201-400 €	9	42	38	11
	401-600 €	7	43	30	20
	601-800 €	8	31	43	18
	üle 800 €	5	34	40	21

Kas ja kui sageli te sõite 2013. aastal erinevaid kalatoite?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: kalapreservid plekk-karbis (Tallinna kilud, Balti vürtsikilud, soolaheeringas, tuunikala, soolalõhe õlis jt)

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		5	32	38	25
Regioon	Põhja-Eesti	5	28	42	25
	Kesk-Eesti	4	41	28	27
	Kirde-Eesti	1	23	32	44
	Lääne-Eesti	7	29	35	29
	Lõuna-Eesti	7	39	39	15
Elukoht	Tallinn	4	27	39	30
	suured linnad	3	30	28	39
	väikelinnad	8	26	47	19
	alevik, maa	6	40	37	17
Rahvus	eestlased	6	35	39	20
	muu rahvus	2	24	38	36
Vanus	18 - 29 aastased	3	31	34	32
	30 - 49 aastased	4	33	42	21
	50 - 64 aastased	7	31	37	25
	65 - 74 aastased	10	28	38	24
Sugu	naised	5	29	42	24
	mehed	5	35	34	26
Haridus	I taseme haridus	7	35	37	21
	II taseme haridus	4	31	40	25
	III taseme haridus	5	29	37	29
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	6	14	47	33
	201-400 €	3	38	34	25
	401-600 €	6	31	37	26
	601-800 €	3	40	28	29
	üle 800 €	5	32	39	24

Kas ja kui sageli te sõite 2013. aastal erinevaid kalatoite?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: kalakulinaariatooted lahtiselt, klaas- või plastpakendis (räimed marinaadis, silgusült, heeringa fileetükid erinevates kastmetes, kala tarrendis jt)

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		3	22	37	38
Regioon	Põhja-Eesti	1	22	36	41
	Kesk-Eesti	1	36	33	30
	Kirde-Eesti	3	17	33	47
	Lääne-Eesti	4	23	47	26
	Lõuna-Eesti	8	17	37	38
Elukoht	Tallinn	1	22	36	41
	suured linnad	4	15	38	43
	väikelinnad	5	27	33	35
	alevik, maa	4	21	40	35
Rahvus	eestlased	4	25	40	31
	muu rahvus	3	15	30	52
Vanus	18 - 29 aastased	3	26	31	40
	30 - 49 aastased	2	22	41	35
	50 - 64 aastased	4	20	38	38
	65 - 74 aastased	7	16	35	42
Sugu	naised	4	25	38	33
	mehed	3	18	35	44
Haridus	I taseme haridus	3	17	19	61
	II taseme haridus	4	24	40	32
	III taseme haridus	4	21	40	35
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	4	14	31	51
	201-400 €	3	20	36	41
	401-600 €	2	20	45	33
	601-800 €	4	26	33	37
	üle 800 €	3	24	40	33

Kas ja kui sageli te sõite 2013. aastal erinevaid kalatoite?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: kalapulgad ja kalaburgerid (külmutatud, paneeritud)

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		7	28	37	28
Regioon	Põhja-Eesti	4	25	42	29
	Kesk-Eesti	1	34	44	21
	Kirde-Eesti	8	30	35	27
	Lääne-Eesti	8	33	35	24
	Lõuna-Eesti	11	28	30	31
Elukoht	Tallinn	3	23	41	33
	suured linnad	8	30	34	28
	väikelinnad	13	26	36	25
	alevik, maa	5	33	38	24
Rahvus	eestlased	6	29	38	27
	muu rahvus	9	26	35	30
Vanus	18 - 29 aastased	8	37	33	22
	30 - 49 aastased	5	29	43	23
	50 - 64 aastased	6	23	36	35
	65 - 74 aastased	9	20	35	36
Sugu	naised	8	26	37	29
	mehed	5	30	39	26
Haridus	I taseme haridus	6	25	39	30
	II taseme haridus	9	31	37	23
	III taseme haridus	5	26	37	32
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	7	42	29	22
	201-400 €	9	28	41	22
	401-600 €	7	26	38	29
	601-800 €	5	30	39	26
	üle 800 €	1	24	33	42

Kas ja kui sageli te sõite 2013. aastal erinevaid kalatoite?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: krabipulgad ja –nuudlid (makra)

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		6	29	37	28
Regioon	Põhja-Eesti	5	32	40	23
	Kesk-Eesti	4	33	36	27
	Kirde-Eesti	8	31	36	25
	Lääne-Eesti	5	29	38	28
	Lõuna-Eesti	6	23	32	39
Elukoht	Tallinn	5	30	42	23
	suured linnad	6	30	37	27
	väikelinnad	8	28	35	29
	alevik, maa	4	29	35	32
Rahvus	eestlased	4	28	38	30
	muu rahvus	9	31	36	24
Vanus	18 - 29 aastased	6	34	36	24
	30 - 49 aastased	3	34	42	21
	50 - 64 aastased	7	26	33	34
	65 - 74 aastased	9	18	34	39
Sugu	naised	6	30	38	26
	mehed	4	28	38	30
Haridus	I taseme haridus	2	33	25	40
	II taseme haridus	8	28	37	27
	III taseme haridus	4	29	43	24
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	5	36	27	32
	201-400 €	5	27	42	26
	401-600 €	6	27	44	23
	601-800 €	8	32	37	23
	üle 800 €	5	28	36	31

Kas ja kui sageli te sõite 2013. aastal erinevaid kalatoite?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: krevetid, krabid, vähid

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		1	11	28	60
Regioon	Põhja-Eesti	0	16	34	50
	Kesk-Eesti	0	5	26	69
	Kirde-Eesti	6	8	29	57
	Lääne-Eesti	0	9	24	67
	Lõuna-Eesti	0	4	20	76
Elukoht	Tallinn	0	18	36	46
	suured linnad	2	10	26	62
	väikelinnad	2	8	29	61
	alevik, maa	0	5	20	75
Rahvus	eestlased	0	8	27	65
	muu rahvus	2	16	31	51
Vanus	18 - 29 aastased	2	15	27	56
	30 - 49 aastased	1	14	34	51
	50 - 64 aastased	1	5	25	69
	65 - 74 aastased	0	4	19	77
Sugu	naised	1	11	29	59
	mehed	1	10	28	61
Haridus	I taseme haridus	0	8	21	71
	II taseme haridus	1	9	21	69
	III taseme haridus	1	13	40	46
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	0	15	8	77
	201-400 €	0	10	18	72
	401-600 €	1	9	37	53
	601-800 €	4	20	31	45
	üle 800 €	1	14	38	47

Kas ja kui sageli te sõite 2013. aastal erinevaid kalatoite?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: molluskid jt mereannid (kalmaarid, rannakarbid jt)

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		0	3	17	80
Regioon	Põhja-Eesti	0	4	24	72
	Kesk-Eesti	0	1	4	95
	Kirde-Eesti	0	7	19	74
	Lääne-Eesti	0	1	10	89
	Lõuna-Eesti	0	1	9	90
Elukoht	Tallinn	0	5	24	71
	suured linnad	0	2	20	78
	väikelinnad	0	3	12	85
	alevik, maa	0	2	9	89
Rahvus	eestlased	0	2	13	85
	muu rahvus	0	6	23	71
Vanus	18 - 29 aastased	0	5	20	75
	30 - 49 aastased	0	4	19	77
	50 - 64 aastased	0	2	13	85
	65 - 74 aastased	1	2	5	92
Sugu	naised	0	4	16	80
	mehed	0	2	16	82
Haridus	I taseme haridus	0	0	11	89
	II taseme haridus	0	2	10	88
	III taseme haridus	0	6	26	68
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	0	1	6	93
	201-400 €	0	1	9	90
	401-600 €	0	3	24	73
	601-800 €	0	8	22	70
	üle 800 €	0	5	28	67

Kas ja kui sageli te sõite 2013. aastal erinevaid kalatoite?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: kaaviar (tuuraliste mari), kalamari (lõhe, forelli, siia jms mari), kaaviariasendajad (toodetud kalast), v.a valgu-mari

		Vähemalt kord või paar nädalas	Vähemalt korra kuus	Harvem	Ei söönud üldse
Keskmiselt		0	4	29	67
Regioon	Põhja-Eesti	0	5	39	56
	Kesk-Eesti	0	2	16	82
	Kirde-Eesti	0	7	34	59
	Lääne-Eesti	0	1	24	75
	Lõuna-Eesti	0	3	14	83
Elukoht	Tallinn	1	6	45	48
	suured linnad	0	7	28	65
	väikelinnad	0	1	26	73
	alevik, maa	0	3	14	83
Rahvus	eestlased	0	3	24	73
	muu rahvus	1	7	39	53
Vanus	18 - 29 aastased	0	4	26	70
	30 - 49 aastased	0	5	33	62
	50 - 64 aastased	0	5	29	66
	65 - 74 aastased	0	2	22	76
Sugu	naised	0	4	32	64
	mehed	0	5	25	70
Haridus	I taseme haridus	0	1	15	84
	II taseme haridus	0	3	25	72
	III taseme haridus	0	7	40	53
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	0	2	12	86
	201-400 €	0	2	21	77
	401-600 €	1	3	34	62
	601-800 €	0	9	35	56
	üle 800 €	0	6	42	52

Lisa 4.5

Kuidas on muutunud teie kala ja kalatoodete söömine võrreldes sellega, mis oli 5 aastat tagasi?
(% vastanutest)

Road värskest ja jahutatud kalast (v.a kalafileeid): räim, kilu jt odavamad kalad

		Söön roh- kem	Söön sama palju	Söön vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		7	42	37	14
Regioon	Põhja-Eesti	6	44	36	14
	Kesk-Eesti	7	51	34	8
	Kirde-Eesti	2	34	47	17
	Lääne-Eesti	6	52	33	9
	Lõuna-Eesti	11	37	38	14
Elukoht	Tallinn	7	41	38	14
	suured linnad	5	32	48	15
	väikelinnad	7	41	33	19
	alevik, maa	8	50	33	9
Rahvus	eestlased	9	47	33	11
	muu rahvus	2	34	45	19
Vanus	18 - 29 aastased	8	32	43	17
	30 - 49 aastased	5	47	32	16
	50 - 64 aastased	6	44	41	9
	65 - 74 aastased	11	45	33	11
Sugu	naised	7	40	40	13
	mehed	7	45	34	14
Haridus	I taseme haridus	5	35	45	15
	II taseme haridus	5	45	36	14
	III taseme haridus	10	44	34	12
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	8	28	48	16
	201-400 €	5	43	37	15
	401-600 €	8	44	35	13
	601-800 €	5	44	32	19
	üle 800 €	7	48	38	7

Kuidas on muutunud teie kala ja kalatoodete söömine võrreldes sellega, mis oli 5 aastat tagasi?
(% vastanutest)

Road värsket ja jahutatud kalast (v.a kalafileeid): lest, karpkala, ahven, makrell/skumbria, tursk jt keskmise kallidusega kalad

		Söön roh- kem	Söön sama palju	Söön vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		5	38	38	19
Regioon	Põhja-Eesti	7	39	36	18
	Kesk-Eesti	3	41	37	19
	Kirde-Eesti	6	39	44	11
	Lääne-Eesti	6	51	34	9
	Lõuna-Eesti	1	27	42	30
Elukoht	Tallinn	5	37	40	18
	suured linnad	2	33	47	18
	väikelinnad	5	38	36	21
	alevik, maa	7	40	32	21
Rahvus	eestlased	5	39	35	21
	muu rahvus	5	36	43	16
Vanus	18 - 29 aastased	8	33	36	23
	30 - 49 aastased	5	44	33	18
	50 - 64 aastased	3	35	45	17
	65 - 74 aastased	4	32	42	22
Sugu	naised	5	37	39	19
	mehed	5	39	36	20
Haridus	I taseme haridus	2	25	48	25
	II taseme haridus	4	35	42	19
	III taseme haridus	7	46	30	17
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	0	30	53	17
	201-400 €	3	36	48	13
	401-600 €	5	42	30	23
	601-800 €	6	35	32	27
	üle 800 €	9	53	28	10

Kuidas on muutunud teie kala ja kalatoodete söömine võrreldes sellega, mis oli 5 aastat tagasi?
(% vastanutest)

Road värsket ja jahutatud kalast (v.a kalafileeid): lõhe, forell, koha jt kallimad kalad

		Söön roh- kem	Söön sama palju	Söön vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		21	33	30	16
Regioon	Põhja-Eesti	25	38	26	11
	Kesk-Eesti	20	31	30	19
	Kirde-Eesti	17	28	44	11
	Lääne-Eesti	24	36	27	13
	Lõuna-Eesti	16	25	32	27
Elukoht	Tallinn	24	41	25	10
	suured linnad	14	25	44	17
	väikelinnad	23	32	26	19
	alevik, maa	21	30	30	19
Rahvus	eestlased	24	34	27	15
	muu rahvus	16	31	34	19
Vanus	18 - 29 aastased	25	35	28	12
	30 - 49 aastased	24	36	24	16
	50 - 64 aastased	19	32	35	14
	65 - 74 aastased	12	25	38	25
Sugu	naised	23	33	28	16
	mehed	19	33	32	16
Haridus	I taseme haridus	15	25	20	40
	II taseme haridus	17	33	37	13
	III taseme haridus	29	37	26	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	3	24	39	34
	201-400 €	14	30	37	19
	401-600 €	25	39	23	13
	601-800 €	33	36	23	8
	üle 800 €	33	44	17	6

Kuidas on muutunud teie kala ja kalatoodete söömine võrreldes sellega, mis oli 5 aastat tagasi?
(% vastanutest)

Road külmutatud kalast (v.a kalafileed): räim, kilu jt odavamad kalad

		Söön roh- kem	Söön sama palju	Söön vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		2	26	34	38
Regioon	Põhja-Eesti	1	31	31	37
	Kesk-Eesti	1	24	36	39
	Kirde-Eesti	0	23	41	36
	Lääne-Eesti	4	26	42	28
	Lõuna-Eesti	3	20	33	44
Elukoht	Tallinn	2	33	30	35
	suured linnad	2	19	40	39
	väikelinnad	3	20	33	44
	alevik, maa	2	27	35	36
Rahvus	eestlased	3	29	31	37
	muu rahvus	0	21	39	40
Vanus	18 - 29 aastased	1	24	41	34
	30 - 49 aastased	1	30	31	38
	50 - 64 aastased	3	24	32	41
	65 - 74 aastased	3	25	32	40
Sugu	naised	2	26	34	38
	mehed	2	26	33	39
Haridus	I taseme haridus	3	23	45	29
	II taseme haridus	2	26	31	41
	III taseme haridus	1	29	32	38
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	5	21	44	30
	201-400 €	2	21	44	33
	401-600 €	2	29	25	44
	601-800 €	1	25	32	42
	üle 800 €	1	30	34	35

Kuidas on muutunud teie kala ja kalatoodete söömine võrreldes sellega, mis oli 5 aastat tagasi?
(% vastanutest)

**Road külmutatud kalast (v.a kalafileed): lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise
kallidusega kalad**

		Söön roh- kem	Söön sama palju	Söön vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		4	27	38	31
Regioon	Põhja-Eesti	3	34	36	27
	Kesk-Eesti	1	21	39	39
	Kirde-Eesti	10	29	40	21
	Lääne-Eesti	5	29	36	30
	Lõuna-Eesti	2	17	41	40
Elukoht	Tallinn	4	34	37	25
	suured linnad	5	20	44	31
	väikelinnad	5	27	37	31
	alevik, maa	3	25	36	36
Rahvus	eestlased	3	27	36	34
	muu rahvus	5	29	42	24
Vanus	18 - 29 aastased	4	26	44	26
	30 - 49 aastased	4	31	34	31
	50 - 64 aastased	3	27	39	31
	65 - 74 aastased	4	22	36	38
Sugu	naised	4	28	40	28
	mehed	3	26	37	34
Haridus	I taseme haridus	1	13	51	35
	II taseme haridus	5	28	35	32
	III taseme haridus	3	34	36	27
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	2	19	52	27
	201-400 €	6	26	37	31
	401-600 €	3	33	33	31
	601-800 €	5	24	41	30
	üle 800 €	2	35	31	32

Kuidas on muutunud teie kala ja kalatoodete söömine võrreldes sellega, mis oli 5 aastat tagasi?
(% vastanutest)

Road külmutatud kalast (v.a kalafileed): lõhe, forell, koha jt kallimad kalad

		Söön roh- kem	Söön sama palju	Söön vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		4	22	34	40
Regioon	Põhja-Eesti	4	28	32	36
	Kesk-Eesti	1	14	36	49
	Kirde-Eesti	8	19	42	31
	Lääne-Eesti	4	28	34	34
	Lõuna-Eesti	2	14	31	53
Elukoht	Tallinn	4	29	31	36
	suured linnad	2	14	42	42
	väikelinnad	6	21	31	42
	alevik, maa	3	20	33	44
Rahvus	eestlased	3	23	33	41
	muu rahvus	5	21	34	40
Vanus	18 - 29 aastased	5	23	31	41
	30 - 49 aastased	3	29	32	36
	50 - 64 aastased	5	17	36	42
	65 - 74 aastased	3	12	36	49
Sugu	naised	5	24	29	42
	mehed	2	20	38	40
Haridus	I taseme haridus	0	6	38	56
	II taseme haridus	4	21	34	41
	III taseme haridus	5	31	31	33
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	0	15	32	53
	201-400 €	4	15	44	37
	401-600 €	2	28	25	45
	601-800 €	12	27	30	31
	üle 800 €	3	31	38	28

Kuidas on muutunud teie kala ja kalatoodete söömine võrreldes sellega, mis oli 5 aastat tagasi?
(% vastanutest)

Kalafileed (värsked, jahutatud, külmutatud): räim, kilu jt odavamad kalad

		Söön roh- kem	Söön sama palju	Söön vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		5	35	33	27
Regioon	Põhja-Eesti	4	37	34	25
	Kesk-Eesti	4	37	29	30
	Kirde-Eesti	3	27	36	34
	Lääne-Eesti	9	28	36	27
	Lõuna-Eesti	7	35	31	27
Elukoht	Tallinn	4	38	32	26
	suured linnad	5	32	34	29
	väikelinnad	6	31	33	30
	alevik, maa	6	34	34	26
Rahvus	eestlased	7	37	31	25
	muu rahvus	1	27	40	32
Vanus	18 - 29 aastased	4	35	36	25
	30 - 49 aastased	5	37	30	28
	50 - 64 aastased	5	32	37	26
	65 - 74 aastased	8	31	29	32
Sugu	naised	5	34	35	26
	mehed	6	35	30	29
Haridus	I taseme haridus	4	31	40	25
	II taseme haridus	5	34	35	26
	III taseme haridus	6	37	27	30
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	3	34	41	22
	201-400 €	4	31	35	30
	401-600 €	5	35	30	30
	601-800 €	6	36	28	30
	üle 800 €	9	45	23	23

Kuidas on muutunud teie kala ja kalatoodete söömine võrreldes sellega, mis oli 5 aastat tagasi?
(% vastanutest)

Kalafileed (värsked, jahutatud, külmutatud): lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad

		Söön roh- kem	Söön sama palju	Söön vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		7	34	35	24
Regioon	Põhja-Eesti	7	41	33	19
	Kesk-Eesti	3	34	30	33
	Kirde-Eesti	9	30	44	17
	Lääne-Eesti	6	36	35	23
	Lõuna-Eesti	5	22	38	35
Elukoht	Tallinn	6	40	37	17
	suured linnad	6	24	46	24
	väikelinnad	8	30	34	28
	alevik, maa	6	36	29	29
Rahvus	eestlased	7	35	31	27
	muu rahvus	4	34	45	17
Vanus	18 - 29 aastased	9	35	32	24
	30 - 49 aastased	7	39	34	20
	50 - 64 aastased	5	29	40	26
	65 - 74 aastased	6	26	34	34
Sugu	naised	7	35	37	21
	mehed	6	32	34	28
Haridus	I taseme haridus	1	27	46	26
	II taseme haridus	7	32	35	26
	III taseme haridus	8	40	31	21
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	1	28	51	20
	201-400 €	9	35	34	22
	401-600 €	7	35	30	28
	601-800 €	9	25	43	23
	üle 800 €	8	49	23	20

Kuidas on muutunud teie kala ja kalatoodete söömine võrreldes sellega, mis oli 5 aastat tagasi?
(% vastanutest)

Kalafileed (värsked, jahutatud, külmutatud): lõhe, forell, koha jt kallimad kalad

		Söön roh- kem	Söön sama palju	Söön vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		15	29	34	22
Regioon	Põhja-Eesti	20	35	31	14
	Kesk-Eesti	10	28	31	31
	Kirde-Eesti	13	22	44	21
	Lääne-Eesti	15	36	34	15
	Lõuna-Eesti	9	21	34	36
Elukoht	Tallinn	17	36	31	16
	suured linnad	9	21	47	23
	väikelinnad	20	24	29	27
	alevik, maa	13	30	33	24
Rahvus	eestlased	16	31	32	21
	muu rahvus	13	25	38	24
Vanus	18 - 29 aastased	22	30	24	24
	30 - 49 aastased	15	34	36	15
	50 - 64 aastased	13	26	36	25
	65 - 74 aastased	7	22	38	33
Sugu	naised	17	29	32	22
	mehed	13	30	35	22
Haridus	I taseme haridus	4	21	40	35
	II taseme haridus	15	25	38	22
	III taseme haridus	19	39	26	16
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	6	17	36	41
	201-400 €	11	22	42	25
	401-600 €	15	38	29	18
	601-800 €	26	38	22	14
	üle 800 €	23	41	29	7

Kuidas on muutunud teie kala ja kalatoodete söömine võrreldes sellega, mis oli 5 aastat tagasi?
(% vastanutest)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: suitsuräim, suitsukilu, suitsuheeringas jt odavamad kalad

		Söön roh- kem	Söön sama palju	Söön vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		6	35	40	19
Regioon	Põhja-Eesti	4	36	39	21
	Kesk-Eesti	7	39	38	16
	Kirde-Eesti	1	31	48	20
	Lääne-Eesti	12	37	35	16
	Lõuna-Eesti	8	34	41	17
Elukoht	Tallinn	4	37	41	18
	suured linnad	7	29	47	17
	väikelinnad	6	34	38	22
	alevik, maa	7	39	35	19
Rahvus	eestlased	8	38	36	18
	muu rahvus	1	30	48	21
Vanus	18 - 29 aastased	13	29	35	23
	30 - 49 aastased	3	42	36	19
	50 - 64 aastased	3	32	47	18
	65 - 74 aastased	9	36	40	15
Sugu	naised	4	33	45	18
	mehed	9	38	33	20
Haridus	I taseme haridus	10	31	36	23
	II taseme haridus	5	34	44	17
	III taseme haridus	4	41	36	19
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	6	28	46	20
	201-400 €	9	37	38	16
	401-600 €	6	37	36	21
	601-800 €	4	40	33	23
	üle 800 €	3	42	41	14

Kuidas on muutunud teie kala ja kalatoodete söömine võrreldes sellega, mis oli 5 aastat tagasi?
(% vastanutest)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: suitsulest, suitsukarpkala, suitsumakrell/-skumbria jt keskmise kallidusega kalad

		Söön roh- kem	Söön sama palju	Söön vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		5	32	38	25
Regioon	Põhja-Eesti	6	34	35	25
	Kesk-Eesti	0	43	35	22
	Kirde-Eesti	6	24	47	23
	Lääne-Eesti	3	40	36	21
	Lõuna-Eesti	6	25	40	29
Elukoht	Tallinn	4	36	35	25
	suured linnad	4	26	43	27
	väikelinnad	8	28	42	22
	alevik, maa	5	34	34	27
Rahvus	eestlased	6	37	33	24
	muu rahvus	3	23	47	27
Vanus	18 - 29 aastased	12	33	27	28
	30 - 49 aastased	5	38	36	21
	50 - 64 aastased	1	27	46	26
	65 - 74 aastased	3	23	42	32
Sugu	naised	6	32	39	23
	mehed	4	33	36	27
Haridus	I taseme haridus	1	20	37	42
	II taseme haridus	6	32	40	22
	III taseme haridus	6	38	35	21
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	1	21	48	30
	201-400 €	6	28	40	26
	401-600 €	9	35	29	27
	601-800 €	7	38	33	22
	üle 800 €	6	38	34	22

Kuidas on muutunud teie kala ja kalatoodete söömine võrreldes sellega, mis oli 5 aastat tagasi?
(% vastanutest)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: suitsulõhe, -forell jt kallimad kalad

		Söön roh- kem	Söön sama palju	Söön vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		7	28	34	31
Regioon	Põhja-Eesti	9	31	32	28
	Kesk-Eesti	0	39	35	26
	Kirde-Eesti	6	26	35	33
	Lääne-Eesti	2	34	32	32
	Lõuna-Eesti	6	20	37	37
Elukoht	Tallinn	9	33	32	26
	suured linnad	3	22	38	37
	väikelinnad	5	27	39	29
	alevik, maa	7	29	30	34
Rahvus	eestlased	7	33	32	28
	muu rahvus	6	18	37	39
Vanus	18 - 29 aastased	11	25	30	34
	30 - 49 aastased	6	37	33	24
	50 - 64 aastased	4	25	37	34
	65 - 74 aastased	4	17	36	43
Sugu	naised	8	30	33	29
	mehed	5	28	34	33
Haridus	I taseme haridus	0	21	18	61
	II taseme haridus	6	25	42	27
	III taseme haridus	10	36	31	23
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	0	19	29	52
	201-400 €	4	17	43	36
	401-600 €	9	33	30	28
	601-800 €	16	29	32	23
	üle 800 €	9	40	31	20

Kuidas on muutunud teie kala ja kalatoodete söömine võrreldes sellega, mis oli 5 aastat tagasi?
(% vastanutest)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: soola-, vürtsikilu, räim

		Söön roh- kem	Söön sama palju	Söön vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		8	49	29	14
Regioon	Põhja-Eesti	6	50	30	14
	Kesk-Eesti	5	58	27	10
	Kirde-Eesti	6	46	28	20
	Lääne-Eesti	8	47	34	11
	Lõuna-Eesti	11	46	28	15
Elukoht	Tallinn	5	49	29	17
	suured linnad	6	43	31	20
	väikelinnad	9	46	33	12
	alevik, maa	9	55	27	9
Rahvus	eestlased	9	52	25	14
	muu rahvus	4	44	38	14
Vanus	18 - 29 aastased	14	39	28	19
	30 - 49 aastased	4	56	28	12
	50 - 64 aastased	6	51	31	12
	65 - 74 aastased	8	50	29	13
Sugu	naised	8	47	34	11
	mehed	7	51	25	17
Haridus	I taseme haridus	7	50	25	18
	II taseme haridus	7	48	33	12
	III taseme haridus	9	49	27	15
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	6	44	26	24
	201-400 €	3	51	34	12
	401-600 €	11	49	29	11
	601-800 €	11	52	22	15
	üle 800 €	7	59	23	11

Kuidas on muutunud teie kala ja kalatoodete söömine võrreldes sellega, mis oli 5 aastat tagasi?
(% vastanutest)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: soolaheeringas

		Söön roh- kem	Söön sama palju	Söön vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		11	53	26	10
Regioon	Põhja-Eesti	10	56	25	9
	Kesk-Eesti	8	53	29	10
	Kirde-Eesti	8	54	32	6
	Lääne-Eesti	7	56	31	6
	Lõuna-Eesti	16	47	21	16
Elukoht	Tallinn	8	56	24	12
	suured linnad	8	52	32	8
	väikelinnad	11	47	29	13
	alevik, maa	14	56	22	8
Rahvus	eestlased	13	54	22	11
	muu rahvus	6	51	34	9
Vanus	18 - 29 aastased	16	44	27	13
	30 - 49 aastased	8	54	28	10
	50 - 64 aastased	9	59	24	8
	65 - 74 aastased	13	53	23	11
Sugu	naised	11	52	28	9
	mehed	11	54	23	12
Haridus	I taseme haridus	9	47	35	9
	II taseme haridus	10	52	28	10
	III taseme haridus	13	56	19	12
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	6	48	35	11
	201-400 €	11	56	29	4
	401-600 €	13	55	20	12
	601-800 €	13	55	17	15
	üle 800 €	11	61	22	6

Kuidas on muutunud teie kala ja kalatoodete söömine võrreldes sellega, mis oli 5 aastat tagasi?
(% vastanutest)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: soolalõhe, -forell

		Söön roh- kem	Söön sama palju	Söön vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		14	27	32	27
Regioon	Põhja-Eesti	21	29	30	20
	Kesk-Eesti	6	40	28	26
	Kirde-Eesti	14	25	30	31
	Lääne-Eesti	15	29	36	20
	Lõuna-Eesti	6	20	33	41
Elukoht	Tallinn	18	32	31	19
	suured linnad	10	20	37	33
	väikelinnad	16	28	28	28
	alevik, maa	12	26	32	30
Rahvus	eestlased	14	30	31	25
	muu rahvus	14	21	36	29
Vanus	18 - 29 aastased	19	16	28	37
	30 - 49 aastased	16	33	34	17
	50 - 64 aastased	11	30	32	27
	65 - 74 aastased	9	23	29	39
Sugu	naised	16	27	33	24
	mehed	13	27	31	29
Haridus	I taseme haridus	5	15	32	48
	II taseme haridus	15	23	38	24
	III taseme haridus	18	39	24	19
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	6	19	26	49
	201-400 €	9	14	45	32
	401-600 €	21	32	27	20
	601-800 €	21	40	22	17
	üle 800 €	20	43	26	11

Kuidas on muutunud teie kala ja kalatoodete söömine võrreldes sellega, mis oli 5 aastat tagasi?
(% vastanutest)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: kuivatatud, vinnutatud kala

		Söön roh- kem	Söön sama palju	Söön vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		4	24	27	45
Regioon	Põhja-Eesti	4	24	28	44
	Kesk-Eesti	0	16	32	52
	Kirde-Eesti	9	16	28	47
	Lääne-Eesti	9	35	24	32
	Lõuna-Eesti	1	25	25	49
Elukoht	Tallinn	5	24	31	40
	suured linnad	3	19	32	46
	väikelinnad	5	28	25	42
	alevik, maa	4	23	22	51
Rahvus	eestlased	2	23	27	48
	muu rahvus	8	25	28	39
Vanus	18 - 29 aastased	7	32	26	35
	30 - 49 aastased	6	26	28	40
	50 - 64 aastased	0	18	30	52
	65 - 74 aastased	2	11	22	65
Sugu	naised	5	24	26	45
	mehed	4	23	29	44
Haridus	I taseme haridus	1	20	30	49
	II taseme haridus	5	19	32	44
	III taseme haridus	5	31	20	44
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	0	31	34	35
	201-400 €	4	19	27	50
	401-600 €	7	25	24	44
	601-800 €	6	28	24	42
	üle 800 €	4	25	25	46

Kuidas on muutunud teie kala ja kalatoodete söömine võrreldes sellega, mis oli 5 aastat tagasi?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: kalakonservid plekk-karbis (räim, sprotid, sardiinid, anšoovis õlis, tomatikastmes jms)

		Söön roh- kem	Söön sama palju	Söön vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		7	43	34	16
Regioon	Põhja-Eesti	5	39	44	12
	Kesk-Eesti	3	51	39	7
	Kirde-Eesti	5	32	51	12
	Lääne-Eesti	9	53	33	5
	Lõuna-Eesti	12	36	45	7
Elukoht	Tallinn	6	38	44	12
	suured linnad	4	35	53	8
	väikelinnad	9	34	45	12
	alevik, maa	8	49	38	5
Rahvus	eestlased	8	44	41	7
	muu rahvus	5	32	49	14
Vanus	18 - 29 aastased	13	33	48	6
	30 - 49 aastased	4	49	38	9
	50 - 64 aastased	5	37	48	10
	65 - 74 aastased	9	36	42	13
Sugu	naised	6	38	48	8
	mehed	8	43	39	10
Haridus	I taseme haridus	6	30	57	7
	II taseme haridus	9	40	41	10
	III taseme haridus	4	46	40	10
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	5	39	49	7
	201-400 €	5	34	53	8
	401-600 €	8	41	37	14
	601-800 €	11	37	43	9
	üle 800 €	4	52	35	9

Kuidas on muutunud teie kala ja kalatoodete söömine võrreldes sellega, mis oli 5 aastat tagasi?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: kalapreservid plekk-karbis (Tallinna kilud, Balti vürtsikilud, soolaheeringas, tuunikala, soolalõhe õlis jt)

		Söön roh- kem	Söön sama palju	Söön vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		7	43	34	16
Regioon	Põhja-Eesti	6	41	36	17
	Kesk-Eesti	2	53	31	14
	Kirde-Eesti	7	25	39	29
	Lääne-Eesti	3	48	33	16
	Lõuna-Eesti	11	50	29	10
Elukoht	Tallinn	6	39	38	17
	suured linnad	4	39	36	21
	väikelinnad	10	43	28	19
	alevik, maa	6	50	33	11
Rahvus	eestlased	8	48	34	10
	muu rahvus	4	34	33	29
Vanus	18 - 29 aastased	13	33	40	14
	30 - 49 aastased	5	55	26	14
	50 - 64 aastased	5	39	36	20
	65 - 74 aastased	4	37	41	18
Sugu	naised	6	46	34	14
	mehed	8	41	33	18
Haridus	I taseme haridus	3	41	42	14
	II taseme haridus	8	43	32	17
	III taseme haridus	7	44	32	17
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	4	51	31	14
	201-400 €	6	34	42	18
	401-600 €	7	44	29	20
	601-800 €	14	39	30	17
	üle 800 €	9	51	31	9

Kuidas on muutunud teie kala ja kalatoodete söömine võrreldes sellega, mis oli 5 aastat tagasi?
(% vastanutest)

**Muud kalatooted: kalakulinaariatooted lahtiselt, klaas- või plastpakendis (räimed marinaadis, silgusült, heeringa fileetükid erineva-
tes kastmetes, kala tarrendis jt)**

		Söön roh- kem	Söön sama palju	Söön vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		9	33	37	21
Regioon	Põhja-Eesti	7	37	35	21
	Kesk-Eesti	4	34	39	23
	Kirde-Eesti	7	16	49	28
	Lääne-Eesti	8	46	29	17
	Lõuna-Eesti	15	28	39	18
Elukoht	Tallinn	4	38	37	21
	suured linnad	7	22	46	25
	väikelinnad	13	29	36	22
	alevik, maa	13	35	33	19
Rahvus	eestlased	11	36	36	17
	muu rahvus	5	25	41	29
Vanus	18 - 29 aastased	17	23	42	18
	30 - 49 aastased	7	44	32	17
	50 - 64 aastased	7	29	39	25
	65 - 74 aastased	6	25	41	28
Sugu	naised	9	34	39	18
	mehed	9	31	36	24
Haridus	I taseme haridus	3	16	57	24
	II taseme haridus	10	34	35	21
	III taseme haridus	10	38	32	20
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	3	31	51	15
	201-400 €	9	26	44	21
	401-600 €	10	31	35	24
	601-800 €	15	32	26	27
	üle 800 €	8	56	26	10

Kuidas on muutunud teie kala ja kalatoodete söömine võrreldes sellega, mis oli 5 aastat tagasi?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: kalapulgad ja kalaburgerid (külmutatud, paneeritud)

		Söön roh- kem	Söön sama palju	Söön vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		9	32	41	18
Regioon	Põhja-Eesti	7	33	43	17
	Kesk-Eesti	1	42	41	16
	Kirde-Eesti	4	34	44	18
	Lääne-Eesti	22	25	37	16
	Lõuna-Eesti	14	29	36	21
Elukoht	Tallinn	3	34	46	17
	suured linnad	8	31	44	17
	väikelinnad	16	28	34	22
	alevik, maa	12	34	37	17
Rahvus	eestlased	9	32	43	16
	muu rahvus	10	33	35	22
Vanus	18 - 29 aastased	21	24	38	17
	30 - 49 aastased	9	39	38	14
	50 - 64 aastased	4	28	48	20
	65 - 74 aastased	2	32	37	29
Sugu	naised	11	32	41	16
	mehed	8	32	40	20
Haridus	I taseme haridus	9	18	46	27
	II taseme haridus	12	34	38	16
	III taseme haridus	6	37	41	16
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	9	43	26	22
	201-400 €	13	23	49	15
	401-600 €	10	39	32	19
	601-800 €	11	31	43	15
	üle 800 €	2	31	50	17

Kuidas on muutunud teie kala ja kalatoodete söömine võrreldes sellega, mis oli 5 aastat tagasi?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: krabipulgad ja –nuudlid (makra)

		Söön roh- kem	Söön sama palju	Söön vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		7	38	35	20
Regioon	Põhja-Eesti	5	44	35	16
	Kesk-Eesti	2	37	39	22
	Kirde-Eesti	8	35	41	16
	Lääne-Eesti	15	37	26	22
	Lõuna-Eesti	7	29	35	29
Elukoht	Tallinn	4	41	39	16
	suured linnad	4	30	48	18
	väikelinnad	10	35	32	23
	alevik, maa	9	41	25	25
Rahvus	eestlased	6	39	34	21
	muu rahvus	8	37	36	19
Vanus	18 - 29 aastased	11	39	28	22
	30 - 49 aastased	7	43	36	14
	50 - 64 aastased	5	34	39	22
	65 - 74 aastased	4	28	32	36
Sugu	naised	9	38	33	20
	mehed	4	38	37	21
Haridus	I taseme haridus	4	25	42	29
	II taseme haridus	8	39	33	20
	III taseme haridus	6	44	33	17
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	2	34	36	28
	201-400 €	9	39	34	18
	401-600 €	11	39	33	17
	601-800 €	7	35	42	16
	üle 800 €	1	50	30	19

Kuidas on muutunud teie kala ja kalatoodete söömine võrreldes sellega, mis oli 5 aastat tagasi?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: krevetid, krabid, vähid

		Söön roh- kem	Söön sama palju	Söön vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		7	24	23	46
Regioon	Põhja-Eesti	9	32	21	38
	Kesk-Eesti	3	15	30	52
	Kirde-Eesti	9	15	28	48
	Lääne-Eesti	10	25	21	44
	Lõuna-Eesti	3	15	24	58
Elukoht	Tallinn	9	34	24	33
	suured linnad	6	14	30	50
	väikelinnad	5	22	27	46
	alevik, maa	7	19	18	56
Rahvus	eestlased	7	26	21	46
	muu rahvus	8	20	28	44
Vanus	18 - 29 aastased	11	29	13	47
	30 - 49 aastased	10	30	26	34
	50 - 64 aastased	3	16	29	52
	65 - 74 aastased	1	11	23	65
Sugu	naised	8	26	22	44
	mehed	6	21	25	48
Haridus	I taseme haridus	0	11	29	60
	II taseme haridus	9	19	23	49
	III taseme haridus	9	35	21	35
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	0	18	26	56
	201-400 €	7	11	28	54
	401-600 €	10	32	20	38
	601-800 €	12	29	25	34
	üle 800 €	11	35	20	34

Kuidas on muutunud teie kala ja kalatoodete söömine võrreldes sellega, mis oli 5 aastat tagasi?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: molluskid jt mereannid (kalmaarid, rannakarbid jt)

		Söön roh- kem	Söön sama palju	Söön vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		5	18	17	60
Regioon	Põhja-Eesti	7	23	18	52
	Kesk-Eesti	2	12	19	67
	Kirde-Eesti	8	16	17	59
	Lääne-Eesti	0	24	13	63
	Lõuna-Eesti	2	10	19	69
Elukoht	Tallinn	9	24	19	48
	suured linnad	4	14	19	63
	väikelinnad	2	16	18	64
	alevik, maa	3	16	15	66
Rahvus	eestlased	5	20	16	59
	muu rahvus	5	14	21	60
Vanus	18 - 29 aastased	9	18	12	61
	30 - 49 aastased	6	25	17	52
	50 - 64 aastased	1	13	24	62
	65 - 74 aastased	1	7	15	77
Sugu	naised	6	19	19	56
	mehed	4	17	16	63
Haridus	I taseme haridus	7	4	7	82
	II taseme haridus	3	16	21	60
	III taseme haridus	6	27	18	49
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	0	11	24	65
	201-400 €	1	10	13	76
	401-600 €	5	23	13	59
	601-800 €	9	26	20	45
	üle 800 €	7	28	21	44

Kuidas on muutunud teie kala ja kalatoodete söömine võrreldes sellega, mis oli 5 aastat tagasi?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: kaaviar (tuuraliste mari), kalamari (lõhe, forelli, siia jms mari), kaaviariasendajad (toodetud kalast), v.a valgu-mari

		Söön roh- kem	Söön sama palju	Söön vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		6	21	23	50
Regioon	Põhja-Eesti	10	28	22	40
	Kesk-Eesti	1	17	19	63
	Kirde-Eesti	9	18	27	46
	Lääne-Eesti	2	23	16	59
	Lõuna-Eesti	2	12	25	61
Elukoht	Tallinn	11	30	25	34
	suured linnad	3	15	30	52
	väikelinnad	6	20	18	56
	alevik, maa	3	16	19	62
Rahvus	eestlased	6	21	19	54
	muu rahvus	7	22	30	41
Vanus	18 - 29 aastased	11	20	14	55
	30 - 49 aastased	8	27	23	42
	50 - 64 aastased	3	19	28	50
	65 - 74 aastased	1	10	22	67
Sugu	naised	9	23	21	47
	mehed	4	19	24	53
Haridus	I taseme haridus	7	7	6	80
	II taseme haridus	6	17	27	50
	III taseme haridus	7	33	24	36
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	0	19	20	61
	201-400 €	3	8	21	68
	401-600 €	5	29	20	46
	601-800 €	13	25	28	34
	üle 800 €	9	34	24	33

Lisa 4.6

Kui te sööte mõningaid kalatooted praegu rohkem kui 5 aastat tagasi, siis mis põhjusel?
(% vastanutest)

		Kala ja kalatooted on praegu odavamad	Kala ja kala- toidete valik kaupluses, turul on prae- gu suurem	Kalaroogade valik toitlus- tus-asutustes on praegu suurem	Kala ja kalatoodete kätte- saadavus üldiselt on parem	Kala ja kalatoodete kvaliteet on paranenud
Keskmiselt		4	26	8	21	14
Regioon	Põhja-Eesti	3	25	9	19	17
	Kesk-Eesti	2	20	7	29	17
	Kirde-Eesti	2	22	3	21	8
	Lääne-Eesti	7	41	9	31	11
	Lõuna-Eesti	6	25	7	18	10
Elukoht	Tallinn	3	26	8	19	14
	suured linnad	5	27	6	23	8
	väikelinnad	6	25	11	24	13
	alevik, maa	3	27	7	20	15
Rahvus	eestlased	4	29	9	23	14
	muu rahvus	3	21	6	17	11
Vanus	18 - 29 aastased	9	33	5	24	14
	30 - 49 aastased	3	27	11	23	16
	50 - 64 aastased	1	23	6	19	12
	65 - 74 aastased	4	20	6	16	8
Sugu	naised	3	25	8	20	12
	mehed	5	27	8	23	16
Haridus	I taseme haridus	5	27	8	22	14
	II taseme haridus	4	25	7	20	12
	III taseme haridus	3	28	9	22	16
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	3	14	3	10	7
	201-400 €	7	26	4	23	9
	401-600 €	4	34	11	26	19
	601-800 €	2	23	7	19	15
	üle 800 €	5	43	15	30	23

Kui te sööte mõningaid kalatooteid praegu rohkem kui 5 aastat tagasi, siis mis põhjusel? järg
(% vastanutest)

		Kala ja kalatooted on praegu maitsvamad	Endale meeldib kalaroogasid valmistada	Söön teadlikult rohkem kala, sest see on tervislik	Söön rohkem kala liha asemel (liha asendaja)	Maitse-eelistused on muutunud, on tekkinud kalaisu	Muu vastus
Keskmiselt		9	20	36	15	22	5
Regioon	Põhja-Eesti	12	20	42	16	28	6
	Kesk-Eesti	10	26	39	14	16	3
	Kirde-Eesti	6	13	24	17	19	4
	Lääne-Eesti	6	15	30	13	17	3
	Lõuna-Eesti	5	22	33	16	19	5
Elukoht	Tallinn	9	12	38	14	29	5
	suured linnad	5	12	25	15	15	2
	väikelinnad	12	33	42	19	22	6
	alevik, maa	7	23	36	15	19	5
Rahvus	eestlased	9	20	37	14	23	5
	muu rahvus	8	20	35	18	21	5
Vanus	18 - 29 aastased	10	25	43	22	33	4
	30 - 49 aastased	10	16	33	11	24	7
	50 - 64 aastased	7	20	35	15	17	3
	65 - 74 aastased	6	20	35	17	11	6
Sugu	naised	8	19	36	15	24	6
	mehed	9	20	36	16	21	4
Haridus	I taseme haridus	16	35	32	22	23	4
	II taseme haridus	7	17	37	12	22	4
	III taseme haridus	7	15	39	16	23	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	3	23	23	22	9	4
	201-400 €	4	18	38	11	25	7
	401-600 €	11	25	43	17	26	3
	601-800 €	8	14	42	10	29	7
	üle 800 €	15	19	37	21	18	6

Lisa 4.7

Kui te sööte mõningaid kalatooteid praegu vähem kui 5 aastat tagasi, siis mis põhjusel?
(% vastanutest)

		Kala ja kalatooted on praegu kallimad	Kala ja kalatoodete valik kaupluses, turul on praegu väiksem	Kalaroogade valik toitlustus-asutustes on praegu väiksem	Kala ja kalatoodete kättesaadavus üldiselt on kehvem, sest kala müüakse kaugel	Kala ja kalatoodete kvaliteet on praegu halb või halvenenud
Keskmiselt		59	11	7	16	9
Regioon	Põhja-Eesti	58	15	8	11	12
	Kesk-Eesti	64	9	6	25	6
	Kirde-Eesti	63	11	6	5	11
	Lääne-Eesti	52	3	4	16	5
	Lõuna-Eesti	58	9	5	28	5
Elukoht	Tallinn	57	15	9	10	13
	suured linnad	66	9	9	10	9
	väikelinnad	62	9	6	18	4
	alevik, maa	54	10	3	24	8
Rahvus	eestlased	55	9	5	18	5
	muu rahvus	65	16	10	13	15
Vanus	18 - 29 aastased	58	7	6	17	6
	30 - 49 aastased	53	11	6	14	9
	50 - 64 aastased	66	15	7	17	11
	65 - 74 aastased	61	13	8	20	8
Sugu	naised	58	9	5	17	10
	mehed	58	13	8	15	7
Haridus	I taseme haridus	74	7	6	26	4
	II taseme haridus	61	13	8	18	7
	III taseme haridus	47	11	6	9	13
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	75	13	10	29	8
	201-400 €	67	13	6	17	9
	401-600 €	48	14	7	14	11
	601-800 €	47	5	6	7	4
	üle 800 €	44	10	5	11	6

Kui te sööte mõningaid kalatooteid praegu vähem kui 5 aastat tagasi, siis mis põhjusel? järg
(% vastanutest)

		Kala ja kalatooted pole enam nii maitsvad	Kalaroogade valmistamine on aja- ja töömahukas	Söön teadlikult rohkem köögivilju, taimetoitu	Maitseelistused on muutunud, pole enam kalaisu	Muu vastus
Keskmiselt		8	14	14	6	4
Regioon	Põhja-Eesti	7	17	15	7	3
	Kesk-Eesti	8	12	12	4	6
	Kirde-Eesti	15	6	22	5	4
	Lääne-Eesti	3	8	9	5	4
	Lõuna-Eesti	8	16	13	8	3
Elukoht	Tallinn	8	14	14	8	3
	suured linnad	12	13	18	3	3
	väikelinnad	8	13	18	10	4
	alevik, maa	6	15	10	4	4
Rahvus	eestlased	5	17	11	6	4
	muu rahvus	14	8	21	7	2
Vanus	18 - 29 aastased	7	26	16	9	1
	30 - 49 aastased	6	10	11	6	4
	50 - 64 aastased	9	11	16	6	5
	65 - 74 aastased	11	11	16	5	3
Sugu	naised	8	15	16	6	4
	mehed	8	13	13	7	3
Haridus	I taseme haridus	8	14	17	2	2
	II taseme haridus	6	14	14	7	3
	III taseme haridus	10	14	13	9	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	6	5	19	3	2
	201-400 €	10	15	14	4	4
	401-600 €	8	19	13	6	3
	601-800 €	5	10	17	18	3
	üle 800 €	4	12	8	10	8

Lisa 4.8

Palun hinnake ligikaudu, kui suure osa viimase aasta jooksul teie poolt söödud kalast sõite te kodus, kui suure osa toitlustusasutustes ja külas viibides?
(keskmine %)

		Kodus	Toitlustusasutustes	Külaskäikudel
Keskmiselt		76	11	13
Regioon	Põhja-Eesti	73	13	14
	Kesk-Eesti	78	10	12
	Kirde-Eesti	83	8	10
	Lääne-Eesti	79	10	11
	Lõuna-Eesti	79	9	13
Elukoht	Tallinn	72	13	15
	suured linnad	82	8	10
	väikelinnad	75	12	13
	alevik, maa	79	10	11
Rahvus	eestlased	76	11	13
	muu rahvus	77	10	13
Vanus	18 - 29 aastased	68	13	19
	30 - 49 aastased	75	12	13
	50 - 64 aastased	81	9	9
	65 - 74 aastased	85	6	9
Sugu	naised	75	11	14
	mehed	78	10	12
Haridus	I taseme haridus	80	5	14
	II taseme haridus	82	8	11
	III taseme haridus	74	13	13
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	71	16	14
	201-400 €	69	20	11
	401-600 €	82	8	10
	601-800 €	76	9	16
	üle 800 €	74	15	11

Kust ostate või saate kala ja kalatooteid teie (teie pere)?

(ostukohtade osakaalud ostetud või tasuta saadud kala ja kalatoodete kogustest, keskmised %-des)

Värske ja jahutatud kala (v.a kalafileed): räim, kilu jt odavamad kalad

		Kauplustest	Turult	Kalurilt, kala-kasvatajalt, kala-kaupmehelt	Püüame (teeme) ise, saame tuttavatelt	Ei osta, tarbi, vastamata (%)
Keskmiselt		54	28	13	5	15
Regioon	Põhja-Eesti	56	28	11	5	14
	Kesk-Eesti	53	20	24	3	13
	Kirde-Eesti	55	29	10	6	30
	Lääne-Eesti	36	27	26	11	13
	Lõuna-Eesti	60	30	7	3	9
Elukoht	Tallinn	58	35	5	2	15
	suured linnad	55	35	6	4	22
	väikelinnad	63	22	9	6	16
	alevik, maa	45	22	26	7	9
Rahvus	eestlased	52	27	16	5	10
	muu rahvus	59	31	5	5	25
Vanus	18 - 29 aastased	60	23	13	4	13
	30 - 49 aastased	56	27	11	6	13
	50 - 64 aastased	47	31	17	5	15
	65 - 74 aastased	54	33	10	3	18
Sugu	naised	56	29	10	5	12
	mehed	53	26	16	5	17
Haridus	I taseme haridus	49	22	21	8	21
	II taseme haridus	54	28	13	5	11
	III taseme haridus	56	31	9	4	14
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	65	20	9	6	12
	201-400 €	54	21	20	5	17
	401-600 €	49	34	13	4	13
	601-800 €	55	28	11	6	10
	üle 800 €	64	26	6	4	11

Kust ostate või saate kala ja kalatooteid teie (teie pere)?

(ostukohtade osakaalud ostetud või tasuta saadud kala ja kalatoodete kogustest, keskmised %-des)

Värske ja jahutatud kala (v.a kalafileed): lest, karpkala, ahven, makrell/skumbria, tursk jt keskmise kallidusega kalad

		Kauplustest	Turult	Kalurilt, kala-kasvatajalt, kala-kaupmehelt	Püüame (teeme) ise, saame tuttavatelt	Ei osta, tarbi, vastamata (%)
Keskmiselt		50	19	17	14	22
Regioon	Põhja-Eesti	52	21	15	12	16
	Kesk-Eesti	39	18	30	13	35
	Kirde-Eesti	61	15	8	16	19
	Lääne-Eesti	34	13	35	18	25
	Lõuna-Eesti	49	22	14	15	28
Elukoht	Tallinn	56	25	9	10	18
	suured linnad	53	22	10	15	28
	väikelinnad	51	15	18	16	20
	alevik, maa	39	14	30	17	24
Rahvus	eestlased	50	17	20	13	23
	muu rahvus	49	23	12	16	20
Vanus	18 - 29 aastased	46	19	19	16	17
	30 - 49 aastased	49	18	18	15	16
	50 - 64 aastased	52	22	17	9	24
	65 - 74 aastased	49	18	15	18	43
Sugu	naised	51	17	16	16	22
	mehed	48	21	19	12	22
Haridus	I taseme haridus	45	19	26	10	32
	II taseme haridus	49	18	17	16	22
	III taseme haridus	52	20	14	14	15
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	50	16	17	17	22
	201-400 €	41	15	23	21	27
	401-600 €	43	26	18	13	20
	601-800 €	56	21	13	10	13
	üle 800 €	62	14	14	10	12

Kust ostate või saate kala ja kalatooteid teie (teie pere)?
(ostukohtade osakaalud ostetud või tasuta saadud kala ja kalatoodete kogustest, keskmised %-des)

Värske ja jahutatud kala (v.a kalafileed): lõhe, forell, koha jt kallimad kalad

		Kauplustest	Turult	Kalurilt, kala- kasvatajalt, kala- kaupmehelt	Püüame (teeme) ise, saame tutta- vatelt	Ei osta, tarbi, vas- tamata (%)
Keskmiselt		74	11	10	5	19
Regioon	Põhja-Eesti	79	11	7	3	11
	Kesk-Eesti	61	10	22	7	29
	Kirde-Eesti	68	10	13	9	15
	Lääne-Eesti	61	9	17	13	24
	Lõuna-Eesti	78	12	6	4	28
Elukoht	Tallinn	82	13	3	2	12
	suured linnad	70	11	10	9	22
	väikelinnad	69	8	18	5	23
	alevik, maa	71	10	12	7	22
Rahvus	eestlased	75	11	9	5	18
	muu rahvus	71	11	11	7	20
Vanus	18 - 29 aastased	72	11	9	8	14
	30 - 49 aastased	76	10	9	5	13
	50 - 64 aastased	74	11	12	3	19
	65 - 74 aastased	76	11	7	6	43
Sugu	naised	78	10	5	7	19
	mehed	70	12	14	4	18
Haridus	I taseme haridus	65	8	22	5	40
	II taseme haridus	72	12	9	7	16
	III taseme haridus	80	11	5	4	10
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	66	11	13	10	37
	201-400 €	71	9	10	10	28
	401-600 €	73	13	10	4	8
	601-800 €	73	13	9	5	5
	üle 800 €	78	11	10	1	6

Kust ostate või saate kala ja kalatooteid teie (teie pere)?
(ostukohtade osakaalud ostetud või tasuta saadud kala ja kalatoodete kogustest, keskmised %-des)

Külmutatud kala (v.a kalafileed): räim, kilu jt odavamad kalad

		Kauplustest	Turult	Kalurilt, kala- kasvatajalt, kala- kaupmehelt	Püüame (teeme) ise, saame tutta- vatelt	Ei osta, tarbi, vas- tamata (%)
Keskmiselt		78	16	4	2	43
Regioon	Põhja-Eesti	79	16	3	2	40
	Kesk-Eesti	81	9	9	1	39
	Kirde-Eesti	75	15	8	2	44
	Lääne-Eesti	72	18	5	5	53
	Lõuna-Eesti	77	21	2	0	45
Elukoht	Tallinn	77	19	3	1	39
	suured linnad	66	27	5	2	46
	väikelinnad	84	11	1	4	46
	alevik, maa	81	11	7	1	43
Rahvus	eestlased	80	14	4	2	41
	muu rahvus	73	22	4	1	47
Vanus	18 - 29 aastased	81	14	2	3	43
	30 - 49 aastased	80	15	4	1	32
	50 - 64 aastased	71	21	6	2	48
	65 - 74 aastased	80	13	5	2	61
Sugu	naised	79	16	3	2	45
	mehed	77	16	5	2	41
Haridus	I taseme haridus	71	19	8	2	58
	II taseme haridus	79	14	4	3	39
	III taseme haridus	78	18	3	1	38
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	79	13	5	3	31
	201-400 €	73	15	8	4	51
	401-600 €	73	21	5	1	42
	601-800 €	78	19	1	2	34
	üle 800 €	87	8	3	2	38

Kust ostate või saate kala ja kalatooteid teie (teie pere)?

(ostukohtade osakaalud ostetud või tasuta saadud kala ja kalatoodete kogustest, keskmised %-des)

Külmutatud kala (v.a kalafileed): lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad

		Kauplustest	Turult	Kalurilt, kala-kasvatajalt, kala-kaupmehelt	Püüame (teeme) ise, saame tuttavatelt	Ei osta, tarbi, vastamata (%)
Keskmiselt		76	14	5	5	33
Regioon	Põhja-Eesti	74	16	4	6	27
	Kesk-Eesti	73	6	18	3	36
	Kirde-Eesti	76	14	2	8	23
	Lääne-Eesti	84	8	4	4	46
	Lõuna-Eesti	78	15	3	4	43
Elukoht	Tallinn	75	19	3	3	26
	suured linnad	70	21	2	7	32
	väikelinnad	82	8	4	6	40
	alevik, maa	76	7	9	8	37
Rahvus	eestlased	79	10	6	5	36
	muu rahvus	71	21	2	6	28
Vanus	18 - 29 aastased	78	15	2	5	36
	30 - 49 aastased	75	13	5	7	24
	50 - 64 aastased	78	15	4	3	32
	65 - 74 aastased	69	13	10	8	54
Sugu	naised	79	13	3	5	31
	mehed	72	15	7	6	36
Haridus	I taseme haridus	66	15	11	8	53
	II taseme haridus	76	14	4	6	29
	III taseme haridus	80	13	3	4	26
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	70	16	4	10	29
	201-400 €	78	13	3	6	47
	401-600 €	74	15	6	5	35
	601-800 €	78	16	3	3	22
	üle 800 €	82	11	4	3	23

Kust ostate või saate kala ja kalatooteid teie (teie pere)?

(ostukohtade osakaalud ostetud või tasuta saadud kala ja kalatoodete kogustest, keskmised %-des)

Külmutatud kala (v.a kalafileed): lõhe, forell, koha jt kallimad kalad

		Kauplustest	Turult	Kalurilt, kala-kasvatajalt, kala-kaupmehelt	Püüame (teeme) ise, saame tuttavatelt	Ei osta, tarbi, vastamata (%)
Keskmiselt		80	9	6	5	41
Regioon	Põhja-Eesti	84	9	3	4	33
	Kesk-Eesti	73	7	14	6	58
	Kirde-Eesti	75	7	9	9	32
	Lääne-Eesti	82	4	11	3	47
	Lõuna-Eesti	74	15	5	6	51
Elukoht	Tallinn	86	10	1	3	32
	suured linnad	71	15	6	8	41
	väikelinnad	78	5	13	4	48
	alevik, maa	79	7	7	7	46
Rahvus	eestlased	82	7	7	4	42
	muu rahvus	76	13	5	6	40
Vanus	18 - 29 aastased	76	8	6	10	40
	30 - 49 aastased	82	9	4	5	31
	50 - 64 aastased	76	12	10	2	43
	65 - 74 aastased	87	6	3	4	65
Sugu	naised	84	7	3	6	41
	mehed	76	11	9	4	41
Haridus	I taseme haridus	64	13	18	5	58
	II taseme haridus	81	7	6	6	39
	III taseme haridus	83	10	3	4	33
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	70	13	5	12	45
	201-400 €	77	7	8	8	52
	401-600 €	81	11	4	4	41
	601-800 €	71	13	9	7	23
	üle 800 €	87	5	7	1	28

Kust ostate või saate kala ja kalatooteid teie (teie pere)?
(ostukohtade osakaalud ostetud või tasuta saadud kala ja kalatoodete kogustest, keskmised %-des)

Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud): räim, kilu jt odavamad kalad

		Kauplustest	Turult	Kalurilt, kala- kasvatajalt, kala- kaupmehelt	Püüame (teeme) ise, saame tuttavatelt	Ei osta, tarbi, vastamata (%)
Keskmiselt		75	16	6	3	34
Regioon	Põhja-Eesti	76	15	6	3	29
	Kesk-Eesti	73	8	17	2	38
	Kirde-Eesti	71	16	9	4	44
	Lääne-Eesti	66	15	11	8	40
	Lõuna-Eesti	76	21	1	2	34
Elukoht	Tallinn	75	20	4	1	26
	suured linnad	66	26	5	3	40
	väikelinnad	85	7	6	2	39
	alevik, maa	71	13	10	6	35
Rahvus	eestlased	75	15	6	4	30
	muu rahvus	73	20	6	1	42
Vanus	18 - 29 aastased	79	14	2	5	29
	30 - 49 aastased	75	16	6	3	25
	50 - 64 aastased	69	17	11	3	38
	65 - 74 aastased	74	21	4	1	55
Sugu	naised	76	17	5	2	33
	mehed	72	16	7	5	35
Haridus	I taseme haridus	66	16	15	3	51
	II taseme haridus	76	15	5	4	29
	III taseme haridus	76	17	4	3	30
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	79	13	6	2	24
	201-400 €	77	10	9	4	50
	401-600 €	67	22	8	3	32
	601-800 €	74	20	2	4	22
	üle 800 €	85	10	3	2	21

Kust ostate või saate kala ja kalatooteid teie (teie pere)?
(ostukohtade osakaalud ostetud või tasuta saadud kala ja kalatoodete kogustest, keskmised %-des)

Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud): lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad

		Kauplustest	Turult	Kalurilt, kala- kasvatajalt, kala- kaupmehelt	Püüame (teeme) ise, saame tuttavatelt	Ei osta, tarbi, vastamata (%)
Keskmiselt		74	13	6	7	31
Regioon	Põhja-Eesti	76	13	4	7	21
	Kesk-Eesti	71	7	17	5	45
	Kirde-Eesti	75	14	5	6	28
	Lääne-Eesti	70	11	9	10	35
	Lõuna-Eesti	75	13	4	8	42
Elukoht	Tallinn	77	16	4	3	17
	suured linnad	71	17	5	7	37
	väikelinnad	79	8	5	8	43
	alevik, maa	71	9	9	11	34
Rahvus	eestlased	75	11	7	7	30
	muu rahvus	74	16	2	8	32
Vanus	18 - 29 aastased	75	13	4	8	32
	30 - 49 aastased	73	11	7	9	22
	50 - 64 aastased	75	14	7	4	29
	65 - 74 aastased	76	15	2	7	56
Sugu	naised	76	12	5	7	29
	mehed	72	14	7	7	33
Haridus	I taseme haridus	66	14	14	6	53
	II taseme haridus	76	12	4	8	25
	III taseme haridus	77	12	5	6	24
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	66	13	10	11	32
	201-400 €	78	11	3	8	45
	401-600 €	69	18	6	7	29
	601-800 €	73	13	6	8	16
	üle 800 €	85	6	5	4	18

Kust ostate või saate kala ja kalatooteid teie (teie pere)?
(ostukohtade osakaalud ostetud või tasuta saadud kala ja kalatoodete kogustest, keskmised %-des)

Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud): lõhe, forell, koha jt kallimad kalad

		Kauplustest	Turult	Kalurilt, kala- kasvatajalt, kala- kaupmehelt	Püüame (teeme) ise, saame tutta- vatelt	Ei osta, tarbi, vas- tamata (%)
Keskmiselt		80	9	6	5	29
Regioon	Põhja-Eesti	83	9	4	4	20
	Kesk-Eesti	78	3	17	2	40
	Kirde-Eesti	76	7	8	9	32
	Lääne-Eesti	74	8	9	9	34
	Lõuna-Eesti	76	13	4	7	38
Elukoht	Tallinn	85	11	2	2	16
	suured linnad	74	12	7	7	34
	väikelinnad	81	5	9	5	34
	alevik, maa	75	8	8	9	37
Rahvus	eestlased	79	9	7	5	28
	muu rahvus	80	9	4	7	32
Vanus	18 - 29 aastased	75	10	6	9	27
	30 - 49 aastased	81	8	6	5	19
	50 - 64 aastased	80	10	7	3	30
	65 - 74 aastased	84	12	2	2	59
Sugu	naised	84	8	3	5	26
	mehed	74	11	10	5	33
Haridus	I taseme haridus	68	11	18	3	59
	II taseme haridus	78	10	5	7	25
	III taseme haridus	85	8	3	4	18
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	74	10	6	10	42
	201-400 €	76	8	6	10	47
	401-600 €	79	12	6	3	18
	601-800 €	77	12	6	5	10
	üle 800 €	84	7	7	2	9

Kust ostate või saate kala ja kalatooteid teie (teie pere)?
(ostukohtade osakaalud ostetud või tasuta saadud kala ja kalatoodete kogustest, keskmised %-des)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: suitsuräim, suitsukilu, suitsuheeringas jt odavamad kalad

		Kauplustest	Turult	Kalurilt, kala- kasvatajalt, kala- kaupmehelt	Püüame (teeme) ise, saame tutta- vatelt	Ei osta, tarbi, vas- tamata (%)
Keskmiselt		71	15	6	8	25
Regioon	Põhja-Eesti	77	12	5	6	25
	Kesk-Eesti	65	13	11	11	24
	Kirde-Eesti	77	15	5	3	25
	Lääne-Eesti	59	9	12	20	33
	Lõuna-Eesti	67	22	4	7	22
Elukoht	Tallinn	77	14	5	4	24
	suured linnad	66	24	4	6	30
	väikelinnad	80	10	3	7	27
	alevik, maa	63	14	9	14	23
Rahvus	eestlased	68	15	7	10	24
	muu rahvus	78	16	2	4	27
Vanus	18 - 29 aastased	71	13	8	8	22
	30 - 49 aastased	71	13	5	11	17
	50 - 64 aastased	72	18	6	4	29
	65 - 74 aastased	74	15	5	6	45
Sugu	naised	75	15	4	6	24
	mehed	67	15	8	10	26
Haridus	I taseme haridus	67	16	6	11	36
	II taseme haridus	72	14	6	8	23
	III taseme haridus	73	15	5	7	21
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	65	18	6	11	14
	201-400 €	71	13	7	9	35
	401-600 €	67	17	8	8	27
	601-800 €	80	13	2	5	13
	üle 800 €	79	9	6	6	18

Kust ostate või saate kala ja kalatooteid teie (teie pere)?
(ostukohtade osakaalud ostetud või tasuta saadud kala ja kalatoodete kogustest, keskmised %-des)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: suitsulest, suitsukarpkala, suitsumakrell/-skumbria jt keskmise kallidusega kalad

		Kauplustest	Turult	Kalurilt, kala-kasvatajalt, kala-kaupmehelt	Püüame (teeme) ise, saame tuttavatelt	Ei osta, tarbi, vastamata (%)
Keskmiselt		64	13	9	14	30
Regioon	Põhja-Eesti	68	14	6	12	24
	Kesk-Eesti	60	11	12	17	37
	Kirde-Eesti	61	17	17	5	29
	Lääne-Eesti	52	7	14	27	32
	Lõuna-Eesti	64	16	5	15	38
Elukoht	Tallinn	70	15	6	9	23
	suured linnad	57	18	11	14	31
	väikelinnad	66	9	6	19	36
	alevik, maa	58	12	12	18	34
Rahvus	eestlased	61	12	10	17	29
	muu rahvus	70	17	5	8	33
Vanus	18 - 29 aastased	67	10	8	15	26
	30 - 49 aastased	58	14	9	19	18
	50 - 64 aastased	70	15	8	7	36
	65 - 74 aastased	68	15	8	9	57
Sugu	naised	68	11	9	12	31
	mehed	59	16	8	17	30
Haridus	I taseme haridus	61	13	7	19	56
	II taseme haridus	62	14	9	15	25
	III taseme haridus	67	13	9	11	22
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	57	15	12	16	38
	201-400 €	62	14	7	17	43
	401-600 €	62	14	9	15	22
	601-800 €	68	16	4	12	17
	üle 800 €	65	10	12	13	15

Kust ostate või saate kala ja kalatooteid teie (teie pere)?
(ostukohtade osakaalud ostetud või tasuta saadud kala ja kalatoodete kogustest, keskmised %-des)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: suitsulõhe, suitsuforell jt kallimad kalad

		Kauplustest	Turult	Kalurilt, kala-kasvatajalt, kala-kaupmehelt	Püüame (teeme) ise, saame tuttavatelt	Ei osta, tarbi, vastamata (%)
Keskmiselt		76	10	6	8	38
Regioon	Põhja-Eesti	81	9	4	6	31
	Kesk-Eesti	71	6	10	13	42
	Kirde-Eesti	67	16	12	5	46
	Lääne-Eesti	73	7	10	10	45
	Lõuna-Eesti	73	14	2	11	44
Elukoht	Tallinn	83	10	3	4	29
	suured linnad	60	20	8	12	44
	väikelinnad	83	5	5	7	47
	alevik, maa	73	8	8	11	40
Rahvus	eestlased	76	9	6	9	35
	muu rahvus	78	13	4	5	46
Vanus	18 - 29 aastased	79	7	6	8	31
	30 - 49 aastased	75	9	6	10	27
	50 - 64 aastased	74	15	5	6	45
	65 - 74 aastased	84	10	3	3	68
Sugu	naised	81	8	5	6	37
	mehed	70	13	6	11	40
Haridus	I taseme haridus	62	14	9	15	62
	II taseme haridus	77	10	5	8	34
	III taseme haridus	80	8	6	6	29
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	65	14	9	12	44
	201-400 €	74	12	6	8	59
	401-600 €	78	10	6	6	27
	601-800 €	76	11	5	8	19
	üle 800 €	75	6	7	12	23

Kust ostate või saate kala ja kalatooteid teie (teie pere)?
(ostukohtade osakaalud ostetud või tasuta saadud kala ja kalatoodete kogustest, keskmised %-des)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: soola-, vürtsikulu, räim

		Kauplustest	Turult	Kalurilt, kala- kasvatajalt, kala- kaupmehelt	Püüame (teeme) ise, saame tuttavatelt	Ei osta, tarbi, vastamata (%)
Keskmiselt		84	8	2	6	21
Regioon	Põhja-Eesti	86	7	2	5	19
	Kesk-Eesti	88	3	5	4	17
	Kirde-Eesti	81	14	2	3	21
	Lääne-Eesti	72	6	4	18	32
	Lõuna-Eesti	86	10	1	3	21
Elukoht	Tallinn	86	9	2	3	17
	suured linnad	78	18	2	2	24
	väikelinnad	92	4	1	3	23
	alevik, maa	80	4	4	12	22
Rahvus	eestlased	85	6	3	6	20
	muu rahvus	82	13	1	4	24
Vanus	18 - 29 aastased	86	11	0	3	22
	30 - 49 aastased	82	7	3	8	12
	50 - 64 aastased	86	8	2	4	24
	65 - 74 aastased	86	7	2	5	39
Sugu	naised	88	7	1	4	18
	mehed	80	9	3	8	24
Haridus	I taseme haridus	85	7	3	5	33
	II taseme haridus	81	9	2	8	18
	III taseme haridus	87	8	1	4	17
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	75	17	4	4	14
	201-400 €	80	8	2	10	32
	401-600 €	88	5	2	5	23
	601-800 €	85	10	1	4	12
	üle 800 €	89	3	3	5	12

Kust ostate või saate kala ja kalatooteid teie (teie pere)?
(ostukohtade osakaalud ostetud või tasuta saadud kala ja kalatoodete kogustest, keskmised %-des)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: soolaheeringas

		Kauplustest	Turult	Kalurilt, kala- kasvatajalt, kala- kaupmehelt	Püüame (teeme) ise, saame tuttavatelt	Ei osta, tarbi, vastamata (%)
Keskmiselt		87	10	2	1	17
Regioon	Põhja-Eesti	87	9	2	2	16
	Kesk-Eesti	90	5	5	0	18
	Kirde-Eesti	79	18	2	1	13
	Lääne-Eesti	86	8	5	1	29
	Lõuna-Eesti	89	9	1	1	15
Elukoht	Tallinn	87	11	1	1	13
	suured linnad	79	18	2	1	17
	väikelinnad	93	6	1	0	21
	alevik, maa	86	6	5	3	19
Rahvus	eestlased	89	7	3	1	17
	muu rahvus	82	14	1	3	18
Vanus	18 - 29 aastased	89	8	2	1	22
	30 - 49 aastased	85	9	3	3	11
	50 - 64 aastased	88	10	2	0	17
	65 - 74 aastased	86	11	1	2	25
Sugu	naised	88	9	2	1	15
	mehed	86	9	3	2	20
Haridus	I taseme haridus	87	6	4	3	27
	II taseme haridus	85	11	2	2	16
	III taseme haridus	88	9	2	1	11
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	83	9	3	5	16
	201-400 €	84	13	2	1	23
	401-600 €	90	7	2	1	16
	601-800 €	86	12	2	0	9
	üle 800 €	92	7	1	0	10

Kust ostate või saate kala ja kalatooteid teie (teie pere)?
(ostukohtade osakaalud ostetud või tasuta saadud kala ja kalatoodete kogustest, keskmised %-des)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: soolalõhe, -forell

		Kauplustest	Turult	Kalurilt, kala-kasvatajalt, kala-kaupmehelt	Püüame (teeme) ise, saame tuttavatelt	Ei osta, tarbi, vastamata (%)
Keskmiselt		79	6	3	12	35
Regioon	Põhja-Eesti	84	5	2	9	27
	Kesk-Eesti	71	7	6	16	45
	Kirde-Eesti	70	14	4	12	26
	Lääne-Eesti	76	4	2	18	38
	Lõuna-Eesti	80	5	3	12	47
Elukoht	Tallinn	85	6	2	7	23
	suured linnad	74	12	3	11	36
	väikelinnad	82	5	2	11	40
	alevik, maa	74	4	4	18	41
Rahvus	eestlased	78	5	4	13	34
	muu rahvus	83	8	1	8	36
Vanus	18 - 29 aastased	82	5	2	11	35
	30 - 49 aastased	78	5	3	14	21
	50 - 64 aastased	78	8	4	10	39
	65 - 74 aastased	83	9	1	7	61
Sugu	naised	82	5	2	11	34
	mehed	76	8	4	12	36
Haridus	I taseme haridus	72	10	6	12	60
	II taseme haridus	79	6	3	12	33
	III taseme haridus	82	5	2	11	22
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	77	6	4	13	43
	201-400 €	68	10	4	18	49
	401-600 €	82	6	3	9	28
	601-800 €	80	10	1	9	15
	üle 800 €	78	4	4	14	16

Kust ostate või saate kala ja kalatooteid teie (teie pere)?
(ostukohtade osakaalud ostetud või tasuta saadud kala ja kalatoodete kogustest, keskmised %-des)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: kuivatatud, vinnutatud kala

		Kauplustest	Turult	Kalurilt, kala-kasvatajalt, kala-kaupmehelt	Püüame (teeme) ise, saame tuttavatelt	Ei osta, tarbi, vastamata (%)
Keskmiselt		54	12	8	26	47
Regioon	Põhja-Eesti	62	12	3	23	43
	Kesk-Eesti	51	13	10	26	60
	Kirde-Eesti	47	11	16	26	42
	Lääne-Eesti	44	5	9	42	39
	Lõuna-Eesti	46	16	14	24	53
Elukoht	Tallinn	60	15	3	22	40
	suured linnad	47	10	16	27	41
	väikelinnad	54	18	10	18	47
	alevik, maa	51	5	8	36	55
Rahvus	eestlased	59	6	10	25	50
	muu rahvus	47	22	4	27	40
Vanus	18 - 29 aastased	49	14	10	27	32
	30 - 49 aastased	55	10	9	26	32
	50 - 64 aastased	61	12	5	22	60
	65 - 74 aastased	47	20	3	30	81
Sugu	naised	62	12	4	22	48
	mehed	46	12	12	30	45
Haridus	I taseme haridus	50	19	12	19	56
	II taseme haridus	53	9	8	30	45
	III taseme haridus	57	12	6	25	43
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	48	24	5	23	37
	201-400 €	47	9	8	36	54
	401-600 €	50	11	16	23	48
	601-800 €	56	18	2	24	38
	üle 800 €	67	4	4	25	35

Kui teie (teie pere) sissetulekud oleksid suuremad, siis kuidas see mõjutaks teie kala ja kalatoodete ostmist(tarbimist)?
(% vastanutest)

Värske ja jahutatud kala (v.a kalafileed): räim, kilu jt odavamad kalad

		Ostaksin rohkem	Ostaksin sama palju	Ostaksin vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		20	57	5	18
Regioon	Põhja-Eesti	17	58	5	20
	Kesk-Eesti	29	56	3	12
	Kirde-Eesti	15	56	8	21
	Lääne-Eesti	12	62	3	23
	Lõuna-Eesti	27	53	5	15
Elukoht	Tallinn	16	59	4	21
	suured linnad	20	48	7	25
	väikelinnad	26	48	10	16
	alevik, maa	20	64	2	14
Rahvus	eestlased	19	61	3	17
	muu rahvus	21	50	9	20
Vanus	18 - 29 aastased	18	55	10	17
	30 - 49 aastased	19	60	3	18
	50 - 64 aastased	18	59	5	18
	65 - 74 aastased	31	44	2	23
Sugu	naised	20	57	6	17
	mehed	20	57	3	20
Haridus	I taseme haridus	37	45	1	17
	II taseme haridus	19	56	6	19
	III taseme haridus	12	65	5	18
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	45	35	9	11
	201-400 €	23	50	5	22
	401-600 €	17	61	2	20
	601-800 €	5	67	6	22
	üle 800 €	6	74	4	16

Kui teie (teie pere) sissetulekud oleksid suuremad, siis kuidas see mõjutaks teie kala ja kalatoodete ostmist?
(% vastanutest)

Värske ja jahutatud kala (v.a kalafileed): lest, karpkala, ahven, makrell/skumbria, tursk jt keskmise kallidusega kalad

		Ostaksin rohkem	Ostaksin sama palju	Ostaksin vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		39	39	3	19
Regioon	Põhja-Eesti	37	44	2	17
	Kesk-Eesti	40	35	2	23
	Kirde-Eesti	43	38	7	12
	Lääne-Eesti	34	41	5	20
	Lõuna-Eesti	41	28	5	26
Elukoht	Tallinn	40	43	2	15
	suured linnad	38	36	6	20
	väikelinnad	42	32	5	21
	alevik, maa	35	40	2	23
Rahvus	eestlased	35	40	4	21
	muu rahvus	46	36	2	16
Vanus	18 - 29 aastased	42	39	5	14
	30 - 49 aastased	38	45	2	15
	50 - 64 aastased	38	36	4	22
	65 - 74 aastased	33	29	3	35
Sugu	naised	40	39	3	18
	mehed	37	38	4	21
Haridus	I taseme haridus	34	28	8	30
	II taseme haridus	41	39	3	17
	III taseme haridus	38	44	2	16
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	49	26	11	14
	201-400 €	39	36	3	22
	401-600 €	38	40	1	21
	601-800 €	27	49	2	22
	üle 800 €	26	58	5	11

Kui teie (teie pere) sissetulekud oleksid suuremad, siis kuidas see mõjutaks teie kala ja kalatoodete ostmist?
(% vastanutest)

Värske ja jahutatud kala (v.a kalafileed): lõhe, forell, koha jt kallimad kalad

		Ostaksin rohkem	Ostaksin sama palju	Ostaksin vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		63	22	2	13
Regioon	Põhja-Eesti	65	25	1	9
	Kesk-Eesti	66	20	3	11
	Kirde-Eesti	61	21	9	9
	Lääne-Eesti	60	18	1	21
	Lõuna-Eesti	62	17	2	19
Elukoht	Tallinn	63	28	1	8
	suured linnad	52	19	9	20
	väikelinnad	71	17	1	11
	alevik, maa	63	20	1	16
Rahvus	eestlased	63	21	2	14
	muu rahvus	64	23	2	11
Vanus	18 - 29 aastased	70	17	3	10
	30 - 49 aastased	62	26	1	11
	50 - 64 aastased	62	21	3	14
	65 - 74 aastased	56	19	2	23
Sugu	naised	69	20	1	10
	mehed	57	23	3	17
Haridus	I taseme haridus	52	12	7	29
	II taseme haridus	70	18	2	10
	III taseme haridus	60	31	0	9
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	67	7	10	16
	201-400 €	68	14	2	16
	401-600 €	61	26	1	12
	601-800 €	51	40	1	8
	üle 800 €	56	37	0	7

Kui teie (teie pere) sissetulekud oleksid suuremad, siis kuidas see mõjutaks teie kala ja kalatoodete ostmist?
(% vastanutest)

Külmutatud kala (v.a kalafileed): räim, kilu jt odavamad kalad

		Ostaksin rohkem	Ostaksin sama palju	Ostaksin vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		7	42	13	38
Regioon	Põhja-Eesti	5	44	15	36
	Kesk-Eesti	16	37	11	36
	Kirde-Eesti	12	38	17	33
	Lääne-Eesti	3	44	11	42
	Lõuna-Eesti	7	39	9	45
Elukoht	Tallinn	6	49	13	32
	suured linnad	8	38	14	40
	väikelinnad	8	35	13	44
	alevik, maa	6	42	12	40
Rahvus	eestlased	6	44	11	39
	muu rahvus	8	39	16	37
Vanus	18 - 29 aastased	8	39	16	37
	30 - 49 aastased	7	51	12	30
	50 - 64 aastased	6	40	13	41
	65 - 74 aastased	7	27	11	55
Sugu	naised	6	44	15	35
	mehed	8	41	10	41
Haridus	I taseme haridus	13	31	5	51
	II taseme haridus	7	41	15	37
	III taseme haridus	4	48	15	33
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	27	31	12	30
	201-400 €	7	32	13	48
	401-600 €	2	45	14	39
	601-800 €	1	51	12	36
	üle 800 €	4	53	12	31

Kui teie (teie pere) sissetulekud oleksid suuremad, siis kuidas see mõjutaks teie kala ja kalatoodete ostmist?
(% vastanutest)

Külmutatud kala (v.a kalafilee): lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad

		Ostaksin rohkem	Ostaksin sama palju	Ostaksin vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		17	41	10	32
Regioon	Põhja-Eesti	19	45	10	26
	Kesk-Eesti	22	39	5	34
	Kirde-Eesti	22	45	17	16
	Lääne-Eesti	12	35	14	39
	Lõuna-Eesti	14	35	7	44
Elukoht	Tallinn	21	47	10	22
	suured linnad	21	37	13	29
	väikelinnad	14	36	11	39
	alevik, maa	14	40	9	37
Rahvus	eestlased	15	40	11	34
	muu rahvus	22	44	9	25
Vanus	18 - 29 aastased	19	39	11	31
	30 - 49 aastased	18	49	11	22
	50 - 64 aastased	14	40	11	35
	65 - 74 aastased	18	27	5	50
Sugu	naised	17	43	11	29
	mehed	17	38	10	35
Haridus	I taseme haridus	22	22	8	48
	II taseme haridus	19	43	10	28
	III taseme haridus	13	50	11	26
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	25	34	14	27
	201-400 €	20	34	9	37
	401-600 €	14	42	10	34
	601-800 €	5	57	7	31
	üle 800 €	14	50	13	23

Kui teie (teie pere) sissetulekud oleksid suuremad, siis kuidas see mõjutaks teie kala ja kalatoodete ostmist?
(% vastanutest)

Külmutatud kala (v.a kalafilee): lõhe, forell, koha jt kallimad kalad

		Ostaksin rohkem	Ostaksin sama palju	Ostaksin vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		26	31	9	34
Regioon	Põhja-Eesti	26	36	9	29
	Kesk-Eesti	27	31	9	33
	Kirde-Eesti	31	26	15	28
	Lääne-Eesti	19	29	11	41
	Lõuna-Eesti	24	24	6	46
Elukoht	Tallinn	27	38	9	26
	suured linnad	26	22	12	40
	väikelinnad	20	33	11	36
	alevik, maa	27	26	7	40
Rahvus	eestlased	24	30	10	36
	muu rahvus	30	32	9	29
Vanus	18 - 29 aastased	26	32	11	31
	30 - 49 aastased	26	38	11	25
	50 - 64 aastased	27	26	8	39
	65 - 74 aastased	23	17	7	53
Sugu	naised	28	31	9	32
	mehed	23	30	10	37
Haridus	I taseme haridus	23	16	7	54
	II taseme haridus	31	29	9	31
	III taseme haridus	20	41	11	28
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	35	21	10	34
	201-400 €	32	19	8	41
	401-600 €	21	34	11	34
	601-800 €	17	52	8	23
	üle 800 €	21	39	12	28

Kui teie (teie pere) sissetulekud oleksid suuremad, siis kuidas see mõjutaks teie kala ja kalatoodete ostmist?
(% vastanutest)

Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud): räim, kilu jt odavamad kalad

		Ostaksin rohkem	Ostaksin sama palju	Ostaksin vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		24	43	6	27
Regioon	Põhja-Eesti	23	47	7	23
	Kesk-Eesti	26	43	3	28
	Kirde-Eesti	18	41	9	32
	Lääne-Eesti	15	48	3	34
	Lõuna-Eesti	32	36	4	28
Elukoht	Tallinn	20	51	5	24
	suured linnad	23	40	6	31
	väikelinnad	32	38	5	25
	alevik, maa	23	41	7	29
Rahvus	eestlased	24	46	5	25
	muu rahvus	24	38	8	30
Vanus	18 - 29 aastased	28	43	11	18
	30 - 49 aastased	25	50	2	23
	50 - 64 aastased	20	42	7	31
	65 - 74 aastased	25	28	4	43
Sugu	naised	28	43	5	24
	mehed	20	43	7	30
Haridus	I taseme haridus	29	32	9	30
	II taseme haridus	25	43	5	27
	III taseme haridus	20	51	5	24
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	55	25	5	15
	201-400 €	19	33	11	37
	401-600 €	22	49	4	25
	601-800 €	11	56	6	27
	üle 800 €	17	63	2	18

Kui teie (teie pere) sissetulekud oleksid suuremad, siis kuidas see mõjutaks teie kala ja kalatoodete ostmist?
(% vastanutest)

Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud): lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad

		Ostaksin rohkem	Ostaksin sama palju	Ostaksin vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		41	34	5	20
Regioon	Põhja-Eesti	44	37	4	15
	Kesk-Eesti	39	36	5	20
	Kirde-Eesti	41	34	10	15
	Lääne-Eesti	31	37	3	29
	Lõuna-Eesti	39	27	4	30
Elukoht	Tallinn	42	42	1	15
	suured linnad	42	31	7	20
	väikelinnad	46	28	6	20
	alevik, maa	37	32	5	26
Rahvus	eestlased	37	35	5	23
	muu rahvus	49	33	3	15
Vanus	18 - 29 aastased	48	26	10	16
	30 - 49 aastased	45	40	2	13
	50 - 64 aastased	34	37	5	24
	65 - 74 aastased	30	27	2	41
Sugu	naised	46	34	3	17
	mehed	35	35	6	24
Haridus	I taseme haridus	34	29	12	25
	II taseme haridus	44	32	3	21
	III taseme haridus	41	40	2	17
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	50	24	11	15
	201-400 €	38	27	9	26
	401-600 €	39	38	2	21
	601-800 €	33	44	1	22
	üle 800 €	35	52	4	9

Kui teie (teie pere) sissetulekud oleksid suuremad, siis kuidas see mõjutaks teie kala ja kalatoodete ostmist?
(% vastanutest)

Kalafileed (värsked, jahutatud, külmutatud): lõhe, forell, koha jt kallimad kalad

		Ostaksin rohkem	Ostaksin sama palju	Ostaksin vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		59	20	4	17
Regioon	Põhja-Eesti	64	22	4	10
	Kesk-Eesti	52	26	3	19
	Kirde-Eesti	57	16	8	19
	Lääne-Eesti	51	21	5	23
	Lõuna-Eesti	55	15	3	27
Elukoht	Tallinn	65	25	0	10
	suured linnad	59	12	6	23
	väikelinnad	62	21	4	13
	alevik, maa	50	17	7	26
Rahvus	eestlased	55	20	6	19
	muu rahvus	66	19	1	14
Vanus	18 - 29 aastased	61	16	10	13
	30 - 49 aastased	63	26	2	9
	50 - 64 aastased	57	17	4	22
	65 - 74 aastased	44	15	3	38
Sugu	naised	64	18	2	16
	mehed	52	22	7	19
Haridus	I taseme haridus	43	14	15	28
	II taseme haridus	64	17	2	17
	III taseme haridus	62	26	1	11
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	58	13	12	17
	201-400 €	54	11	7	28
	401-600 €	64	22	2	12
	601-800 €	53	34	1	12
	üle 800 €	57	36	3	4

Kui teie (teie pere) sissetulekud oleksid suuremad, siis kuidas see mõjutaks teie kala ja kalatoodete ostmist?
(% vastanutest)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: suitsuräim, suitsukilu, suitsuheeringas jt odavamad kalad

		Ostaksin rohkem	Ostaksin sama palju	Ostaksin vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		22	52	5	21
Regioon	Põhja-Eesti	21	56	4	19
	Kesk-Eesti	30	39	6	25
	Kirde-Eesti	21	46	9	24
	Lääne-Eesti	15	61	2	22
	Lõuna-Eesti	25	49	5	21
Elukoht	Tallinn	17	59	4	20
	suured linnad	17	49	8	26
	väikelinnad	27	47	4	22
	alevik, maa	27	49	5	19
Rahvus	eestlased	22	56	3	19
	muu rahvus	23	45	8	24
Vanus	18 - 29 aastased	30	54	6	10
	30 - 49 aastased	17	60	3	20
	50 - 64 aastased	22	48	6	24
	65 - 74 aastased	22	36	5	37
Sugu	naised	21	52	5	22
	mehed	23	53	4	20
Haridus	I taseme haridus	33	41	4	22
	II taseme haridus	24	50	5	21
	III taseme haridus	14	61	5	20
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	48	29	7	16
	201-400 €	30	44	4	22
	401-600 €	16	57	4	23
	601-800 €	14	62	4	20
	üle 800 €	12	71	2	15

Kui teie (teie pere) sissetulekud oleksid suuremad, siis kuidas see mõjutaks teie kala ja kalatoodete ostmist?
(% vastanutest)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: suitsulest, suitsukarpkala, suitsumakrell/-skumbria jt keskmise kallidusega kalad

		Ostaksin rohkem	Ostaksin sama palju	Ostaksin vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		36	38	5	21
Regioon	Põhja-Eesti	35	44	4	17
	Kesk-Eesti	36	33	8	23
	Kirde-Eesti	33	37	10	20
	Lääne-Eesti	33	37	3	27
	Lõuna-Eesti	39	31	6	24
Elukoht	Tallinn	33	46	4	17
	suured linnad	28	34	9	29
	väikelinnad	40	38	4	18
	alevik, maa	39	34	5	22
Rahvus	eestlased	36	37	5	22
	muu rahvus	36	39	6	19
Vanus	18 - 29 aastased	49	29	8	14
	30 - 49 aastased	33	47	4	16
	50 - 64 aastased	32	38	6	24
	65 - 74 aastased	28	29	3	40
Sugu	naised	38	38	5	19
	mehed	33	39	6	22
Haridus	I taseme haridus	36	28	10	26
	II taseme haridus	42	36	4	18
	III taseme haridus	28	48	4	20
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	49	24	14	13
	201-400 €	46	27	2	25
	401-600 €	33	41	4	22
	601-800 €	27	48	4	21
	üle 800 €	23	62	4	11

Kui teie (teie pere) sissetulekud oleksid suuremad, siis kuidas see mõjutaks teie kala ja kalatoodete ostmist?
(% vastanutest)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: suitsulõhe, -forell jt kallimad kalad

		Ostaksin rohkem	Ostaksin sama palju	Ostaksin vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		48	27	4	21
Regioon	Põhja-Eesti	50	32	3	15
	Kesk-Eesti	43	24	3	30
	Kirde-Eesti	36	33	9	22
	Lääne-Eesti	46	23	4	27
	Lõuna-Eesti	49	21	4	26
Elukoht	Tallinn	46	35	3	16
	suured linnad	38	23	9	30
	väikelinnad	52	27	4	17
	alevik, maa	51	22	2	25
Rahvus	eestlased	49	25	4	22
	muu rahvus	43	32	5	20
Vanus	18 - 29 aastased	59	22	7	12
	30 - 49 aastased	49	33	4	14
	50 - 64 aastased	44	27	2	27
	65 - 74 aastased	32	20	2	46
Sugu	naised	51	26	4	19
	mehed	43	29	4	24
Haridus	I taseme haridus	41	20	6	33
	II taseme haridus	56	22	4	18
	III taseme haridus	41	38	3	18
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	56	13	13	18
	201-400 €	48	22	1	29
	401-600 €	49	31	3	17
	601-800 €	39	40	4	17
	üle 800 €	45	42	3	10

Kui teie (teie pere) sissetulekud oleksid suuremad, siis kuidas see mõjutaks teie kala ja kalatoodete ostmist?
(% vastanutest)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: soola-, vürtsikulu, räim

		Ostaksin rohkem	Ostaksin sama palju	Ostaksin vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		20	58	4	18
Regioon	Põhja-Eesti	19	62	4	15
	Kesk-Eesti	21	57	5	17
	Kirde-Eesti	17	59	3	21
	Lääne-Eesti	13	60	2	25
	Lõuna-Eesti	24	51	5	20
Elukoht	Tallinn	17	61	4	18
	suured linnad	17	51	5	27
	väikelinnad	24	60	2	14
	alevik, maa	20	58	5	17
Rahvus	eestlased	18	60	3	19
	muu rahvus	22	55	6	17
Vanus	18 - 29 aastased	32	49	3	16
	30 - 49 aastased	18	64	4	14
	50 - 64 aastased	15	60	5	20
	65 - 74 aastased	14	52	5	29
Sugu	naised	23	57	4	16
	mehed	15	60	5	20
Haridus	I taseme haridus	29	48	4	19
	II taseme haridus	22	55	4	19
	III taseme haridus	12	67	4	17
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	49	32	7	12
	201-400 €	20	57	1	22
	401-600 €	16	62	3	19
	601-800 €	9	70	4	17
	üle 800 €	9	78	3	10

Kui teie (teie pere) sissetulekud oleksid suuremad, siis kuidas see mõjutaks teie kala ja kalatoodete ostmist?
(% vastanutest)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: soolaheeringas

		Ostaksin rohkem	Ostaksin sama palju	Ostaksin vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		19	64	3	14
Regioon	Põhja-Eesti	18	66	2	14
	Kesk-Eesti	21	64	5	10
	Kirde-Eesti	22	64	2	12
	Lääne-Eesti	17	58	2	23
	Lõuna-Eesti	21	62	3	14
Elukoht	Tallinn	14	70	1	15
	suured linnad	17	63	2	18
	väikelinnad	29	55	4	12
	alevik, maa	19	64	4	13
Rahvus	eestlased	16	66	3	15
	muu rahvus	26	59	2	13
Vanus	18 - 29 aastased	29	54	3	14
	30 - 49 aastased	16	68	2	14
	50 - 64 aastased	15	69	4	12
	65 - 74 aastased	18	61	2	19
Sugu	naised	20	65	2	13
	mehed	19	63	3	15
Haridus	I taseme haridus	35	48	4	13
	II taseme haridus	19	65	2	14
	III taseme haridus	11	72	3	14
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	48	38	3	11
	201-400 €	21	63	2	14
	401-600 €	16	69	2	13
	601-800 €	8	70	4	18
	üle 800 €	12	77	1	10

Kui teie (teie pere) sissetulekud oleksid suuremad, siis kuidas see mõjutaks teie kala ja kalatoodete ostmist?
(% vastanutest)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: soolalõhe, -forell

		Ostaksin rohkem	Ostaksin sama palju	Ostaksin vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		42	32	3	23
Regioon	Põhja-Eesti	47	33	2	18
	Kesk-Eesti	37	40	3	20
	Kirde-Eesti	44	29	8	19
	Lääne-Eesti	39	32	3	26
	Lõuna-Eesti	34	28	4	34
Elukoht	Tallinn	47	33	1	19
	suured linnad	34	31	5	30
	väikelinnad	47	32	5	16
	alevik, maa	38	31	3	28
Rahvus	eestlased	39	33	4	24
	muu rahvus	50	29	2	19
Vanus	18 - 29 aastased	46	32	6	16
	30 - 49 aastased	44	36	2	18
	50 - 64 aastased	41	32	2	25
	65 - 74 aastased	34	19	4	43
Sugu	naised	47	30	2	21
	mehed	37	34	5	24
Haridus	I taseme haridus	34	25	8	33
	II taseme haridus	50	27	3	20
	III taseme haridus	37	42	2	19
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	48	20	9	23
	201-400 €	40	27	4	29
	401-600 €	45	34	1	20
	601-800 €	38	42	3	17
	üle 800 €	39	47	4	10

Kui teie (teie pere) sissetulekud oleksid suuremad, siis kuidas see mõjutaks teie kala ja kalatoodete ostmist?
(% vastanutest)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: kuivatatud, vinnutatud kala

		Ostaksin rohkem	Ostaksin sama palju	Ostaksin vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		12	33	7	48
Regioon	Põhja-Eesti	9	37	8	46
	Kesk-Eesti	16	28	4	52
	Kirde-Eesti	10	33	13	44
	Lääne-Eesti	13	35	2	50
	Lõuna-Eesti	14	25	6	55
Elukoht	Tallinn	10	43	4	43
	suured linnad	15	31	9	45
	väikelinnad	16	30	9	45
	alevik, maa	9	25	8	58
Rahvus	eestlased	8	32	7	53
	muu rahvus	19	35	7	39
Vanus	18 - 29 aastased	25	31	14	30
	30 - 49 aastased	10	45	5	40
	50 - 64 aastased	7	27	4	62
	65 - 74 aastased	4	16	7	73
Sugu	naised	13	32	6	49
	mehed	10	33	9	48
Haridus	I taseme haridus	15	20	11	54
	II taseme haridus	12	31	8	49
	III taseme haridus	9	42	4	45
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	29	20	17	34
	201-400 €	11	23	11	55
	401-600 €	11	37	1	51
	601-800 €	6	43	6	45
	üle 800 €	5	51	2	42

Kui teie (teie pere) sissetulekud oleksid suuremad, siis kuidas see mõjutaks teie kala ja kalatoodete ostmist?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: kalakonservid plekk-karbis (räim, sprotid, sardiinid, anšoovis õlis, tomatikastmes jms)

		Ostaksin rohkem	Ostaksin sama palju	Ostaksin vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		21	54	9	16
Regioon	Põhja-Eesti	19	54	11	16
	Kesk-Eesti	23	55	7	15
	Kirde-Eesti	25	50	8	17
	Lääne-Eesti	15	61	7	17
	Lõuna-Eesti	23	55	6	16
Elukoht	Tallinn	18	57	9	16
	suured linnad	16	55	7	22
	väikelinnad	29	51	10	10
	alevik, maa	20	54	9	17
Rahvus	eestlased	18	58	8	16
	muu rahvus	26	47	10	17
Vanus	18 - 29 aastased	34	39	15	12
	30 - 49 aastased	17	64	6	13
	50 - 64 aastased	16	55	9	20
	65 - 74 aastased	19	52	4	25
Sugu	naised	22	54	9	15
	mehed	19	55	8	18
Haridus	I taseme haridus	36	45	7	12
	II taseme haridus	22	51	10	17
	III taseme haridus	11	63	9	17
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	47	35	6	12
	201-400 €	22	47	15	16
	401-600 €	16	60	7	17
	601-800 €	15	56	10	19
	üle 800 €	10	73	5	12

Kui teie (teie pere) sissetulekud oleksid suuremad, siis kuidas see mõjutaks teie kala ja kalatoodete ostmist?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: kalapreservid plekk-karbis (Tallinna kilud, Balti võrtsikilud, soolaheeringas, tuunikala, soolalõhe õlis jt)

		Ostaksin rohkem	Ostaksin sama palju	Ostaksin vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		19	54	8	19
Regioon	Põhja-Eesti	16	54	11	19
	Kesk-Eesti	18	57	6	19
	Kirde-Eesti	24	44	5	27
	Lääne-Eesti	15	52	6	27
	Lõuna-Eesti	23	57	6	14
Elukoht	Tallinn	16	59	6	19
	suured linnad	16	49	4	31
	väikelinnad	26	47	13	14
	alevik, maa	18	55	9	18
Rahvus	eestlased	16	60	7	17
	muu rahvus	24	43	9	24
Vanus	18 - 29 aastased	30	41	14	15
	30 - 49 aastased	17	65	5	13
	50 - 64 aastased	15	54	9	22
	65 - 74 aastased	13	46	3	38
Sugu	naised	20	55	8	17
	mehed	17	53	8	22
Haridus	I taseme haridus	33	38	9	20
	II taseme haridus	18	54	9	19
	III taseme haridus	12	61	7	20
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	45	27	11	17
	201-400 €	20	45	14	21
	401-600 €	13	61	6	20
	601-800 €	15	54	7	24
	üle 800 €	9	73	5	13

Kui teie (teie pere) sissetulekud oleksid suuremad, siis kuidas see mõjutaks teie kala ja kalatoodete ostmist?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: kalakulinaariatooted lahtiselt, klaas- või plastpakendis (räimed marinaadis, silgusilt, heeringa fileetükid erinevates kastmetes, kala tarrendis jt)

		Ostaksin rohkem	Ostaksin sama palju	Ostaksin vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		30	40	6	24
Regioon	Põhja-Eesti	28	40	7	25
	Kesk-Eesti	26	42	7	25
	Kirde-Eesti	35	35	9	21
	Lääne-Eesti	26	43	4	27
	Lõuna-Eesti	36	38	3	23
Elukoht	Tallinn	27	43	5	25
	suured linnad	31	38	5	26
	väikelinnad	36	34	8	22
	alevik, maa	29	41	6	24
Rahvus	eestlased	31	42	5	22
	muu rahvus	29	34	8	29
Vanus	18 - 29 aastased	47	30	11	12
	30 - 49 aastased	27	49	5	19
	50 - 64 aastased	25	42	4	29
	65 - 74 aastased	20	29	4	47
Sugu	naised	32	41	6	21
	mehed	28	39	6	27
Haridus	I taseme haridus	26	31	9	34
	II taseme haridus	38	36	4	22
	III taseme haridus	24	49	6	21
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	49	27	7	17
	201-400 €	30	32	12	26
	401-600 €	33	41	3	23
	601-800 €	23	46	3	28
	üle 800 €	12	65	3	20

Kui teie (teie pere) sissetulekud oleksid suuremad, siis kuidas see mõjutaks teie kala ja kalatoodete ostmist?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: kalapulgad ja kalaburgerid (külmutatud, paneeritud)

		Ostaksin rohkem	Ostaksin sama palju	Ostaksin vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		13	48	13	26
Regioon	Põhja-Eesti	10	53	14	23
	Kesk-Eesti	19	46	7	28
	Kirde-Eesti	20	45	11	24
	Lääne-Eesti	11	44	18	27
	Lõuna-Eesti	14	44	11	31
Elukoht	Tallinn	8	51	17	24
	suured linnad	15	44	14	27
	väikelinnad	19	43	15	23
	alevik, maa	14	50	6	30
Rahvus	eestlased	11	52	11	26
	muu rahvus	18	38	18	26
Vanus	18 - 29 aastased	16	54	14	16
	30 - 49 aastased	15	50	16	19
	50 - 64 aastased	11	45	12	32
	65 - 74 aastased	9	35	6	50
Sugu	naised	14	47	13	26
	mehed	12	49	13	26
Haridus	I taseme haridus	21	37	7	35
	II taseme haridus	14	51	12	23
	III taseme haridus	8	51	17	24
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	31	32	12	25
	201-400 €	16	45	11	28
	401-600 €	13	49	14	24
	601-800 €	7	59	11	23
	üle 800 €	2	55	15	28

Kui teie (teie pere) sissetulekud oleksid suuremad, siis kuidas see mõjutaks teie kala ja kalatoodete ostmist?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: krabipulgad ja –nuudlid (makra)

		Ostaksin rohkem	Ostaksin sama palju	Ostaksin vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		17	44	9	30
Regioon	Põhja-Eesti	18	47	8	27
	Kesk-Eesti	19	45	7	29
	Kirde-Eesti	22	45	14	19
	Lääne-Eesti	11	44	8	37
	Lõuna-Eesti	14	38	10	38
Elukoht	Tallinn	18	48	10	24
	suured linnad	20	38	13	29
	väikelinnad	19	44	10	27
	alevik, maa	12	43	6	39
Rahvus	eestlased	13	46	7	34
	muu rahvus	24	40	13	23
Vanus	18 - 29 aastased	21	42	8	29
	30 - 49 aastased	19	49	11	21
	50 - 64 aastased	13	44	9	34
	65 - 74 aastased	11	32	7	50
Sugu	naised	18	46	9	27
	mehed	16	41	9	34
Haridus	I taseme haridus	28	20	5	47
	II taseme haridus	18	47	8	27
	III taseme haridus	9	55	12	24
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	31	30	7	32
	201-400 €	22	33	10	35
	401-600 €	14	52	9	25
	601-800 €	9	58	11	22
	üle 800 €	5	58	10	27

Kui teie (teie pere) sissetulekud oleksid suuremad, siis kuidas see mõjutaks teie kala ja kalatoodete ostmist?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: krevetid, krabid, vähid

		Ostaksin rohkem	Ostaksin sama palju	Ostaksin vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		30	25	6	39
Regioon	Põhja-Eesti	38	27	4	31
	Kesk-Eesti	17	25	13	45
	Kirde-Eesti	41	20	9	30
	Lääne-Eesti	19	30	3	48
	Lõuna-Eesti	20	21	7	52
Elukoht	Tallinn	39	30	5	26
	suured linnad	31	21	8	40
	väikelinnad	26	25	9	40
	alevik, maa	22	21	4	53
Rahvus	eestlased	25	26	6	43
	muu rahvus	39	22	6	33
Vanus	18 - 29 aastased	32	24	7	37
	30 - 49 aastased	36	32	5	27
	50 - 64 aastased	27	21	7	45
	65 - 74 aastased	17	14	4	65
Sugu	naised	35	24	6	35
	mehed	25	25	6	44
Haridus	I taseme haridus	11	18	10	61
	II taseme haridus	32	24	5	39
	III taseme haridus	38	30	4	28
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	30	13	17	40
	201-400 €	27	19	7	47
	401-600 €	34	24	5	37
	601-800 €	35	32	3	30
	üle 800 €	32	42	0	26

Kui teie (teie pere) sissetulekud oleksid suuremad, siis kuidas see mõjutaks teie kala ja kalatoodete ostmist?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: molluskid jt mereannid (kalmaarid, rannakarbid jt)

		Ostaksin rohkem	Ostaksin sama palju	Ostaksin vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		19	25	5	51
Regioon	Põhja-Eesti	27	28	3	42
	Kesk-Eesti	8	25	9	58
	Kirde-Eesti	26	25	12	37
	Lääne-Eesti	7	33	3	57
	Lõuna-Eesti	9	17	7	67
Elukoht	Tallinn	27	31	3	39
	suured linnad	22	19	10	49
	väikelinnad	13	28	9	50
	alevik, maa	11	21	3	65
Rahvus	eestlased	14	24	6	56
	muu rahvus	29	29	4	38
Vanus	18 - 29 aastased	25	25	6	44
	30 - 49 aastased	22	32	4	42
	50 - 64 aastased	15	23	8	54
	65 - 74 aastased	7	11	3	79
Sugu	naised	21	27	5	47
	mehed	16	24	5	55
Haridus	I taseme haridus	8	11	10	71
	II taseme haridus	19	25	5	51
	III taseme haridus	24	34	3	39
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	23	14	16	47
	201-400 €	14	20	6	60
	401-600 €	20	28	2	50
	601-800 €	20	35	4	41
	üle 800 €	22	43	3	32

Kui teie (teie pere) sissetulekud oleksid suuremad, siis kuidas see mõjutaks teie kala ja kalatoodete ostmist?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: kaaviar (tuuraliste mari), kalamari (lõhe, forelli, siia jms mari), kaaviariasendajad (toodetud kalast), v.a valgu-mari

		Ostaksin rohkem	Ostaksin sama palju	Ostaksin vähem	Ei oska öelda, ei tarbi
Keskmiselt		36	21	3	40
Regioon	Põhja-Eesti	47	23	2	28
	Kesk-Eesti	21	21	3	55
	Kirde-Eesti	54	13	8	25
	Lääne-Eesti	18	30	0	52
	Lõuna-Eesti	18	18	5	59
Elukoht	Tallinn	49	26	2	23
	suured linnad	39	17	6	38
	väikelinnad	35	20	4	41
	alevik, maa	20	19	3	58
Rahvus	eestlased	25	23	4	48
	muu rahvus	57	18	2	23
Vanus	18 - 29 aastased	34	24	6	36
	30 - 49 aastased	40	26	3	31
	50 - 64 aastased	37	18	3	42
	65 - 74 aastased	20	10	3	67
Sugu	naised	38	23	3	36
	mehed	32	19	4	45
Haridus	I taseme haridus	11	16	6	67
	II taseme haridus	38	19	3	40
	III taseme haridus	45	26	2	27
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	38	15	10	37
	201-400 €	29	16	3	52
	401-600 €	42	21	2	35
	601-800 €	46	23	1	30
	üle 800 €	38	37	0	25

Mis on teie jaoks kala ostmisel tähtis?
(% vastanutest)

Värskus

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei ole tähtis
Keskmiselt		96	2	2
Regioon	Põhja-Eesti	96	3	1
	Kesk-Eesti	99	1	0
	Kirde-Eesti	99	1	0
	Lääne-Eesti	93	0	7
	Lõuna-Eesti	95	3	2
Elukoht	Tallinn	96	3	1
	suured linnad	92	3	5
	väikelinnad	99	1	0
	alevik, maa	97	2	1
Rahvus	eestlased	96	2	2
	muu rahvus	97	2	1
Vanus	18 - 29 aastased	94	2	4
	30 - 49 aastased	97	3	0
	50 - 64 aastased	97	2	1
	65 - 74 aastased	96	2	2
Sugu	naised	99	1	0
	mehed	94	3	3
Haridus	I taseme haridus	96	0	4
	II taseme haridus	97	2	1
	III taseme haridus	96	3	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	96	2	2
	201-400 €	95	2	3
	401-600 €	97	3	0
	601-800 €	98	2	0
	üle 800 €	96	1	3

Mis on teie jaoks kala ostmisel tähtis?
(% vastanutest)

Maitse

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei ole tähtis
Keskmiselt		88	5	7
Regioon	Põhja-Eesti	89	6	5
	Kesk-Eesti	81	4	15
	Kirde-Eesti	93	3	4
	Lääne-Eesti	86	4	10
	Lõuna-Eesti	87	7	6
Elukoht	Tallinn	92	3	5
	suured linnad	90	5	5
	väikelinnad	84	9	7
	alevik, maa	87	5	8
Rahvus	eestlased	88	5	7
	muu rahvus	90	5	5
Vanus	18 - 29 aastased	91	7	2
	30 - 49 aastased	93	2	5
	50 - 64 aastased	86	7	7
	65 - 74 aastased	72	10	18
Sugu	naised	90	4	6
	mehed	86	7	7
Haridus	I taseme haridus	76	7	17
	II taseme haridus	93	4	3
	III taseme haridus	91	5	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	86	6	8
	201-400 €	89	5	6
	401-600 €	90	6	4
	601-800 €	87	10	3
	üle 800 €	87	6	7

Mis on teie jaoks kala ostmisel tähtis?
(% vastanutest)

Kala liik

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei ole tähtis
Keskmiselt		51	38	11
Regioon	Põhja-Eesti	54	36	10
	Kesk-Eesti	48	34	18
	Kirde-Eesti	51	41	8
	Lääne-Eesti	45	43	12
	Lõuna-Eesti	52	38	10
Elukoht	Tallinn	55	36	9
	suured linnad	42	43	15
	väikelinnad	49	39	12
	alevik, maa	55	35	10
Rahvus	eestlased	52	39	9
	muu rahvus	52	34	14
Vanus	18 - 29 aastased	41	48	11
	30 - 49 aastased	57	33	10
	50 - 64 aastased	54	37	9
	65 - 74 aastased	48	35	17
Sugu	naised	55	37	8
	mehed	48	39	13
Haridus	I taseme haridus	48	33	19
	II taseme haridus	51	41	8
	III taseme haridus	55	37	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	50	34	16
	201-400 €	53	38	9
	401-600 €	49	39	12
	601-800 €	54	36	10
	üle 800 €	63	32	5

Mis on teie jaoks kala ostmisel tähtis?
(% vastanutest)

Toiteväärtus (valgud, rasvad, mineraalid, kalorsus)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei ole tähtis
Keskmiselt		26	41	33
Regioon	Põhja-Eesti	25	35	40
	Kesk-Eesti	38	33	29
	Kirde-Eesti	32	45	23
	Lääne-Eesti	20	49	31
	Lõuna-Eesti	24	50	26
Elukoht	Tallinn	25	33	42
	suured linnad	22	46	32
	väikelinnad	37	42	21
	alevik, maa	23	46	31
Rahvus	eestlased	21	44	35
	muu rahvus	38	34	28
Vanus	18 - 29 aastased	32	44	24
	30 - 49 aastased	23	43	34
	50 - 64 aastased	25	40	35
	65 - 74 aastased	29	33	38
Sugu	naised	30	43	27
	mehed	22	40	38
Haridus	I taseme haridus	40	28	32
	II taseme haridus	23	43	34
	III taseme haridus	23	47	30
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	56	30	14
	201-400 €	24	48	28
	401-600 €	21	42	37
	601-800 €	17	50	33
	üle 800 €	18	41	41

Mis on teie jaoks kala ostmisel tähtis?
(% vastanutest)

Pakend

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei ole tähtis
Keskmiselt		10	37	53
Regioon	Põhja-Eesti	8	39	53
	Kesk-Eesti	16	37	47
	Kirde-Eesti	17	44	39
	Lääne-Eesti	5	35	60
	Lõuna-Eesti	11	33	56
Elukoht	Tallinn	7	43	50
	suured linnad	10	34	56
	väikelinnad	17	34	49
	alevik, maa	9	35	56
Rahvus	eestlased	7	36	57
	muu rahvus	16	39	45
Vanus	18 - 29 aastased	15	34	51
	30 - 49 aastased	8	43	49
	50 - 64 aastased	10	36	54
	65 - 74 aastased	8	30	62
Sugu	naised	12	39	49
	mehed	9	36	55
Haridus	I taseme haridus	18	15	67
	II taseme haridus	10	38	52
	III taseme haridus	6	49	45
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	28	35	37
	201-400 €	10	32	58
	401-600 €	7	36	57
	601-800 €	11	51	38
	üle 800 €	1	50	49

Mis on teie jaoks kala ostmisel tähtis?
(% vastanutest)

Hind

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei ole tähtis
Keskmiselt		77	19	4
Regioon	Põhja-Eesti	76	21	3
	Kesk-Eesti	74	21	5
	Kirde-Eesti	83	13	4
	Lääne-Eesti	68	27	5
	Lõuna-Eesti	83	13	4
Elukoht	Tallinn	73	23	4
	suured linnad	79	17	4
	väikelinnad	83	14	3
	alevik, maa	77	18	5
Rahvus	eestlased	77	19	4
	muu rahvus	79	18	3
Vanus	18 - 29 aastased	82	16	2
	30 - 49 aastased	74	23	3
	50 - 64 aastased	78	18	4
	65 - 74 aastased	78	13	9
Sugu	naised	78	19	3
	mehed	78	18	4
Haridus	I taseme haridus	84	12	4
	II taseme haridus	83	15	2
	III taseme haridus	67	27	6
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	94	4	2
	201-400 €	91	6	3
	401-600 €	70	27	3
	601-800 €	61	35	4
	üle 800 €	55	38	7

Mis on teie jaoks kala ostmisel tähtis?
(% vastanutest)

Tootja (bränd)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei ole tähtis
Keskmiselt		13	46	41
Regioon	Põhja-Eesti	11	45	44
	Kesk-Eesti	13	46	41
	Kirde-Eesti	20	53	27
	Lääne-Eesti	10	46	44
	Lõuna-Eesti	15	44	41
Elukoht	Tallinn	12	47	41
	suured linnad	13	54	33
	väikelinnad	16	37	47
	alevik, maa	12	47	41
Rahvus	eestlased	11	46	43
	muu rahvus	17	45	38
Vanus	18 - 29 aastased	14	39	47
	30 - 49 aastased	12	55	33
	50 - 64 aastased	13	44	43
	65 - 74 aastased	13	38	49
Sugu	naised	12	48	40
	mehed	14	43	43
Haridus	I taseme haridus	24	19	57
	II taseme haridus	11	52	37
	III taseme haridus	9	54	37
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	27	38	35
	201-400 €	13	41	46
	401-600 €	11	51	38
	601-800 €	11	48	41
	üle 800 €	8	58	34

Mis on teie jaoks kala ostmisel tähtis?
(% vastanutest)

Päritolumaa

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei ole tähtis
Keskmiselt		28	45	27
Regioon	Põhja-Eesti	28	45	27
	Kesk-Eesti	27	49	24
	Kirde-Eesti	28	52	20
	Lääne-Eesti	26	47	27
	Lõuna-Eesti	32	37	31
Elukoht	Tallinn	24	49	27
	suured linnad	21	48	31
	väikelinnad	35	38	27
	alevik, maa	33	42	25
Rahvus	eestlased	28	47	25
	muu rahvus	29	41	30
Vanus	18 - 29 aastased	27	46	27
	30 - 49 aastased	28	52	20
	50 - 64 aastased	30	41	29
	65 - 74 aastased	29	29	42
Sugu	naised	27	49	24
	mehed	30	40	30
Haridus	I taseme haridus	40	24	36
	II taseme haridus	25	48	27
	III taseme haridus	27	51	22
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	41	36	23
	201-400 €	33	42	25
	401-600 €	27	50	23
	601-800 €	25	49	26
	üle 800 €	25	54	21

Mis on teie jaoks kala ostmisel tähtis?
(% vastanutest)

Kala püügipiirkond, kasvatamise koht

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei ole tähtis
Keskmiselt		23	39	38
Regioon	Põhja-Eesti	22	41	37
	Kesk-Eesti	18	35	47
	Kirde-Eesti	42	37	21
	Lääne-Eesti	14	43	43
	Lõuna-Eesti	25	35	40
Elukoht	Tallinn	23	42	35
	suured linnad	28	34	38
	väikelinnad	28	35	37
	alevik, maa	19	40	41
Rahvus	eestlased	19	40	41
	muu rahvus	32	37	31
Vanus	18 - 29 aastased	20	36	44
	30 - 49 aastased	21	45	34
	50 - 64 aastased	27	40	33
	65 - 74 aastased	28	26	46
Sugu	naised	24	44	32
	mehed	22	34	44
Haridus	I taseme haridus	26	26	48
	II taseme haridus	20	42	38
	III taseme haridus	25	43	32
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	35	37	28
	201-400 €	28	37	35
	401-600 €	18	42	40
	601-800 €	20	44	36
	üle 800 €	19	46	35

Mis on teie jaoks kala ostmisel tähtis?
(% vastanutest)

Et kala oleks puhastatud, roogitud

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei ole tähtis
Keskmiselt		33	40	27
Regioon	Põhja-Eesti	40	38	22
	Kesk-Eesti	35	30	35
	Kirde-Eesti	40	41	19
	Lääne-Eesti	24	39	37
	Lõuna-Eesti	24	46	30
Elukoht	Tallinn	43	37	20
	suured linnad	33	39	28
	väikelinnad	29	46	25
	alevik, maa	27	39	34
Rahvus	eestlased	32	41	27
	muu rahvus	38	36	26
Vanus	18 - 29 aastased	37	43	20
	30 - 49 aastased	32	44	24
	50 - 64 aastased	35	35	30
	65 - 74 aastased	30	33	37
Sugu	naised	33	42	25
	mehed	34	38	28
Haridus	I taseme haridus	39	26	35
	II taseme haridus	32	42	26
	III taseme haridus	32	45	23
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	40	36	24
	201-400 €	28	35	37
	401-600 €	34	43	23
	601-800 €	38	40	22
	üle 800 €	36	42	22

Mis on teie jaoks kala ostmisel tähtis?
(% vastanutest)

Et kala oleks fileeritud

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei ole tähtis
Keskmiselt		22	40	38
Regioon	Põhja-Eesti	28	37	35
	Kesk-Eesti	16	40	44
	Kirde-Eesti	28	36	36
	Lääne-Eesti	8	42	50
	Lõuna-Eesti	17	44	39
Elukoht	Tallinn	32	37	31
	suured linnad	21	34	45
	väikelinnad	20	44	36
	alevik, maa	14	42	44
Rahvus	eestlased	19	43	38
	muu rahvus	27	33	40
Vanus	18 - 29 aastased	25	41	34
	30 - 49 aastased	23	41	36
	50 - 64 aastased	19	42	39
	65 - 74 aastased	17	30	53
Sugu	naised	21	41	38
	mehed	22	38	40
Haridus	I taseme haridus	21	32	47
	II taseme haridus	21	42	37
	III taseme haridus	23	42	35
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	27	39	34
	201-400 €	16	29	55
	401-600 €	24	43	33
	601-800 €	26	35	39
	üle 800 €	22	47	31

Mis on teie jaoks kala ostmisel tähtis?
(% vastanutest)

Müügikoha puhtus (ei haise jms)

		Väga tähtis	Mõnevõrra tähtis	Ei ole tähtis
Keskmiselt		79	14	7
Regioon	Põhja-Eesti	80	13	7
	Kesk-Eesti	68	26	6
	Kirde-Eesti	85	10	5
	Lääne-Eesti	83	10	7
	Lõuna-Eesti	74	18	8
Elukoht	Tallinn	81	14	5
	suured linnad	81	14	5
	väikelinnad	73	18	9
	alevik, maa	79	13	8
Rahvus	eestlased	81	13	6
	muu rahvus	75	17	8
Vanus	18 - 29 aastased	87	12	1
	30 - 49 aastased	78	17	5
	50 - 64 aastased	79	14	7
	65 - 74 aastased	70	12	18
Sugu	naised	83	12	5
	mehed	73	18	9
Haridus	I taseme haridus	69	15	16
	II taseme haridus	83	13	4
	III taseme haridus	80	16	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	81	15	4
	201-400 €	80	13	7
	401-600 €	74	19	7
	601-800 €	76	22	2
	üle 800 €	82	11	7

Kui ostate värsket või külmutatud kala, siis millisel kujul?
(% vastanutest)

Värске ja jahutatud kala: räim, kilu jt odavamad kalad

		Enamasti puhastamata, rookimata	Enamasti roogitult	Enamasti fileeritult	Ei osta
Keskmiselt		65	17	7	11
Regioon	Põhja-Eesti	57	19	10	14
	Kesk-Eesti	81	13	2	4
	Kirde-Eesti	62	13	2	23
	Lääne-Eesti	73	18	5	4
	Lõuna-Eesti	72	17	5	6
Elukoht	Tallinn	53	21	10	16
	suured linnad	58	22	8	12
	väikelinnad	64	22	3	11
	alevik, maa	82	9	4	5
Rahvus	eestlased	70	18	5	7
	muu rahvus	55	15	10	20
Vanus	18 - 29 aastased	52	21	13	14
	30 - 49 aastased	64	19	5	12
	50 - 64 aastased	72	15	5	8
	65 - 74 aastased	81	9	1	9
Sugu	naised	66	17	6	11
	mehed	64	17	7	12
Haridus	I taseme haridus	79	14	1	6
	II taseme haridus	67	19	5	9
	III taseme haridus	55	17	11	17
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	59	31	1	9
	201-400 €	72	17	2	9
	401-600 €	66	16	10	8
	601-800 €	50	14	9	27
	üle 800 €	52	24	10	14

Kui ostate värsket või külmutatud kala, siis millisel kujul?
(% vastanutest)

Värске ja jahutatud kala: lest, karpkala, ahven, makrell/ skumbria, tursk jt keskmise kallidusega kalad

		Enamasti puhastamata, rookimata	Enamasti roogitult	Enamasti fileeritult	Ei osta
Keskmiselt		36	34	12	18
Regioon	Põhja-Eesti	32	39	15	14
	Kesk-Eesti	51	26	4	19
	Kirde-Eesti	28	41	15	16
	Lääne-Eesti	47	30	8	15
	Lõuna-Eesti	37	28	9	26
Elukoht	Tallinn	29	41	18	12
	suured linnad	24	45	11	20
	väikelinnad	37	32	11	20
	alevik, maa	49	23	7	21
Rahvus	eestlased	39	35	7	19
	muu rahvus	31	33	22	14
Vanus	18 - 29 aastased	34	37	15	14
	30 - 49 aastased	32	38	11	19
	50 - 64 aastased	38	32	13	17
	65 - 74 aastased	48	24	6	22
Sugu	naised	33	37	12	18
	mehed	39	32	11	18
Haridus	I taseme haridus	44	31	3	22
	II taseme haridus	36	33	14	17
	III taseme haridus	32	38	13	17
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	30	36	11	23
	201-400 €	38	33	8	21
	401-600 €	35	37	14	14
	601-800 €	33	32	17	18
	üle 800 €	39	37	14	10

Kui ostate värsket või külmutatud kala, siis millisel kujul?
(% vastanutest)

Värске ja jahutatud kala: lõhe, forell, koha jt kallimad kalad

		Enamasti puhastamata, rookimata	Enamasti roogitult	Enamasti fileeritult	Ei osta
Keskmiselt		13	49	25	13
Regioon	Põhja-Eesti	9	54	31	6
	Kesk-Eesti	23	45	24	8
	Kirde-Eesti	14	52	21	13
	Lääne-Eesti	16	51	21	12
	Lõuna-Eesti	16	38	19	27
Elukoht	Tallinn	10	52	32	6
	suured linnad	12	52	18	18
	väikelinnad	11	47	25	17
	alevik, maa	19	44	22	15
Rahvus	eestlased	14	49	25	12
	muu rahvus	11	47	26	16
Vanus	18 - 29 aastased	15	39	33	13
	30 - 49 aastased	11	54	25	10
	50 - 64 aastased	13	51	23	13
	65 - 74 aastased	17	44	18	21
Sugu	naised	13	46	27	14
	mehed	13	51	24	12
Haridus	I taseme haridus	13	42	16	29
	II taseme haridus	15	49	25	11
	III taseme haridus	12	49	31	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	9	33	24	34
	201-400 €	15	48	16	21
	401-600 €	16	46	33	5
	601-800 €	15	52	31	2
	üle 800 €	10	49	37	4

Kui ostate värsket või külmutatud kala, siis millisel kujul?
(% vastanutest)

Külmutatud kala: räim, kilu jt odavamad kalad

		Enamasti puhastamata, rookimata	Enamasti roogitult	Enamasti fileeritult	Ei osta
Keskmiselt		16	14	10	60
Regioon	Põhja-Eesti	9	12	15	64
	Kesk-Eesti	25	17	3	55
	Kirde-Eesti	33	8	1	58
	Lääne-Eesti	16	12	7	65
	Lõuna-Eesti	18	21	8	53
Elukoht	Tallinn	9	13	16	62
	suured linnad	34	11	9	46
	väikelinnad	15	11	7	67
	alevik, maa	16	19	6	59
Rahvus	eestlased	16	15	9	60
	muu rahvus	17	13	13	57
Vanus	18 - 29 aastased	8	13	16	63
	30 - 49 aastased	21	13	8	58
	50 - 64 aastased	15	16	11	58
	65 - 74 aastased	21	15	4	60
Sugu	naised	16	15	9	60
	mehed	17	14	11	58
Haridus	I taseme haridus	26	5	5	64
	II taseme haridus	19	16	10	55
	III taseme haridus	8	16	13	63
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	28	23	8	41
	201-400 €	24	12	4	60
	401-600 €	9	13	15	63
	601-800 €	12	14	11	63
	üle 800 €	8	10	12	70

Kui ostate värsket või külmutatud kala, siis millisel kujul?
(% vastanutest)

Külmutatud kala: lest, heik, ahven, makrell/ skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad

		Enamasti puhastamata, rookimata	Enamasti roogitult	Enamasti fileeritult	Ei osta
Keskmiselt		6	27	30	37
Regioon	Põhja-Eesti	4	26	38	32
	Kesk-Eesti	11	27	15	47
	Kirde-Eesti	7	47	25	21
	Lääne-Eesti	9	12	31	48
	Lõuna-Eesti	4	27	24	45
Elukoht	Tallinn	4	27	40	29
	suured linnad	7	40	27	26
	väikelinnad	4	23	27	46
	alevik, maa	7	25	25	43
Rahvus	eestlased	6	24	28	42
	muu rahvus	6	33	35	26
Vanus	18 - 29 aastased	5	25	33	37
	30 - 49 aastased	5	28	32	35
	50 - 64 aastased	6	27	32	35
	65 - 74 aastased	8	29	15	48
Sugu	naised	6	27	31	36
	mehed	6	28	30	36
Haridus	I taseme haridus	5	22	23	50
	II taseme haridus	5	29	35	31
	III taseme haridus	7	26	30	37
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	6	37	18	39
	201-400 €	7	31	23	39
	401-600 €	3	19	42	36
	601-800 €	8	21	33	38
	üle 800 €	6	23	34	37

Kui ostate värsket või külmutatud kala, siis millisel kujul?
(% vastanutest)

Külmutatud kala: lõhe, forell, koha jt kallimad kalad

		Enamasti puhastamata, rookimata	Enamasti roogitult	Enamasti fileeritult	Ei osta
Keskmiselt		4	21	25	50
Regioon	Põhja-Eesti	3	23	30	44
	Kesk-Eesti	7	17	23	53
	Kirde-Eesti	3	29	23	45
	Lääne-Eesti	6	17	25	52
	Lõuna-Eesti	3	17	17	63
Elukoht	Tallinn	3	22	31	44
	suured linnad	4	23	22	51
	väikelinnad	4	20	24	52
	alevik, maa	4	20	20	56
Rahvus	eestlased	3	18	23	56
	muu rahvus	4	28	29	39
Vanus	18 - 29 aastased	3	16	29	52
	30 - 49 aastased	4	23	26	47
	50 - 64 aastased	4	23	23	50
	65 - 74 aastased	2	20	16	62
Sugu	naised	3	22	24	51
	mehed	4	20	26	50
Haridus	I taseme haridus	4	14	19	63
	II taseme haridus	3	24	26	47
	III taseme haridus	3	22	27	48
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	1	24	24	51
	201-400 €	4	25	17	54
	401-600 €	3	18	31	48
	601-800 €	7	22	32	39
	üle 800 €	3	21	28	48

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses ja turul, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?
(% vastanutest)

Värske ja jahutatud kala (v.a kalafileed): räim, kilu jt odavamad kalad

		Kaupluses			Turul		
		Hea	Rahuldav	Halb	Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		21	51	28	38	52	10
Regioon	Põhja-Eesti	19	48	33	37	54	9
	Kesk-Eesti	17	64	19	37	58	5
	Kirde-Eesti	7	67	26	18	63	19
	Lääne-Eesti	36	44	20	48	41	11
	Lõuna-Eesti	24	48	28	46	46	8
Elukoht	Tallinn	18	50	32	36	55	9
	suured linnad	22	56	22	41	53	6
	väikelinnad	19	58	23	30	52	18
	alevik, maa	25	45	30	45	48	7
Rahvus	eestlased	22	47	31	42	48	10
	muu rahvus	17	62	21	31	60	9
Vanus	18 - 29 aastased	30	43	27	56	36	8
	30 - 49 aastased	17	54	29	33	56	11
	50 - 64 aastased	18	52	30	28	61	11
	65 - 74 aastased	21	56	23	34	60	6
Sugu	naised	20	49	31	38	51	11
	mehed	22	53	25	39	53	8
Haridus	I taseme haridus	32	62	6	61	34	5
	II taseme haridus	20	50	30	39	52	9
	III taseme haridus	18	48	34	27	60	13
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	18	64	18	42	54	4
	201-400 €	26	53	21	47	45	8
	401-600 €	15	49	36	42	49	9
	601-800 €	23	46	31	19	64	17
	üle 800 €	19	49	32	28	52	20

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses ja turul, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?
(% vastanutest)

Värske ja jahutatud kala (v.a kalafileed): lest, karpkala, ahven, makrell/skumbria, tursk jt keskmise kallidusega kalad

		Kaupluses			Turul		
		Hea	Rahuldav	Halb	Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		19	53	28	27	58	15
Regioon	Põhja-Eesti	20	50	30	29	59	12
	Kesk-Eesti	15	62	23	22	62	16
	Kirde-Eesti	12	62	26	7	66	27
	Lääne-Eesti	30	46	24	28	61	11
	Lõuna-Eesti	16	55	29	35	50	15
Elukoht	Tallinn	21	49	30	27	60	13
	suured linnad	19	55	26	21	65	14
	väikelinnad	14	59	27	21	56	23
	alevik, maa	20	52	28	33	55	12
Rahvus	eestlased	18	51	31	30	55	15
	muu rahvus	21	56	23	22	63	15
Vanus	18 - 29 aastased	20	52	28	38	45	17
	30 - 49 aastased	20	51	29	25	62	13
	50 - 64 aastased	17	55	28	19	64	17
	65 - 74 aastased	14	64	22	26	62	12
Sugu	naised	17	54	29	23	62	15
	mehed	21	51	28	31	55	14
Haridus	I taseme haridus	32	57	11	52	44	4
	II taseme haridus	19	52	29	25	63	12
	III taseme haridus	14	53	33	18	59	23
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	17	61	22	40	53	7
	201-400 €	13	57	30	30	59	11
	401-600 €	16	49	35	28	57	15
	601-800 €	20	51	29	13	64	23
	üle 800 €	23	51	26	24	55	21

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses ja turul, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?
(% vastanutest)

Värske ja jahutatud kala (v.a kalafileed): lõhe, forell, koha jt kallimad kalad

		Kaupluses			Turul		
		Hea	Rahuldav	Halb	Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		37	53	10	25	59	16
Regioon	Põhja-Eesti	41	48	11	23	66	11
	Kesk-Eesti	30	61	9	22	64	14
	Kirde-Eesti	27	65	8	16	58	26
	Lääne-Eesti	37	53	10	16	61	23
	Lõuna-Eesti	36	52	12	36	46	18
Elukoht	Tallinn	39	53	8	21	69	10
	suured linnad	35	58	7	22	61	17
	väikelinnad	33	55	12	27	49	24
	alevik, maa	37	50	13	28	55	17
Rahvus	eestlased	36	53	11	23	59	18
	muu rahvus	39	52	9	27	60	13
Vanus	18 - 29 aastased	42	48	10	28	56	16
	30 - 49 aastased	35	56	9	24	60	16
	50 - 64 aastased	36	51	13	22	61	17
	65 - 74 aastased	31	58	11	24	63	13
Sugu	naised	34	54	12	22	60	18
	mehed	40	51	9	27	59	14
Haridus	I taseme haridus	39	59	2	36	56	8
	II taseme haridus	36	55	9	23	62	15
	III taseme haridus	37	49	14	22	58	20
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	37	49	14	40	51	9
	201-400 €	41	50	9	28	61	11
	401-600 €	35	53	12	27	58	15
	601-800 €	35	54	11	14	64	22
	üle 800 €	41	48	11	25	44	31

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses ja turul, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?
(% vastanutest)

Külmutatud kala (v.a kalafileed): räim, kilu jt odavamad kalad

		Kaupluses			Turul		
		Hea	Rahuldav	Halb	Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		20	59	21	17	60	23
Regioon	Põhja-Eesti	15	58	27	13	65	22
	Kesk-Eesti	28	61	11	17	58	25
	Kirde-Eesti	12	67	21	7	64	29
	Lääne-Eesti	29	56	15	27	49	24
	Lõuna-Eesti	25	56	19	24	54	22
Elukoht	Tallinn	14	59	27	8	68	24
	suured linnad	24	54	22	24	58	18
	väikelinnad	16	62	22	16	53	31
	alevik, maa	27	57	16	24	54	22
Rahvus	eestlased	21	60	19	18	59	23
	muu rahvus	17	57	26	14	63	23
Vanus	18 - 29 aastased	15	67	18	18	58	24
	30 - 49 aastased	22	56	22	14	62	24
	50 - 64 aastased	20	55	25	19	56	25
	65 - 74 aastased	23	58	19	18	67	15
Sugu	naised	17	56	27	16	58	26
	mehed	24	60	16	18	62	20
Haridus	I taseme haridus	37	58	5	28	63	9
	II taseme haridus	18	57	25	18	61	21
	III taseme haridus	16	60	24	12	56	32
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	24	58	18	30	52	18
	201-400 €	24	55	21	19	57	24
	401-600 €	14	59	27	13	63	24
	601-800 €	26	52	22	13	53	34
	üle 800 €	23	55	22	15	56	29

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses ja turul, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?
(% vastanutest)

Külmutatud kala (v.a kalafileed): lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad

		Kaupluses			Turul		
		Hea	Rahuldav	Halb	Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		24	59	17	19	59	22
Regioon	Põhja-Eesti	24	55	21	19	62	19
	Kesk-Eesti	21	62	17	17	66	17
	Kirde-Eesti	16	73	11	15	56	29
	Lääne-Eesti	30	57	13	18	48	34
	Lõuna-Eesti	25	60	15	22	56	22
Elukoht	Tallinn	23	57	20	17	62	21
	suured linnad	23	64	13	23	61	16
	väikelinnad	22	58	20	14	55	31
	alevik, maa	25	60	15	23	53	24
Rahvus	eestlased	25	59	16	20	55	25
	muu rahvus	21	60	19	18	64	18
Vanus	18 - 29 aastased	25	61	14	25	48	27
	30 - 49 aastased	26	58	16	16	65	19
	50 - 64 aastased	21	57	22	20	55	25
	65 - 74 aastased	15	67	18	14	69	17
Sugu	naised	22	60	18	20	57	23
	mehed	25	59	16	18	61	21
Haridus	I taseme haridus	34	59	7	42	54	4
	II taseme haridus	25	57	18	20	60	20
	III taseme haridus	18	62	20	12	58	30
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	20	59	21	31	56	13
	201-400 €	20	61	19	16	60	24
	401-600 €	22	62	16	16	63	21
	601-800 €	25	56	19	13	53	34
	üle 800 €	31	54	15	13	54	33

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses ja turul, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?
(% vastanutest)

Külmutatud kala (v.a kalafileed): lõhe, forell, koha jt kallimad kalad

		Kaupluses			Turul		
		Hea	Rahuldav	Halb	Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		24	57	19	15	56	29
Regioon	Põhja-Eesti	24	53	23	13	59	28
	Kesk-Eesti	16	64	20	14	65	21
	Kirde-Eesti	19	59	22	10	53	37
	Lääne-Eesti	25	61	14	8	63	29
	Lõuna-Eesti	25	61	14	24	49	27
Elukoht	Tallinn	21	55	24	10	58	32
	suured linnad	26	53	21	16	57	27
	väikelinnad	21	61	18	10	59	31
	alevik, maa	26	60	14	23	52	25
Rahvus	eestlased	22	60	18	13	57	30
	muu rahvus	26	52	22	17	56	27
Vanus	18 - 29 aastased	19	62	19	8	52	40
	30 - 49 aastased	25	57	18	15	59	26
	50 - 64 aastased	22	55	23	20	55	25
	65 - 74 aastased	29	52	19	16	66	18
Sugu	naised	17	59	24	13	54	33
	mehed	30	55	15	17	59	24
Haridus	I taseme haridus	31	66	3	22	57	21
	II taseme haridus	23	54	23	13	57	30
	III taseme haridus	22	58	20	16	54	30
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	22	57	21	26	56	18
	201-400 €	19	60	21	13	55	32
	401-600 €	21	57	22	12	58	30
	601-800 €	31	54	15	18	53	29
	üle 800 €	33	46	21	13	57	30

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses ja turul, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?
(% vastanutest)

Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud): räim, kilu jt odavamad kalad

		Kaupluses			Turul		
		Hea	Rahuldav	Halb	Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		22	53	25	20	52	28
Regioon	Põhja-Eesti	21	51	28	17	55	28
	Kesk-Eesti	26	50	24	35	42	23
	Kirde-Eesti	9	61	30	6	51	43
	Lääne-Eesti	31	52	17	13	63	24
	Lõuna-Eesti	26	54	20	32	46	22
Elukoht	Tallinn	18	57	25	14	57	29
	suured linnad	23	53	24	23	52	25
	väikelinnad	20	54	26	26	42	32
	alevik, maa	28	47	25	21	54	25
Rahvus	eestlased	24	51	25	20	53	27
	muu rahvus	19	55	26	22	50	28
Vanus	18 - 29 aastased	24	59	17	26	47	27
	30 - 49 aastased	23	49	28	19	53	28
	50 - 64 aastased	16	56	28	18	55	27
	65 - 74 aastased	30	47	23	14	55	31
Sugu	naised	22	51	27	22	49	29
	mehed	23	54	23	18	56	26
Haridus	I taseme haridus	31	56	13	39	51	10
	II taseme haridus	23	52	25	20	54	26
	III taseme haridus	18	53	29	13	50	37
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	26	56	18	45	43	12
	201-400 €	17	55	28	13	46	41
	401-600 €	21	50	29	25	48	27
	601-800 €	22	61	17	12	53	35
	üle 800 €	31	41	28	15	50	35

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses ja turul, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?
(% vastanutest)

Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud): lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad

		Kaupluses			Turul		
		Hea	Rahuldav	Halb	Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		25	56	19	18	57	25
Regioon	Põhja-Eesti	26	50	24	17	59	24
	Kesk-Eesti	25	64	11	13	61	26
	Kirde-Eesti	13	71	16	11	54	35
	Lääne-Eesti	29	61	10	9	61	30
	Lõuna-Eesti	25	56	19	30	50	20
Elukoht	Tallinn	25	53	22	15	61	24
	suured linnad	21	65	14	24	54	22
	väikelinnad	18	60	22	19	49	32
	alevik, maa	31	52	17	18	57	25
Rahvus	eestlased	24	56	20	17	55	28
	muu rahvus	26	57	17	20	58	22
Vanus	18 - 29 aastased	33	55	12	24	52	24
	30 - 49 aastased	23	55	22	16	56	28
	50 - 64 aastased	20	58	22	15	62	23
	65 - 74 aastased	21	61	18	17	55	28
Sugu	naised	24	55	21	17	57	26
	mehed	25	57	18	20	56	24
Haridus	I taseme haridus	37	57	6	33	59	8
	II taseme haridus	26	54	20	18	57	25
	III taseme haridus	18	59	23	13	56	31
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	28	57	15	41	47	12
	201-400 €	25	50	25	10	53	37
	401-600 €	21	58	21	21	55	24
	601-800 €	20	66	14	10	64	26
	üle 800 €	25	55	20	19	48	33

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses ja turul, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?
(% vastanutest)

Kalafileed (värsked, jahutatud, külmutatud): lõhe, forell, koha jt kallimad kalad

		Kaupluses			Turul		
		Hea	Rahuldav	Halb	Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		37	50	13	21	55	24
Regioon	Põhja-Eesti	41	43	16	21	57	22
	Kesk-Eesti	26	64	10	19	54	27
	Kirde-Eesti	27	67	6	14	57	29
	Lääne-Eesti	42	48	10	14	62	24
	Lõuna-Eesti	34	53	13	30	47	23
Elukoht	Tallinn	40	45	15	18	57	25
	suured linnad	34	60	6	19	62	19
	väikelinnad	32	55	13	30	45	25
	alevik, maa	38	48	14	20	56	24
Rahvus	eestlased	37	48	15	20	55	25
	muu rahvus	36	55	9	24	55	21
Vanus	18 - 29 aastased	43	47	10	29	45	26
	30 - 49 aastased	35	53	12	18	59	23
	50 - 64 aastased	33	50	17	18	58	24
	65 - 74 aastased	42	47	11	19	62	19
Sugu	naised	34	51	15	20	54	26
	mehed	41	48	11	23	56	21
Haridus	I taseme haridus	41	50	9	37	42	21
	II taseme haridus	39	48	13	21	57	22
	III taseme haridus	34	53	13	16	57	27
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	28	60	12	42	43	15
	201-400 €	37	52	11	21	53	26
	401-600 €	39	48	13	24	55	21
	601-800 €	36	54	10	12	64	24
	üle 800 €	46	43	11	19	54	27

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses ja turul, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?
(% vastanutest)

Suitsu-, soola ja kuivatatud kala: suitsuräim, suitsukilu, suitsuheeringas jt odavamad kalad

		Kaupluses			Turul		
		Hea	Rahuldav	Halb	Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		30	54	16	31	53	16
Regioon	Põhja-Eesti	32	49	19	24	58	18
	Kesk-Eesti	34	50	16	40	50	10
	Kirde-Eesti	25	64	11	22	56	22
	Lääne-Eesti	27	61	12	38	45	17
	Lõuna-Eesti	30	55	15	41	49	10
Elukoht	Tallinn	29	53	18	17	64	19
	suured linnad	34	56	10	36	55	9
	väikelinnad	26	54	20	40	38	22
	alevik, maa	33	52	15	36	52	12
Rahvus	eestlased	30	51	19	28	55	17
	muu rahvus	31	59	10	36	50	14
Vanus	18 - 29 aastased	41	49	10	35	46	19
	30 - 49 aastased	24	58	18	27	58	15
	50 - 64 aastased	29	52	19	32	56	12
	65 - 74 aastased	32	52	16	33	43	24
Sugu	naised	28	54	18	26	58	16
	mehed	34	52	14	37	47	16
Haridus	I taseme haridus	50	43	7	53	38	9
	II taseme haridus	29	55	16	31	51	18
	III taseme haridus	24	57	19	21	63	16
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	31	62	7	48	41	11
	201-400 €	33	48	19	43	38	19
	401-600 €	27	50	23	29	53	18
	601-800 €	37	53	10	22	58	20
	üle 800 €	29	52	19	20	62	18

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses ja turul, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?
(% vastanutest)

Suitsu-, soola ja kuivatatud kala: suitsulest, suitsukarpkala, suitsumakrell/-skumbria jt keskmise kallidusega kalad

		Kaupluses			Turul		
		Hea	Rahuldav	Halb	Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		25	57	18	28	56	16
Regioon	Põhja-Eesti	29	51	20	26	61	13
	Kesk-Eesti	25	63	12	37	51	12
	Kirde-Eesti	17	68	15	18	53	29
	Lääne-Eesti	32	53	15	22	62	16
	Lõuna-Eesti	18	64	18	36	48	16
Elukoht	Tallinn	26	56	18	21	67	12
	suured linnad	20	65	15	30	53	17
	väikelinnad	22	62	16	30	44	26
	alevik, maa	28	53	19	33	55	12
Rahvus	eestlased	23	57	20	25	59	16
	muu rahvus	30	58	12	33	52	15
Vanus	18 - 29 aastased	37	53	10	31	54	15
	30 - 49 aastased	23	59	18	27	57	16
	50 - 64 aastased	20	59	21	27	57	16
	65 - 74 aastased	18	56	26	22	59	19
Sugu	naised	25	56	19	24	60	16
	mehed	25	59	16	32	53	15
Haridus	I taseme haridus	37	53	10	46	49	5
	II taseme haridus	26	58	16	30	53	17
	III taseme haridus	19	59	22	19	62	19
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	33	53	14	48	43	9
	201-400 €	23	55	22	26	53	21
	401-600 €	19	59	22	32	50	18
	601-800 €	29	56	15	20	59	21
	üle 800 €	32	56	12	20	66	14

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses ja turul, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?
(% vastanutest)

Suitsu-, soola ja kuivatatud kala: suitsulõhe, suitsuforell jt kallimad kalad

		Kaupluses			Turul		
		Hea	Rahuldav	Halb	Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		33	53	14	24	52	24
Regioon	Põhja-Eesti	39	48	13	25	50	25
	Kesk-Eesti	20	66	14	36	44	20
	Kirde-Eesti	26	59	15	15	55	30
	Lääne-Eesti	39	46	15	10	65	25
	Lõuna-Eesti	27	57	16	32	47	21
Elukoht	Tallinn	37	51	12	20	55	25
	suured linnad	32	55	13	19	63	18
	väikelinnad	29	53	18	29	39	32
	alevik, maa	32	53	15	29	49	22
Rahvus	eestlased	30	54	16	21	51	28
	muu rahvus	40	48	12	29	52	19
Vanus	18 - 29 aastased	40	52	8	27	43	30
	30 - 49 aastased	31	54	15	23	57	20
	50 - 64 aastased	31	51	18	24	53	23
	65 - 74 aastased	30	52	18	20	55	25
Sugu	naised	31	55	14	21	52	27
	mehed	36	50	14	28	50	22
Haridus	I taseme haridus	34	58	8	46	33	21
	II taseme haridus	35	51	14	25	53	22
	III taseme haridus	31	52	17	17	55	28
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	37	52	11	46	43	11
	201-400 €	36	43	21	27	45	28
	401-600 €	32	52	16	25	50	25
	601-800 €	38	53	9	22	56	22
	üle 800 €	39	53	8	19	52	29

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses ja turul, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?
(% vastanutest)

Suitsu-, soola ja kuivatatud kala: soola-, vürtsikilu, räim

		Kaupluses			Turul		
		Hea	Rahuldav	Halb	Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		48	46	6	32	54	14
Regioon	Põhja-Eesti	47	45	8	32	57	11
	Kesk-Eesti	49	45	6	33	49	18
	Kirde-Eesti	40	57	3	27	56	17
	Lääne-Eesti	52	43	5	26	60	14
	Lõuna-Eesti	50	43	7	37	45	18
Elukoht	Tallinn	47	44	9	25	61	14
	suured linnad	50	44	6	37	53	10
	väikelinnad	50	44	6	36	44	20
	alevik, maa	46	49	5	34	52	14
Rahvus	eestlased	46	47	7	31	54	15
	muu rahvus	52	43	5	32	55	13
Vanus	18 - 29 aastased	55	38	7	40	47	13
	30 - 49 aastased	46	49	5	29	54	17
	50 - 64 aastased	46	47	7	28	60	12
	65 - 74 aastased	43	50	7	33	56	11
Sugu	naised	51	43	6	30	54	16
	mehed	45	48	7	34	54	12
Haridus	I taseme haridus	60	39	1	52	42	6
	II taseme haridus	47	47	6	31	53	16
	III taseme haridus	45	46	9	27	58	15
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	49	45	6	36	50	14
	201-400 €	50	45	5	34	53	13
	401-600 €	46	44	10	29	55	16
	601-800 €	51	43	6	30	48	22
	üle 800 €	49	47	4	26	62	12

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses ja turul, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?
(% vastanutest)

Suitsu-, soola ja kuivatatud kala: soolaheeringas

		Kaupluses			Turul		
		Hea	Rahuldav	Halb	Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		55	41	4	43	46	11
Regioon	Põhja-Eesti	53	43	4	37	54	9
	Kesk-Eesti	53	41	6	39	45	16
	Kirde-Eesti	54	44	2	49	36	15
	Lääne-Eesti	61	36	3	49	40	11
	Lõuna-Eesti	56	38	6	48	40	12
Elukoht	Tallinn	50	45	5	31	58	11
	suured linnad	63	32	5	58	34	8
	väikelinnad	55	40	5	42	41	17
	alevik, maa	56	41	3	47	44	9
Rahvus	eestlased	54	42	4	42	46	12
	muu rahvus	58	38	4	44	47	9
Vanus	18 - 29 aastased	70	26	4	46	40	14
	30 - 49 aastased	49	47	4	42	44	14
	50 - 64 aastased	53	42	5	38	54	8
	65 - 74 aastased	47	49	4	48	47	5
Sugu	naised	56	40	4	38	50	12
	mehed	54	41	5	48	42	10
Haridus	I taseme haridus	76	23	1	58	42	0
	II taseme haridus	55	42	3	44	41	15
	III taseme haridus	46	47	7	35	54	11
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	62	32	6	63	28	9
	201-400 €	58	39	3	51	40	9
	401-600 €	53	41	6	39	45	16
	601-800 €	54	43	3	37	49	14
	üle 800 €	51	46	3	34	56	10

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses ja turul, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?
(% vastanutest)

Suitsu-, soola ja kuivatatud kala: soolalõhe, -forell

		Kaupluses			Turul		
		Hea	Rahuldav	Halb	Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		43	49	8	23	57	20
Regioon	Põhja-Eesti	50	44	6	26	55	19
	Kesk-Eesti	38	54	8	16	62	22
	Kirde-Eesti	34	61	5	12	66	22
	Lääne-Eesti	45	46	9	23	60	17
	Lõuna-Eesti	36	52	12	27	54	19
Elukoht	Tallinn	50	44	6	20	59	21
	suured linnad	42	53	5	18	68	14
	väikelinnad	38	51	11	23	52	25
	alevik, maa	38	52	10	30	51	19
Rahvus	eestlased	41	49	10	24	53	23
	muu rahvus	47	48	5	22	65	13
Vanus	18 - 29 aastased	50	45	5	26	50	24
	30 - 49 aastased	41	51	8	23	60	17
	50 - 64 aastased	43	48	9	21	59	20
	65 - 74 aastased	35	53	12	24	58	18
Sugu	naised	42	50	8	18	58	24
	mehed	43	49	8	30	56	14
Haridus	I taseme haridus	57	42	1	28	48	24
	II taseme haridus	43	48	9	25	56	19
	III taseme haridus	39	53	8	19	62	19
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	44	46	10	31	58	11
	201-400 €	31	61	8	19	65	16
	401-600 €	44	48	8	28	55	17
	601-800 €	49	45	6	26	47	27
	üle 800 €	51	43	6	25	55	20

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses ja turul, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?
(% vastanutest)

Suitsu-, soola ja kuivatatud kala: kuivatatud, vinnutatud kala

		Kaupluses			Turul		
		Hea	Rahuldav	Halb	Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		21	53	26	26	50	24
Regioon	Põhja-Eesti	18	54	28	24	58	18
	Kesk-Eesti	18	62	20	13	59	28
	Kirde-Eesti	24	51	25	24	42	34
	Lääne-Eesti	22	56	22	30	44	26
	Lõuna-Eesti	25	46	29	35	38	27
Elukoht	Tallinn	19	52	29	24	62	14
	suured linnad	29	44	27	37	34	29
	väikelinnad	18	53	29	25	46	29
	alevik, maa	20	58	22	23	49	28
Rahvus	eestlased	19	55	26	24	48	28
	muu rahvus	24	48	28	30	53	17
Vanus	18 - 29 aastased	29	50	21	37	36	27
	30 - 49 aastased	20	54	26	25	51	24
	50 - 64 aastased	15	55	30	19	60	21
	65 - 74 aastased	15	50	35	16	62	22
Sugu	naised	20	53	27	19	54	27
	mehed	22	52	26	35	45	20
Haridus	I taseme haridus	38	54	8	50	46	4
	II taseme haridus	20	51	29	21	50	29
	III taseme haridus	16	55	29	23	51	26
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	38	44	18	54	35	11
	201-400 €	13	50	37	19	50	31
	401-600 €	20	48	32	24	46	30
	601-800 €	23	58	19	28	53	19
	üle 800 €	12	63	25	25	49	26

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses ja turul, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: kalakonservid plekk-karbis (räim, sprotid, sardiinid, anšoovis õlis, tomatikastmes jms)

		Kaupluses			Turul		
		Hea	Rahuldav	Halb	Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		59	37	4	26	56	18
Regioon	Põhja-Eesti	55	41	4	18	68	14
	Kesk-Eesti	54	43	3	17	60	23
	Kirde-Eesti	57	37	6	35	43	22
	Lääne-Eesti	65	32	3	27	51	22
	Lõuna-Eesti	66	31	3	36	45	19
Elukoht	Tallinn	55	40	5	16	69	15
	suured linnad	64	32	4	38	49	13
	väikelinnad	56	40	4	25	51	24
	alevik, maa	63	35	2	30	50	20
Rahvus	eestlased	61	35	4	26	54	20
	muu rahvus	52	43	5	25	61	14
Vanus	18 - 29 aastased	68	28	4	34	55	11
	30 - 49 aastased	57	38	5	23	56	21
	50 - 64 aastased	56	41	3	20	57	23
	65 - 74 aastased	53	44	3	29	60	11
Sugu	naised	59	38	3	25	57	18
	mehed	59	36	5	27	55	18
Haridus	I taseme haridus	73	24	3	44	44	12
	II taseme haridus	57	38	5	25	56	19
	III taseme haridus	53	43	4	20	61	19
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	64	34	2	51	39	10
	201-400 €	66	29	5	31	46	23
	401-600 €	57	38	5	14	61	25
	601-800 €	60	38	2	16	66	18
	üle 800 €	58	37	5	22	61	17

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses ja turul, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: kalapreservid plekk-karbis (Tallinna kilud, Balti vürtsikilud, soolaheeringas, tuunikala, soolalõhe õlis jt)

		Kaupluses			Turul		
		Hea	Rahuldav	Halb	Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		56	39	5	27	53	20
Regioon	Põhja-Eesti	54	41	5	23	60	17
	Kesk-Eesti	52	42	6	15	56	29
	Kirde-Eesti	50	45	5	28	46	26
	Lääne-Eesti	59	37	4	23	55	22
	Lõuna-Eesti	62	35	3	37	45	18
Elukoht	Tallinn	55	38	7	21	61	18
	suured linnad	60	37	3	34	50	16
	väikelinnad	51	45	4	28	48	24
	alevik, maa	59	38	3	27	51	22
Rahvus	eestlased	59	37	4	29	51	20
	muu rahvus	49	45	6	22	59	19
Vanus	18 - 29 aastased	72	23	5	40	49	11
	30 - 49 aastased	50	44	6	21	53	26
	50 - 64 aastased	52	45	3	19	59	22
	65 - 74 aastased	52	45	3	32	56	12
Sugu	naised	56	39	5	26	54	20
	mehed	56	40	4	27	53	20
Haridus	I taseme haridus	68	29	3	61	25	14
	II taseme haridus	55	41	4	23	56	21
	III taseme haridus	53	42	5	19	60	21
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	57	38	5	45	46	9
	201-400 €	60	35	5	28	50	22
	401-600 €	55	40	5	14	58	28
	601-800 €	63	35	2	15	64	21
	üle 800 €	57	37	6	30	49	21

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses ja turul, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: kalakulinaartooted lahtiselt, klaas- või plastpakendis (räimed marinaadis, heeringa fileetikid erinevates kastmetes, kala tarrendis jt)

		Kaupluses			Turul		
		Hea	Rahuldav	Halb	Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		48	46	6	22	51	27
Regioon	Põhja-Eesti	49	45	6	19	47	34
	Kesk-Eesti	42	53	5	11	58	31
	Kirde-Eesti	32	61	7	24	50	26
	Lääne-Eesti	55	38	7	20	56	24
	Lõuna-Eesti	53	40	7	30	53	17
Elukoht	Tallinn	48	46	6	18	49	33
	suured linnad	40	55	5	28	58	14
	väikelinnad	50	43	7	23	41	36
	alevik, maa	51	42	7	22	56	22
Rahvus	eestlased	49	45	6	25	49	26
	muu rahvus	46	48	6	17	53	30
Vanus	18 - 29 aastased	57	36	7	35	43	22
	30 - 49 aastased	45	49	6	19	52	29
	50 - 64 aastased	46	47	7	17	52	31
	65 - 74 aastased	42	53	5	10	68	22
Sugu	naised	49	44	7	22	47	31
	mehed	47	48	5	22	55	23
Haridus	I taseme haridus	58	39	3	49	39	12
	II taseme haridus	47	46	7	21	50	29
	III taseme haridus	45	48	7	14	55	31
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	55	37	8	37	46	17
	201-400 €	53	43	4	14	65	21
	401-600 €	42	50	8	19	45	36
	601-800 €	50	47	3	16	47	37
	üle 800 €	50	43	7	21	44	35

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses ja turul, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: kalapulgad ja kalaburgerid (külmutatud, paneeritud)

		Kaupluses			Turul		
		Hea	Rahuldav	Halb	Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		56	40	4	22	49	29
Regioon	Põhja-Eesti	57	39	4	16	57	27
	Kesk-Eesti	44	52	4	24	45	31
	Kirde-Eesti	52	39	9	33	32	35
	Lääne-Eesti	58	40	2	24	42	34
	Lõuna-Eesti	57	39	4	24	51	25
Elukoht	Tallinn	54	41	5	11	58	31
	suured linnad	60	36	4	39	43	18
	väikelinnad	48	46	6	21	44	35
	alevik, maa	59	38	3	23	46	31
Rahvus	eestlased	57	39	4	21	50	29
	muu rahvus	52	43	5	23	49	28
Vanus	18 - 29 aastased	64	29	7	22	43	35
	30 - 49 aastased	55	41	4	26	49	25
	50 - 64 aastased	53	44	3	19	51	30
	65 - 74 aastased	44	54	2	13	65	22
Sugu	naised	54	43	3	19	52	29
	mehed	57	37	6	25	47	28
Haridus	I taseme haridus	73	22	5	47	44	9
	II taseme haridus	52	44	4	22	47	31
	III taseme haridus	54	42	4	13	54	33
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	61	34	5	42	38	20
	201-400 €	61	32	7	24	46	30
	401-600 €	58	38	4	16	53	31
	601-800 €	59	39	2	25	38	37
	üle 800 €	54	41	5	23	39	38

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses ja turul, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: krabipulgad ja –nuudlid (makra)

		Kaupluses			Turul		
		Hea	Rahuldav	Halb	Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		53	43	4	19	51	30
Regioon	Põhja-Eesti	55	42	3	18	56	26
	Kesk-Eesti	37	58	5	14	45	41
	Kirde-Eesti	49	46	5	28	38	34
	Lääne-Eesti	56	44	0	15	46	39
	Lõuna-Eesti	58	38	4	18	52	30
Elukoht	Tallinn	53	43	4	12	59	29
	suured linnad	62	34	4	30	48	22
	väikelinnad	44	52	4	19	44	37
	alevik, maa	54	43	3	20	47	33
Rahvus	eestlased	53	43	4	17	51	32
	muu rahvus	54	43	3	22	52	26
Vanus	18 - 29 aastased	58	36	6	14	53	33
	30 - 49 aastased	51	46	3	20	52	28
	50 - 64 aastased	56	41	3	21	46	33
	65 - 74 aastased	42	57	1	21	58	21
Sugu	naised	49	47	4	16	52	32
	mehed	57	39	4	22	50	28
Haridus	I taseme haridus	61	34	5	40	44	16
	II taseme haridus	52	44	4	18	49	33
	III taseme haridus	52	45	3	13	56	31
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	63	33	4	42	38	20
	201-400 €	58	38	4	12	58	30
	401-600 €	58	39	3	16	48	36
	601-800 €	62	38	0	24	37	39
	üle 800 €	50	43	7	22	42	36

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses ja turul, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: krevetid, krabid, vähid

		Kaupluses			Turul		
		Hea	Rahuldav	Halb	Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		32	48	20	12	43	45
Regioon	Põhja-Eesti	33	46	21	10	44	46
	Kesk-Eesti	29	51	20	6	44	50
	Kirde-Eesti	24	56	20	8	43	49
	Lääne-Eesti	37	48	15	6	47	47
	Lõuna-Eesti	31	49	20	21	41	38
Elukoht	Tallinn	31	48	21	7	41	52
	suured linnad	33	51	16	20	43	37
	väikelinnad	23	52	25	11	38	51
	alevik, maa	37	45	18	12	50	38
Rahvus	eestlased	30	49	21	11	44	45
	muu rahvus	36	46	18	12	43	45
Vanus	18 - 29 aastased	29	51	20	4	51	45
	30 - 49 aastased	31	47	22	17	41	42
	50 - 64 aastased	35	47	18	12	38	50
	65 - 74 aastased	29	53	18	9	51	40
Sugu	naised	28	51	21	9	40	51
	mehed	35	46	19	14	48	38
Haridus	I taseme haridus	45	46	9	29	40	31
	II taseme haridus	32	45	23	8	46	46
	III taseme haridus	28	53	19	11	41	48
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	38	42	20	20	54	26
	201-400 €	38	36	26	4	44	52
	401-600 €	32	44	24	14	37	49
	601-800 €	33	53	14	17	37	46
	üle 800 €	35	45	20	13	48	39

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses ja turul, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: molluskid jt mereannid (kalmaarid, rannakarbid jt)

		Kaupluses			Turul		
		Hea	Rahuldav	Halb	Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		23	50	27	9	38	53
Regioon	Põhja-Eesti	23	50	27	9	37	54
	Kesk-Eesti	18	45	37	4	45	51
	Kirde-Eesti	22	60	18	4	46	50
	Lääne-Eesti	28	42	30	6	32	62
	Lõuna-Eesti	22	49	29	11	37	52
Elukoht	Tallinn	22	55	23	7	34	59
	suured linnad	25	56	19	9	44	47
	väikelinnad	15	48	37	7	35	58
	alevik, maa	28	40	32	10	43	47
Rahvus	eestlased	20	49	31	6	36	58
	muu rahvus	28	52	20	11	42	47
Vanus	18 - 29 aastased	16	57	27	6	36	58
	30 - 49 aastased	25	44	31	10	37	53
	50 - 64 aastased	28	49	23	10	40	50
	65 - 74 aastased	15	56	29	5	50	45
Sugu	naised	18	52	30	4	36	60
	mehed	28	47	25	13	41	46
Haridus	I taseme haridus	36	49	15	19	44	37
	II taseme haridus	22	47	31	8	37	55
	III taseme haridus	21	51	28	6	37	57
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	26	48	26	23	53	24
	201-400 €	25	41	34	2	38	60
	401-600 €	25	42	33	6	30	64
	601-800 €	27	52	21	15	32	53
	üle 800 €	28	44	28	7	42	51

Palun hinnake kala ja kalatoodete valikut kaupluses ja turul, kust te tavaliselt toidukaupu ostate?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: kaaviar (tuuraliste mari), kalamari (löhe, forelli, siia jm mari), kaaviariasendajad (toodetud kalast), v.a valgumari

		Kaupluses			Turul		
		Hea	Rahuldav	Halb	Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		29	53	18	14	44	42
Regioon	Põhja-Eesti	29	54	17	11	48	41
	Kesk-Eesti	25	52	23	15	39	46
	Kirde-Eesti	27	61	12	12	46	42
	Lääne-Eesti	32	49	19	6	45	49
	Lõuna-Eesti	29	50	21	23	38	39
Elukoht	Tallinn	31	54	15	10	44	46
	suured linnad	29	60	11	15	50	35
	väikelinnad	22	53	25	19	42	39
	alevik, maa	31	48	21	13	43	44
Rahvus	eestlased	26	55	19	10	43	47
	muu rahvus	34	50	16	20	46	34
Vanus	18 - 29 aastased	23	62	15	12	43	45
	30 - 49 aastased	30	47	23	19	38	43
	50 - 64 aastased	33	52	15	8	52	40
	65 - 74 aastased	22	62	16	15	54	31
Sugu	naised	24	57	19	14	41	45
	mehed	33	50	17	14	48	38
Haridus	I taseme haridus	39	49	12	28	42	30
	II taseme haridus	28	53	19	11	48	41
	III taseme haridus	26	55	19	13	39	48
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	34	48	18	32	47	21
	201-400 €	28	48	24	9	42	49
	401-600 €	32	50	18	12	44	44
	601-800 €	29	54	17	15	40	45
	üle 800 €	32	53	15	11	45	44

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete 2013. aasta jooksul ostnud?
(% vastanutest)

Värske ja jahutatud kala (v.a kalafilee): räim, kilu jt odavamad kalad

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		51	47	2
Regioon	Põhja-Eesti	48	49	3
	Kesk-Eesti	51	48	1
	Kirde-Eesti	41	58	1
	Lääne-Eesti	66	34	0
	Lõuna-Eesti	55	43	2
Elukoht	Tallinn	45	52	3
	suured linnad	54	46	0
	väikelinnad	42	55	3
	alevik, maa	62	37	1
Rahvus	eestlased	56	43	1
	muu rahvus	43	54	3
Vanus	18 - 29 aastased	49	49	2
	30 - 49 aastased	52	47	1
	50 - 64 aastased	54	44	2
	65 - 74 aastased	48	49	3
Sugu	naised	47	51	2
	mehed	55	43	2
Haridus	I taseme haridus	50	49	1
	II taseme haridus	52	46	2
	III taseme haridus	52	47	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	38	58	4
	201-400 €	57	40	3
	401-600 €	58	42	0
	601-800 €	48	52	0
	üle 800 €	52	46	2

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete 2013. aasta jooksul ostnud?
(% vastanutest)

Värske ja jahutatud kala (v.a kalafilee): lest, karpkala, ahven, makrell/skumbria, tursk jt keskmise kallidusega kalad

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		48	48	4
Regioon	Põhja-Eesti	50	44	6
	Kesk-Eesti	42	57	1
	Kirde-Eesti	34	62	4
	Lääne-Eesti	61	39	0
	Lõuna-Eesti	47	51	2
Elukoht	Tallinn	47	46	7
	suured linnad	43	57	0
	väikelinnad	44	51	5
	alevik, maa	55	45	0
Rahvus	eestlased	49	48	3
	muu rahvus	45	50	5
Vanus	18 - 29 aastased	54	43	3
	30 - 49 aastased	51	44	5
	50 - 64 aastased	46	51	3
	65 - 74 aastased	34	65	1
Sugu	naised	44	54	2
	mehed	52	43	5
Haridus	I taseme haridus	37	60	3
	II taseme haridus	51	46	3
	III taseme haridus	51	45	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	55	41	4
	201-400 €	51	41	8
	401-600 €	51	45	4
	601-800 €	39	59	2
	üle 800 €	57	41	2

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete 2013. aasta jooksul ostnud?
(% vastanutest)

Värske ja jahutatud kala (v.a kalafileed): lõhe, forell, koha jt kallimad kalad

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		58	41	1
Regioon	Põhja-Eesti	58	40	2
	Kesk-Eesti	72	28	0
	Kirde-Eesti	39	61	0
	Lääne-Eesti	60	39	1
	Lõuna-Eesti	59	40	1
Elukoht	Tallinn	57	41	2
	suured linnad	43	57	0
	väikelinnad	62	37	1
	alevik, maa	61	37	2
Rahvus	eestlased	62	37	1
	muu rahvus	49	49	2
Vanus	18 - 29 aastased	56	44	0
	30 - 49 aastased	58	41	1
	50 - 64 aastased	59	39	2
	65 - 74 aastased	52	44	4
Sugu	naised	59	40	1
	mehed	56	43	1
Haridus	I taseme haridus	51	47	2
	II taseme haridus	61	37	2
	III taseme haridus	58	42	0
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	52	46	2
	201-400 €	58	40	2
	401-600 €	59	41	0
	601-800 €	54	45	1
	üle 800 €	69	30	1

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete 2013. aasta jooksul ostnud?
(% vastanutest)

Külmutatud kala (v.a kalafileed): räim, kilu jt odavamad kalad

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		34	53	13
Regioon	Põhja-Eesti	28	54	18
	Kesk-Eesti	49	45	6
	Kirde-Eesti	15	64	21
	Lääne-Eesti	51	43	6
	Lõuna-Eesti	41	53	6
Elukoht	Tallinn	28	54	18
	suured linnad	32	57	11
	väikelinnad	35	48	17
	alevik, maa	42	52	6
Rahvus	eestlased	37	54	9
	muu rahvus	29	49	22
Vanus	18 - 29 aastased	31	54	15
	30 - 49 aastased	38	50	12
	50 - 64 aastased	35	52	13
	65 - 74 aastased	27	60	13
Sugu	naised	31	57	12
	mehed	37	49	14
Haridus	I taseme haridus	45	46	9
	II taseme haridus	31	53	16
	III taseme haridus	32	57	11
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	39	40	21
	201-400 €	31	49	20
	401-600 €	30	57	13
	601-800 €	41	52	7
	üle 800 €	37	53	10

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete 2013. aasta jooksul ostnud?
(% vastanutest)

Külmutatud kala (v.a kalafileed): lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		34	58	8
Regioon	Põhja-Eesti	31	60	9
	Kesk-Eesti	40	56	4
	Kirde-Eesti	26	64	10
	Lääne-Eesti	39	58	3
	Lõuna-Eesti	42	50	8
Elukoht	Tallinn	31	60	9
	suured linnad	32	63	5
	väikelinnad	33	53	14
	alevik, maa	40	56	4
Rahvus	eestlased	35	59	6
	muu rahvus	32	56	12
Vanus	18 - 29 aastased	28	65	7
	30 - 49 aastased	38	55	7
	50 - 64 aastased	38	52	10
	65 - 74 aastased	25	66	9
Sugu	naised	32	59	9
	mehed	37	56	7
Haridus	I taseme haridus	33	64	3
	II taseme haridus	38	54	8
	III taseme haridus	31	59	10
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	39	49	12
	201-400 €	28	60	12
	401-600 €	34	58	8
	601-800 €	40	56	4
	üle 800 €	37	54	9

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete 2013. aasta jooksul ostnud?
(% vastanutest)

Külmutatud kala (v.a kalafileed): lõhe, forell, koha jt kallimad kalad

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		41	51	8
Regioon	Põhja-Eesti	41	49	10
	Kesk-Eesti	58	39	3
	Kirde-Eesti	26	64	10
	Lääne-Eesti	37	55	8
	Lõuna-Eesti	46	49	5
Elukoht	Tallinn	44	48	8
	suured linnad	32	64	4
	väikelinnad	44	42	14
	alevik, maa	42	53	5
Rahvus	eestlased	43	51	6
	muu rahvus	38	50	12
Vanus	18 - 29 aastased	37	56	7
	30 - 49 aastased	46	47	7
	50 - 64 aastased	42	47	11
	65 - 74 aastased	31	60	9
Sugu	naised	38	54	8
	mehed	44	48	8
Haridus	I taseme haridus	37	57	6
	II taseme haridus	45	47	8
	III taseme haridus	39	53	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	45	40	15
	201-400 €	30	59	11
	401-600 €	45	47	8
	601-800 €	51	43	6
	üle 800 €	44	49	7

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete 2013. aasta jooksul ostnud?
(% vastanutest)

Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud): räim, kilu jt odavamad kalad

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		48	46	6
Regioon	Põhja-Eesti	46	47	7
	Kesk-Eesti	57	42	1
	Kirde-Eesti	25	58	17
	Lääne-Eesti	52	46	2
	Lõuna-Eesti	57	39	4
Elukoht	Tallinn	47	47	6
	suured linnad	44	46	10
	väikelinnad	50	40	10
	alevik, maa	51	47	2
Rahvus	eestlased	49	48	3
	muu rahvus	47	41	12
Vanus	18 - 29 aastased	53	43	4
	30 - 49 aastased	47	46	7
	50 - 64 aastased	48	45	7
	65 - 74 aastased	44	51	5
Sugu	naised	49	45	6
	mehed	47	46	7
Haridus	I taseme haridus	52	44	4
	II taseme haridus	45	47	8
	III taseme haridus	51	44	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	65	31	4
	201-400 €	41	45	14
	401-600 €	46	48	6
	601-800 €	51	46	3
	üle 800 €	54	44	2

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete 2013. aasta jooksul ostnud?
(% vastanutest)

Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud): lest, heik, ahven, makrell/skumbria, tursk, mintai, pangasius, tilapia, saida jt keskmise kallidusega kalad

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		48	48	4
Regioon	Põhja-Eesti	50	46	4
	Kesk-Eesti	41	59	0
	Kirde-Eesti	31	59	10
	Lääne-Eesti	53	46	1
	Lõuna-Eesti	54	43	3
Elukoht	Tallinn	52	43	5
	suured linnad	39	56	5
	väikelinnad	46	48	6
	alevik, maa	50	50	0
Rahvus	eestlased	48	50	2
	muu rahvus	48	45	7
Vanus	18 - 29 aastased	57	41	2
	30 - 49 aastased	50	47	3
	50 - 64 aastased	43	50	7
	65 - 74 aastased	33	63	4
Sugu	naised	51	45	4
	mehed	45	51	4
Haridus	I taseme haridus	50	48	2
	II taseme haridus	47	49	4
	III taseme haridus	49	46	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	62	34	4
	201-400 €	38	55	7
	401-600 €	42	53	5
	601-800 €	49	49	2
	üle 800 €	61	37	2

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete 2013. aasta jooksul ostnud?
(% vastanutest)

Kalafileed (värske, jahutatud, külmutatud): lõhe, forell, koha jt kallimad kalad

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		61	36	3
Regioon	Põhja-Eesti	62	35	3
	Kesk-Eesti	71	29	0
	Kirde-Eesti	37	56	7
	Lääne-Eesti	68	30	2
	Lõuna-Eesti	67	32	1
Elukoht	Tallinn	66	30	4
	suured linnad	47	50	3
	väikelinnad	61	35	4
	alevik, maa	62	36	2
Rahvus	eestlased	62	36	2
	muu rahvus	60	36	4
Vanus	18 - 29 aastased	65	35	0
	30 - 49 aastased	65	32	3
	50 - 64 aastased	57	38	5
	65 - 74 aastased	47	49	4
Sugu	naised	64	34	2
	mehed	58	38	4
Haridus	I taseme haridus	50	42	8
	II taseme haridus	64	34	2
	III taseme haridus	63	35	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	76	24	0
	201-400 €	48	44	8
	401-600 €	59	39	2
	601-800 €	61	36	3
	üle 800 €	74	25	1

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete 2013. aasta jooksul ostnud?
(% vastanutest)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: suitsuräim, suitsukilu, suitsuheeringas jt odavamad kalad

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		48	47	5
Regioon	Põhja-Eesti	46	49	5
	Kesk-Eesti	60	40	0
	Kirde-Eesti	40	51	9
	Lääne-Eesti	54	43	3
	Lõuna-Eesti	50	45	5
Elukoht	Tallinn	43	51	6
	suured linnad	53	42	5
	väikelinnad	46	50	4
	alevik, maa	54	42	4
Rahvus	eestlased	52	44	4
	muu rahvus	43	52	5
Vanus	18 - 29 aastased	57	41	2
	30 - 49 aastased	48	47	5
	50 - 64 aastased	46	50	4
	65 - 74 aastased	39	52	9
Sugu	naised	43	53	4
	mehed	54	40	6
Haridus	I taseme haridus	61	33	6
	II taseme haridus	47	49	4
	III taseme haridus	44	51	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	50	47	3
	201-400 €	55	36	9
	401-600 €	49	48	3
	601-800 €	51	48	1
	üle 800 €	46	47	7

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete 2013. aasta jooksul ostnud?
(% vastanutest)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: suitsulest, suitsukarpkala, suitsumakrell/-skumbria jt keskmise kallidusega kalad

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		48	47	5
Regioon	Põhja-Eesti	53	41	6
	Kesk-Eesti	52	46	2
	Kirde-Eesti	33	65	2
	Lääne-Eesti	59	38	3
	Lõuna-Eesti	40	55	5
Elukoht	Tallinn	50	42	8
	suured linnad	36	60	4
	väikelinnad	40	55	5
	alevik, maa	57	41	2
Rahvus	eestlased	52	43	5
	muu rahvus	40	55	5
Vanus	18 - 29 aastased	60	37	3
	30 - 49 aastased	47	48	5
	50 - 64 aastased	43	52	5
	65 - 74 aastased	34	59	7
Sugu	naised	47	50	3
	mehed	49	45	6
Haridus	I taseme haridus	54	39	7
	II taseme haridus	49	47	4
	III taseme haridus	45	50	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	58	37	5
	201-400 €	46	49	5
	401-600 €	45	47	8
	601-800 €	52	45	3
	üle 800 €	49	48	3

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete 2013. aasta jooksul ostnud?
(% vastanutest)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: suitsulõhe, -forell jt kallimad kalad

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		52	46	2
Regioon	Põhja-Eesti	54	44	2
	Kesk-Eesti	62	36	2
	Kirde-Eesti	30	68	2
	Lääne-Eesti	67	32	1
	Lõuna-Eesti	48	49	3
Elukoht	Tallinn	52	47	1
	suured linnad	37	62	1
	väikelinnad	49	47	4
	alevik, maa	62	35	3
Rahvus	eestlased	56	42	2
	muu rahvus	45	53	2
Vanus	18 - 29 aastased	49	49	2
	30 - 49 aastased	57	41	2
	50 - 64 aastased	50	48	2
	65 - 74 aastased	43	51	6
Sugu	naised	55	43	2
	mehed	49	49	2
Haridus	I taseme haridus	46	52	2
	II taseme haridus	53	45	2
	III taseme haridus	54	44	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	47	49	4
	201-400 €	59	39	2
	401-600 €	55	43	2
	601-800 €	48	50	2
	üle 800 €	60	39	1

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete 2013. aasta jooksul ostnud?
(% vastanutest)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: soola-, vürtsikilu, räim

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		64	33	3
Regioon	Põhja-Eesti	65	33	2
	Kesk-Eesti	65	33	2
	Kirde-Eesti	60	38	2
	Lääne-Eesti	64	30	6
	Lõuna-Eesti	64	33	3
Elukoht	Tallinn	65	33	2
	suured linnad	65	33	2
	väikelinnad	60	37	3
	alevik, maa	65	32	3
Rahvus	eestlased	64	34	2
	muu rahvus	64	33	3
Vanus	18 - 29 aastased	77	21	2
	30 - 49 aastased	63	35	2
	50 - 64 aastased	62	36	2
	65 - 74 aastased	44	48	8
Sugu	naised	66	32	2
	mehed	63	34	3
Haridus	I taseme haridus	72	25	3
	II taseme haridus	64	33	3
	III taseme haridus	62	36	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	76	21	3
	201-400 €	63	33	4
	401-600 €	65	32	3
	601-800 €	65	34	1
	üle 800 €	67	33	0

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete 2013. aasta jooksul ostnud?
(% vastanutest)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: soolaheeringas

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		63	35	2
Regioon	Põhja-Eesti	62	37	1
	Kesk-Eesti	58	42	0
	Kirde-Eesti	61	39	0
	Lääne-Eesti	64	27	9
	Lõuna-Eesti	68	30	2
Elukoht	Tallinn	62	37	1
	suured linnad	61	33	6
	väikelinnad	58	40	2
	alevik, maa	69	30	1
Rahvus	eestlased	64	34	2
	muu rahvus	61	37	2
Vanus	18 - 29 aastased	64	31	5
	30 - 49 aastased	64	35	1
	50 - 64 aastased	67	33	0
	65 - 74 aastased	52	45	3
Sugu	naised	65	34	1
	mehed	62	36	2
Haridus	I taseme haridus	72	23	5
	II taseme haridus	62	37	1
	III taseme haridus	61	38	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	68	29	3
	201-400 €	57	39	4
	401-600 €	66	33	1
	601-800 €	63	37	0
	üle 800 €	66	33	1

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete 2013. aasta jooksul ostnud?
(% vastanutest)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: soolalõhe, -forell

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		56	41	3
Regioon	Põhja-Eesti	58	39	3
	Kesk-Eesti	64	33	3
	Kirde-Eesti	43	57	0
	Lääne-Eesti	63	35	2
	Lõuna-Eesti	57	40	3
Elukoht	Tallinn	58	39	3
	suured linnad	50	49	1
	väikelinnad	56	39	5
	alevik, maa	59	39	2
Rahvus	eestlased	59	38	3
	muu rahvus	51	46	3
Vanus	18 - 29 aastased	57	40	3
	30 - 49 aastased	59	37	4
	50 - 64 aastased	56	43	1
	65 - 74 aastased	46	50	4
Sugu	naised	58	40	2
	mehed	56	41	3
Haridus	I taseme haridus	62	32	6
	II taseme haridus	58	40	2
	III taseme haridus	54	44	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	44	52	4
	201-400 €	53	43	4
	401-600 €	62	37	1
	601-800 €	50	46	4
	üle 800 €	69	31	0

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete 2013. aasta jooksul ostnud?
(% vastanutest)

Suitsu-, soola- ja kuivatatud kala: kuivatatud, vinnutatud kala

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		39	51	10
Regioon	Põhja-Eesti	35	56	9
	Kesk-Eesti	44	49	7
	Kirde-Eesti	27	62	11
	Lääne-Eesti	47	41	12
	Lõuna-Eesti	47	43	10
Elukoht	Tallinn	38	51	11
	suured linnad	32	53	15
	väikelinnad	45	48	7
	alevik, maa	39	54	7
Rahvus	eestlased	36	53	11
	muu rahvus	42	50	8
Vanus	18 - 29 aastased	42	51	7
	30 - 49 aastased	44	44	12
	50 - 64 aastased	30	60	10
	65 - 74 aastased	26	65	9
Sugu	naised	41	49	10
	mehed	36	54	10
Haridus	I taseme haridus	39	56	5
	II taseme haridus	37	50	13
	III taseme haridus	41	51	8
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	53	43	4
	201-400 €	30	59	11
	401-600 €	43	43	14
	601-800 €	35	59	6
	üle 800 €	45	47	8

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete 2013. aasta jooksul ostnud?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: kalakonservid plekk-karbis (räim, sprotid, sardiinid, anšoovis õlis, tomatikastmes jms)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		52	42	6
Regioon	Põhja-Eesti	48	46	6
	Kesk-Eesti	49	45	6
	Kirde-Eesti	44	50	6
	Lääne-Eesti	61	31	8
	Lõuna-Eesti	60	35	5
Elukoht	Tallinn	48	46	6
	suured linnad	46	50	4
	väikelinnad	54	37	9
	alevik, maa	57	38	5
Rahvus	eestlased	56	39	5
	muu rahvus	44	49	7
Vanus	18 - 29 aastased	56	38	6
	30 - 49 aastased	51	41	8
	50 - 64 aastased	50	46	4
	65 - 74 aastased	50	44	6
Sugu	naised	52	42	6
	mehed	52	42	6
Haridus	I taseme haridus	72	24	4
	II taseme haridus	46	47	7
	III taseme haridus	48	45	7
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	59	30	11
	201-400 €	54	36	10
	401-600 €	46	49	5
	601-800 €	57	39	4
	üle 800 €	59	36	5

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete 2013. aasta jooksul ostnud?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: kalapreservid plekk-karbis (Tallinna kilud, Balti vürtsikilud, soolaheeringas, tuunikala, soolalõhe õlis jt)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		56	40	4
Regioon	Põhja-Eesti	53	42	5
	Kesk-Eesti	60	38	2
	Kirde-Eesti	45	51	4
	Lääne-Eesti	59	34	7
	Lõuna-Eesti	62	34	4
Elukoht	Tallinn	51	44	5
	suured linnad	50	45	5
	väikelinnad	55	38	7
	alevik, maa	64	34	2
Rahvus	eestlased	60	36	4
	muu rahvus	44	49	7
Vanus	18 - 29 aastased	62	33	5
	30 - 49 aastased	56	39	5
	50 - 64 aastased	52	45	3
	65 - 74 aastased	53	42	5
Sugu	naised	56	39	5
	mehed	55	41	4
Haridus	I taseme haridus	71	25	4
	II taseme haridus	50	45	5
	III taseme haridus	55	41	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	57	32	11
	201-400 €	56	38	6
	401-600 €	54	44	2
	601-800 €	57	40	3
	üle 800 €	63	33	4

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete 2013. aasta jooksul ostnud?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: kalakulinaariatooted lahtiselt, klaas- või plastpakendis (räimed marinaadis, silgusült, heeringa fileetükid erinevates kastmetes, kala tarrendis jt)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		50	45	5
Regioon	Põhja-Eesti	44	49	7
	Kesk-Eesti	49	46	5
	Kirde-Eesti	38	55	7
	Lääne-Eesti	70	29	1
	Lõuna-Eesti	55	43	2
Elukoht	Tallinn	46	45	9
	suured linnad	40	55	5
	väikelinnad	53	42	5
	alevik, maa	56	43	1
Rahvus	eestlased	54	43	3
	muu rahvus	41	50	9
Vanus	18 - 29 aastased	49	46	5
	30 - 49 aastased	54	39	7
	50 - 64 aastased	49	48	3
	65 - 74 aastased	36	60	4
Sugu	naised	55	41	4
	mehed	44	51	5
Haridus	I taseme haridus	53	43	4
	II taseme haridus	49	45	6
	III taseme haridus	49	47	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	54	42	4
	201-400 €	45	48	7
	401-600 €	44	49	7
	601-800 €	50	46	4
	üle 800 €	64	32	4

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete 2013. aasta jooksul ostnud?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: kalapulgad ja kalaburgerid (külmutatud, paneeritud)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		44	48	8
Regioon	Põhja-Eesti	42	48	10
	Kesk-Eesti	45	49	6
	Kirde-Eesti	38	59	3
	Lääne-Eesti	56	35	9
	Lõuna-Eesti	46	47	7
Elukoht	Tallinn	38	52	10
	suured linnad	42	51	7
	väikelinnad	41	49	10
	alevik, maa	54	41	5
Rahvus	eestlased	48	45	7
	muu rahvus	37	54	9
Vanus	18 - 29 aastased	48	41	11
	30 - 49 aastased	42	49	9
	50 - 64 aastased	47	47	6
	65 - 74 aastased	33	64	3
Sugu	naised	42	49	9
	mehed	47	46	7
Haridus	I taseme haridus	55	45	0
	II taseme haridus	46	46	8
	III taseme haridus	38	50	12
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	62	31	7
	201-400 €	42	51	7
	401-600 €	38	52	10
	601-800 €	48	40	12
	üle 800 €	47	39	14

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete 2013. aasta jooksul ostnud?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: krabipulgad ja –nuudlid (makra)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		50	44	6
Regioon	Põhja-Eesti	51	43	6
	Kesk-Eesti	52	43	5
	Kirde-Eesti	45	52	3
	Lääne-Eesti	58	35	7
	Lõuna-Eesti	47	48	5
Elukoht	Tallinn	48	45	7
	suured linnad	45	51	4
	väikelinnad	48	46	6
	alevik, maa	56	39	5
Rahvus	eestlased	53	41	6
	muu rahvus	46	50	4
Vanus	18 - 29 aastased	53	40	7
	30 - 49 aastased	50	43	7
	50 - 64 aastased	52	45	3
	65 - 74 aastased	38	61	1
Sugu	naised	49	46	5
	mehed	52	42	6
Haridus	I taseme haridus	69	24	7
	II taseme haridus	49	46	5
	III taseme haridus	45	50	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	67	28	5
	201-400 €	44	47	9
	401-600 €	47	51	2
	601-800 €	50	44	6
	üle 800 €	52	36	12

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete 2013. aasta jooksul ostnud?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: krevetid, krabid, vähid

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		40	52	8
Regioon	Põhja-Eesti	39	53	8
	Kesk-Eesti	50	46	4
	Kirde-Eesti	28	63	9
	Lääne-Eesti	54	38	8
	Lõuna-Eesti	39	52	9
Elukoht	Tallinn	39	51	10
	suured linnad	33	55	12
	väikelinnad	46	49	5
	alevik, maa	43	52	5
Rahvus	eestlased	40	53	7
	muu rahvus	41	49	10
Vanus	18 - 29 aastased	35	60	5
	30 - 49 aastased	47	42	11
	50 - 64 aastased	38	55	7
	65 - 74 aastased	31	66	3
Sugu	naised	46	49	5
	mehed	35	54	11
Haridus	I taseme haridus	30	60	10
	II taseme haridus	44	47	9
	III taseme haridus	41	53	6
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	54	39	7
	201-400 €	39	49	12
	401-600 €	37	56	7
	601-800 €	39	57	4
	üle 800 €	44	42	14

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete 2013. aasta jooksul ostnud?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: molluskid jt mereannid (kalmaarid, rannakarbid jt)

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		35	53	12
Regioon	Põhja-Eesti	36	53	11
	Kesk-Eesti	37	53	10
	Kirde-Eesti	35	58	7
	Lääne-Eesti	35	51	14
	Lõuna-Eesti	30	53	17
Elukoht	Tallinn	35	53	12
	suured linnad	30	54	16
	väikelinnad	39	51	10
	alevik, maa	35	55	10
Rahvus	eestlased	33	54	13
	muu rahvus	38	53	9
Vanus	18 - 29 aastased	31	61	8
	30 - 49 aastased	40	45	15
	50 - 64 aastased	37	53	10
	65 - 74 aastased	15	75	10
Sugu	naised	40	52	8
	mehed	30	55	15
Haridus	I taseme haridus	44	41	15
	II taseme haridus	33	56	11
	III taseme haridus	35	54	11
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	43	52	5
	201-400 €	32	59	9
	401-600 €	26	57	17
	601-800 €	34	56	10
	üle 800 €	42	37	21

Palun hinnake kala ja kalatoodete kvaliteeti nende toodete puhul, mida te olete 2013. aasta jooksul ostnud?
(% vastanutest)

Muud kalatooted: kaaviar (tuuraliste mari), kalamari (lõhe, forelli, siia jms mari), kaaviariasendajad (toodetud kalast), v.a valgu-mari

		Hea	Rahuldav	Halb
Keskmiselt		44	49	7
Regioon	Põhja-Eesti	46	47	7
	Kesk-Eesti	44	49	7
	Kirde-Eesti	30	66	4
	Lääne-Eesti	51	42	7
	Lõuna-Eesti	44	46	10
Elukoht	Tallinn	47	45	8
	suured linnad	33	57	10
	väikelinnad	48	46	6
	alevik, maa	43	53	4
Rahvus	eestlased	40	53	7
	muu rahvus	48	45	7
Vanus	18 - 29 aastased	40	52	8
	30 - 49 aastased	49	42	9
	50 - 64 aastased	45	51	4
	65 - 74 aastased	30	68	2
Sugu	naised	47	48	5
	mehed	40	50	10
Haridus	I taseme haridus	36	55	9
	II taseme haridus	47	46	7
	III taseme haridus	45	49	6
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	53	33	14
	201-400 €	37	56	7
	401-600 €	45	47	8
	601-800 €	43	52	5
	üle 800 €	51	44	5

Mida peaksid teie arvates tegema kauplused, et parandada kala ja kalatoodete pakkumist (müümist)?
(% vastanutest)

Suurendama värsket kala valikut

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ebaoluline
Keskmiselt		68	28	4
Regioon	Põhja-Eesti	70	27	3
	Kesk-Eesti	71	23	6
	Kirde-Eesti	72	28	0
	Lääne-Eesti	59	38	3
	Lõuna-Eesti	67	27	6
Elukoht	Tallinn	71	27	2
	suured linnad	70	27	3
	väikelinnad	60	32	8
	alevik, maa	70	27	3
Rahvus	eestlased	66	30	4
	muu rahvus	72	24	4
Vanus	18 - 29 aastased	75	25	0
	30 - 49 aastased	63	34	3
	50 - 64 aastased	70	23	7
	65 - 74 aastased	69	26	5
Sugu	naised	68	27	5
	mehed	68	29	3
Haridus	I taseme haridus	64	26	10
	II taseme haridus	69	27	4
	III taseme haridus	69	30	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	73	19	8
	201-400 €	65	32	3
	401-600 €	71	27	2
	601-800 €	61	34	5
	üle 800 €	67	27	6

Mida peaksid teie arvates tegema kauplused, et parandada kala ja kalatoodete pakkumist (müümist)?
(% vastanutest)

Suurendama külmutatud kala valikut

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ebaoluline
Keskmiselt		17	48	35
Regioon	Põhja-Eesti	19	43	38
	Kesk-Eesti	13	53	34
	Kirde-Eesti	20	58	22
	Lääne-Eesti	6	54	40
	Lõuna-Eesti	19	47	34
Elukoht	Tallinn	20	43	37
	suured linnad	22	50	28
	väikelinnad	11	52	37
	alevik, maa	16	49	35
Rahvus	eestlased	14	47	39
	muu rahvus	25	48	27
Vanus	18 - 29 aastased	13	50	37
	30 - 49 aastased	22	43	35
	50 - 64 aastased	17	49	34
	65 - 74 aastased	11	51	38
Sugu	naised	17	48	35
	mehed	18	46	36
Haridus	I taseme haridus	12	51	37
	II taseme haridus	20	47	33
	III taseme haridus	18	45	37
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	27	48	25
	201-400 €	21	45	34
	401-600 €	18	42	40
	601-800 €	13	48	39
	üle 800 €	9	49	42

Mida peaksid teie arvates tegema kauplused, et parandada kala ja kalatoodete pakkumist (müümist)?
(% vastanutest)

Suurendama suitsu-, soola- ja kuivatatud kala valikut

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ebaoluline
Keskmiselt		31	48	21
Regioon	Põhja-Eesti	32	46	22
	Kesk-Eesti	24	48	28
	Kirde-Eesti	22	52	26
	Lääne-Eesti	39	45	16
	Lõuna-Eesti	31	50	19
Elukoht	Tallinn	31	46	23
	suured linnad	26	47	27
	väikelinnad	34	44	22
	alevik, maa	30	52	18
Rahvus	eestlased	29	50	21
	muu rahvus	35	41	24
Vanus	18 - 29 aastased	48	35	17
	30 - 49 aastased	26	52	22
	50 - 64 aastased	25	50	25
	65 - 74 aastased	24	55	21
Sugu	naised	27	47	26
	mehed	35	48	17
Haridus	I taseme haridus	48	36	16
	II taseme haridus	32	49	19
	III taseme haridus	21	52	27
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	38	44	18
	201-400 €	33	46	21
	401-600 €	34	48	18
	601-800 €	22	46	32
	üle 800 €	25	51	24

Mida peaksid teie arvates tegema kauplused, et parandada kala ja kalatoodete pakkumist (müümist)?
(% vastanutest)

Eelistama kodumaiste töötajate/tootjate tooteid

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ebaoluline
Keskmiselt		58	31	11
Regioon	Põhja-Eesti	54	36	10
	Kesk-Eesti	60	21	19
	Kirde-Eesti	61	31	8
	Lääne-Eesti	61	34	5
	Lõuna-Eesti	64	22	14
Elukoht	Tallinn	50	41	9
	suured linnad	59	32	9
	väikelinnad	64	20	16
	alevik, maa	62	27	11
Rahvus	eestlased	60	30	10
	muu rahvus	54	32	14
Vanus	18 - 29 aastased	60	31	9
	30 - 49 aastased	52	37	11
	50 - 64 aastased	62	26	12
	65 - 74 aastased	67	23	10
Sugu	naised	59	29	12
	mehed	57	33	10
Haridus	I taseme haridus	65	16	19
	II taseme haridus	62	29	9
	III taseme haridus	51	39	10
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	64	22	14
	201-400 €	64	29	7
	401-600 €	56	30	14
	601-800 €	59	35	6
	üle 800 €	44	44	12

Mida peaksid teie arvates tegema kauplused, et parandada kala ja kalatoodete pakkumist (müümist)?
(% vastanutest)

Tegema kalatoodetele sooduspakkumisi

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ebaoluline
Keskmiselt		80	18	2
Regioon	Põhja-Eesti	83	15	2
	Kesk-Eesti	76	22	2
	Kirde-Eesti	81	18	1
	Lääne-Eesti	83	16	1
	Lõuna-Eesti	76	21	3
Elukoht	Tallinn	81	17	2
	suured linnad	80	18	2
	väikelinnad	79	21	0
	alevik, maa	82	16	2
Rahvus	eestlased	82	16	2
	muu rahvus	77	22	1
Vanus	18 - 29 aastased	80	17	3
	30 - 49 aastased	80	19	1
	50 - 64 aastased	80	17	3
	65 - 74 aastased	80	17	3
Sugu	naised	81	17	2
	mehed	80	18	2
Haridus	I taseme haridus	81	17	2
	II taseme haridus	83	15	2
	III taseme haridus	78	20	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	79	19	2
	201-400 €	85	14	1
	401-600 €	77	20	3
	601-800 €	76	22	2
	üle 800 €	78	20	2

Mida peaksid teie arvates tegema kauplused, et parandada kala ja kalatoodete pakkumist (müümist)?
(% vastanutest)

Hankima kvaliteetsemaid kalatooteid

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ebaoluline
Keskmiselt		69	27	4
Regioon	Põhja-Eesti	69	27	4
	Kesk-Eesti	58	32	10
	Kirde-Eesti	79	21	0
	Lääne-Eesti	68	29	3
	Lõuna-Eesti	70	27	3
Elukoht	Tallinn	68	27	5
	suured linnad	79	19	2
	väikelinnad	67	28	5
	alevik, maa	68	30	2
Rahvus	eestlased	64	32	4
	muu rahvus	81	17	2
Vanus	18 - 29 aastased	73	22	5
	30 - 49 aastased	69	29	2
	50 - 64 aastased	68	28	4
	65 - 74 aastased	70	27	3
Sugu	naised	68	27	5
	mehed	71	27	2
Haridus	I taseme haridus	57	30	13
	II taseme haridus	69	29	2
	III taseme haridus	75	24	1
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	73	21	6
	201-400 €	68	30	2
	401-600 €	72	26	2
	601-800 €	74	25	1
	üle 800 €	69	28	3

Mida peaksid teie arvates tegema kauplused, et parandada kala ja kalatoodete pakkumist (müümist)?
(% vastanutest)

Pakkuma kalatooteid soodsama hinnaga

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ebaoluline
Keskmiselt		82	17	1
Regioon	Põhja-Eesti	79	20	1
	Kesk-Eesti	86	14	0
	Kirde-Eesti	86	13	1
	Lääne-Eesti	83	17	0
	Lõuna-Eesti	85	13	2
Elukoht	Tallinn	81	18	1
	suured linnad	84	14	2
	väikelinnad	83	14	3
	alevik, maa	81	19	0
Rahvus	eestlased	82	17	1
	muu rahvus	83	16	1
Vanus	18 - 29 aastased	77	23	0
	30 - 49 aastased	84	14	2
	50 - 64 aastased	83	16	1
	65 - 74 aastased	85	15	0
Sugu	naised	83	16	1
	mehed	81	18	1
Haridus	I taseme haridus	86	13	1
	II taseme haridus	83	16	1
	III taseme haridus	78	20	2
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	91	6	3
	201-400 €	81	18	1
	401-600 €	81	18	1
	601-800 €	73	26	1
	üle 800 €	80	17	3

Mida peaksid teie arvates tegema kauplused, et parandada kala ja kalatoodete pakkumist (müümist)?
(% vastanutest)

Märkima (hinnasiltidel, etikettidel) selgemalt päritoluma ja/või tootja

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ebaoluline
Keskmiselt		47	40	13
Regioon	Põhja-Eesti	43	44	13
	Kesk-Eesti	49	32	19
	Kirde-Eesti	69	24	7
	Lääne-Eesti	41	47	12
	Lõuna-Eesti	46	41	13
Elukoht	Tallinn	41	45	14
	suured linnad	51	36	13
	väikelinnad	50	37	13
	alevik, maa	49	40	11
Rahvus	eestlased	45	44	11
	muu rahvus	51	32	17
Vanus	18 - 29 aastased	49	37	14
	30 - 49 aastased	44	41	15
	50 - 64 aastased	47	44	9
	65 - 74 aastased	56	34	10
Sugu	naised	47	41	12
	mehed	47	39	14
Haridus	I taseme haridus	55	34	11
	II taseme haridus	45	42	13
	III taseme haridus	46	42	12
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	65	27	8
	201-400 €	55	32	13
	401-600 €	39	47	14
	601-800 €	46	41	13
	üle 800 €	35	54	11

Mida peaksid teie arvates tegema kauplused, et parandada kala ja kalatoodete pakkumist (müümist)?
(% vastanutest)

Lisada värske, jahutatud, külmutatud, suitsutatud kala juurde teave kala püügipiirkonna, kasvatamise koha kohta

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ebaoluline
Keskmiselt		38	46	16
Regioon	Põhja-Eesti	38	49	13
	Kesk-Eesti	27	41	32
	Kirde-Eesti	54	43	3
	Lääne-Eesti	26	56	18
	Lõuna-Eesti	39	41	20
Elukoht	Tallinn	38	51	11
	suured linnad	41	46	13
	väikelinnad	43	35	22
	alevik, maa	32	48	20
Rahvus	eestlased	31	51	18
	muu rahvus	52	35	13
Vanus	18 - 29 aastased	40	50	10
	30 - 49 aastased	36	45	19
	50 - 64 aastased	37	45	18
	65 - 74 aastased	45	41	14
Sugu	naised	38	45	17
	mehed	38	47	15
Haridus	I taseme haridus	35	41	24
	II taseme haridus	36	49	15
	III taseme haridus	41	45	14
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	56	29	15
	201-400 €	40	45	15
	401-600 €	38	46	16
	601-800 €	40	43	17
	üle 800 €	18	69	13

Mida peaksid teie arvates tegema kauplused, et parandada kala ja kalatoodete pakkumist (müümist)?
(% vastanutest)

Märkima värske kala juurde kala püüdmise kuupäeva

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ebaoluline
Keskmiselt		68	28	4
Regioon	Põhja-Eesti	70	27	3
	Kesk-Eesti	64	26	10
	Kirde-Eesti	76	24	0
	Lääne-Eesti	68	29	3
	Lõuna-Eesti	60	32	8
Elukoht	Tallinn	69	27	4
	suured linnad	67	30	3
	väikelinnad	71	23	6
	alevik, maa	63	32	5
Rahvus	eestlased	64	30	6
	muu rahvus	73	25	2
Vanus	18 - 29 aastased	65	33	2
	30 - 49 aastased	67	28	5
	50 - 64 aastased	68	27	5
	65 - 74 aastased	72	22	6
Sugu	naised	70	25	5
	mehed	65	31	4
Haridus	I taseme haridus	67	27	6
	II taseme haridus	65	30	5
	III taseme haridus	70	27	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	79	16	5
	201-400 €	69	28	3
	401-600 €	63	29	8
	601-800 €	65	34	1
	üle 800 €	65	31	4

Mida peaksid teie arvates tegema kauplused, et parandada kala ja kalatoodete pakkumist (müümist)?
(% vastanutest)

Parandama müügikoha puhtust

		Väga oluline	Mõnevõrra oluline	Ebaoluline
Keskmiselt		61	35	4
Regioon	Põhja-Eesti	59	37	4
	Kesk-Eesti	60	37	3
	Kirde-Eesti	75	24	1
	Lääne-Eesti	69	28	3
	Lõuna-Eesti	57	38	5
Elukoht	Tallinn	57	40	3
	suured linnad	70	27	3
	väikelinnad	63	34	3
	alevik, maa	62	33	5
Rahvus	eestlased	56	39	5
	muu rahvus	73	25	2
Vanus	18 - 29 aastased	66	32	2
	30 - 49 aastased	60	36	4
	50 - 64 aastased	62	34	4
	65 - 74 aastased	61	35	4
Sugu	naised	63	35	2
	mehed	61	34	5
Haridus	I taseme haridus	63	34	3
	II taseme haridus	63	33	4
	III taseme haridus	60	37	3
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	78	20	2
	201-400 €	67	29	4
	401-600 €	56	37	7
	601-800 €	62	37	1
	üle 800 €	58	37	5

Lisa 4.16

Kui teil oleks võimalik värsket kala ja kalatooteid osta spetsiaalselt kalaturult otse kalurilt (kalakasvatajatelt), kas teeksite seda?
(% vastanutest)

		Jah, ostaksin sageli	Ostaksin mõnikord	Ei ostaks, sest eelistan neid osta kauplustest	Ei oska öelda
Keskmiselt		58	30	5	7
Regioon	Põhja-Eesti	52	33	5	10
	Kesk-Eesti	70	18	7	5
	Kirde-Eesti	56	38	4	2
	Lääne-Eesti	62	24	8	6
	Lõuna-Eesti	63	27	5	5
Elukoht	Tallinn	52	32	7	9
	suured linnad	46	40	10	4
	väikelinnad	65	30	3	2
	alevik, maa	65	22	3	10
Rahvus	eestlased	58	29	5	8
	muu rahvus	59	30	6	5
Vanus	18 - 29 aastased	52	35	6	7
	30 - 49 aastased	56	32	6	6
	50 - 64 aastased	62	26	5	7
	65 - 74 aastased	64	22	5	9
Sugu	naised	61	29	5	5
	mehed	54	30	6	10
Haridus	I taseme haridus	63	21	8	8
	II taseme haridus	60	29	4	7
	III taseme haridus	53	35	7	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	64	28	6	2
	201-400 €	66	22	5	7
	401-600 €	52	35	5	8
	601-800 €	46	32	12	10
	üle 800 €	51	38	3	8

Milliseid on Teie lemmikkalad?

(% vastanutest)

		Ahven	Angerjas	Forell	Haug	Heeringas	Heik, hõbe-heik
Keskmiselt		17	9	27	14	26	13
Regioon	Põhja-Eesti	14	9	33	10	26	13
	Kesk-Eesti	11	4	27	15	32	18
	Kirde-Eesti	30	4	27	9	15	16
	Lääne-Eesti	16	8	13	11	19	5
	Lõuna-Eesti	19	14	23	23	31	13
Elukoht	Tallinn	12	11	32	9	24	16
	suured linnad	24	8	25	12	19	12
	väikelinnad	19	10	27	18	24	10
	alevik, maa	16	8	24	16	32	13
Rahvus	eestlased	14	11	25	12	29	13
	muu rahvus	24	6	32	17	18	13
Vanus	18 - 29 aastased	20	7	25	8	21	9
	30 - 49 aastased	14	12	33	14	26	14
	50 - 64 aastased	16	8	27	13	25	13
	65 - 74 aastased	21	11	18	21	35	15
Sugu	naised	13	9	27	15	28	16
	mehed	21	9	28	12	23	10
Haridus	I taseme haridus	27	8	22	26	29	15
	II taseme haridus	16	9	28	10	22	14
	III taseme haridus	12	10	29	10	28	11
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	26	3	18	19	25	19
	201-400 €	20	9	26	15	34	10
	401-600 €	14	11	34	13	23	10
	601-800 €	13	11	33	12	18	9
	üle 800 €	13	13	36	4	24	14

Milliseid on Teie lemmikkalad? järg

(% vastanutest)

		Kilu	Koha	Krevetid	Latikas	Lest	Lõhe
Keskmiselt		15	15	8	11	16	45
Regioon	Põhja-Eesti	15	12	10	6	18	54
	Kesk-Eesti	21	8	2	9	13	42
	Kirde-Eesti	5	24	7	8	7	36
	Lääne-Eesti	20	17	4	6	29	38
	Lõuna-Eesti	15	19	6	25	10	39
Elukoht	Tallinn	12	12	12	7	14	48
	suured linnad	13	24	5	14	11	37
	väikelinnad	13	16	8	14	14	48
	alevik, maa	20	13	4	11	21	45
Rahvus	eestlased	18	12	5	13	20	48
	muu rahvus	8	21	12	8	7	40
Vanus	18 - 29 aastased	11	16	13	11	21	49
	30 - 49 aastased	15	11	10	11	15	50
	50 - 64 aastased	14	18	3	8	11	43
	65 - 74 aastased	21	18	3	18	19	31
Sugu	naised	14	13	7	11	13	47
	mehed	16	17	8	11	19	44
Haridus	I taseme haridus	24	12	3	17	24	39
	II taseme haridus	15	16	9	11	15	46
	III taseme haridus	9	15	8	8	13	49
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	14	13	11	8	13	36
	201-400 €	20	14	4	11	22	37
	401-600 €	12	15	8	10	16	55
	601-800 €	10	18	11	7	10	51
	üle 800 €	11	18	13	7	10	48

Milliseid on Teie lemmikkalad? järg
(% vastanutest)

		Makrell, skumbria	Tursk	Räim	Muu kala	Ei ole lem- mikut, kõik kalad
Keskmiselt		7	9	26	8	7
Regioon	Põhja-Eesti	8	11	22	7	6
	Kesk-Eesti	4	3	35	0	7
	Kirde-Eesti	13	10	14	15	9
	Lääne-Eesti	2	5	26	6	5
	Lõuna-Eesti	4	10	34	10	9
Elukoht	Tallinn	10	10	21	7	7
	suured linnad	4	8	18	12	6
	väikelinnad	6	10	20	12	10
	alevik, maa	4	9	39	4	6
Rahvus	eestlased	5	7	34	5	6
	muu rahvus	10	14	10	13	9
Vanus	18 - 29 aastased	12	6	24	11	11
	30 - 49 aastased	6	11	21	7	6
	50 - 64 aastased	5	10	28	7	6
	65 - 74 aastased	3	9	39	7	7
Sugu	naised	5	10	22	11	7
	mehed	8	9	30	4	7
Haridus	I taseme haridus	8	10	45	8	12
	II taseme haridus	6	9	25	8	6
	III taseme haridus	6	9	17	8	6
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	4	9	30	13	15
	201-400 €	7	12	36	11	5
	401-600 €	7	11	22	4	4
	601-800 €	7	7	18	9	7
	üle 800 €	3	9	21	8	4

Lisa 4.18

Kas teil on viimase aasta jooksul olnud halbu kogemusi kala ja kalatoodete ostmisel või söömisel?
(% vastanutest)

		Jah on	Ei ole
Keskmiselt		42	58
Regioon	Põhja-Eesti	42	58
	Kesk-Eesti	34	66
	Kirde-Eesti	56	44
	Lääne-Eesti	43	57
	Lõuna-Eesti	39	61
Elukoht	Tallinn	43	57
	suured linnad	50	50
	väikelinnad	43	57
	alevik, maa	37	63
Rahvus	eestlased	36	64
	muu rahvus	54	46
Vanus	18 - 29 aastased	48	52
	30 - 49 aastased	38	62
	50 - 64 aastased	42	58
	65 - 74 aastased	45	55
Sugu	naised	41	59
	mehed	44	56
Haridus	I taseme haridus	46	54
	II taseme haridus	41	59
	III taseme haridus	42	58
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	49	51
	201-400 €	55	45
	401-600 €	39	61
	601-800 €	41	59
	üle 800 €	34	66

Kui Teil oli halbu kogemusi, siis millised need olid?
(% vastanutest, kellel oli halbu kogemusi, n=460)

		Halb kvaliteet	Kala ei olnud värsk	Halb maitse	Kalakonservid, -tooted olid liiga soolased	Kalakonservid, -tooted olid maitsetud, magedad
Keskmiselt		31	54	32	23	13
Regioon	Põhja-Eesti	40	53	32	25	15
	Kesk-Eesti	26	33	38	26	19
	Kirde-Eesti	17	48	22	18	8
	Lääne-Eesti	31	58	22	33	10
	Lõuna-Eesti	25	63	39	15	10
Elukoht	Tallinn	46	61	36	22	17
	suured linnad	29	45	24	26	7
	väikelinnad	23	62	36	16	12
	alevik, maa	21	45	29	26	12
Rahvus	eestlased	33	52	28	27	16
	muu rahvus	28	57	37	16	7
Vanus	18 - 29 aastased	38	51	39	29	1
	30 - 49 aastased	37	56	31	21	16
	50 - 64 aastased	24	56	28	18	16
	65 - 74 aastased	20	50	27	23	16
Sugu	naised	27	59	35	21	11
	mehed	35	49	28	24	14
Haridus	I taseme haridus	22	59	21	34	9
	II taseme haridus	33	50	36	19	17
	III taseme haridus	35	54	33	21	9
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	29	54	54	17	9
	201-400 €	27	56	15	30	17
	401-600 €	43	55	42	20	13
	601-800 €	30	51	14	17	6
	üle 800 €	17	46	29	26	16

Kui Teil oli halbu kogemusi, siis millised need olid? järg
(% vastanutest, kellel oli halbu kogemusi, n=460)

		Säilimistähtaeg oli ületatud	Liiga palju vett sügavkülmutatud kalades, mitmekordselt külmutatud	Ebasobiv pakend, katkine taara	Müüja eba-kompetentsus	Muu halb kogemus
Keskmiselt		11	57	7	12	6
Regioon	Põhja-Eesti	11	67	8	10	6
	Kesk-Eesti	4	44	19	14	4
	Kirde-Eesti	9	78	4	17	8
	Lääne-Eesti	21	37	2	16	4
	Lõuna-Eesti	9	39	4	8	6
Elukoht	Tallinn	9	67	11	4	5
	suured linnad	18	62	5	25	4
	väikelinnad	9	46	7	5	10
	alevik, maa	10	52	3	17	5
Rahvus	eestlased	14	48	6	15	6
	muu rahvus	7	70	8	7	6
Vanus	18 - 29 aastased	16	63	7	23	0
	30 - 49 aastased	7	53	6	8	6
	50 - 64 aastased	7	56	7	9	7
	65 - 74 aastased	17	59	8	4	15
Sugu	naised	10	56	5	5	5
	mehed	12	58	9	18	7
Haridus	I taseme haridus	17	51	7	27	15
	II taseme haridus	12	62	9	5	3
	III taseme haridus	7	57	4	10	4
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	2	41	22	12	1
	201-400 €	18	67	4	24	14
	401-600 €	9	55	3	6	3
	601-800 €	13	61	5	3	2
	üle 800 €	8	39	1	8	3

Kas teie peres on lemmikloomi, kes söövad kala?
(% vastanutest)

		Jah on	Ei ole
Keskmiselt		37	63
Regioon	Põhja-Eesti	28	72
	Kesk-Eesti	46	54
	Kirde-Eesti	41	59
	Lääne-Eesti	47	53
	Lõuna-Eesti	46	54
Elukoht	Tallinn	27	73
	suured linnad	34	66
	väikelinnad	31	69
	alevik, maa	54	46
Rahvus	eestlased	42	58
	muu rahvus	27	73
Vanus	18 - 29 aastased	36	64
	30 - 49 aastased	41	59
	50 - 64 aastased	38	62
	65 - 74 aastased	27	73
Sugu	naised	36	64
	mehed	39	61
Haridus	I taseme haridus	32	68
	II taseme haridus	46	54
	III taseme haridus	30	70
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	47	53
	201-400 €	35	65
	401-600 €	37	63
	601-800 €	33	67
	üle 800 €	38	62

Kuidas jagunevad teie pere kulutused kalale (rahaliselt) pereliikmete ja lemmikloomade vahel?
(% vastanutest)

		Pereliikmed (inimesed)	Lemmikloomad
Keskmiselt		92	8
Regioon	Põhja-Eesti	94	6
	Kesk-Eesti	91	9
	Kirde-Eesti	88	12
	Lääne-Eesti	91	9
	Lõuna-Eesti	91	9
Elukoht	Tallinn	94	6
	suured linnad	90	10
	väikelinnad	95	5
	alevik, maa	89	11
Rahvus	eestlased	92	8
	muu rahvus	92	8
Vanus	18 - 29 aastased	91	9
	30 - 49 aastased	94	7
	50 - 64 aastased	91	10
	65 - 74 aastased	94	7
Sugu	naised	92	8
	mehed	92	8
Haridus	I taseme haridus	91	9
	II taseme haridus	90	10
	III taseme haridus	95	5
Leibkonnaliikme netosissetulek kuus	kuni 200 €	88	12
	201-400 €	92	8
	401-600 €	93	7
	601-800 €	93	7
	üle 800 €	95	5

Küsitletud kogumi iseloomustus

Tarbijate paneeli üle-eestiline küsitlus, vastanuid kokku 1112 vanuses 18-74 aastat.

Regiooni järgi²⁸:

Põhja-Eesti	44%
Kesk-Eesti	9%
Kirde-Eesti	11%
Lääne-Eesti	12%
Lõuna-Eesti	24%

Elukoha järgi:

Tallinn	32%
suured linnad	16%
väikelinnad	21%
alevikud, maa	31%

Rahvuse järgi:

eestlased	68%
mitte-eestlased	32%

Vanuse järgi:

alla 30-aastased	22%
30 - 49-aastased	36%
50 – 64-aastased	28%
üle 64-aastased	14%

Soo järgi:

naised	52%
mehed	48%

Hariduse järgi:

I taseme haridus	20%
II taseme haridus	44%
III taseme haridus	36%

Netosissetulek leibkonnaliikme kohta kuus:

kuni 200 €	17%
201 - 400 €	24%
401 - 600 €	32%
601 - 800 €	15%
üle 800 €	12%

²⁸ Vabariigi Valitsuse 3. aprilli 2001. aasta määrusega nr 126 kinnitatud Eesti piirkondlike üksuste statistilise klassifikaatori 3. tasemel esitatud maakondade grupid:

Põhja-Eesti: Harju maakond (sh Tallinn)

Kesk-Eesti: Järva, Lääne-Viru ja Rapla maakond

Kirde-Eesti: Ida-Viru maakond

Lääne-Eesti: Hiiu, Lääne, Pärnu ja Saare maakond

Lõuna-Eesti: Jõgeva, Põlva, Tartu, Valga, Viljandi ja Võru maakond